

Załącznik do Uchwały nr 1259/53/V/2015 Zarządu
Województwa Śląskiego z dnia 14 lipca 2015 roku

2014

*SPRAWOZDANIE
ROCZNE Z
REALIZACJI
REGIONALNEGO
PROGRAMU
OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO NA
LATA 2007-2013*

Katowice, 14 lipca 2015 roku

WSTĘP

Sprawozdanie roczne z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w roku 2014 r. jest jednym z elementów systemu monitorowania i zarządzania RPO WSL. Niniejsze *Sprawozdanie* zostało przygotowane przez Zarząd Województwa Śląskiego, pełniącego funkcję Instytucji Zarządzającej RPO WSL, w oparciu o system sprawozdawczości i monitoringu przewidziany w *Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006* z dnia 11 lipca 2006 r. a także w *Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006* z dnia 8 grudnia 2006 r. oraz *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości*, wydanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

Sprawozdanie roczne z realizacji RPO WSL w 2014 r., obejmujące okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., zostało sporządzone w oparciu o:

- ⇒ przekazane przez IP2 RPO WSL sprawozdanie roczne z realizacji wdrażanych działań i poddziałań,
- ⇒ badań ewaluacyjnych zleconych przez IZ RPO WSL,
- ⇒ analiz opracowanych przez Instytucję Zarządzającą RPO WSL,
- ⇒ Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13),
- ⇒ Lokalny System Informatyczny (LSI).

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie sprawozdawczości*, w celu obliczenia procentowego wykorzystania środków w ramach programów operacyjnych zastosowano algorytm opracowany przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwo Finansów dla grudnia 2014 r. W pozostałych przypadkach, zastosowano kurs Europejskiego Banku Centralnego 1 EUR = 4,1798 PLN

1. INFORMACJE WSTĘPNE

PROGRAM OPERACYJNY	Cel: konwergencja
	Kwalifikowany obszar: województwo śląskie
	Okres programowania: 2007 - 2013
	Numer programu (CCI): 2007PL161PO019
	Nazwa programu: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	Rok sprawozdawczy: 2014
	Data zaakceptowania sprawozdania przez Komitet Monitorujący: 26.06.2015 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
1. INFORMACJE WSTĘPNE	3
SPIS TREŚCI	4
WYKAZ SKRÓTÓW	6
STRESZCZENIE W JĘZYKU ANGIELSKIM	7
2. PRZEGLĄD REALIZACJI RPO WSL	18
2.1. REALIZACJA I ANALIZA POSTĘPÓW	18
2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych RPO WSL	18
2.1.2 Informacje finansowe	18
2.1.3 Informacje nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji	18
2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe	18
2.1.5 Pomoc ponownie wykorzystana	18
2.1.6 Analiza jakościowa RPO WSL	19
2.1.6.1 System realizacji RPO WSL	19
2.1.6.2 ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO I RZECZOWEGO	24
2.1.6.3 Rekomendacje KE	37
2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych instytucji	37
2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej	38
2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020	46
Ważne otwarcie w Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii	46
2.1.6.7 Strategia UE dla regionu morza bałtyckiego	48
2.2 INFORMACJA NA TEMAT ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI WSPÓLNOTOWYMI	50
2.2.1 Zasada równości szans	51
2.2.2 Zasada partnerstwa	52
2.3 NAPOTKANE ZNACZĄCE PROBLEMY ORAZ PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE	53
2.4 ZMIANY W KONTEKŚCIE REALIZACJI RPO WSL (W STOSOWNYCH WYPADKACH)	54
2.5 ZASADNICZE MODYFIKACJE W ROZUMIENIU ART. 57 ROZPORZĄDZENIA NR 10/83/2006	60

2.6	KOMPLEMENTARNOŚĆ POMOCY Z INNYMI INSTRUMENTAMI WSPARCIA	60
2.6.1	Opis osiągniętej komplementarności i uzyskanych efektów synergii	61
2.6.1.1	Przykład zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych	61
2.6.2	Cross – financing	65
2.6.3	Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej	67
2.6.4	Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności IZ	68
2.7	MONITOROWANIE I OCENA	71
3.	REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY, POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WG PRIORYTETÓW/OSI	83
	PRIORYTET I	83
	PRIORYTET II	96
	PRIORYTET III	108
	PRIORYTET IV	118
	PRIORYTET V	127
	PRIORYTET VI	138
	PRIORYTET VII	149
	PRIORYTET VIII	162
	PRIORYTET IX	173
	PRIORYTET X	184
4.	PROGRAMY WSPÓŁFINANSOWANE Z EFS – SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA WSPARCIA	188
5.	EFRR/FS – DUŻE PROJEKTY	188
6.	POMOC TECHNICZNA	193
7.	PROMOCJA I INFORMACJA	196
	ZAŁĄCZNIKI	197
	SPIS RYSUNKÓW	198
	SPIS TABEL	199

WYKAZ SKRÓTÓW

EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
IK NSRO	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
IP2 RPO WSL	Instytucja Pośrednicząca drugiego stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa na lata 2007-2013
IC	Instytucja Certyfikująca
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji (Wojewoda Śląski)
IWIPK	Indykacyjny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych
IZ RPO WSL	Instytucja Zarządzająca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
KM RPO WSL	Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny
KW	Kontrakt Wojewódzki dla Województwa Śląskiego z dnia 6 lutego 2008 r.
LSI	Lokalny System Informatyczny
MIR	Minister Infrastruktury i Rozwoju
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
OSZIK RPO WSL	Opis Systemu Zarządzania i Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
Podręcznik procedur wdrażania RPO WSL	Podręcznik procedur wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.
Podręcznik IP2 RPO WSL	Podręcznika procedur wdrażania Instytucji Pośredniczącej drugiego stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
Porozumienie	Porozumienia nr 115/RR/2007 z dnia 31 października 2007 roku pomiędzy Zarządem Województwa Śląskiego a Śląskim Centrum Przedsiębiorczości w sprawie zasad realizacji RPO WSL na lata 2007-2013 z późniejszymi zmianami
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POIG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PO RYBY	Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich
PRS	Program Rozwoju Subregionu
RIS	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013
ROP	Rejestr obciążeń na projekcie
RPO WSL	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
SFC 2007	System zarządzania funduszami we Wspólnocie Europejskiej w latach 2007-2013
SL	Strategia Lizbońska
ŚCP	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości (IP 2 RPO WSL)
SUE RMB	Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
SWW	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty
UKS	Urząd Kontroli Skarbowej
UMWSL	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
URPO WSL	Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
WFR	Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

WRR	Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
ZW	Zarząd Województwa Śląskiego

STRESZCZENIE W JĘZYKU ANGIELSKIM

1. GENERAL INFORMATION

ROP WSL 2007-2013	Purpose: convergence
	Qualified area: śląskie voivodship
	Period of programming: 2007 – 2013
	Programme number (CCI): 2007PL161PO019
	Program name: Regional Operational Programme of Śląskie Voivodship for years 2007-2013
	Reporting year: 2014

ROP WSL is a second regional program in Poland when taking into account the amount of means. Management Board of Śląskie Voivodship is responsible for its realisation as Managing Body (MB) whereas the tasks are realised by:

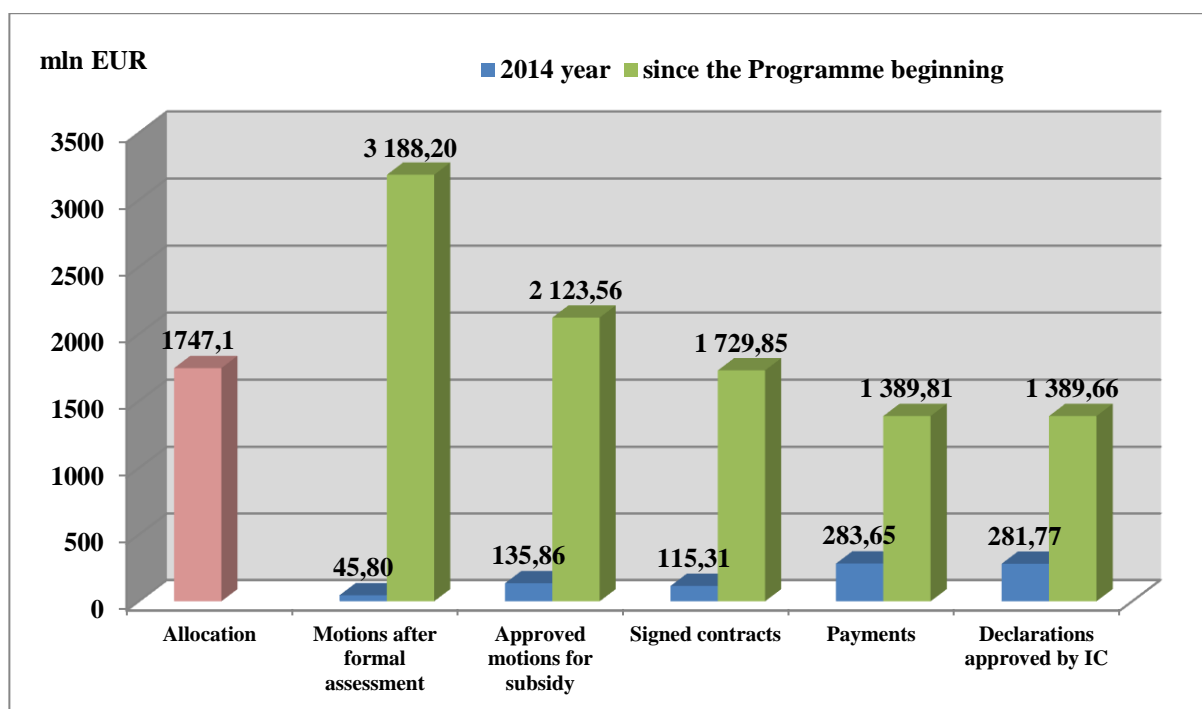
- Department of Regional Development in Marshal Office – implementation of priorities aimed at local authority's bodies.
- Silesian Centre of Entrepreneurship – implementation of activities aimed at entrepreneurs.

The main object of ROP WSL is stimulation of dynamic development at the simultaneous strengthening of social, economic and spatial unity in the region. In accordance with the main target, there were selected the priorities for areas that are of basic importance for dynamic development of the region.

Under realisation of ROP WSL 1 747 104 507 EUR will be used from the community means.

2. FINANCIAL PROGRESS OF ROP WSL

Below there is presented the progress of ROP WSL realisation in the reporting period and since the programme has been started.

Picture 1 Progress of ROP WSL realisation in the reporting period and since the Programme was started (value in millions of EUR)

At the current stage of ROP WSL realisation most of the projects are in the realisation phase, thus together with the amount of signed agreements for subsidy, one may notice the significant increase in the value of motions for payment as well as certified means. High positions in the expenditure and certification of EU motions were reached despite the enormous amount of applying subjects for rather small projects. The average amount of subsidy for 1 inhabitant of voivodship at the end of 2014 was 376.53 EUR. The largest average subsidy goes to the inhabitant of southern sub-region - 403.13 EUR, while in other sub-regions the amount is similar and does not go beyond 311 EUR per inhabitant.

MB of the ROP WSL has not diagnosed any problems or delays related to the payments. Projects chosen for the subsidy in the past years generate more and more expenses which is a natural phenomenon because of the realisation process of longstanding programmes that are a part of the cohesion policy. The pace of the expenditure of means is conditioned by the nature of the realised projects – the dynamics are higher in the case of short-term projects with a fairly small budget and lower for infrastructural projects characterised by a longer preparatory period, a considerable budget and a realisation period of many years, which comprise the majority of ROP WSL.

At the end of 2014 the most advanced priorities in realisation on all levels are: *IX Health and leisure, IV Culture, and VIII Educational infrastructure.*

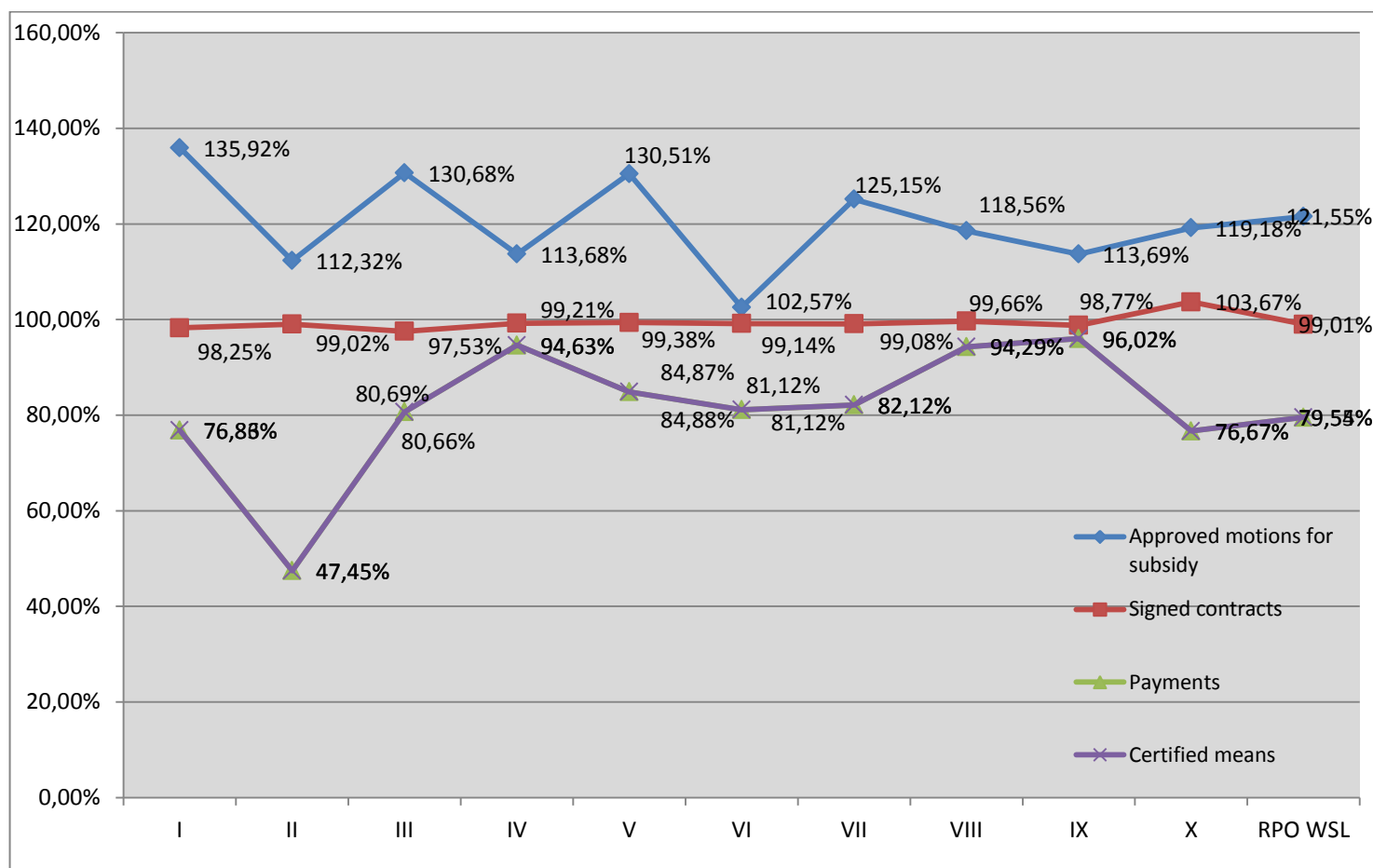
Under other priorities implemented in the financing perspective 2007-2013, there is high progress at the level of approved motions for subsidy and contract award procedures. Whereas the level of payment and certification is diverse, the lowest one in the priority 2 Information

Society under which, despite high value of contract award procedures - 96.82%, the payments/expenditures amount only to 47.45%, also certification amounts to 47,45% which constitutes the increase by 7.75% in relation to 3 quarter of 2014.

Below on the graph there is presented the level of ROP WSL 2007-2013 use as divided into priorities and four levels of implementation. Due to the fact that the level of payment and certifications is identical in many cases, the lines in the graph overlap each other.

Picture 2 The level of use of allocation ROP WSL divided into priorities as of the end of December 2013.

In the reporting period there was performed the evaluation examination „Ex post evaluation of Regional Operating Programme for Śląskie Voivodship for the years 2007-2013". The main aim of examination was the summary and evaluation of the effects of support for Regional Operating Programme for Śląskie Voivodship for the years 2007-2013. According to the research paper, public intervention under ROP WSL 2007-2013 has influence on realisation of aims of the Programme that are the operationalisation of vision formulated in the regional strategic documents. The formal proof of such influence is the relevance of changes on the social and infra-technical level. Indirectly such hypothesis is also confirmed by models describing the influence of intervention in particular priority axes. In few cases, in which such influence cannot be proved, the role is performed by trends on national level or incomplete

results of the Programme reflected in the public statistics. It is important that the dynamic development of the voivodship has no influence on internal integrity of the region - since 2005 there is similar differentiation level.

3. KEY PROJECTS

Under ROP WSL there are realised 30 key projects, including 3 large ones. On the reserve list there are 3 projects. Under 30 projects 7 of them is realised in 50 sub-projects. MB ROP WSL contacts beneficiaries of key projects and organises individual meetings allowing to dispel any doubts. Detailed information about realisation of particular key projects from IWIPK was presented in the appendix no. 12 to the *Report*.

Sub-regions development programmes

At the end of the reporting period the amount of signed contracts for subsidy under PRS is 227. In the reporting period there was signed one contract for 5.45 millions of EUR with Częstochowa city for realisation of project: "Development of information technology infrastructure for northern sub-region częstochowski e-region". The project was notified to the European Commission and in the third quarter of 2013 it received the positive opinion. Below there was presented the progress of realisation of projects under PRS.

4. PROJECTS SCHEDULE

Below there is presented the schedule of projects (value in millions of EUR and number) divided according to different thematic areas. The progress of ROP WSL realisation was based on data from KSI (SIMIK 07-13) concerning the contract award procedures at the end of 2014. When there is no data in KSI, the data comes from LSI.

Projects as to the territory

Śląskie voivodship is the most urbanized region in Poland – 78% of people in the region live in the cities (in the whole country the amount is 60,9%). In śląskie voivodship there are 71 cities and towns and almost half of people (46%) live in the 12 largest cities (having more than 100 thousands inhabitants). The largest are Katowice (306.8 thousands), Częstochowa (238.0 thousands) and Sosnowiec (217.3 thousands). Due to the above fact the key matter for the future of voivodship is the condition of big cities that are driving forces of development for the whole region. It is reflected in the separate project ROP WSL first of all dedicated to the sustainable development of the cities. At the programming stage the issues of rural areas was treated in ROP WSL horizontally. The help is supplementary to the currently implemented in the region Programme of Rural Areas Development. The analysis of projects schedule as to the territory indicates that most of the projects are realised in the rural territories which should not be a surprise due to the voivodship character.

In the table below there are presented the projects by area.

Table 1 *The contracted means by spatial areas since the Project was started in millions of EUR¹*

AREA	NUMBER	TOTAL VALUE	EU SUBSIDY
MUNICIPAL	4021	2 359.90	1 364.26
RURAL	831	502.35	300.84
MOUNTAIN	72	33.92	19.93

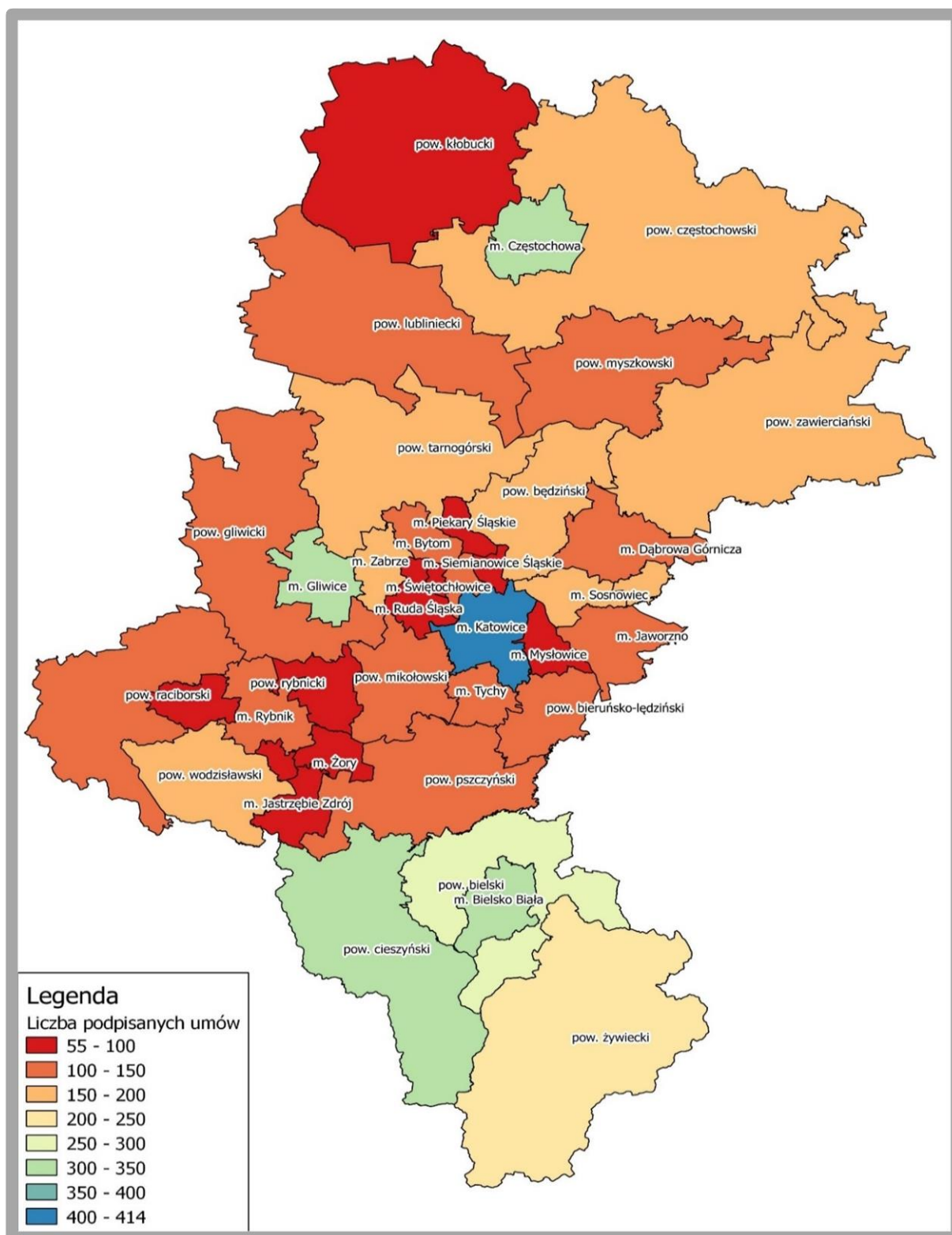
When analysing the process of contract award procedures on the level of particular poviats, one can state that since the beginning of Programme until its end in 2014, most of means are obtained by cities with powiat rights, such as Katowice, Gliwice. Among country districts the most effective in obtaining means is cieszyński powiat, both concerning the number of realised projects and the amount of obtained subsidy.

At the stage of programming ROP WSL no non-favoured areas were identified, thus there is no reference to this category in the said Report.

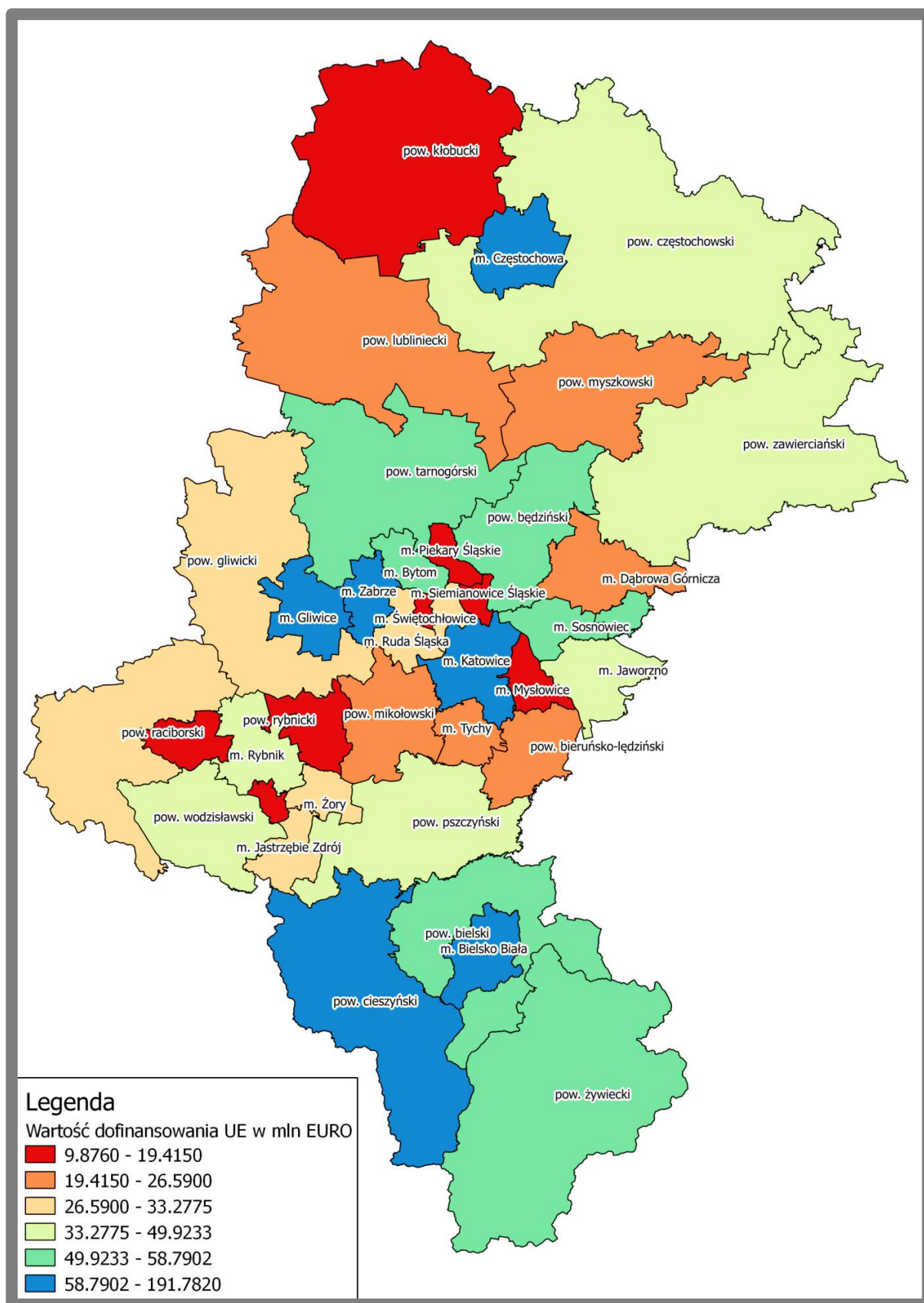
Below there are contracted means ERDF as divided by poviats (value in millions of EUR).

---

¹ *The table does not include projects realised from technical support.*

Picture 3 Realisation of projects according to poviats of śląskie voivodship (number)

Picture 4 Realisation of projects according to poviats of śląskie voivodship (value in millions of EUR)

Projects as to the legal form of the beneficiaries

When analysing the projects as to the legal form of the beneficiaries, it should be noted that the projects with the highest EU subsidy value are being realised by LGU (1156.40 M EUR), which comprises 67% of the subsidy value in the entire group of beneficiaries. Projects with the lowest subsidy value are submitted by entrepreneurs. The reason for this situation is the stipulated maximal level of subsidy possible to obtain by the entrepreneurs (the max. subsidy value amounts to 178.81 M EUR). In contrast in terms of activity and number in the Śląskie voivodship the entrepreneurs are the ones expressing high interest in acquiring EU funds which shows in the number of realised projects (3352 projects) which comprise 68% of all signed contracts. Next, the LGU has concluded most contracts (1189 projects) in which the lower level self-governments play a special role because they are responsible for the regional/local development. The table below presents the value and number of projects realised under realisation of the *Programme* as to the legal form of the beneficiaries.

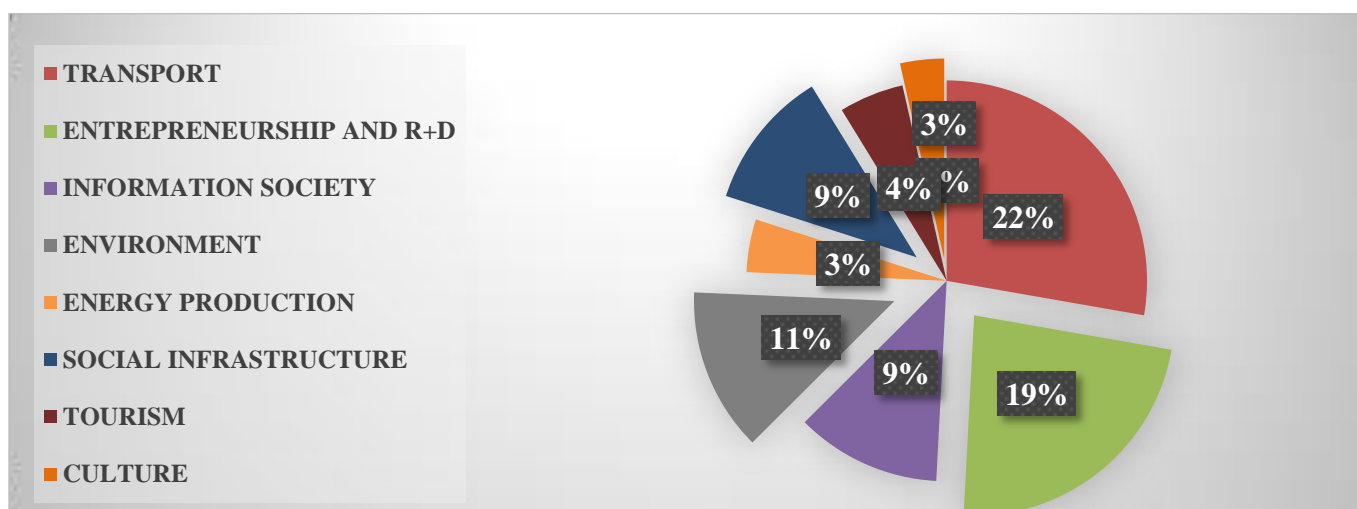
Table 2 The value and number of projects realised under realisation of the *Programme* as to the legal form of the beneficiaries

Legal form of the beneficiary	Number	Subsidy value (in million EUR)
other	262	147.89
LGU	1189	1 156.40
government administration authority	6	5.72
non-profit organisation	93	52.23
entrepreneurs	3352	291.32
universities, scientific units	59	76.29

Projects as to the support areas

When analysing contract award procedures in the ROP WSL as to the support areas, most expenses have been contracted in the area of *transport* and *entrepreneurship and R+D*. This is due to the fact that the highest number of funds was given for the abovementioned areas in the ROP WSL.

The graph below shows the dispersion of realised projects in the ROP WSL as to the support areas.

Picture 5 Percentage share of funds as to the thematic areas since project launch

5. ANALYSIS OF MATERIAL PROGRESS

Information about the material progress of the *Programme*, i.e. indicators for monitoring the main target of the *Regional Operational Programme of Śląskie Voivodship for years 2007-2013 (ROP WSL)* and horizontal have been presented in the attachment No. I to this *Report*. Context indicators have been placed in the attachment No. V. Furthermore, key indicators of the European Commission (core indicators) have been presented in the attachment No. VIII.

Indicators of the main target

Programme indicators *The influence of the realisation of the Programme for the change of GDP* and *The number of created workplaces net* have been measured in the 2013 HERMIN macroeconomic model. In 2014 the indicator concerning The number of created workplaces net has reached the level of over 21 thousands; which makes 923% of assumed target value for year 2015. The percentage of the state of the realisation indicator will be declining over subsequent years with the reference to the target from 2015 due to the planned decline of net balance of created workplaces in the *Programme*. Target values for the indicator also point to this regularity, where the value for the year 2015 is over a half lower than the target value for the year 2013. The second indicator *The influence of the realisation of the programme for the change of GDP* measured with the abovementioned model, has been reappraised and despite an increase by the year has reached only 64% of the target value. However, a slowdown in economic growth in the country has had an impact on this situation.

The only indicator of the main target that is powered directly by the projects is the *Gross created workplaces* indicator, where the value equates 11115 pcs. (workplaces in EPC). Due to the fact that the KSI information system (SIMIK 07-13) precludes the obtainment of progress data of the abovementioned indicator as to women and men, the presented data as to gender comes from the Local Information System. The realisation of this indicator as to women and men indicates a higher number of workplaces created for men. The equalization of chances for men and women is an important element of the overall issue of equalization of

chances and the adherence to it is one of the fundamental rules of ROP WSL. In the course of programming, the following sub-indicators have been established: workplaces as to women and men, with the intention of creating a higher number of workplaces for women. The beneficiaries do not declare who they will hire while applying for subsidy as the abovementioned rule would be disturbed, everyone should have equal access to employment. The beneficiaries show the workplaces as to gender only at the time of applying for the payment. The disparities in creating workplaces for men and women arise mainly from the structure of the supported beneficiaries (the type of activity). As part of priority I, the projects are realised in industries where employment is dominated by men, among others: processing industry, construction. In contrast, in priority III the workplaces for women dominate, which results from the specificity of the supported area of tourism.

6. THE INSTRUMENTS OF FINANCIAL ENGINEERING

Jessica

The JESSICA initiative has been implemented on the basis of the *Financing Agreement*, signed on the 9th of July, 2010 under which the functions of the Trust Fund in the śląskie voivodship have been entrusted to the European Investment Bank (EIB). The role of the Urban Development Fund in the śląskie voivodship is performed by the Bank Ochrony Środowiska S.A (BOŚ).

For the implementation of the JESSICA initiative in the śląskie voivodship 60 M EUR have been allotted i.e.: 51 M EUR from *action 6.2 Revitalisation of dilapidated areas* ROP WSL 2007-2013 and 9 M EUR from the National Budget.

As of the December 31, 2014, 20 urban projects have been realised, for the value of the loan JESSICA amounted to 56.85 M EUR i.e. 94,62% of the available allocation.

Recapitalisation of external entrepreneurship funds

As part of sub-action 1.1.1 in the recapitalisation of external entrepreneurship funds during the period of programming 2007-2013, 4 projects are being realised – 3 credit projects and 1 guarantee project. Projects realised by entities are an attractive complement to similar financial services realised by banks, however they are on more advantageous conditions for entrepreneurs. On one hand they include a lower rate of interest and a longer repayment period, on the other hand – a possibility of grace period for the credit repayment. The means obtained in this way can be channelled into investments or working capital. The purpose of such support is to stimulate the activity of businesses that are only starting to operate on the market and are in a period of intense growth. Loan offers for entrepreneurs are available as of the third quarter of 2010. They can be applied for by submitting an appropriate application to the chosen fund. It should be noted there is no specified recruitment deadline, but the means are available on an ongoing basis, until 2015 inclusive.

Table 3 *The progress of project implementation as of December 31, 2014*

Name of beneficiary	Number of dispensed loans/guarantees	Value of dispensed loans/guarantees (EUR)	Value of effectively paid loans/guarantees (EUR)	Degree of realisation of "Value of dispensed loans/guarantees" indicator (%)	Number of created workplaces
Fundusz Górnośląski S.A.	132	10 949 020	10 151 130	97.81%	179.5
Agencja Rozwoju Lokalnego S.A.	78	870 138	870 138	160.86%²	110
Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	41	1 014 907	952 781	96.38%	8
Śląski Regionalny Fundusz Poręczeniowy	149	4 433 765	n/d	84.88%	393

² Agencja Rozwoju Lokalnego- second rotation

2. PRZEGLĄD REALIZACJI RPO WSL

RPO WSL to drugi pod względem wielkości środków program regionalny w Polsce. Za jego realizację odpowiada Zarząd Województwa Śląskiego jako Instytucja Zarządzająca (IZ), a zadania wykonują:

- Wydział Rozwoju Regionalnego i Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim - wdrażanie priorytetów skierowanych przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego,
- Śląskie Centrum Przedsiębiorczości (SCP) - wdrażanie działań skierowanych do przedsiębiorców.

Głównym celem RPO WSL jest stymulowanie dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu. Zgodnie z celem głównym wybrane zostały priorytety odpowiadające obszarom, które mają podstawowe znaczenie dla dynamicznego rozwoju regionu.

W ramach realizacji RPO WSL zostanie zaangażowanych 1 747 104 507 EUR, ze środków wspólnotowych.

2.1. REALIZACJA I ANALIZA POSTĘPÓW

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych RPO WSL

Informacje dotyczące postępu rzeczowego *Programu* czyli wskaźniki monitorowania celu głównego *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPO WSL)* i horyzontalne zostały przedstawione w załączniku nr I oraz w pkt. 2.1.6.2 niniejszego *Sprawozdania*. W załączniku nr V zostały zamieszczone wskaźniki kontekstowe. Ponadto w załączniku nr VIII przedstawiono realizację wskaźników kluczowych Komisji Europejskiej – core indicators.

2.1.2 Informacje finansowe

Postęp finansowy *Programu* został przedstawiony w tabeli 2 *Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR) – w danym roku oraz narastająco*, która stanowi załącznik nr II do niniejszego *Sprawozdania*.

2.1.3 Informacje nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji

Dane dotyczące powyższego punktu zostały zamieszczone w załączniku nr III do niniejszego *Sprawozdania*.

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe

Informacja w podziale na grupy docelowe, sektory i obszary została zamieszczona w pkt. 2.1.6 *Analiza jakościowa* niniejszego *Sprawozdania*.

2.1.5 Pomoc ponownie wykorzystana

W ramach RPO WSL w wyniku powstałych nieprawidłowości podlegających i niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej, dokonano wycofania środków UE:

⇒ w okresie sprawozdawczym 3,04 mln EUR,

⇒ od uruchomienia *Programu* 19,31 mln EUR.

Uwolnione w ten sposób środki przeznaczone zostały na dalszą realizację RPO WSL.

2.1.6 Analiza jakościowa RPO WSL

2.1.6.1 System realizacji RPO WSL

Rysunek 1 Zestawienie dokumentów IZ RPO WSL

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL kontynuowała prace związane z przygotowaniem i/lub aktualizacją oraz zmianami dokumentów niezbędnych w procesie wdrażania *Programu* i realizacji projektów przez beneficjentów.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

RPO WSL został zatwierdzony przez Komisję Europejską 28 sierpnia 2007 r. Aktualizacje dokumentu dokonywano poprzez przyjęcie nowej wersji *Programu* przez KE. W okresie sprawozdawczym dokument nie był aktualizowany.

Szczegółowy Opis Priorytetów RPO WSL (URPO WSL)

URPO WSL został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Śląskiego 27 grudnia 2007 roku. Dokument stanowi uzupełnienie i uściślenie zapisów *Programu* oraz zawiera niezbędne informacje dla potencjalnych beneficjentów. Aktualizacji dokumentu dokonano poprzez przyjęcie kolejnych uchwał Zarządu Województwa Śląskiego, a wprowadzone zmiany przedstawione zostały poniżej.

Tabela 1 Najważniejsze zmiany w URPO WSL wprowadzone w okresie sprawozdawczym

PODSTAWA ZMIANY DOKUMENTU	NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY
Uchwała nr 316/314/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 25 lutego 2014 roku	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 1.2.4 o środki przekazane z poddziałów 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.1.2 oraz działania 1.3, ⇒ zwiększenie alokacji w działaniu 2.2 o środki przekazane z działania 2.1, ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 3.2.2 o środki przekazane z poddziałów 3.1.1 i 3.2.1, ⇒ zwiększenie alokacji w działaniu 5.3 o środki przekazane z działania 5.1, 5.2, ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 6.2.1 o środki przekazane z poddziałów 6.2.2 i działania 6.1, ⇒ zwiększenie alokacji w działaniu 8.2 o środki przekazane z działania 8.1 i 8.3, ⇒ dodano do załącznika nr 12 zał.1a Opis udzielonego zamówienia dotyczące beneficjentów IP2 RPO WSL.
Uchwała nr 636/326/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 08 kwietnia 2014 roku	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ dostosowanie zapisów do zmian Regulaminu Organizacyjnego UMWSL, ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 7.1.2 o środki przekazane z poddziałów 7.1.1 (środki uwolnione z projektu kluczowego DTŚ), ⇒ zwiększenie alokacji w działaniu 9.1 o środki przekazane z działania 9.3.
Uchwała nr 777/332/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 29 kwietnia 2014 roku	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 1.2.4 o środki przekazane z poddziałów 1.1.1, 1.1.2, 1.2.2, 1.2.3, ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 3.1.2 o środki przekazane z poddziałów 3.1.1, ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 3.2.2 o środki przekazane z poddziałów 3.1.1 i 3.2.1, ⇒ zwiększenie alokacji w działaniu 4.1 o środki przekazane z działania 4.3, ⇒ zwiększenie alokacji w poddziałaniu 7.1.2 o środki przekazane z poddziałów 7.1.1, ⇒ zwiększenie alokacji w działaniu 9.1 o środki przekazane z działania 9.2, ⇒ dokonano aktualizacji zapisów w załączniku nr 2 dotyczących podstawy uznania kosztów osobowych za kwalifikowalne. Zmiana miała na celu uelastycznienie procedur realizacji projektu obejmującego m.in. koszty osobowe.
Uchwała nr 1312/349/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego 15 lipca 2014 roku	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 1.1 poddziałów 1.1.2 do działania 1.2, ⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałów 1.2.1 do poddziałów 1.2.2, ⇒ zwiększenie alokacji działania 1.2 poddziałów 1.2.2 o wolne środki z działania 1.1 i poddziałów: 1.2.1 i 1.2.3, ⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałów 1.2.3 do poddziałów 1.2.2 i poddziałów 1.2.4, ⇒ zwiększenie alokacji poddziałów 1.2.4 o wolne środki z poddziałów 1.2.3, ⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałów 3.1.1 poddziałów 3.1.2 do ścieżki konkursowej poddziałów 3.2.2, ⇒ zwiększenie alokacji poddziałów 3.1.2 z części wolnych środków poddziałów 3.1.1, ⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałów 3.2.1 do ścieżki

	<p>konkursowej poddziałania 3.2.2,</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji poddziałania 3.2.2 o wolne środki z poddziałań 3.1.1 oraz 3.2.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 3.3 do działania 3.2 (do ścieżki konkursowej poddziałania 3.2.2),</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 3.4 do działania 3.2 (do ścieżki konkursowej poddziałania 3.2.2),</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji działania 4.1 o wolne środki z działania 4.2,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 4.2 do działania 4.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 5.1 do działania 5.3,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 5.2 do działania 5.3,</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji działania 5.3 o wolne środki z działań 5.1, 5.2 i 5.4,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 5.4 do działania 5.3,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 6.1 do działania 6.2 (do ścieżki konkursowej poddziałania 6.2.1),</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji działania 6.2 poddziałania 6.2.1 o wolne środki z działania 6.1 oraz z poddziałania 6.2.2,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 6.2.2 do poddziałania 6.2.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 7.1, poddziałania 7.1.1 do działania 7.2,</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji działania 7.2 o wolne środki z działania 7.1, poddziałania 7.1.1.</p>
<p>Uchwała nr 1972/375/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego 28 października 2014 roku</p>	<p>⇒ zwiększenie alokacji poddziałania 1.1.1 o wolne środki z poddziałania 1.1.2.; działania 1.2; działania 1.3,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 1.1.2 do poddziałania 1.1.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 1.2.1 do poddziałania 1.1.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 1.2.2 do poddziałania 1.1.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 1.2.3 do poddziałania 1.1.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 1.2.4 do poddziałania 1.1.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 1.3 do poddziałania 1.1.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 2.1 do działania 2.2,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 2.1 do działania 2.2,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 3.1.1 do ścieżki konkursowej poddziałania 3.2.2,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z poddziałania 3.2.1 do ścieżki konkursowej poddziałania 3.2.2,</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji poddziałania 3.2.2 o wolne środki z poddziałań 3.1.1 oraz 3.2.1,</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji działania 4.1 o wolne środki z działania 4.2,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 4.2 do działania 4.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 4.3 do działania 4.1,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 6.1 do działania 6.2 (do ścieżki konkursowej poddziałania 6.2.1),</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji działania 6.2 poddziałania 6.2.1 o wolne środki z działania 6.1,</p> <p>⇒ przeniesienie części wolnych środków z poddziałania 7.1.1 do poddziałania 7.1.2,</p> <p>⇒ zwiększenie alokacji poddziałania 7.1.2 o środki z poddziałania 7.1.1 i działania 7.2,</p> <p>⇒ przeniesienie wolnych środków z działania 7.2 do poddziałania 7.1.2,</p>

	⇒ przesunięcie oszczędności z działania 9.1 do działania 9.3, ⇒ zwiększenie alokacji działania 9.3 o uwolnione oszczędności z działania 9.1.
--	---

Źródło: opracowanie własne

Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych

W okresie sprawozdawczym *Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych* aktualizowany był 8 kwietnia 2014 r. w zakresie wykazu projektów mniejszych realizowanych w celu odbudowy infrastruktury zniszczonej na skutek powodzi. Trzy projekty zostały wprowadzone na listę podstawową oraz trzy na listę rezerwową.

Porozumienie

*Porozumienie nr 115/RR/2007 z dnia 31 października 2007 roku zawarte pomiędzy Zarządkiem Województwa Śląskiego a Śląskim Centrum Przedsiębiorczości w sprawie zasad realizacji RPO WSL (zwane dalej *Porozumieniem*), określa szczegółowe zadania IP2 RPO WSL objęte środkami *Programu*, warunki przekazania środków oraz sposób wykonywania przez IZ RPO WSL nadzoru nad prawidłowością wykorzystania przekazanych środków. W okresie sprawozdawczym dokument nie był aktualizowany.*

Opis Systemu Zarządzania i Kontroli RPO WSL

Pierwsza wersja dokumentu przyjęta została uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego dnia 27 grudnia 2007 roku. W okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL dwa (2) razy aktualizowała dokument. Szczegółowe informacje dotyczące głównych przyczyn zmian w okresie sprawozdawczym zostały przedstawione poniżej.

Tabela 2 *Najważniejsze zmiany w dokumencie w okresie sprawozdawczym*

PODSTAWA ZMIANY DOKUMENTU	NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY
Uchwała nr 581/323/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 1 kwietnia 2014 roku	⇒ aktualizacja zapisów wynikających ze zmian organizacyjnych, zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego UM WSL, przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 484/321/IV/2014 z dnia 25 marca 2014 roku, ⇒ aktualizacja zapisów w związku ze zmianami organizacyjnymi w IP2 RPO WSL –ŚCP, ⇒ aktualizacja podstawy prawnej, ⇒ aktualizacja zapisów IC wynikająca z przekształcenia Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz zmian w regulaminie wewnętrznym departamentu.

<p>Uchwała nr 102/5/V/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2014 roku</p>	<p>⇒ ujednolicenie zapisów z Podręcznikiem Procedur IP2 RPO WSL oraz z Regulaminem Organizacyjnym IP2 RPO WSL a także z nowym Statutem Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2014 r.,</p> <p>⇒ zmiany wynikające ze zmiany tekstu jednolitego ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.,</p> <p>⇒ dostosowanie zapisów OSZIK-a do zapisów Regulaminu Organizacyjnego UM WSL przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 1295/349/IV/2014 z dnia 15.07.2014 r.</p>
---	---

Podręcznik Procedur Wdrażania RPO WSL

Pierwsza wersja dokumentu została przyjęta przez Zarząd Województwa Śląskiego 8 stycznia 2008 roku. W wyniku uszczegółowiania i doprecyzowania zadań i funkcji realizowanych przez IZ RPO WSL niezbędna była aktualizacja zapisów dokumentu. W okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL dwa (2) razy aktualizowała *Podręcznik Procedur Wdrażania RPO WSL*. Szczegółowe informacje dotyczące głównych przyczyn zmian *Podręcznika Procedur...* w okresie sprawozdawczym zostały przedstawione poniżej.

Tabela 3 Najważniejsze zmiany w *Podręczniku Procedur Wdrażania RPO WSL* wprowadzone w okresie sprawozdawczym

PODSTAWA ZMIANY DOKUMENTU	NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY
<p>Uchwała nr 580/323/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 1 kwietnia 2014 roku</p>	<p>⇒ doprecyzowano procedury w zakresie analizy projektów pod kątem pomocy publicznej, w trakcie poszczególnych etapów wdrażania,</p> <p>⇒ aktualizacja zapisów dokumentu w związku ze zmianą <i>Regulaminu Organizacyjnego UM WSL</i>,</p> <p>⇒ doprecyzowano procedurę w zakresie zapobiegania podwójnemu finansowaniu tych samych wydatków.</p>
<p>Uchwała nr 1841/371/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 7 października 2014 roku</p>	<p>⇒ doprecyzowano zapisy dokumentu w związku ze zmianą <i>Regulaminu Organizacyjnego UM WSL</i>,</p> <p>⇒ doprecyzowano zapisy związane z nową procedurą kontroli ex-post.</p>

Źródło: opracowanie własne

Wytyczne IZ RPO WSL

W okresie sprawozdawczym wytyczne IZ RPO WSL nie uległy zmianie.

Kryteria wyboru projektów

W okresie sprawozdawczym kryteria wyboru projektów RPO WSL nie uległy zmianie.

Prace nad przygotowaniem/zmianą programów pomocowych

Przygotowaniem programów pomocowych zajmuje się Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, IZ RPO WSL w ramach konsultacji zgłasza ewentualne uwagi do programów.

IZ RPO WSL udziela wsparcia zgodnie z poniższymi rozporządzeniami (programami pomocowymi):

- Rozporządzenie MIR z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- Rozporządzenie MIR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- Rozporządzenie MIR z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na projekty w zakresie badań i rozwoju w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- Rozporządzenie MIR z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- Rozporządzenie MIR z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- Rozporządzenie MIR z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- Rozporządzenie MIR z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej przez fundusze rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- Rozporządzenie MIR z dnia 1 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikopresiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych.

2.1.6.2 ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO I RZECZOWEGO

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO RPO WSL

Wnioski o dofinansowanie

Do końca grudnia 2014 roku złożono 9324 wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 3 188,20 mln EUR, co stanowi 182% alokacji przeznaczonej na Program. Do dofinansowania wybrano 5521 projektów, w których zatwierdzone dofinansowanie to 2 123,56 mln EUR. W przyszłości nie planuje się już konkursów w ramach RPO WSL, a nowe projekty dobierane są z list rezerwowych tam, gdzie pojawiają się oszczędności na projektach zakończonych lub w momencie znaczącej zmiany kursu EUR.

Umowy o dofinansowanie

Podpisano 4 961 umów o dofinansowanie na łączną wartość dofinansowania 1 729,85 mln EUR, co stanowi 99,01% dostępnej alokacji. Do podpisania pozostało 35 umów, z czego 25 przypada na subregion centralny.

Wyplacone środki beneficjentom

Na średnim poziomie utrzymuje się stan płatności. Do końca IV kwartału 2014 roku wydatki we wnioskach o płatność wyniosły 1 389,81 mln EUR, co stanowi 79,55% alokacji ogółem pochodzącej z EFRR.

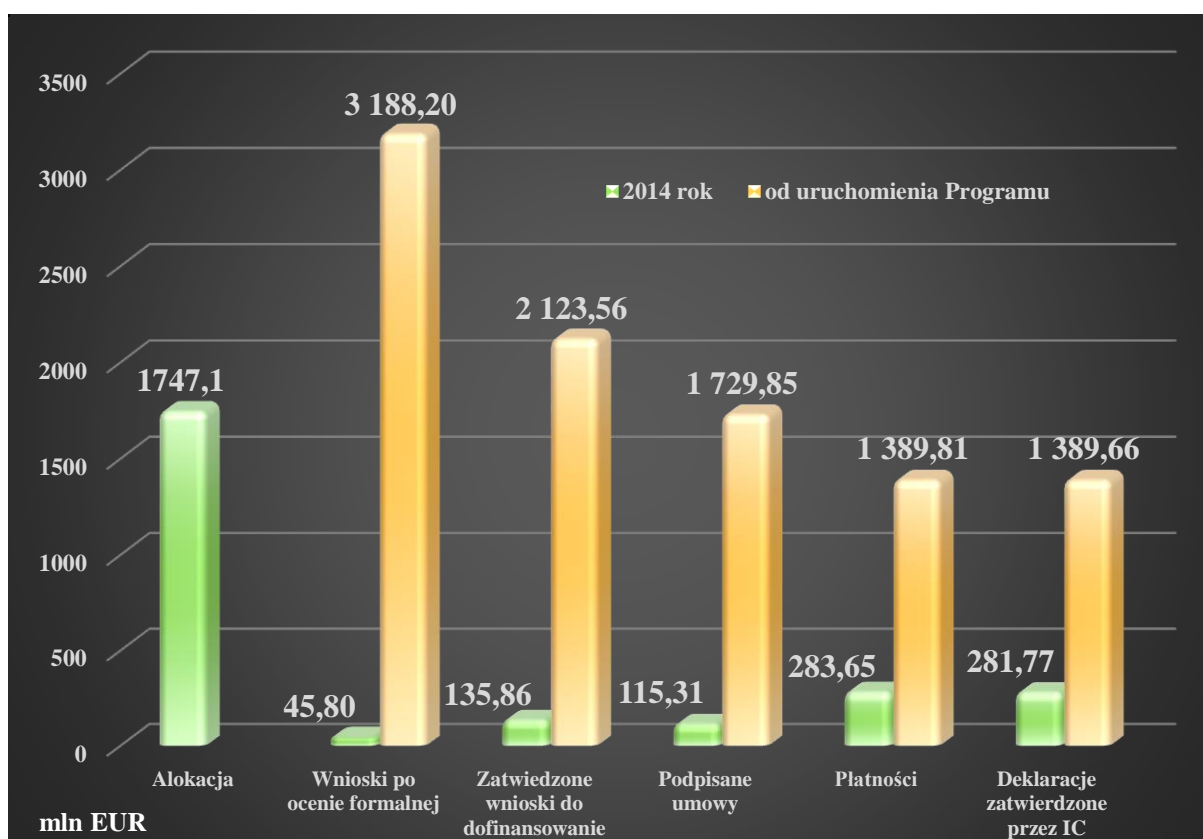
Deklaracje zatwierdzone przez IC

Na koniec grudnia 2014 roku certyfikowano wydatki na kwotę 1 389,66 mln EUR, co stanowi 79,54% dostępnej alokacji.

Projekty zakończone

Na koniec grudnia 2014 roku w ramach RPO WSL zostało zakończonych 4 269 projektów o wartości dofinansowania z UE 928,66 mln EUR.

Poniżej przedstawiono postęp realizacji RPO WSL 2007-2013 w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu.

Rysunek 2 Postęp realizacji RPO WSL w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu (wartość w mln EUR)

Na obecnym etapie realizacji RPO WSL znacząca większość projektów jest już w fazie realizacji, więc wraz ze wzrostem liczby podpisywanych umów o dofinansowanie,

zauważalny jest znaczący wzrost wartości wniosków o płatność oraz środków certyfikowanych. Wysokie pozycje w wydatkowaniu oraz certyfikacji środków UE zostały osiągnięte pomimo ogromnej liczby aplikujących podmiotów dla stosunkowo małych projektów. Średnia wartość dofinansowania przypadająca na 1 mieszkańca województwa na koniec 2014 roku wyniosła 376,57 EUR. Największe średnie dofinansowanie przypada na mieszkańca subregionu południowego – 403,13 EUR, w pozostałych subregionach kwota jest zbliżona i przekracza 311 EUR na mieszkańca.

IZ RPO WSL nie zdiagnozowała problemów ani opóźnień związanych z płatnościami. Projekty wybrane do dofinansowania w poprzednich latach generują coraz więcej wydatków, co jest zjawiskiem naturalnym biorąc pod uwagę proces realizacji wieloletnich programów w ramach polityki spójności. Tempo wydatkowania środków jest uwarunkowane charakterem realizowanych projektów – dynamika jest większa w przypadku przedsięwzięć krótkoterminowych, o stosunkowo niewielkim budżecie, a mniejsza dotyczy przedsięwzięć infrastrukturalnych charakteryzujących się dłuższym okresem przygotowawczym, znacznym budżetem i wieloletnim okresem realizacji, których w ramach RPO WSL jest więcej.

Na koniec 2014 roku najbardziej zaawansowane priorytety w realizacji na wszystkich poziomach są: *IX Zdrowie i rekreacja*, *IV Kultura*, oraz *VIII Infrastruktura edukacyjna*.

W ramach pozostałych priorytetów wdrażanych w perspektywie finansowania 2007 – 2013 postęp na poziomie zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie oraz kontraktacji jest wysoki. Natomiast poziom płatności i certyfikacji jest zróżnicowany, najniższy w priorytecie *II Społeczeństwo informacyjne*, w którym pomimo wysokiej wartości kontraktacji – 96,82%, płatności/wydatki wynoszą tylko 47,45%, certyfikacja również 47,45%, co stanowi wzrost o 7,75% w odniesieniu do III kwartału 2014r.

Poniżej na wykresie przedstawiono poziom wykorzystania RPO WSL 2007-2013 w podziale na priorytety oraz na cztery poziomy wdrażania. W związku z faktem, iż poziom płatności i certyfikacji w wielu przypadkach jest identyczny, linie na wykresie nakładają się na siebie.

Rysunek 3 Poziom wykorzystania alokacji RPO WSL w podziale na priorytety stan na koniec grudnia 2013 roku

W okresie sprawozdawczym zostało przeprowadzone badanie ewaluacyjne *Ewaluacja ex post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. Głównym celem badania było podsumowanie i ocena efektów wsparcia *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. Według opracowania interwencja publiczna w ramach RPO WSL 2007-2013 przyczynia się do realizacji celów założonych w Programie, stanowiących operacjonalizację wizji sformułowanej w regionalnych dokumentach strategicznych. Formalnym dowodem tego wpływu jest istotność zmian w płaszczyźnie społecznej i infra-technicznej. Pośrednio hipotezę tę potwierdzają również modele opisujące wpływ interwencji w poszczególnych osiach priorytetowych. W nielicznych przypadkach, w których nie można wykazać tego wpływu, rolę odgrywają trendy na szczeblu krajowym lub jeszcze niepełne rezultaty Programu odzwierciedlone w statystyce publicznej. Co istotne, dynamiczny rozwój gospodarczy województwa nie wpływa negatywnie na wewnętrzną spójność regionu – od 2005 roku utrzymuje się zbliżony poziom zróżnicowania.

PROJEKTY KLUCZOWE

W ramach RPO WSL realizowanych jest 30 projektów kluczowych, w tym 3 duże. Na liście rezerwowej znajdują się 3 projekty. W ramach 30 projektów 7 realizowanych jest w 50 podprojektach. IZ RPO WSL na bieżąco kontaktuje się z beneficjentami projektów kluczowych oraz organizuje spotkania indywidualne, umożliwiające rozwiązywanie pojawiających się wątpliwości. Szczegółowe informacje dot. realizacji poszczególnych projektów kluczowych z IWIPK zostały przedstawione w załączniku nr XII do *Sprawozdania*.

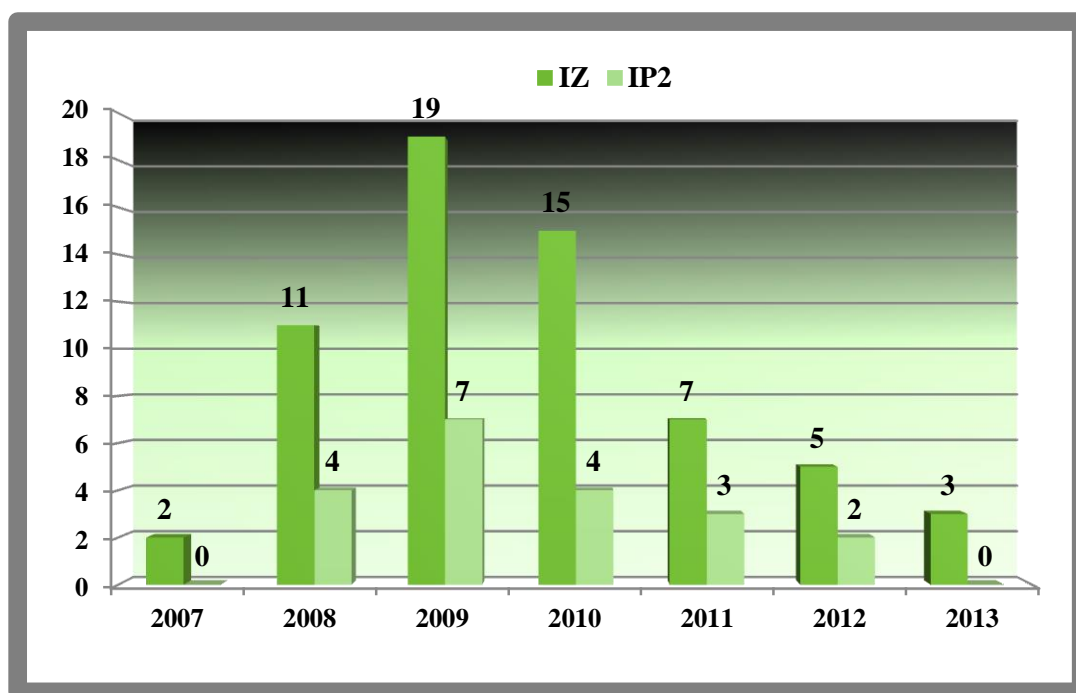
PROGRAMY ROZWOJU SUBREGIONÓW

Na koniec okresu sprawozdawczego liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach PRS to 227. W okresie sprawozdawczym podpisana została jedna umowa na kwotę 5,45 mln EUR z miastem Częstochowa na realizację projektu *Budowa infrastruktury informatycznej dla subregionu północnego e-region częstochowski*. Projekt podlegał notyfikacji do Komisji Europejskiej, w III kwartale 2013 roku otrzymał pozytywną opinię. Poniżej przedstawiono postęp realizacji projektów w ramach PRS.

HARMONOGRAM KONKURSÓW

Od początku realizacji *Programu* ogłoszono 82 konkursy na łączną kwotę alokacji 1 miliarda EUR. W okresie sprawozdawczym nie ogłoszona żadnego nowego konkursu, jedynie 17 lutego 2014 r. zakończyły się dwa konkursy, które ogłoszono w 2013 roku.

Poniżej na wykresie przedstawiono liczbę konkursów w podziale na instytucje i lata.

Rysunek 4 Liczba ogłoszonych konkursów w podziale na lata

ROZKŁAD PROJEKTÓW

Poniżej zaprezentowano rozkład projektów (wartość w mln EUR i liczbę) w podziale na różne obszary tematyczne. Postęp realizacji RPO WSL oparty został na danych z KSI (SIMIK 07-13) dot. kontraktacji na koniec 2014 r., w przypadkach braku danych w KSI dane pochodzą z LSI.

Projekty w podziale na sektory gospodarki

Rozkład projektów w ramach RPO WSL w podziale na sektory gospodarki nie uległ znaczącym zmianom w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Analiza projektów w podziale na sektory gospodarki została zamieszczona w załączniku nr XIII w punkcie 5 do *Sprawozdania*. Podział został zaprezentowany łącznie dla priorytetów I i III.

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Województwo śląskie jest najbardziej zurbanizowanym regionem w Polsce – 78 % ludności regionu zamieszkuje w miastach (w kraju jest to 60,9%). W województwie śląskim znajduje się 71 miast, a blisko połowa (46%) ludności zamieszkuje w 12 największych miastach (liczących ponad 100 tys. ludności). Największe z nich to Katowice (306,8 tys.), Częstochowa (238,0 tys.) i Sosnowiec (217,3 tys.). W związku z powyższym kluczową sprawą dla przyszłości województwa jest kondycja dużych miast, które stanowią lokomotywy wzrostu dla całego regionu. Znajduje to odzwierciedlenie w odrębnym priorytecie RPO WSL zorientowanym przede wszystkim na zrównoważony rozwój miast. Na etapie programowania problematyka obszarów wiejskich została potraktowana w RPO WSL horyzontalnie, pomoc ma charakter uzupełniający wobec wdrażanego w regionie *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich*. Analiza rozkładu projektów w podziale na obszar wskazuje, że większość projektów realizowanych jest na obszarach miejskich, co nie powinno dziwić w związku z charakterem województwa.

Poniżej w tabeli zaprezentowano rozkład projektów w podziale na obszar.

Tabela 4 Zestawienie zakontraktowanych środków w podziale na obszary przestrzenne od uruchomienia Programu w mln EUR³

OBSZAR	LICZBA	WARTOŚĆ OGÓŁEM	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	4021	2 359,90	1 364,26
WIEJSKI	831	502,35	300,84
GÓRSKI	72	33,92	19,93

Analizując proces kontraktacji na poziomie poszczególnych powiatów można stwierdzić, że od uruchomienia *Programu* do końca 2014 roku najwięcej środków pozyskują miasta

³ Zestawienie nie zawiera projektów realizowanych z pomocy technicznej.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

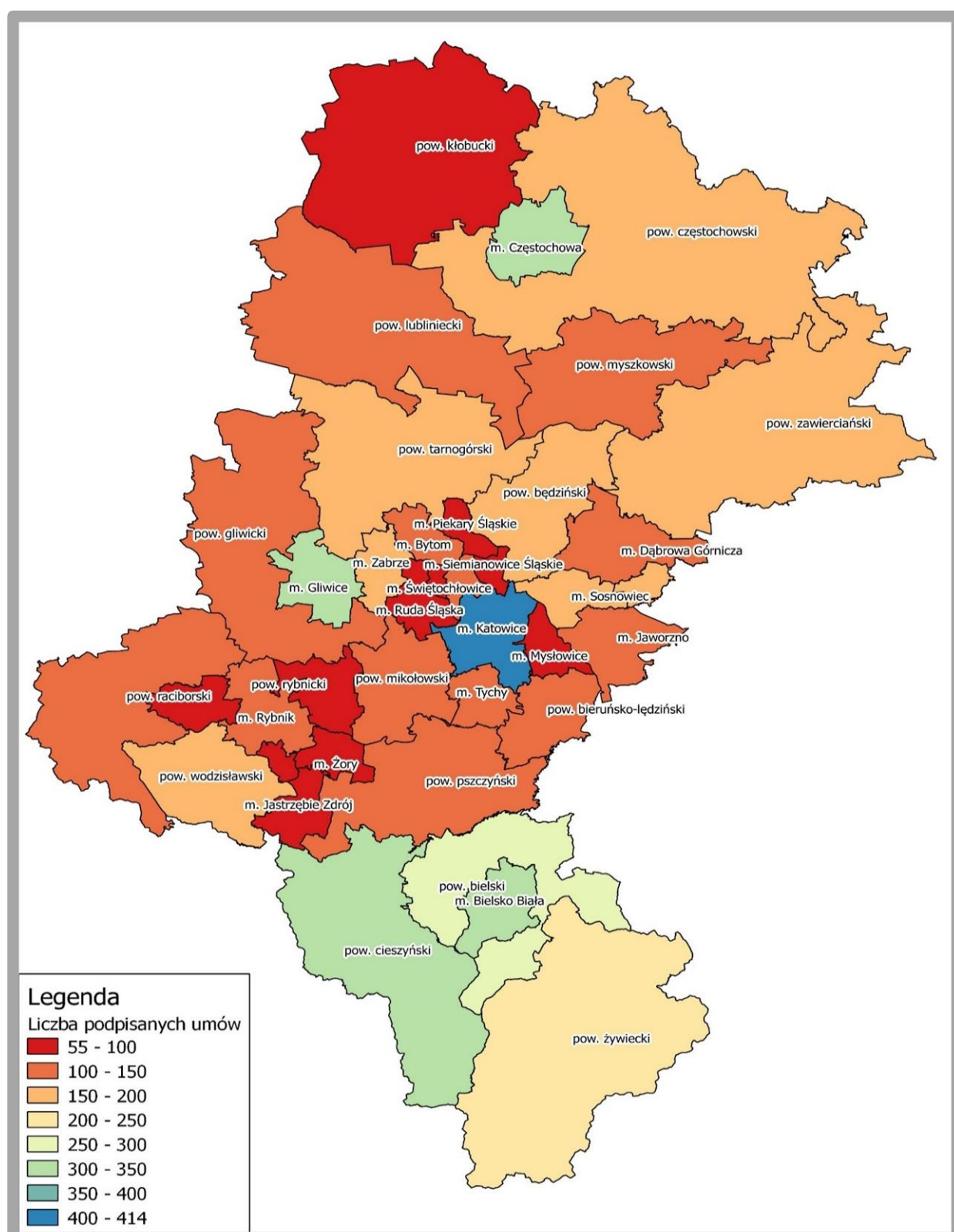

na prawach powiatu np.: Katowice, Gliwice. Spośród powiatów ziemskich najbardziej efektywni w pozyskiwaniu środków są powiat cieszyński zarówno pod względem ilości realizowanych projektów jak i wielkości otrzymanego dofinansowania.

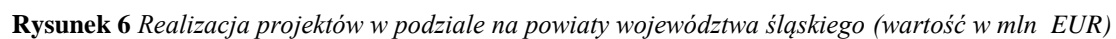
Na etapie programowania RPO WSL nie zidentyfikowano obszarów defaworyzowanych, w związku z tym brak odniesienia w tej kategorii w przedmiotowym *Sprawozdaniu*.

Poniżej zaprezentowano rozkład zakontraktowanych środków EFRR w podziale na powiaty (wartość w mln EUR).

Rysunek 5 Realizacja projektów w podziale na powiaty województwa śląskiego (liczba)

Projekty w podziale na formę prawną beneficjentów

Analizując podział projektów pod względem formy prawnej beneficjentów należy zauważyć, że projekty o największej wartości dofinansowania UE realizowane są przez JST (1156,40 mln EUR), co stanowi 67% wartości dofinansowania w całej omawianej grupie beneficjentów. Projekty o najniższej wartości dofinansowania składane są przez przedsiębiorców. Powodem zaistniałej sytuacji jest określony poziom maksymalnego dofinansowania możliwego do otrzymania przez przedsiębiorców (max. wartość dofinansowania wynosi 178,81 mln EUR). Natomiast pod względem aktywności i liczebności, w województwie śląskim duże zainteresowanie w pozyskiwaniu środków unijnych przejawiają przedsiębiorcy, co znalazło odzwierciedlenie w ilości realizowanych projektów (3352 projektów), co stanowi aż 68% wszystkich podpisanych umów. W dalszej kolejności najwięcej umów zawarły JST (1189 projektów), wśród których szczególną rolę odgrywają samorządy niższego szczebla, gdyż to one w największym stopniu odpowiedzialne są za rozwój regionalny/lokalny. Poniższa tabela przedstawia wartość i liczbę projektów realizowanych w ramach *Programu* w podziale na formę prawną beneficjentów.

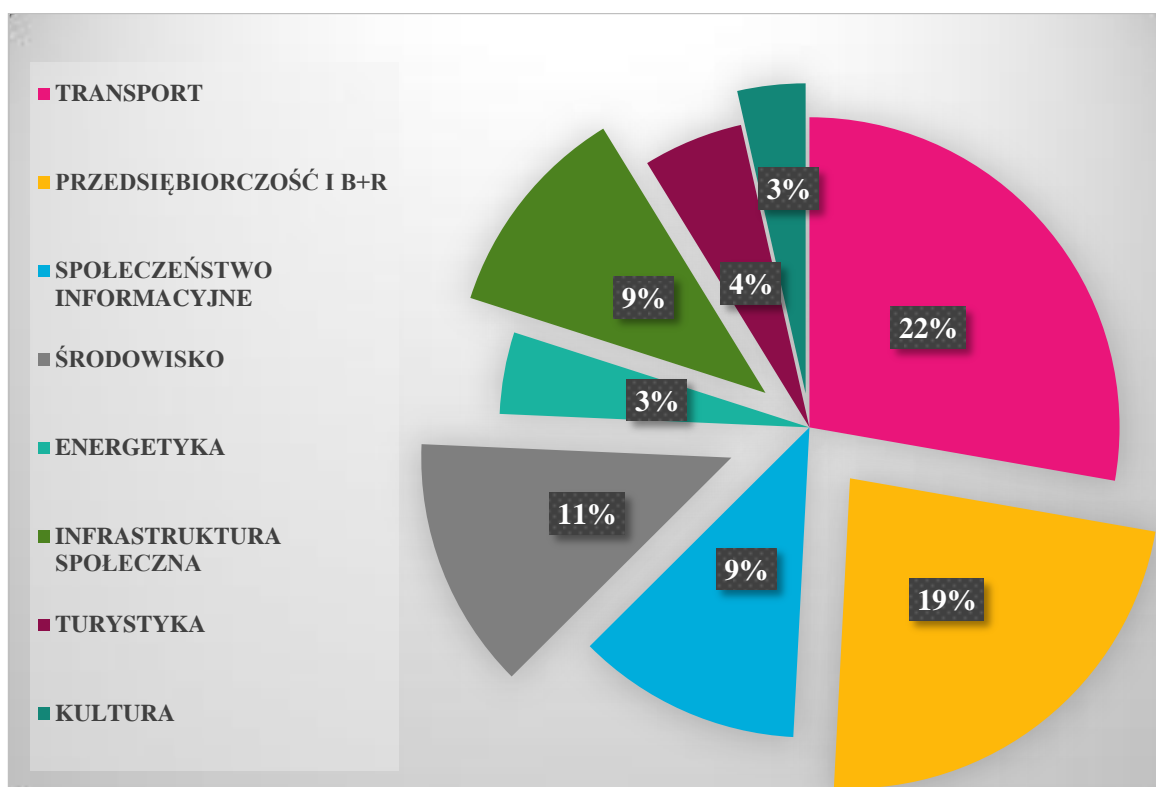
Tabela 5 Wartość i liczba projektów realizowanych w ramach *Programu* w podziale według formy prawnej beneficjentów

Forma prawna beneficjenta	Liczba	Wartość dofinansowania (w mln EUR)
inne	262	147,89
jst	1189	1 156,40
organ władzy administracji rządowej	6	5,72
organizacja non profit	93	52,23
przedsiębiorcy	3352	291,32
uczelnie, jednostki naukowe	59	76,29

Projekty w podziale na obszary wsparcia

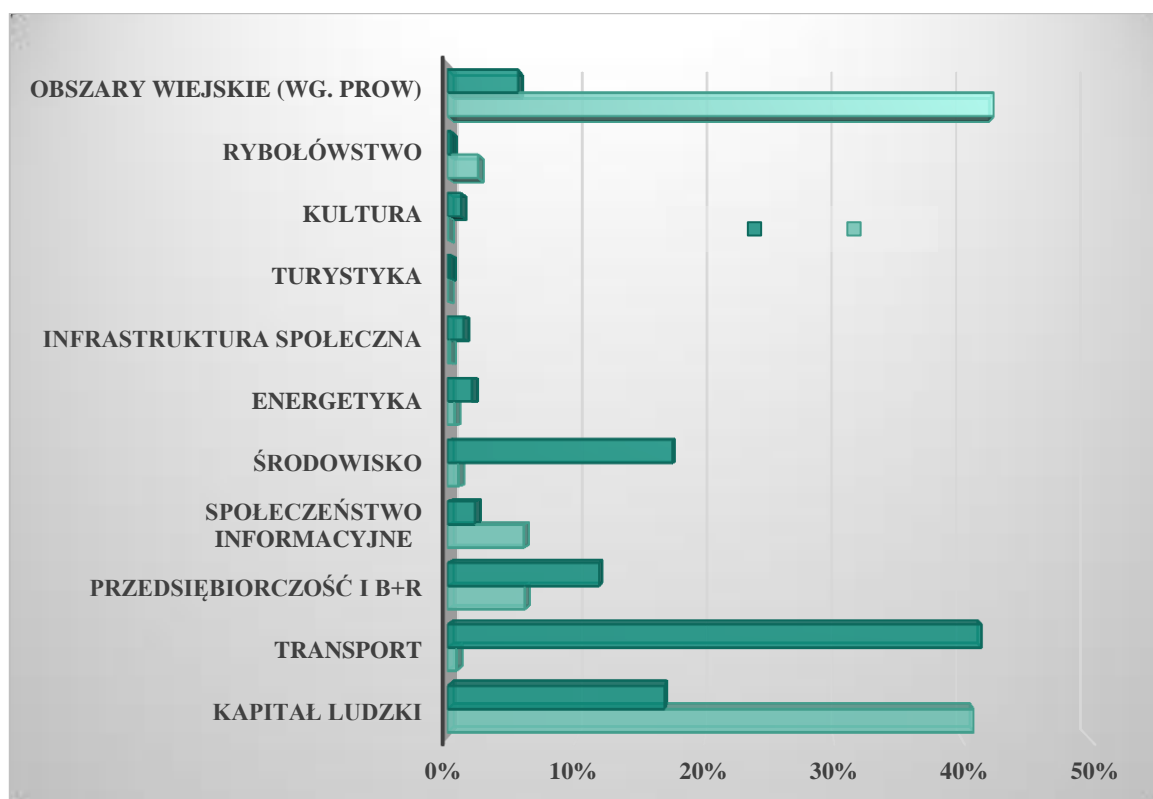
Analizując kontraktację w RPO WSL w podziale na obszary wsparcia, najwięcej środków zostało zakontraktowanych w ramach obszaru *transport* oraz *przedsiębiorczość i B+R*. Powyższa sytuacja spowodowana jest głównie faktem, iż na wyżej wskazane obszary w ramach RPO WSL zostało przekazanych najwięcej środków.

Poniżej na wykresie rozkład realizowanych projektów w ramach RPO WSL w podziale na obszary wsparcia.

Rysunek 7 Udział procentowy środków w podziale na obszary tematyczne od uruchomienia Programu

Dopełnieniem działań realizowanych z RPO WSL są projekty realizowane na terenie województwa śląskiego w ramach NSRO oraz w ramach programów polityki rolnej i rybackiej. Poniżej na wykresie przedstawiono % rozkład realizowanych projektów w województwie śląskim z programów krajowych w podziale na obszary. Jak wynika z przeprowadzonej analizy najwięcej projektów realizowanych jest w obszarze kapitał ludzki z PO Kapitał Ludzki oraz w ramach obszarów wiejskich z programu krajowego PROW. Pod względem kwotowym największe projekty realizowane są w ramach obszaru transport i środowisko w ramach programu Infrastruktura i Środowisko. Najmniej projektów zarówno pod względem kwotowym jak i liczbowym realizowanych było w ramach obszaru turystyka.

Rysunek 8 Informacja nt. projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych krajowych

ANALIZA POSTĘPU RZECZOWEGO

Informacje dotyczące postępu rzeczowego *Programu* czyli wskaźniki monitorowania celu głównego *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPO WSL)* i horyzontalne zostały przedstawione w załączniku nr I do niniejszego *Sprawozdania*. W załączniku nr V zostały zamieszczone wskaźniki kontekstowe. Ponadto w załączniku nr VIII przedstawiono realizację wskaźników kluczowych Komisji Europejskiej – core indicators.

Wskaźniki celu głównego

Wskaźniki programowe *Wpływ realizacji Programu na zmianę PKB* oraz *Liczba utworzonych miejsc pracy netto* zostały zmierzone w 2013 modelem makroekonomicznym HERMIN. W 2014 roku wskaźnik dot. *Liczby miejsc pracy netto* osiągnął poziom ponad 21 tys.; co daje 923 % zakładanej wartości docelowej dla 2015 roku. Procentowy stan realizacji wskaźnika w odniesieniu do celu z 2015 roku w kolejnych latach realizacji będzie się zmniejszał w związku z planowanym spadkiem bilansu netto utworzonych miejsc pracy w *Programie*. Na taką prawidłowość wskazują również wartości docelowe dla wskaźnika, gdzie wartość dla roku 2015 jest o ponad połowę niższa od wartości docelowej dla 2013 r. Drugi wskaźnik *Wpływ realizacji programu na zmianę PKB* mierzony za pomocą ww. modelu, został przeszacowany i pomimo wzrostu rok rocznie, osiągnął tylko 64% zakładanej wartości docelowej. Na tą sytuację miało jednak wpływ spowolnienie wzrostu gospodarczego w kraju.

Jedynym wskaźnikiem celu głównego zasilanym bezpośrednio przez projekty jest wskaźnik *Utworzone miejsca pracy brutto*, gdzie wartość równa jest 11115 szt. (miejsca pracy w EPC). W związku z faktem, że system informatyczny KSI (SIMIK 07-13) uniemożliwia uzyskanie danych o postępie ww. wskaźnika w podziale na kobiety i mężczyzn, prezentowane dane w podziale na płeć pochodzą z Lokalnego Systemu Informacyjnego. Realizacja przedmiotowego wskaźnika w podziale na kobiety i mężczyzn wskazuje na większą liczbę utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn. Równość szans kobiet i mężczyzn jest ważnym elementem szerszej kwestii równości szans, której przestrzeganie stanowi jedną z podstawowych zasad RPO WSL. Przy programowaniu zostały założone podwskaźniki: miejsca pracy w podziale na kobiety i mężczyzn, gdzie przewidziano utworzenie większej liczby miejsc pracy dla kobiet. Beneficjenci składając wnioski o dofinansowanie nie deklarują kogo zatrudnią, gdyż zostałaby zaburzona omawiana zasada, każdy powinien mieć równy dostęp do zatrudnienia. Beneficjenci wykazują miejsca pracy w podziale na płeć dopiero w momencie składania wniosku o płatność. Dysproporcje w tworzeniu miejsc pracy dla kobiet i mężczyzn wynikają przede wszystkim ze struktury wspartych beneficjentów (rodzaju działalności). W ramach priorytetu I projekty realizowane są w branżach, w których zatrudnienie zdominowane jest przez mężczyzn, m.in.: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo. Natomiast w priorytecie III, przeważają miejsca pracy dla kobiet, co również wynika ze specyfiki obszaru wsparcia jakim jest turystyka.

Wskaźniki horyzontalne

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację 284 projektów w ramach wskaźnika horyzontalnego produktu *Liczba projektów w zakresie usuwania barier funkcjonalnych dla osób niepełnosprawnych* oraz 153 w ramach wskaźnika horyzontalnego *Liczba projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej*.

Na wskaźnik horyzontalny *Liczba projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej* nie zostały zagregowane projekty, których beneficjenci nie przedstawili wartości zaoszczędzonej energii. Mimo, iż beneficjenci zaznaczają we wniosku o dofinansowanie, iż projekty wpływają/poprawiają efektywność energetyczną, w konsekwencji nie wykazują oni wartości zaoszczędzonej energii. Tak więc wartość wskaźnika obejmuje wyłącznie projekty, których beneficjenci czy to dzięki audytowi energetycznemu czy też na podstawie własnych obliczeń, byli w stanie wykazać wartości przedmiotowego wskaźnika.

Osiągnięte wartości ww. wskaźników horyzontalnych produktu mają swoje przełożenie na rezultat. W ramach wskaźnika *Redukcja zużycia energii we wspartych budynkach* osiągnięta wartość to 86 541 MWh, co w obliczu nieosiągnięcia wskaźnika obrazującego liczbę projektów z tego zakresu wskazuje na realizację w ramach *Programu* projektów o większej niż przewidziana średnia wartość oszczędności energii. Dla wskaźnika osiągnięto realizację *Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z udogodnień powstałych w ramach wsparcia RPO* wynoszącą 148 114 osób, co również oznacza większą od spodziewanej średniej liczby osób objętych wsparciem w pojedynczym projekcie, a zakładana wartość docelowa przekroczona została ponad dwukrotnie.

Przeprowadzona analiza SWOT wykazała najważniejsze problemy województwa. Na tej podstawie został określony jeden z celów głównych a mianowicie, *wpływ realizacji programu na zmianę PKB*, który jest odpowiedzią na zdiagnozowany spadek potencjału ekonomicznego regionu.

Wnioski do dalszej realizacji RPO WSL opisane zostały w rozdziale 3 niniejszego *Sprawozdania* przy analizie każdego priorytetu.

2.1.6.3 Rekomendacje KE

IZ RPO WSL w niniejszym *Sprawozdaniu* zastosowała się do otrzymanych zaleceń w poniższym zakresie:

- ⇒ przedstawiono wyniki kontroli Inicjatywy JESSICA przeprowadzonej na przełomie 2013 i 2014 roku (pkt. 2.1.6.5),
- ⇒ przedstawiono informacje na temat niskiego poziomu realizacji wskazanych wskaźników (pkt. 3),
- ⇒ IZ RPO WSL zleciła badanie ewaluacyjne, którego celem było podsumowanie i ocena efektów wsparcia RPO WSL. W przedmiotowym badaniu przeanalizowano kwestie m.in. w jaki sposób istniejące instytucje wsparcia biznesu (zwłaszcza te, które skorzystały z wsparcia UE) odpowiadały na potrzeby przedsiębiorstw: czy usługi świadczone przez te instytucje odpowiadają oczekiwaniom przedsiębiorstw, zarówno pod względem rodzaju usługi, jakości i wielkości popytu, jak inwestycje EFRR w infrastrukturę edukacyjną i zdrowotną przyczyniły się do poprawy jakości oraz dostępu do edukacji i usług socjalnych oraz w jakim stopniu EFRR w regionie przyczynił się do realizacji strategii e-administracji: jakimi potrzebami pod względem zasięgu i rozpowszechnienia e-usług już się zajęto oraz jakie jeszcze pozostały wyzwania. Wyniki z przeprowadzonego badania zostaną zaprezentowane przy każdym priorytecie w pkt. 3 niniejszego *Sprawozdania*.

2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych instytucji

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje poziom wykorzystania alokacji (tj. kontraktacji i certyfikacji środków) w ramach programu jak również w podziale na poszczególne priorytety. W kolejnym okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL na bieżąco będzie monitorować postęp rzeczowy i finansowy *Programu* w celu zapewnienia terminowego rozliczenia programu oraz pełnego wykorzystania dostępnej alokacji, w związku z rozpoczęciem procedury zamykania programu. Wszystkie rekomendacje przyjęte przez KM RPO WSL zostały wdrożone.

2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej⁴

JESSICA

Inicjatywa JESSICA została wdrożona na podstawie *Umowy o Finansowaniu*, podpisanej w dniu 9 lipca 2010 r., na mocy której funkcje Funduszu Powierniczego w województwie śląskim powierzono Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI). Rolę Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM) w województwie śląskim pełni Bank Ochrony Środowiska S.A (BOŚ).

Na wdrażanie Inicjatywy JESSICA w województwie śląskim przeznaczono 60 mln EUR tj.: 51 mln EUR z *działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2007-2013* i 9 mln EUR z budżetu państwa.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. realizowanych było 20 projektów miejskich, na wartość pożyczki JESSICA wynosiła 56,85 mln EUR tj. 94,62 % dostępnej alokacji.

Rodzaje projektów, które były przedmiotem pożyczki:

- ⇒ rewitalizacja starych, nieużytkowanych budynków przemysłowych,
- ⇒ rewitalizacja powojennych i przemysłowych obszarów,
- ⇒ projekty z zakresu rewitalizacji/odnowy miast: rewitalizacja starych i zdegradowanych obszarów charakteryzujących się brakiem dostępu do: wysokiej jakości usług, powierzchni przeznaczonej dla MŚP, infrastruktury rekreacyjno- sportowej,
- ⇒ projekty ukierunkowane na: rewitalizację zdegradowanych centrów małych miast, odnowę zdewastowanych dzielnic większych miast, rewitalizację zdegradowanej lub zdekapitalizowanej infrastruktury, polepszenie bezpieczeństwa publicznego, inwestycje w podstawową infrastrukturę społeczną i techniczną (z potencjałem w zakresie projektów partnerstwa publiczno-prywatnego).

W 2014 roku BOŚ S.A. pełniący rolę FROM w województwie śląskim podpisał 8 Umów inwestycyjnych ze środków w ramach Inicjatywy JESSICA tj.:

Rewitalizacja terenu po kopalni KWK JAWORZNO, poprzez budowę obiektu handlowo usługowego – Galeria Galena przy ul. Grunwaldzkiej w Jaworznie

Beneficjent: Galeria Galena Sp. z o. o.

Wartość projektu: 56 353 175 EUR;

Pożyczka JESSICA: 17 225 705 EUR;

Pożyczka uzupełniająca BOŚ: 15 921 815 EUR;

Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem: 40 szt.

Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem: 803,1 tyś. osób

---

⁴ W treści Sprawozdania prezentując postęp finansowy instrumentów inżynierii finansowej wykorzystano kurs EUR - 41798, natomiast w załączniku IX wykorzystano kursy po których zostały przekazane środki beneficjentom, stąd wartości finansowe będą się różnić.

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 6,16 ha

Liczba utworzonych przedsiębiorstw: 88 szt.

Liczba nowych miejsc pracy: 40 szt.

Data podpisania umowy: 19 marca 2014 r.

Termin zakończenia inwestycji: 31 grudnia 2015 r.

Data obowiązywania umowy: 29 marca 2029 r.

Data spłaty pożyczki: 29 marca 2029 r.

Przekształcenie pomieszczeń po byłej cechowni KWK Porąbka Klimontów na centrum aktywności w dziedzinie kultury, sportu i rekreacji

Przedmiot: Przedmiotem projektu jest przekształcenie pomieszczeń (I i II piętro) w budynku po byłej cechowni KWK Porąbka Klimontów na centrum aktywności w dziedzinie kultury sportu i rekreacji.

Beneficjent: Gmina Sosnowiec

Wartość projektu: 1 196 230 EUR;

Pożyczka JESSICA: 717 738 EUR;

Środki własne wnioskodawcy: 253 135 EUR;

Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem: 33,7 tys. osób [33 670]

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 0,1279 ha

Liczba nowych miejsc pracy: 6 szt.

Termin zakończenia inwestycji: 30 czerwca 2015 r.

Data podpisania umowy: 23 czerwca 2014 r.

Data obowiązywania umowy: 30 czerwca 2025 r.

Data spłaty pożyczki: 30 czerwca 2025 r.

Zmiana zagospodarowania terenu w rejonie ulic Okrzei, Kościuszki i Bończyka w Tarnowskich Górach

Przedmiot: Zmiana infrastruktury drogowej (ciągi pieszo- jezdne, chodniki, 72 miejsca postojowe dla samochodów), częściowa przebudowa zieleni oraz wykonanie małej architektury (ławki) i elementów rekreacyjnych (piaskownica, stoły szachowe)

Beneficjent: Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.

Wartość projektu: 154 888 EUR;

Pożyczka JESSICA: 116 166 EUR;

Środki własne wnioskodawcy: 38 722 EUR

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 1,1888 ha

Liczba nowych miejsc pracy: 1 szt.

Termin zakończenia inwestycji: 30 listopada 2014 r.

Data podpisania umowy: 26 czerwca 2014 r.

Data obowiązywania umowy: 25 czerwca 2029 r.

Data spłaty pożyczki: 25 czerwca 2029 r.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przebudowa Hali Sportowej i bieżni wraz z zapleczem sanitarnym w IV LO im. Henryka Sienkiewicza przy Alei Najświętszej Maryi Panny 56 w Częstochowie

Przedmiot: Przebudowa hali sportowej i bieżni wraz z zapleczem sanitarnym w IV LO im. Henryka Sienkiewicza przy Alei Najświętszej Maryi Panny 56 w Częstochowie

Beneficjent: Gmina Miasto Częstochowa

Wartość projektu: 622 152 EUR;

Pożyczka JESSICA: 466 614 EUR;

Środki własne wnioskodawcy: 210 696 EUR;

Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem: 4 szt.

Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem: 0,87 tys. osób [874]

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 1,9342 ha

Data podpisania umowy: 30 czerwca 2014 r.

Termin zakończenia inwestycji: 30 czerwca 2015 r.

Data obowiązywania umowy: 31 marca 2029 r.

Data spłaty pożyczki: 31 marca 2029 r.

Budowa Sali Gimnastycznej przy ZS im. Dr. W. Biegańskiego w Częstochowie ul. Dąbrowskiego 75

Przedmiot: Budowa sali gimnastycznej przy ZS im. Dr. W. Biegańskiego w Częstochowie ul. Dąbrowskiego 75

Beneficjent: Gmina Miasto Częstochowa

Wartość projektu: 1 178 927 EUR;

Pożyczka JESSICA: 3798 080 EUR

Środki własne wnioskodawcy: 266 027 EUR

Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem: 12 szt.

Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem: 0,80 tys. osób [800]

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 0,3918 ha

Termin zakończenia inwestycji: 30 czerwca 2015 r.

Data podpisania umowy: 30 czerwca 2014 r.

Data obowiązywania umowy: 31 marca 2029 r.

Data spłaty pożyczki: 31 marca 2029 r.

Centrum Inicjatyw Społecznych i Wsparcia Rodziny

Przedmiot: Rewitalizacja terenu miejskiego poprzez budowę Centrum Inicjatyw Społecznych i wsparcia Rodziny

Beneficjent: Fundacja Pomocy Kobietom EUROHELP

Wartość projektu: 671 169 EUR;

Pożyczka JESSICA: 392 880 EUR;

Środki własne wnioskodawcy: 143 061 EUR

Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem: 0,25 tys. osób [250]

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 0,1084 ha

Liczba nowych miejsc pracy: 7 szt.

Data podpisania umowy: 30 czerwca 2014 r.
Termin zakończenia inwestycji: 30 czerwca 2015 r.
Data obowiązywania umowy: 31 grudnia 2027 r.
Data spłaty pożyczki: 31 grudnia 2027 r.

Modernizacja targowiska miejskiego przy ul. Św. Andrzeja Boboli w Zabrze

Przedmiot: Modernizacja targowiska miejskiego przy ul. Św. Andrzeja Boboli w Zabrze

Beneficjent: Zabrzeńska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.

Wartość projektu: 2 292 653 EUR;

Pożyczka JESSICA: 51 313 680 EUR;

Pożyczka uzupełniająca BOŚ: 550 266 EUR;

Środki własne wnioskodawcy: 428 708 EUR

Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem: 76 tyś. osób

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 1,25 ha

Liczba nowych miejsc pracy: 3 szt.

Data podpisania umowy: 30 czerwca 2014 r.

Termin zakończenia inwestycji: 30 września 2015 r.

Data obowiązywania umowy: 30 września 2028 r.

Data spłaty pożyczki: 30 września 2028 r.

Rewitalizacja infrastruktury (segmenty C, D, E, F) Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr. 5 im. św. Barbary w Sosnowcu

Przedmiot: Rewitalizacja infrastruktury (segmenty C, D, E, F) Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr. 5 im. św. Barbary w Sosnowcu

Beneficjent: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr. 5 im. św. Barbary w Sosnowcu

Wartość projektu: 2 825 295 EUR;

Pożyczka JESSICA: 1 771 277 EUR;

Środki własne wnioskodawcy: 1 054 018 EUR

Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem: 1.095 tyś. osób

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych: 0,4850 ha

Data podpisania umowy: 30 czerwca 2014 r.

Termin zakończenia inwestycji: 30 czerwca 2015 r.

Data obowiązywania umowy: 30 września 2020 r.

Data spłaty pożyczki: 30 września 2020 r.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. zakończono realizację 7 Projektów miejskich:

1. Rewitalizacja Placu Baczyńskiego - Pasaż Kulturalny "Andromeda" w Tychach.
2. Multicentrum Stara Kabłownia w Czechowicach-Dziedzicach - rewitalizacja obiektów przemysłowych poprzez nadanie im funkcji kulturalno-rozrywkowych i handlowo-usługowych.

3. Rewitalizacja pięciu placów zabaw wraz z budową kortu tenisowego, dwóch boisk do gry w badminton oraz instalacja monitoringu na terenie zasobów mieszkalnych Górnicej Spółdzielni Mieszkaniowej w Jastrzębiu-Zdroju.
4. Rewitalizacja trzech placów zabaw wraz z budową parkingów na nieruchomościach budynków oraz instalacją monitoringu na terenie GSM w Jastrzębiu-Zdroju.
5. Rewitalizacja kąpieliska miejskiego wraz z budową wielofunkcyjnego budynku użytkowego na terenie OSIR „Skalka w Świętochłowicach”.
6. „Rewitalizacja Budynku w Gliwicach”
7. „Nadanie nowych funkcji powierzchni Szpitala i terenom zielonym poprzez wykonanie ogólnodostępnego miejsca rekreacji oraz przebudowę części niewykorzystanej powierzchni Szpitala na Stację Dializ” w Jastrzębiu Zdroju.

W 2014 r. odbyło się 5 posiedzeń Rady Inwestycyjnej Inicjatywy JESSICA. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały poniżej.

Tabela 6 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej w 2014 roku

DATA POSIEDZENIA	PORUSZANE KWESTIE
16 stycznia 2014 r.	XII posiedzenie Rady Inwestycyjnej - podczas posiedzenia Rady Inwestycyjnej wysłuchano przedstawicieli spółki PA NOVA - inwestora projektu Galerii Galena, władz Miasta Jaworzna oraz przedstawicieli mieszkańców Jaworzna. Podjęto decyzje o zintensyfikowaniu prac FROM-u nad identyfikowaniem nowych projektów. Przedstawiciele Banku Ochrony Środowiska S.A. przedstawili również aktualny stan prac w procesie wdrażania Inicjatywy JESSICA w województwie śląskim.
6 lutego 2014 r.	XIII posiedzenie Rady Inwestycyjnej - tematem przewodnim posiedzenia było omówienie bieżących spraw w procesie wdrażania Inicjatywy JESSICA. Przedstawiciele FROM przedstawili aktualny stan prac nad identyfikacją potencjalnych Projektów Miejskich oraz stan prac w celu podpisania umów o pożyczki. Rada Inwestycyjna podjęła dwie uchwały.
4 kwietnia 2014 r.	XIV posiedzenie Rady Inwestycyjnej - tematem przewodnim posiedzenia było omówienie bieżących spraw w procesie wdrażania Inicjatywy JESSICA. Przedstawiciele FROM oraz CPR przedstawili aktualny stan prac nad identyfikacją potencjalnych Projektów Miejskich oraz stan prac w celu podpisania umów o pożyczki dla całości środków. Przedstawiciele EBI przedstawili dotychczasowe doświadczenia w procesie wdrażania Inicjatywy JESSICA w Europie.
19 maja 2014 r.	XV posiedzenie Rady Inwestycyjnej - głównym tematem posiedzenia było omówienie obecnego stanu wdrażania Inicjatywy JESSICA w województwie śląskim oraz identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla terminowego podpisania umów dla całej alokacji.
16 czerwca 2014 r.	XVI posiedzenie Rady Inwestycyjnej - tematem przewodnim posiedzenia było omówienie bieżących spraw w procesie wdrażania Inicjatywy JESSICA. Przedstawiciele FROM oraz CPR przedstawili aktualny stan prac nad identyfikacją potencjalnych Projektów Miejskich oraz stan prac w celu terminowego podpisania umów o pożyczki dla całości środków.

Instytucja Zarządzająca RPO WSL przeprowadziła w dniach od 10 grudnia 2013 r. do 10 stycznia 2014 r. kontrolę z zakresu prawidłowości realizacji Inicjatywy JESSICA współfinansowanej z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie BOŚ S.A. w Centrum Korporacyjnym w Katowicach.

W wyniku przeprowadzonej kontroli IZ RPO WSL przekazała BOŚ poniższe rekomendacje:

1. Przekazanie do wiadomości IZ RPO WSL kserokopii podpisanych i aneksowanych umów o pożyczkę w ramach Inicjatywy JESSICA. Otrzymywanie w/w kserokopii dokumentów daje możliwość usprawnienia kontroli procesu wdrażania i realizowania Inicjatywy JESSICA w województwie śląskim przez IZ RPO WSL - niezwłocznie.
2. Umieszczenia logo NSS, Województwa Śląskiego, RPO WSL oraz UE na dokumentach wychodzących oraz na ulotkach informacyjnych o pożyczkach w ramach Inicjatywy JESSICA zgodnie z zapisami Rozporządzeń dot. Funduszy Strukturalnych UE w terminie do końca kwietnia 2014r.
3. Wprowadzenie rejestru wniosków o pożyczkę w ramach Inicjatywy JESSICA wpływających do BOŚ S.A. - w terminie do końca kwietnia 2014r.
4. Wprowadzenie do procedur mechanizmu mające na celu wykrycie, stwierdzenie i usuwanie nieprawidłowości wynikających z realizacji projektu miejskiego. Należy zaznaczyć, że mowa jest o nieprawidłowościach w rozumieniu dyrektyw unijnych - w terminie do 30 czerwca 2014r.
5. W związku z obowiązującymi procedurami dotyczącymi kontroli, a w szczególności zgodnie z Zarządzeniem nr E 64/2013 Prezesa Zarządu BOŚ S.A. z dnia 15 listopada 2013 r. w sprawie wprowadzenia „Wytycznych w zakresie kontroli realizacji Projektu miejskiego finansowanego w ramach Inicjatywy JESSICA” (Zarządzenie obok „Wytycznych” wprowadza wzory sprawozdań z realizacji wskaźnika produktu, wskaźników rezultatu i efektów społecznych – Załącznik nr 1c do Wytycznych wprowadzonych Zarządzeniem Nr E 64/2013 Prezesa Zarządu BOŚ S.A. z dnia 15 listopada 2013r.) rekomenduje się aby BOŚ S.A. pełniący rolę FROM w województwie śląskim, w celu właściwej kontroli osiąganych przez Projekty Miejskie postępu rzeczowego na bieżąco prowadził monitoring osiąganych wskaźników produktu i rezultatu właściwych dla *poddziałania 6.2.3 Rewitalizacja – JESSICA*. Bieżący nadzór pozwoli na usprawnienie procesu przekazywania informacji w przedmiotowym zakresie przez BOŚ S.A. do IZ RPO WSL – w terminie – niezwłocznie.
6. W części dotyczącej Wniosku o udzielenie pożyczki JESSICA – IZ RPO WSL zaleca się zmianę w pkt. 6 polegającą na wskazaniu właściwych zapisów Uszczegółowienia RPO WSL 2007-2013 oraz zastąpienie wskazanych *poddziałów 6.2.1. i 6.2.2.* zapisami dotyczącymi właściwego *poddziałania 6.2.3. „Rewitalizacja – JESSICA”* – w terminie - niezwłocznie.

Wszystkie rekomendacje wskazane przez IZ RPO WSL w wyniku przeprowadzonej kontroli w dniach 10 grudnia 2013 – 10 stycznia 2014 r. zostały przez BOŚ S.A. w całości wdrożone.

3 lipca 2014 roku w Auli Sosnowieckiego Parku Naukowo-Technologicznym odbyła się konferencja podsumowująca wdrażanie instrumentu JESSICA pt. *„Wnioski, doświadczenia i dobre praktyki w zakresie wdrażania Inicjatywy JESSICA w okresie programowania 2007-2013”*. Przedmiotowa konferencja zorganizowana została przez Marszałka Województwa Śląskiego przy współudziale Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI).

Konferencja stanowiła doskonałą okazję do podsumowania zdobytych doświadczeń w zakresie wdrażania Inicjatywy JESSICA w okresie programowania 2007-2013 w województwie śląskim, w Polsce i innych krajach UE oraz dawała możliwość sformułowania wniosków dotyczących jak najbardziej efektywnego wykorzystania instrumentów zwrotnych w okresie programowania 2014-2020.

Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł finansowania przedsiębiorczości

W ramach *poddziałania 1.1.1.* w zakresie dokapitalizowania zewnętrznych źródeł finansowania przedsiębiorczości w okresie programowania 2007-2013 realizowane są 4 projekty – 3 pożyczkowe:

- ⇒ „Fundusz Górnośląski SA w Katowicach „Rozwój działalności pożyczkowej Funduszu Górnośląskiego SA poprzez dokapitalizowanie Śląskiego Funduszu Pożyczkowego działającego na terenie województwa śląskiego”;
- ⇒ „Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie SA „Fundusz Pożyczkowy w Częstochowie prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. dla przedsiębiorców z województwa śląskiego”;
- ⇒ „Agencję Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu „Dofinansowanie Lokalnego Funduszu Pożyczkowego przy Agencji Rozwoju Lokalnego S.A. w celu wsparcia mikro i małych przedsiębiorstw na terenie woj. Śląskiego”;

oraz 1 poręczeniowy:

- ⇒ „Śląski Regionalny Fundusz Poręczeniowy Sp. z o.o. w Katowicach „Ułatwienie dostępu do finansowania działalności przedsiębiorców na terenie województwa śląskiego poprzez dofinansowanie Śląskiego Regionalnego Funduszu Poręczeniowego”.

Projekty realizowane przez w/w podmioty są atrakcyjnym uzupełnieniem podobnych usług finansowych realizowanych przez banki, jednak na korzystniejszych dla przedsiębiorców zasadach. Z jednej strony obejmują one niższe oprocentowanie i dłuższy okres spłat, z drugiej – możliwość karencji w spłacie kredytu. Uzyskane w ten sposób środki można przeznaczyć na cele inwestycyjne lub obrotowe. Celem tak pomyślanego wsparcia jest stymulowanie działalności firm dopiero stawiających pierwsze kroki na rynku i będących w okresie intensywnego rozwoju. Oferty pożyczek dostępne są dla przedsiębiorców od trzeciego kwartału 2010 roku. Można się o nie starać, składając odpowiedni wniosek do wybranego

funduszu. Co warto podkreślić, nie obowiązują tu żadne wyszczególnione terminy naboru, lecz środki dostępne są na bieżąco, do 2015 roku włącznie.

Tabela 7 Postęp wdrażania projektów stan na 31 grudnia 2014 roku

Nazwa beneficjenta	Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń	Wartość udzielonych pożyczek/poręczeń (EUR)	Wartość faktycznie wypłaconych pożyczek (EUR)	Stopień realizacji wskaźnika "Wartość udzielonych pożyczek/poręczeń" (%)	Liczba utworzonych miejsc pracy
Fundusz Górnośląski S.A.	132	10 949 020	10 151 130	97,81%	179,5
Agencja Rozwoju Lokalnego S.A.	78	870 138	870 138	160,86% ⁵	110
Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	41	1 014 907	952 781	96,38%	8
Śląski Regionalny Fundusz Poręczeniowy	149	4 433 765	n/d	84,88%	393

Tabela 8 Struktura udzielonych pożyczek / poręczeń wg danych na dn. 31.12.2014 r.

Nazwa beneficjenta	Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń	- w tym na cele inwestycyjne:	Mikro Przedsiębiorstwa	Małe Przedsiębiorstwa	Średnie Przedsiębiorstwa
Fundusz Górnośląski S.A.	132	122	61	37	34
Agencja Rozwoju Lokalnego S.A.	78	46	69	9	0
Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	41	22	38	3	0
Śląski Regionalny Fundusz Poręczeniowy	149	80	90	48	11

⁵ Agencja Rozwoju Lokalnego – drugi obrót.

2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020

Strategia EU 2020 jest kontynuacją wizji rozwoju nakreślonej przez Strategię Lizbońską. Analizując założenia Strategii EU 2020 można stwierdzić, że ponad 95% alokacji RPO WSL wpisuje się w realizację poszczególnych inicjatyw flagowych Strategii, wyjątkiem jest inicjatywa *Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*, która wdrażana jest w regionie przez PO KL.

Dodatkowe informacje zostały przedstawione w załączniku nr VI do sprawozdania *Tabela 6 Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013*.

IZ RPO WSL stara się zapewnić zgodność projektów realizowanych w ramach RPO WSL ze strategiami UE, a tym samym zagwarantować ich pozytywny wpływ na realizację celów tych strategii. Na różnych etapach wdrażania projektów – od wyboru projektów do dofinansowania po zapewnienie trwałości osiągniętych celów, IZ stosuje szereg mechanizmów. Na pierwszym etapie (od złożenia wniosku do podpisania umowy) kluczową rolę w weryfikacji pełni etap oceny projektów, natomiast po rozpoczęciu procesu wdrażania IZ dokonuje regularnych kontroli.

Biorąc pod uwagę kategorie interwencji wpisujące się w Strategię EU 2020, wg stanu na 31 grudnia 2014r. podpisano umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania UE 1 729,85 mln EUR.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL nie prowadziła żadnych badań, analiz w zakresie Strategii EU2020. Badanie ewaluacyjne *Realizacja celów i priorytetów Strategii Lizbońskiej oraz Strategii EU 2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013* zostało wykonane w 2012 roku a wyniki zaprezentowano w sprawozdaniu rocznym za 2012 rok.

Poniżej przedstawiono wybrane przykłady tzw. dobre praktyki w postaci projektów objętych dofinansowaniem RPO WSL, które przyczyniają się do realizacji inicjatyw flagowych Strategii EU 2020.

Ważne otwarcie w Fundacji Rozwoju Kardiologii

7 maja 2013 w Fundacji Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi w Zabrze odbyło się oficjalne otwarcie Laboratorium Technologicznego. Laboratorium powstało w ramach projektu *Przebudowa i doposażenie w aparaturę specjalistyczną części budynku na potrzeby Laboratorium Technologicznego Pracowni Sztucznego Serca w ramach CD Fundacji Rozwoju Kardiologii w Zabrzu*. Prace objęły przebudowę i adaptację pomieszczeń o powierzchni

200 m², w celu stworzenia tzw. strefy czystej. Nowo powstałe Laboratorium jest dedykowane

opracowywaniu zaawansowanych, zautomatyzowanych technologii wytwarzania małoseryjnego elementów, podzespołów i kompletnych implantów, wytwarzanych z biomateriałów – w szczególności protez serca.

Ze względu na charakter planowanej działalności laboratorium zostało wybudowane i zorganizowane w sposób zapewniający odpowiednią czystość strefy wytwarzania implantów oraz strefy ich przygotowania do pakowania i sterylizacji.

Projekt objął również doposażenie w aparaturę specjalistyczną przebudowanych powierzchni, w szczególności wytworzenie zautomatyzowanego stanowiska do laminowania. Element ten stanowi odpowiedź na poziom skomplikowania konstrukcyjnego prototypów implantów, w szczególności protez serca, który wymaga zastosowania zautomatyzowanych technologii wytwarzania elementów, podzespołów protez implantów oraz ich finalnego montażu, w celu uzyskania odpowiedniej jakości protezy.

Ze względu na realizowany przez Fundację program Polskiego Sztucznego Serca, w początkowym okresie działalności nowego Laboratorium opracowywane będą przede wszystkim technologie wytwarzania małoseryjnego protez serca o unowocześnionych konstrukcjach, a także jego elementów: zastawek, komór, kaniul wypływowych oraz kaniul napływowych.

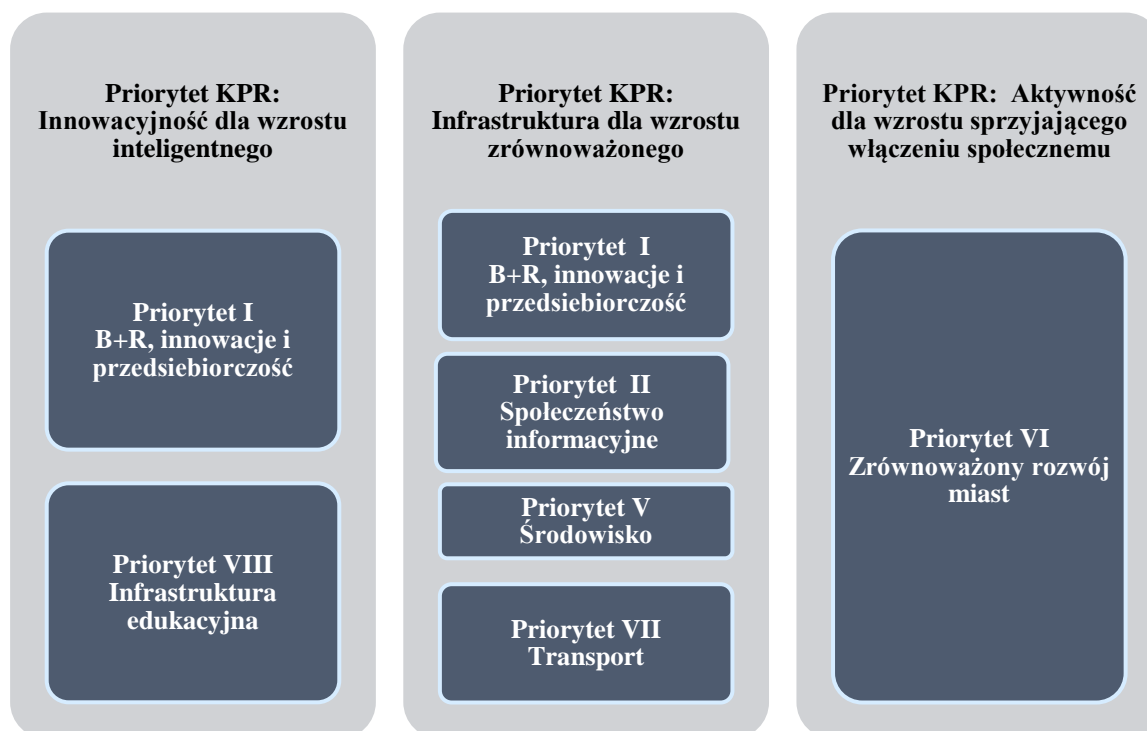
W Strategii Europa 2020 ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Wyżej opisany projekt przyczynia się w dużej mierze do realizacji wspomnianej strategii m.in. wychodzi naprzeciw potrzebie tworzenia nowoczesnej tkanki przedsiębiorczości, w tym centrów transferu technologii i rozwijaniu współpracy sektora B+R z przedsiębiorstwami Firmy oraz instytucje będące potencjalnymi odbiorcami usług laboratorium wykazały braki w nowoczesnej infrastrukturze B+R skutkującym ograniczonym dostępem do usług o charakterze B+R.

Krajowy Program Reform

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii EU 2020 (KPR) jest instrumentem służącym realizacji osiągnięcia celów Strategii EU 2020. W dniu 22 kwietnia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła aktualizację *Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii EU 2020* w Polsce. Przygotowany dokument określa, w jaki sposób Polska w latach 2014-2015 będzie realizować cele strategii „Europa 2020” w zakresie zatrudnienia, nakładów na badania i rozwój, energii i klimatu, edukacji oraz przeciwdziałania ubóstwu. W obecnym wydaniu KPR nadal aktualne pozostają kierunki działań zawarte w pierwotnej wersji dokumentu. Dotyczą one odrabiania zaległości rozwojowych oraz budowy nowych przewag konkurencyjnych w trzech obszarach priorytetowych: infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego, innowacyjność dla wzrostu inteligentnego oraz aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. W dokumencie powiązано realizację poszczególnych zadań krajowych celów strategii „Europa 2020” zawartych w KPR z priorytetami nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Środki europejskie z nowej perspektywy będą stanowić istotne źródło ich finansowania.

Założone cele poszczególnych priorytetów RPO WSL wpisują się w priorytety wyznaczone w ramach KPR, realizując w ten sposób również cele Strategii EU 2020.

Rysunek 9 Spójność RPO WSL z priorytetami Krajowego Programu Reform na rzecz Strategii Europa 2020

2.1.6.7 Strategia UE dla regionu morza bałtyckiego

Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) w ramach RPO WSL wdrażana jest poprzez realizację projektów wpisujących się w poszczególne priorytety Strategii. RPO WSL nie realizuje projektów flagowych zidentyfikowanych w *Planie działań Strategii...* W okresie sprawozdawczym w ramach realizacji SUE RMB Instytucja Zarządzająca RPO WSL nie podejmowała działań informacyjno-promocyjnych czy szkoleniowych współfinansowanych ze środków Pomocy Technicznej. W systemie wdrażania RPO WSL nie wprowadzono szczególnych mechanizmów w ramach wdrażania SUE RMB. IZ RPO WSL prowadzi stały monitoring realizacji projektów wybranych do dofinansowania. Podczas procedury oceny i wyboru projektów do dofinansowania istnieją kryteria oceny, które również mają wpływ na wybór projektów przyczyniających się do realizacji SUE RMB. Wraz z postępowaniem wdrażania *Programu* wzrasta zaangażowanie środków EFRR w realizację SUE RMB. Biorąc pod uwagę kategorie interwencji wpisujące się w SUE RMB, wg stanu na 31 grudnia 2014r. łącznie podpisano 4459 umów na kwotę 2097,77 mln EUR, w tym dofinansowanie UE wyniosło 1159,98 mln EUR. W okresie sprawozdawczym podpisano 303 umowy na kwotę 144,56 mln EUR w tym dofinansowanie UE to ponad 86,79 mln EUR (szczegółowe dane znajdują się w *załączniku VII*). Ponadto w *załączniku VII* zaprezentowano przykładowe projekty wpisujące się w obszary SUE RMB.

IZ RPO WSL wprowadziła poniższe zapisy dot. komplementarności pomiędzy RPO WSL a *Strategią do Programu*.

Tabela 9 Odniesienie osi priorytetowych RPO WSL do Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

OBSZARY PRIORYTETOWE Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego	OSIE PRIORYTETOWE/ DZIAŁANIA/ PODDZIAŁANIA RPO WSL
Obszar priorytetowy 7: Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji Obszar priorytetowy 8: Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	Badanie i rozwój technologiczny (B+R); innowacje i przedsiębiorczość (działanie 1.3 Transfer technologii i innowacji, działanie 1.2 Mikroprzedsiębiorstwa i MŚP)
Obszar priorytetowy 12: Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	Społeczeństwo informacyjne (działanie 2.2 Rozwój elektronicznych usług publicznych)
Obszar priorytetowy 8: Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich Obszar priorytetowy 12: Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	Turystyka (poddziałanie 3.1.1 Infrastruktura zaplecza turystycznego/ przedsiębiorstwa poddziałanie 3.2.1 Infrastruktura okołoturystyczna/ przedsiębiorstwa poddziałanie 3.1.2 Infrastruktura zaplecza turystycznego/ podmioty publiczne poddziałanie 3.2.2 Infrastruktura okołoturystyczna/ podmioty publiczne)
Obszar priorytetowy 12: Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	Kultura (działanie 4.2 Systemy informacji kulturalnej)
Obszar priorytetowy 2: Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie Obszar priorytetowy 3: Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych Obszar priorytetowy 10: Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	Środowisko (działanie 5.1 Gospodarka wodno – ściekowa działanie 5.2 Gospodarka odpadami działanie 5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii)
Obszar priorytetowy 8: Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	Zrównoważony rozwój miast (poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja – „duże miasta”)
Obszar priorytetowy 11: Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych Obszar priorytetowy 12: Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	Transport (działanie 7.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej, działanie 7.2 Transport publiczny)

Obszar priorytetowy 12: Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	Infrastruktura edukacyjna (działania 8.1 Infrastruktura szkolnictwa wyższego działania 8.2 Infrastruktura placówek oświaty, działania 8.3 Infrastruktura kształcenia ustawicznego)
Obszar priorytetowy 12: Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	Zdrowie i rekreacja (działanie 9.1 Infrastruktura leczenia zamkniętego, działanie 9.2 Infrastruktura leczenia otwartego)

2.2 INFORMACJA NA TEMAT ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI WSPÓLNOTOWYMI

Zapisy RPO WSL oraz pozostałych dokumentów programowych i wdrożeniowych zapewniają od początku wdrażania *Programu* i na każdym etapie zgodność operacji z przepisami prawa wspólnotowego, w tym również przestrzegania zasad poszczególnych polityk wspólnotowych.

Do działań związanych z zapewnieniem zgodności realizacji *Programu* z przepisami wspólnotowymi można zaliczyć przede wszystkim:

- ⇒ obowiązek dostarczenia dokumentu stwierdzającego fakt, czy dany projekt może wywierać istotny negatywny wpływ na obszary objęte lub, które mają być objęte siecią Natura 2000, projekty, które negatywnie oddziałują na potencjalne obszary Natura 2000 nie mogą otrzymać dofinansowania,
- ⇒ umiejscowienie w strukturze IZ RPO WSL koordynatora ds. środowiska gwarantującego odpowiednie uwzględnienie wymiaru środowiskowego i jego monitoring na wszystkich poziomach realizacji RPO WSL, ponadto IZ RPO WSL przygotowuje co roku *Raport środowiskowy* jednak w związku z faktem, iż wszystkie wskaźniki zamieszczone w ww. raporcie pochodzą ze statystyki publicznej, jest on przygotowywany z rocznym opóźnieniem,
- ⇒ zapewnienie, że każde wsparcie stanowiące pomoc publiczną udzielane w ramach RPO WSL, jest zgodne z przepisami dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, każdy beneficjent składający wniosek o dofinansowanie w ramach RPO WSL musi określić czy projekt podlega regułom pomocy publicznej (czy realizacja narusza bądź zagraża naruszaniu wspólnego rynku w rozumieniu Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską), które następnie są weryfikowane przez IZ RPO WSL na etapie oceny,
- ⇒ IZ RPO WSL przyjęła odpowiednie kryteria wyboru projektów do dofinansowania dot. polityk horyzontalnych (określenie stopnia realizacji polityki równych szans, polityki ochrony środowiska, wpływ projektu na utworzenie nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych, dostępność dla niepełnosprawnych), projekt mający pozytywny wpływ na realizację poszczególnych polityk horyzontalnych otrzymuje dodatkowe punkty w trakcie przeprowadzanej oceny merytoryczno-technicznej, co w konsekwencji zwiększa jego szansę na otrzymanie dofinansowania,

- ⇒ monitorowanie co roku wskaźników horyzontalnych dot. redukcji zużycia energii oraz osób niepełnosprawnych, postęp realizacji wskaźników został przedstawiony w załączniku nr I do niniejszego *Sprawozdania*,
- ⇒ projekty, które mają negatywny wpływ na którąkolwiek z polityk horyzontalnych nie otrzymują dofinansowania w ramach *Programu*.

W okresie sprawozdawczym nie występowały problemy związane z przestrzeganiem poszczególnych polityk wspólnotowych.

2.2.1 Zasada równości szans

W okresie sprawozdawczym w zakresie wspierania równości szans mężczyzn i kobiet nie prowadzono uzgodnień partnerskich.

IZ RPO WSL realizuje zasadę równości szans na:

- a) *etapie programowania/wdrażania*: w celu zapewnienia równości szans w ramach RPO WSL utworzono kryterium formalno – merytoryczne w ramach procedury wyboru projektów (*Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi*), którego spełnienie jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy projekt jest zgodny z politykami horyzontalnymi. Dodatkowo wszyscy beneficjenci mają równy dostęp do informacji np. nt. konkursów ogłaszanych na podstawie znanych znacznie wcześniej harmonogramów naborów, a katalogi beneficjentów mogących aplikować w danym działaniu/poddziałaniu są szersze od listy rzeczywiście zainteresowanych podmiotów.
- b) *etapie monitorowania*: na etapie monitorowania kluczową kwestią jest reprezentatywny skład Komitetu Monitorującego RPO WSL. W przypadku KM RPO WSL powołano 10 członków z ramienia partnerów społeczno-gospodarczych (z 28 członków mających głos, czyli ponad 30%), zatem skład jest reprezentatywny dla tej grupy interesariuszy (pozostałe grupy to grupa rządowa i samorządowa). Kolejną kwestią jest monitorowanie zasady równości szans. W RPO WSL zakłada się monitorowanie równego traktowania kobiet i mężczyzn poprzez przyjęte programowe wskaźniki rezultatu odnoszące się do tworzenia nowych miejsc pracy. Dodatkowo, wszystkie informacje monitoringowe nt. realizacji *Programu* umieszczane są na stronach internetowych IZ RPO WSL, co zapewnia równy dostęp do informacji wszystkim beneficjentom.
- c) *etapie ewaluacji* poprzez:
  - ⇒ zapewnienie równego i pełnego dostępu za pośrednictwem strony internetowej www.rpo.slaskie.pl do wyników badań ewaluacyjnych (raportów ewaluacyjnych) oraz okresowych planów ewaluacji,
  - ⇒ opracowanie koncepcji badania (określenie: tematu badania, problemów badawczych, metodologii i wymagań odnośnie zespołu badawczego) dokonywane są w sposób gwarantujący niedyskryminowanie żadnej grupy społecznej,
  - ⇒ równy dostęp wszystkich potencjalnych wykonawców do realizacji badania (spełniających określone warunki związane z potencjałem i doświadczeniem),
  - ⇒ zachowanie zasady uczciwej konkurencji między potencjalnymi wykonawcami,
  - ⇒ równe traktowanie wszystkich potencjalnych wykonawców.

Wybór ewaluatora zewnętrznego odbywa się na podstawie *Ustawy z dnia 29.01.2004r. Prawo Zamówień Publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.). Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzone są przeważnie w trybie przetargu nieograniczonego. Przygotowanie zamówienia, jak również wyłonienie wykonawcy ma charakter jawny i opiera się na zasadach czytelnych dla wszystkich zainteresowanych podmiotów. Głównym kryterium przy wyborze wykonawcy jest jakość przygotowanej oferty. Powyższe kwestie odnoszą się do wszystkich priorytetów wdrażanych w ramach RPO WSL.

2.2.2 Zasada partnerstwa

IZ RPO WSL realizuje zasadę partnerstwa na:

a) *etapie programowania/wdrażania z uwzględnieniem następujących wymiarów:*

partnerstwo instytucjonalne - przeprowadzenie konsultacji społecznych RPO WSL prowadzonych horyzontalnie (sektorowo) w formie badań ankietowych, warsztatów, subregionalnych spotkań konsultacyjnych. Wdrażanie Programów Rozwoju Subregionów, które są programami tworzonymi w porozumieniu z władzami samorządów lokalnych danego subregionu, powstanie przy KM RPO WSL grupy roboczej ds. partnerstwa społeczno – gospodarczego (szczegółowe informacje o działalności grupy zostały zamieszczone w pkt. 2.7 niniejszego *Sprawozdania*).

wsparcie mechanizmów partnerstwa - podstawowym elementem PRS jest uzgodniona lista projektów, które zostały uznane za szczególnie istotne dla rozwoju danego subregionu i wpłyną na poprawę życia mieszkańców na danym terytorium (aktualnie w ramach PRS zostało podpisanych 227 umów o dofinansowanie (szczegółowe informacje dot. realizacji PRS zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.2 niniejszego *Sprawozdania*).

partnerstwo na poziomie projektów - na etapie wdrażania partnerstwo objawia się bezpośrednio w projektach realizowanych przez kilka podmiotów. na etapie wdrażania partnerstwo objawia się bezpośrednio w projektach realizowanych przez kilka podmiotów. Obecnie wśród realizowanych projektów 1,7% (83) stanowią projekty partnerskie.

b) *etapie monitorowania z uwzględnieniem partnerstwa instytucjonalnego -* organizowanie spotkań Komitetu Monitorującego RPO WSL, w skład którego wchodzi przedstawiciele samorządowi, rządowi oraz przedstawiciele ze strony partnerów społecznych i gospodarczych, opiniowanie sprawozdania okresowego z realizacji RPO WSL i zatwierdzanie sprawozdania rocznego i końcowego. Ponadto prezentacja członkom KM RPO WSL postępów we wdrażaniu RPO WSL. Wszystkie informacje nt. realizacji *Programu*, posiedzeń KM RPO WSL, grupy roboczej umieszczane są na stronach internetowych IZ RPO WSL, co zapewnia równy dostęp do informacji.

c) *na etapie ewaluacji poprzez:*

⇒ funkcjonowanie Grupy sterującej ds. ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, która stanowi wsparcie dla Jednostki Ewaluacyjnej RPO WSL m. in. przy formułowaniu zakresu ewaluacji,

- ocenie wersji raportów końcowych i częściowych, opiniowaniu planów ewaluacyjnych,
- ⇒ umożliwienie wypowiedzenia się wszystkim interesariuszom w trakcie realizacji badania (m. in. beneficjentom, partnerom społecznym, ekspertom branżowym),
  - ⇒ upublicznienie wyników przeprowadzonych ewaluacji na stronach internetowych, co umożliwia wszystkim zainteresowanym zapoznanie się z wynikami,
  - ⇒ przekazywanie wyników ewaluacji KM RPO WSL i prezentowanie okresowych planów ewaluacji. Komitet Monitorujący RPO WSL może rekomendować IZ RPO WSL obszary, które powinny zostać poddane badaniom ewaluacyjnym w ramach Programu.

Przykładowym projektem zrealizowanym w formule partnerskiej jest projekt *Śląski Klaster Ekologiczny* (RPSL.01.03.00-00-044/11). Wartość całkowita projektu wyniosła 222 336,81 EUR, a dofinansowanie 188 843,93 EUR. W projekcie uczestniczyło 2 partnerów - Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej jako lider projektu oraz Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych. Projekt realizowany był w ramach ścieżki konkursowej. Przedmiotem projektu było uruchomienie klastra funkcjonującego w sektorze ochrony środowiska. Projekt objął działaniem całe województwo śląskie, a jego zakres polegał na utworzeniu inicjatywy klastrowej poprzez uruchomienie Śląskiego Klastra Ekologicznego w tym stworzeniu infrastruktury niezbędnej do jego funkcjonowania oraz realizację działań w zakresie transferu wiedzy i innowacji wpływających bezpośrednio na jego rozwój i podniesienie konkurencyjności członków klastra.

2.3 NAPOTKANE ZNACZĄCE PROBLEMY ORAZ PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL oraz KM RPO WSL nie podjęli żadnych nowych inicjatyw służących usprawnieniu realizacji *Programu*. W trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego, podczas wdrażania RPO WSL stwierdzono poniższe problemy.

Problem: brak podstaw do wyboru do dofinansowania projektów w ramach *priorytetu III - poddziałanie 3.2.2* i *priorytetu VI - poddziałanie 6.2.1*, gdzie na listach rezerwowych znajdowały się projekty aplikujące o te rodzaje pomocy w związku z faktem wygaśnięcia dnia 30 czerwca 2014 r. poniższych rozporządzeń:

- ⇒ Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599 z późn. zm.),
- ⇒ Komponent regionalnej pomocy inwestycyjnej w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (tj. Dz. U. z 2014, Poz. 1736).

IZ RPO WSL konsultowała projekt nowego rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju, które miało zastąpić wygasłą podstawę prawną w zakresie regionalnej pomocy inwestycyjnej

W związku z tym, że nowa unijna podstawa prawna- rozporządzenie 651/2014 zostało opublikowane 26 czerwca 2014 roku nowe rozporządzenie MIR w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej, pomocy na usługi doradcze związane z przygotowaniem inwestycji początkowej oraz pomocy na usługi doradcze związane z realizacją inwestycji początkowej w ramach regionalnych programów operacyjnych przyjętych na lata 2007–2013 weszło w życie 3 grudnia 2014 r.)

Działania uprzedzające zostały podjęte w poprzednim półroczu – rozstrzygnięto przed planowanym terminem konkursy w *poddziałaniach 3.2.2 i 6.2.1*. Mimo to, nie wszystkie wnioski aplikujące o regionalną pomoc inwestycyjną zostały wybrane do dofinansowania w ramach rozstrzygnięcia konkursu (uzyskały bowiem wyniki plasujące je zbyt daleko na liście rankingowej). Do czasu uzyskania nowej podstawy prawnej wybierano z list rezerwowych do dofinansowania wnioski, dla których dostępna była podstawa prawna udzielania pomocy bądź dofinansowanie nie wiązało się z udzieleniem pomocy publicznej. Uzyskano pozytywną opinię prawną (Wydział Pomocy Prawnej i Nadzoru Właścicielskiego), co do możliwości zastosowania, jako podstawy prawnej udzielenia pomocy w rewitalizacji, rozporządzenia MłIR w sprawie regionalnej pomocy inwestycyjnej.

Problem: w związku z utratą z dniem 30 czerwca 2014 r. mocy obowiązywania Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu, począwszy od dnia 1 lipca 2014 r. brak było podstawy prawnej umożliwiającej dalszą kontraktację środków w ramach priorytetu I RPO WSL na lata 2007-2013 w zakresie RPI. Powyższe spowodowało, że w bieżącym okresie sprawozdawczym nie było możliwości podpisania umów o dofinansowanie projektów w zakresie RPI z wnioskodawcami, którzy do dnia 30 czerwca 2014 r. nie złożyli do IP2 RPO WSL kompletnej dokumentacji umożliwiającej podpisanie umowy o dofinansowanie.

Działania zaradcze: w związku z faktem, że obowiązujące przepisy nie dają możliwości dalszej kontraktacji środków w ramach RPO WSL, IP2 RPO WSL zaproponowała możliwość przesunięcia pojawiających się oszczędności na konkursy organizowane przez IZ RPO WSL.

2.4 ZMIANY W KONTEKŚCIE REALIZACJI RPO WSL (W STOSOWNYCH WYPADKACH)⁶

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się nowe okoliczności, które w sposób znaczący wpływały na realizację *Programu*. W związku z powyższym IZ RPO WSL nie podejmowała żadnych środków zaradczych, za wyjątkiem bieżących konsultacji z beneficjentami.

⁶ Ze względu na brak niektórych danych statystycznych z 2013 i z 2014 roku, niektóre informacje zostały przedstawione na podstawie danych statystycznych z 2011 roku.

SYTUACJA SPOŁECZNO- GOSPODARCZA W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM NA KONIEC 2014 ROKU

Produkt Krajowy Brutto

W 2012 roku wartość produktu krajowego brutto w województwie śląskim wyniosła 20 5025 mln zł – w porównaniu do 2011 roku była wyższa w cenach bieżących o 2,3%, a w cenach stałych o 1,0%. W porównaniu z 2010 rokiem w województwie śląskim odnotowano wzrost wolumenu PKB – o 6,3%, wobec 6,7% dla kraju ogółem.

W latach 2010-2012 średnie roczne tempo wzrostu produktu krajowego brutto w województwie śląskim kształtowało się poniżej średniej krajowej – 3,1% (w cenach stałych), natomiast – dla porównania tempo wzrostu PKB w Polsce na poziomie 3,3% było wyższe niż w dwóch poprzednich latach i wyższe niż w większości krajów UE.

Województwo śląskie w 2012 roku wypracowało 12,7% krajowej wartości produktu krajowego brutto, zajmując 2 lokatę po województwie mazowieckim, podobnie jak w latach 2010 i 2011. Udział województwa Śląskiego w generowaniu produktu krajowego brutto w porównaniu do 2010 roku zmniejszył się o 0,2 p. proc.

Śląskie jest bardzo atrakcyjnym pod względem inwestycyjnym regionem w Polsce. Jednym z filarów wysokiej pozycji Śląskiego w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej jest Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE), która w ciągu 18 lat działania przyciągnęła bezpośrednie inwestycje o wartości około 5,14 mld EUR, tworząc ponad 53 tys. nowych miejsc pracy. Potwierdzeniem tych wyników jest 2. miejsce w Europie i 11. Na świecie w rankingu stref ekonomicznych przeprowadzonym przez centrum badawcze Financial Times.

W latach 2010-2012 podregionem o największym udziale w tworzeniu produktu krajowego brutto województwa Śląskiego niezmiennie pozostawał podregion katowicki. W 2012 roku podregion katowicki wypracował 2,7% krajowej wartości PKB, zajmując 5 lokatę pod względem udziału w generowaniu produktu krajowego brutto (po podregionach: miasto stołeczne Warszawa, miasto Kraków, trójmiejski, miasto Poznań).

W 2012 roku wartość produktu krajowego brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie śląskim wyniosła 44372 zł, przewyższając średnią dla kraju o 5,8% (w 2010 roku o 6,9%, w 2011 roku o 7,4%). Województwo śląskie w 2012 roku zajmowało 4 lokatę pod względem wysokości PKB na 1 mieszkańca (po województwach: mazowieckim, dolnośląskim i wielkopolskim), w latach 2010 i 2011 – 3 lokatę.

Śląskie to jeden z najsilniejszych gospodarczo (niemal 12,7 proc. PKB) i demograficznie (prawie 4,6 mln osób) regionów w Polsce. To największy zurbanizowany obszar w Europie środkowo-wschodniej, mający najwyższą średnią krajową gęstość zaludnienia oraz wskaźnik ludności miejskiej – ponad 77%. Inwestorów wspiera wiele instytucji otoczenia biznesu.

W 2011 roku w krajach Unii Europejskiej wartość PKB⁷ na 1 mieszkańca (wyrażona we wspólnej umownej walucie – PPS) poniżej 75% średniej UE odnotowano w 73 regionach

⁷ Opracowana według zasad Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)

poziomu NUTS 2. W grupie tej znalazło się 15 polskich województw, w tym województwo śląskie, które osiągnęło 70% średniej UE (w 2010 roku – 68%).

Rynek pracy⁸

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. wysokość stopy bezrobocia w województwie wynosiła 9,6%⁹, przy czym wysokość bezrobocia w kraju wynosiła 11,4% (stopa bezrobocia rejestrowanego na 31 grudnia 2013 r. wynosiła 11,3%).

W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika spadła o 1,7% pkt. proc. (31.12.2013 r.- 11,3%). W końcu roku 2014 województwo śląskie znajdowało się na drugim miejscu liczby województw o najniższej wartości stopy bezrobocia, tuż za Wielkopolską (7,8%). Na koniec grudnia 2014 r. wysokość stopy bezrobocia w Katowicach oraz w powiecie bieruńsko – lędzińskim wynosiła 4,7%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika wyniosła wartość 19,2%. Jeżeli chodzi o podregiony, to w omawianym okresie najniższą stopę bezrobocia rejestrowano w podregionie tyskim (5,6%) i katowickim (6,9%), następnie kolejno w podregionie: bielskim (8,5%), gliwickim (8,9%), rybnickim (9,0%), sosnowieckim (12,6%) oraz częstochowskim (13,6%). Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzował się podregion bytomski (14,3%).

Liczba osób bezrobotnych:

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2014r. wyniosła 175,7 tys. osób (liczba osób bezrobotnych na 31 grudnia 2013 r. wynosiła 208, 29 tys. osób). Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Częstochowie (12,2 tys. osób), Bytomiu (10,4 tys. osób) i Katowicach (9,9 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko – lędziński 1,2 tys. osób), Żory (1,8 tys. osób), Świętochłowice (1,8 tys. osób). Niezmiennie zauważalną tendencją bezrobocia jest jego sezonowość, miesiące wiosenno – letnie są okresami spadku liczby osób bezrobotnych, natomiast wyższy poziom bezrobocia przypadają na koniec i początek roku kalendarzowego. W 2014 roku w województwie śląskim planowano objąć zwolnieniami grupowymi 5 523 tys. osób, tj. o 8,4 tys. osób mniej aniżeli w 2013 roku (13 880 tys. osób).

Oferty pracy

Do powiatowych urzędów pracy grudniu 2014 r. zgłoszono więcej ofert pracy niż przed rokiem o 12,6%. Najwięcej ofert miejsc pracy dotyczy pracy na stanowisku robotnika gospodarczego, sprzedawcy, pracownika biurowego, magazyniera, robotnika budowlanego. Nie brakuje propozycji dla sprzątaczek, opiekunów osób starszych, kierowców samochodów ciężarowych oraz pracowników ochrony. Wzrost przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym wystąpił m.in. w informacji i komunikacji (o 9,1%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,3%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,0%). Spadek przeciętnej liczby zatrudnionych w relacji do grudnia 2013 r. odnotowano m.in.

⁸http://www.slaskie.pl/strona_n.php?jezyk=pl&grupa=9&dzi=1251197279&art=1251197416&id_menu=265

⁹ <http://wupkatowice.praca.gov.pl/-/887818-analizy-i-badania>

w budownictwie (o 9,6%), górnictwie i wydobywaniu (o 8,9%), oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,5%). Na koniec grudnia 2014 r. na jedną ofertę pracy przypadło mniej osób bezrobotnych niż na koniec grudnia 2013r. (24 wobec 37).¹⁰

Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż w grudniu 2013 r. i w listopadzie 2014 r. odpowiednio o 2,4% i 27,0%.

W grudniu 2014 r. wyniosło 1 291,08 EUR i w porównaniu z grudniem 2013 r. wzrosło o 2,4% oraz w odniesieniu do listopada 2014 r. o 27,0%.

W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto kształtowało się na poziomie 1 047,73 EUR, tj. wyższym niż w grudniu 2013 r. o 3,7% oraz wyższym niż w listopadzie 2014 r. o 9,4%.

Aktywność ekonomiczna w regionie¹¹

Informacje zostały opracowane na podstawie wyników *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)* przeprowadzonego w IV kwartale 2014 r. Województwo śląskie w porównaniu z innymi województwami charakteryzowało się:

- ⇒ jednym z niższych współczynników aktywności zawodowej (po województwie: warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim, opolskim i podkarpackim),
- ⇒ jednym z niższych wskaźników zatrudnienia (po województwie: warmińsko-mazurskim, podkarpackim, dolnośląskim, kujawsko - pomorskim),
- ⇒ jedną z niższych wartości stopy bezrobocia (po województwie: opolskim, mazowieckim, małopolskim, warmińsko - mazurskim).

W okresie sprawozdawczym w województwie śląskim liczba ludności w wieku 15 lat i więcej wyniosła 3663 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 6,5 %. Liczba aktywnych zawodowo wyniosła 1989 tys. i zmniejszyła się o 5,6% w odniesieniu do analogicznego okresu w 2013 r. Wśród aktywnych zawodowo pracujący stanowili 92,8%, a bezrobotni 7,2%. W porównaniu z IV kwartałem ub. roku obniżyła się liczba pracujących o 63 tys. osób, bezrobotnych o 55 tys. osób oraz biernych zawodowo o 134 tys. osób.

W odniesieniu do IV kwartału 2013 r. zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W IV kwartale 2014 r. na 1000 osób pracujących przypadało 986 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (956 osób w miastach i 1104 na wsi), natomiast w IV kwartale 2013 r. – 1052 osoby (1056 w miastach, 1043 na wsi). W porównaniu z III kwartałem 2014 r. zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W III kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadło 972 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (958 w miastach, 1028 na wsi).

¹⁰ Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2014 (korekta), Nr 12/2014, opublikowany 13.2.2015

¹¹ Śląski Ośrodek Badań Regionalnych, Urząd Statystyczny w Katowicach, *Informacje i Opracowania Statystyczne, Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w IV kwartale 2014 r.*, Katowice, marzec 2015 r.

Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale 2014 r. wyniósł 54,3% (w kraju 56,3%). Był on wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (61,8% wobec 47,4%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (54,9% wobec 51,8%).

W porównaniu z IV kwartałem 2013 r. odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej ludności o 0,5 p. proc., w tym wśród mężczyzn o 1,3 p. proc., natomiast współczynnik aktywności zawodowej wśród kobiet zmniejszył się o 0,1 p. proc. Zwiększyła się aktywność zawodowa mieszkańców miast o 0,8 p. proc., natomiast zmniejszyła się wśród mieszkańców wsi o 1,1 p. proc.

W IV kwartale 2014 r. najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (81,2%), natomiast najniższy wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (13,7%). Na każdym poziomie wykształcenia współczynnik aktywności zawodowej dla mężczyzn był wyższy niż dla kobiet.

Aktywność zawodowa ludności w wieku 15 lat i więcej miała wpływ na strukturę aktywności zawodowej członków gospodarstw domowych. W IV kwartale 2014 r. gospodarstwa domowe, które posiadały w swoim składzie przynajmniej jedną osobę pracującą i nie były obciążone bezrobociem stanowiły 57,0% ogółu gospodarstw, natomiast gospodarstwa obciążone bezrobociem (z przynajmniej jedną osobą bezrobotną) 6,5%. Pozostałe 36,5% stanowiły gospodarstwa osób biernych zawodowych (bez osób aktywnych zawodowo).

W IV kwartale 2014 r. zbiorowość pracujących liczyła 1845 tys. osób, tj. mniej o 3,3 % niż w IV kwartale 2013 r. W porównaniu z IV kwartałem 2013 r. wzrosła liczba osób pracujących zamieszkałych w miastach o 0,5%, a obniżyła się na wsi o 16,2%.

W IV kwartale 2014 r. pracujący stanowili 50,4% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 51,7%). Wyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano dla mężczyzn niż dla kobiet (57,6% wobec 43,7%) oraz dla mieszkańców miast niż wsi (51,1% wobec 47,5%). Udział pracujących zwiększył się o 1,7 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2013r., natomiast obniżył się o 0,3 p. proc. w porównaniu z III kwartałem 2014 r.

W porównaniu z IV kwartałem 2013 r. odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia zarówno dla populacji mężczyzn, jak i kobiet (odpowiednio o 2,2 p. proc. i 1,2 p. proc.). Zwiększył się poziom zaangażowania zawodowego mieszkańców miast o 2,5 p. proc., a zmniejszył się mieszkańców wsi o 1,5 p. proc.

Wśród osób pracujących największą grupę tworzyły osoby w wieku 33-44 lata (28,2%), których liczba w relacji do IV kwartału 2013 r. obniżyła się o 5,1%. Osoby w wieku 25-34 lata stanowiły 26,2% ogółu pracujących, a ich liczba zmniejszyła się o 6,9%. Udział pracujących w wieku 45-54 lata wyniósł 23,3% a ich liczba w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. wzrosła o 1,2%. Pracujący w wieku 55 lat i więcej stanowili 16,3%, a ich liczba wzrosła o 5,3%. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 15-24 (6,1%), których liczba zmniejszyła się o 15,2%.

Pracujące kobiety były lepiej wykształcone aniżeli mężczyźni. W IV kwartale 2014 r. prawie 78% kobiet pracujących legitymowało się co najmniej średnim poziomem wykształcenia wobec prawie 65% pracujących mężczyzn o takim poziomie wykształcenia. Na każdym poziomie wykształcenia wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był wyższy niż dla kobiet.

Biorąc pod uwagę status zatrudnienia, najliczniejszą grupę wśród pracujących stanowili pracownicy najemni (87,2%). Pracodawcy i pracujący na własny rachunek stanowili 11,9%. Najmniej liczną grupę tworzyli pomagający członkowie rodzin (0,9%).

W IV kwartale 2014 r. najwięcej osób pracowało w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (404 tys.), handel, naprawa pojazdów samochodowych (276 tys.), górnictwo i wydobywanie (165 tys.), edukacja (147 tys.), budownictwo (129 tys.), oraz opieka zdrowotna i opieka społeczna (108 tys.). Najmniej osób pracowało w sekcjach: dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (15 tys.) oraz obsługa rynku nieruchomości (24 tys.).

Struktura podmiotów gospodarki narodowej¹²

Według Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej – REGON w końcu 2014 r. w województwie śląskim do rejestru REGON wpisanych było 461,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), tj. 0,3 % więcej niż przed rokiem (w kraju o 1,2% więcej). Biorąc pod uwagę liczbę podmiotów województwo śląskie zajmowało drugie miejsce w kraju po województwie mazowieckim. W końcu 2014 r. spośród podmiotów gospodarki narodowej wpisanych w rejestrze REGON najwięcej należało do sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych (28,3%), budownictwo (11,1%), oraz przetwórstwo przemysłowe (9,4%).

Na koniec 2014 r. najwięcej spośród podmiotów wpisanych w rejestrze REGON miała swoją siedzibę w: Katowicach (9,9 % ogólnej liczby), Częstochowie (5,8%), Bielsku – Białej (5,5%), Gliwicach (5,2%) oraz Sosnowcu (5,1%). Najmniejszą liczbę odnotowano w: Świętochłowicach (0,8%), Piekarach Śląskich (0,9%) oraz w powiecie bieruńsko – lędzińskim (1,0%).

W skali roku odnotowano wzrost liczby podmiotów w 23 powiatach, w tym największy w powiecie bieruńsko – lędzińskim (o 3,7%). Spadek liczby jednostek wystąpił w 11 powiatach – największy w Sosnowcu (o 2,0%). W Chorzowie i powiecie myszkowskim liczba podmiotów pozostała niezmienną.

Według stanu na koniec 2014 r. w rejestrze REGON województwa śląskiego wpisanych było 43,9 tys. spółek handlowych, które stanowiły 9,5% ogólnej liczby podmiotów gospodarki narodowej w województwie (więcej niż przed rokiem o 7,6%). W strukturze spółek handlowych 85,4% stanowiły spółki kapitałowe, a 14,6% spółki osobowe. W ciągu roku ich liczba wzrosła odpowiednio o 7,8% i 6,8%.

W ciągu 2014 r. do rejestru REGON wpisano 36,9 tys. nowych podmiotów, tj. o 0,9% mniej niż przed rokiem. W okresie sprawozdawczym z rejestru REGON wykreślono 34,8 tys. podmiotów (o 15,7% więcej niż w roku poprzednim). Podmioty zlikwidowane w ciągu roku prowadziły działalność głównie w ramach handlu, naprawy pojazdów samochodowych (11,3 tys.), budownictwa (5,0 tys.), przetwórstwa przemysłowego (2,8 tys.) oraz transportu i gospodarki magazynowej (2,5 tys.).

¹² *Urząd Statystyczny w Katowicach, Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie śląskim w 2014 r., Katowice marzec 2015 r.*

2.5 ZASADNICZE MODYFIKACJE W ROZUMIENIU ART. 57 ROZPORZĄDZENIA NR 10/83/2006

W okresie sprawozdawczym stwierdzono 9 przypadków naruszenia art. 57 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, z czego 8 przypadków dotyczyło projektów realizowanych przez przedsiębiorców.

W projekcie nr RPSL.03.01.02-00-021/10, pn. *Adaptacja pomieszczeń piwnicznych Chorzowskiego Centrum Kultury w Chorzowie przy ul. Sienkiewicza na funkcję gastronomiczną* (Beneficjent: Miasto Chorzów) stwierdzono, iż projekt został poddany zasadniczej modyfikacji w rozumieniu art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. tj. modyfikacji wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej i mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji przedmiotowej inwestycji lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny. Nieprawidłowość polegała na wykorzystywaniu przedmiotu projektu niezgodnie z jego przeznaczeniem określonym we wniosku o dofinansowanie. Umowa została rozwiązana w dniu 09 lutego 2015r.

Całkowita kwota nieprawidłowości: 167 626,17 EUR.

Modyfikacje w projektach realizowanych przez przedsiębiorców polegały na zaprzestaniu przez beneficjentów prowadzenia działalności gospodarczej, zaprzestaniu realizacji projektu w związku ze zmianą formy prawnej prowadzenia działalności (przekształcenie), nieutrzymaniu celów projektu w miejscu jego realizacji, sprzedaży zakupionych środków trwałych w ramach projektu. Całkowita kwota nieprawidłowości: 270 477, 93 EUR

2.6 KOMPLEMENTARNOŚĆ POMOCY Z INNYMI INSTRUMENTAMI WSPARCIA

Opis mechanizmów koordynacji i komplementarności w *Programie* został zawarty w części ogólnej, a następnie przeniesiony na poziom poszczególnych priorytetów. Zapisy RPO WSL wskazują, iż działania podejmowane w ramach *Programu* będą komplementarne z innymi programami realizowanymi w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej.

Wzajemne przenikanie się obszarów interwencji RPO WSL z innymi programami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10 Komplementarność w ramach RPO WSL z innymi programami

PROGRAMY OPERACYJNE							
PRIORYTET RPO WSL	PO IG	PO IŚ	PO KL	PROW	Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich	Programy Współpracy Transgranicznej Polska – Czechy, Polska – Słowacja	PO PT

I Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczości	x	x	x	x	x	x	
II Społeczeństwo informacyjne	x		x	x		x	
III Turystyka	x		x	x	x	x	
IV Kultura		x		x	x	x	
V Środowisko		x		x	x	x	
VI Zrównoważony rozwój miast	x	x	x	x		x	
VII Transport		x		x		x	
VIII Infrastruktura edukacyjna		x	x	x		x	
IX Zdrowie		x	x	x			
X Pomoc techniczna							x

2.6.1 Opis osiągniętej komplementarności i uzyskanych efektów synergii

2.6.1.1 Przykład zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych

Funkcjonowanie mechanizmów koordynacji i komplementarności jest widoczne na kilku poziomach wdrażania: na poziomie Programu Operacyjnego, na poziomie priorytetów, na poziomie działań oraz pojedynczych projektów.

IZ RPO WSL nie dysponuje analizami zastosowanych mechanizmów na rzecz komplementarności interwencji w kontekście sytuacji na rynku pracy oraz na temat łącznego wpływu programów na wyzwania, na które starają się odpowiedzieć poszczególne programy.

W poniższej tabeli przedstawiono mechanizmy (narzędzia) rekomendowane przez Grupę roboczą ds. koordynacji i komplementarności przy KK NSRO, które funkcjonują w ramach RPO WSL.

Tabela 11 Mechanizmy/narzędzia RPO WSL służące zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia

ISTNIEJĄCE MECHANIZMY (NARZĘDZIA) RPO WSL SŁUŻĄCE ZAPEWNIENIU KOORDYNACJI I KOMPLEMENTARNOŚCI WSPARCIA		Rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO/RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań
Mechanizm zapewniania komplementarności na etapie programowania RPO WSL	<p>Zapisy w dokumentach programowych</p> <p>W URPO WSL w ramach każdego z działań został przedstawiony wykaz obszarów komplementarności pomocy udzielanej w ramach RPO WSL z pomocą udzielaną w ramach innych programów operacyjnych.</p>	-
Mechanizm zapewniania komplementarności na etapie wdrażania RPO WSL	<p>Komplementarność na poziomie kryteriów wyboru projektu</p> <p>Każdy beneficjent opisuje we wniosku o dofinansowanie czy złożony projekt do dofinansowania jest komplementarny z innymi zrealizowanymi już projektami. Na etapie oceny merytoryczno-technicznej jednym z kryteriów zasadniczych podstawowych jest <i>stopień komplementarności z innymi przedsięwzięciami</i> (kryterium komplementarności w procedurze selekcji projektów).</p>	Wybór projektów
	<p>Mechanizm blokowy wspierania projektów komplementarnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stosowany jest w przypadku projektów rewitalizacyjnych, gdzie istotna jest zgodność z lokalnym programem rewitalizacji, ➤ stosowany jest w pozakonkursowej ścieżce wyboru projektów w ramach Programu Rozwoju Subregionów (PRS), 	
	<p>IZ RPO WSL w kryteriach wyboru Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich w ramach Inicjatywy JESSICA w województwie śląskim wprowadziła komplementarność, której celem jest rewitalizacja społeczna</p> <p>W kryterium dotyczącym portfela projektów zostało wprowadzone podkryterium: <i>społeczny charakter poszczególnych projektów</i>. Wnioskodawca powinien udowodnić, że przynajmniej część Projektów Miejskich dostarczy rozwiązań problemów społeczności lokalnej, mających na celu integrację społeczną oraz zapewnienie komplementarności z projektami zrealizowanymi, których celem jest rewitalizacja społeczna.</p>	

	<p>Projekty systemowe realizowane w ramach PO KL</p> <p>W latach 2011 - 2012 zrealizowano projekt systemowy w ramach poddziałania 8.1.4 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pn. <i>Atrakcyjność regionalnego rynku pracy – analiza, ocena i pożądane zmiany w kontekście zachodzących trendów rozwojowych i prognozowanych zmian społeczno gospodarczych.</i></p> <p>Celem projektu było dostarczenie wiedzy przedstawicielom instytucji kształtujących sytuację na regionalnym rynku pracy w obszarach dotyczących mechanizmów aktywizacji zawodowej osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, przystosowania ofert szkoleniowych oraz prowadzonych inwestycji w zakresie kształcenia ustawicznego do potrzeb rynku pracy oraz wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości w województwie śląskim.</p> <p>Wyniki badań w postaci raportów zostały udostępnione na stronie internetowej projektu, a także opublikowane w postaci książkowej. Ponadto, w celu przedstawienia wyników badań oraz podsumowania realizacji projektu, 14 grudnia 2012 r. została zorganizowana konferencja. Wyniki badań posłużą instytucjom rynku pracy oraz przedsiębiorcom, a także stanowić będą cenne źródło informacji podczas przygotowywania programów / zintegrowanego programu w kolejnej perspektywie finansowej 2014+. Zrealizowane badania pozwolą instytucjom zarządzającym na określenie priorytetowych działań w obszarze rynku pracy i na właściwe koncentrowanie środków.</p>	<p><i>Wykorzystanie projektów systemowych</i></p>
<p>Rola systemu instytucjonalnego w zapewnianiu komplementarności /komplementarność instytucjonalna</p>	<p>Komplementarność i koordynacja na poziomie NSRO</p> <p>Na poziomie krajowym koordynacja pomiędzy instrumentami finansowymi UE Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej (EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFR) jest monitorowana i usprawniana w ramach prac Komitetu Koordynacyjnego NSRO 2007-2013. W okresie sprawozdawczym przedstawiciel IZ RPO WSL brał czynny udział w konsultacjach definicji „komplementarności” Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przy Komitecie Koordynacyjnym Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013. Definicja została zatwierdzona przez Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 -2013 dnia 22 marca 2012 (Uchwała KK NSRO nr 64).</p>	<p><i>Zapewnienie skutecznej i efektywnej komunikacji/ zdefiniowanie pojęć</i></p>
	<p>Komplementarność i koordynacja na poziomie Urzędu Marszałkowskiego</p> <p>Koncentracja w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego IZ RPO WSL, Instytucji Pośredniczącej komponentu regionalnego PO KL, EWT oraz Instytucji Wdrażającej niektóre działania PROW, sprzyja osiągnięciu skutecznej i efektywnej komunikacji, która pozwala na optymalizację wdrażania wszystkich programów (rekomendacja grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności). Ponadto zapobieganiu podwójnemu finansowaniu.</p>	<p><i>Zapewnienie skutecznej i efektywnej komunikacji</i></p>

Komplementarność i koordynacja na poziomie Komitetu Monitorującego

Jednym z narzędzi zapewnienia komplementarności działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych środków wspólnotowych w Województwie Śląskim są prace Komitetu Monitorującego RPO WSL, w skład którego wchodzi m.in. przedstawiciele Instytucji Wdrażającej niektóre działania PROW, a także Instytucji Pośredniczącej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Równocześnie w pracach Podkomitetu Monitorującego Instytucji Pośredniczącej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki uczestniczy przedstawiciel Instytucji Zarządzającej RPO WSL, co sprzyja kompleksowej koordynacji działań w zakresie wdrażania i monitorowania projektów wybieranych oraz realizowanych w województwie śląskim.

Grupa robocza ds. partnerstwa społeczno – gospodarczego

Powołana 20 lipca 2011 r., przez IZ RPO WSL, utworzona przy Komitecie Monitorującym RPO WSL między innymi w związku z przygotowaniem do nowego okresu programowania. Na spotkaniach Grupy poruszane są tematy dotyczące wdrażania funduszy strukturalnych.

Przykłady projektów komplementarnych realizowanych w ramach RPO WSL i innych programów operacyjnych wraz z opisem znajdują się w załączniku nr XI do niniejszego *Sprawozdania*.

Większość realizowanych projektów charakteryzuje się komplementarnością wewnątrz-funduszwą, która charakteryzuje się tym, że podejmowane działania uzupełniają się w ramach finansowania z jednego funduszu (EFRR).

Bardzo rzadko pojawia się komplementarność międzyprogramowa, głównie związane jest to z faktem, iż każdy program był wdrażany w innym tempie, konkursy były ogłaszane w różnych terminach i często było nie możliwe pogodzenie realizacji projektu. Jednym z przykładów projektu międzyprogramowego jest projekt który z EFRR otrzymał dofinansowanie na wybudowanie sali gimnastycznej, co przyczyni się do poprawy stanu zdrowia a tym samym wpływa na lepsze wyniki w nauce. Natomiast z EFS realizowane były działania, które pomagają uczniom w poprawie wyników nauki.

Działania podjęte w celu wyeliminowania barier stojących na drodze do osiągnięcia komplementarności

Występowanie komplementarności jest zjawiskiem pożądanym i z perspektywy rozwoju społecznego- gospodarczego należy je wspierać. Wsparcie to zachodzi na dwa sposoby poprzez znoszenie barier realizacji projektów komplementarnych oraz poprzez tworzenie pozytywnych bodźców dla przedsięwzięć komplementarnych, w szczególności intensywnego napływu inwestycji wysokiej jakości.

Działania podjęte w celu wyeliminowania barier w zakresie osiągnięcia komplementarności:

- podejście strategiczne do realizacji projektów tj. systematyczna realizacja określonej wizji rozwojowej,
- wspieranie trwałości instytucjonalnej beneficjentów publicznych i prywatnych poprzez promowanie partnerstw,
- jednoznaczne określenie zakresu pojęciowego znaczenia komplementarności, upowszechnianie go i promocja,
- promowanie projektów wykazujących się szerszą wizją - w tym - na etapie oceny wniosków o dofinansowanie,
- określenie ram opisu komplementarności.

2.6.1.2 W świetle badań ewaluacyjnych

Problematyka komplementarności w okresie sprawozdawczym nie została poruszona w żadnym z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.

2.6.2 Cross – financing

Stosowanie cross-financingu w ramach RPO WSL zaplanowano w poniższych kategoriach interwencji:

- ⇒ kategoria 13 (Usługi i aplikacje dla obywateli: e-zdrowie, e-administracja, e-nauczanie, e-wykluczenie) – *działanie 2.2. Rozwój elektronicznych usług publicznych*,
- ⇒ kategoria 44 (Zarządzanie odpadami gospodarczymi i produkcyjnymi) – *działanie 5.2. Gospodarka odpadami*,
- ⇒ kategoria 51 (Promocja bioróżnorodności i ochrona natury, w tym program NATURA 2000) – *działanie 5.5. Dziedzictwo przyrodnicze*.

Łącznie w trzech działaniach RPO WSL realizowanych jest 146 projektów na kwotę dofinansowania 78,58 mln EUR, w których beneficjenci stosują instrument elastyczności finansowej (cross – financing). Poniżej w tabeli przedstawiono rozkład projektów realizujących cross – financing w podziale na działania.

Tabela 12 Rozkład projektów realizujących cross- financing

DZIAŁANIE	LICZBA PROJEKTÓW	KWOTA DOFINANSOWANIA (MLN EUR)
2.2	132	69,42
5.2	6	4,14
5.5	9	6,10

Poniżej zaprezentowano dwa projekty realizowane w ramach RPO WSL, które w największym stopniu wykorzystały mechanizm krzyżowy.

Tytuł projektu: *e-Policja - w służbie społeczeństwu województwa śląskiego*

Krótką charakterystyką projektu: przedmiotem projektu jest stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego, dzięki zakładanemu w projekcie rozwojowi elektronicznych usług publicznych. Projekt łączy w sobie dwa typy front-office i back-office, jest wielozadaniowy w celu maksymalizacji korzyści dla beneficjenta pośredniego – mieszkańca województwa śląskiego, działającego na tym obszarze przedsiębiorcy, gościa. Elementem wchodzącym do organizacji i z niej wychodzącym jest informacja i od szybkości jej przekazania zależy jakość świadczonej usługi, w przypadku Policji jest to poziom bezpieczeństwa. Zatem realizacja przedmiotowego projektu dzięki zakładanemu w nim rozwojowi i usprawnieniu funkcjonowania elektronicznych usług publicznych doprowadzi do podniesienia poziomu bezpieczeństwa – standardu życia ludzi na tym obszarze.

W ramach projektu cross-financing przewiduje, że zostanie przeszkolonych 129 pracowników w zakresie obsługi informatycznych systemów wspomagania zarządzania w administracji publicznej (system zarządzania dedykowany dla Laboratorium Kryminalistycznego jak również system zarządzania zasobami IT). Utworzenie systemu teleinformatycznego bez przeszkolenia pracowników w zakresie funkcjonowania i obsługi tego systemu z pewnością uniemożliwiłoby pełne i efektywne wykorzystanie.

Tytuł projektu: *Zakup pojemników i worków do selektywnej zbiórki odpadów w celu rozszerzenia istniejącego systemu zbiórki na terenie miasta Katowice wraz z akcją promocyjno-edukacyjną*

Krótką charakterystyka projektu: Projekt zakłada zakup 400 sztuk pojemników typu dzwon o pojemności 2,5 m³ (175 sztuk na papier, 50 szt. na szkło, 175 sztuk na plastik) oraz 500 000 sztuk worków do selektywnej zbiórki (100 000 sztuk niebieskich na papier, 200 000 sztuk żółtych na plastik, 100 000 sztuk zielonych na szkło 100 000 sztuk pomarańczowych na metale) celem rozszerzenia funkcjonującego na terenie miasta Katowice systemu selektywnej zbiórki odpadów. Akcja promocyjno-informacyjna w tym zakresie prowadzona będzie za pomocą plakatów, artykułów promocyjnych w prasie, lekcji edukacyjnych i konkursów z nagrodami przeprowadzonych w szkołach. W wyniku realizacji projektu systemem selektywnej zbiórki odpadów objętych zostanie ok. 95 000 mieszkańców Katowic.

Opis zastosowanego cross-finansingu: Celem szczegółowym projektu jest również kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa – mieszkańców Katowic, który realizowany będzie drogą akcji edukacyjno-promocyjnej m.in. obejmującej rozprowadzenie materiałów informacyjnych o selektywnej zbiórce odpadów w postaci plakatów w ilości ogółem 4000 sztuk, które umieszczone zostaną na tablicach ogłoszeń w administracjach budynków wielorodzinnych i w budynkach obejmowanych selektywną zbiórką odpadów przy użyciu pojemników typu dzwon oraz rozdawane będą mieszkańcom posesji jednorodzinnych obejmowanych zbiórką systemem workowym (ww. ilość rozprowadzonych materiałów informacyjnych stanowić będzie wartość docelową wskaźnika produktu związanego z cross-finansingiem).

2.6.3 Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Ujednolicony dokument *Linia demarkacyjna dla programów w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej i Polityki Spójności* przyjęty przez Komitet Koordynujący NSRO przedstawia linię demarkacyjną pomiędzy poszczególnymi regionalnymi programami operacyjnymi a innymi programami realizowanymi w ramach Polityki Spójności, a także Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej. Powyższy dokument stanowi tabelaryczne zestawienie zidentyfikowanych na etapie programowania wspólnych obszarów interwencji funduszy UE. Rozdziela interwencje pomiędzy programami operacyjnymi poprzez zawarte w nim kryteria demarkacyjne. Kryteria te odnoszą się do zasięgu terytorialnego /charakteru projektów, wartości (kosztów kwalifikowalnych) projektów, rodzaju beneficjenta. W celu zapewnienia przestrzegania realizacji linii demarkacyjnej w RPO WSL zostało sformułowane i zatwierdzone przez członków KM RPO WSL kryterium podstawowe oceny formalnej: *Zgodność z linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*. W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca RPO WSL nie odnotowała problemów z zapewnieniem przestrzegania linii demarkacyjnej.

Zapewnieniu stosowania linii demarkacyjnej w RPO WSL służą następujące narzędzia/instrumenty koordynacji:

- ⇒ Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia składający się m.in. z przedstawicieli IZ RPO, IK NSRO oraz Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa, monitoruje i usprawnia koordynację pomiędzy instrumentami finansowymi UE (EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFR) na poziomie krajowym,
- ⇒ koordynacja na poziomie KM RPO WSL jednym z narzędzi zapewnienia koordynacji działań współfinansowanych z EFRR z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych środków wspólnotowych w Województwie Śląskim są prace KM RPO WSL, w skład którego wchodzi m.in. przedstawiciele Instytucji Wdrażającej niektóre działania PROW, a także Instytucji Pośredniczącej POKL. Równocześnie w pracach Podkomitetu Monitorującego Instytucji Pośredniczącej POKL uczestniczy przedstawiciel Instytucji Zarządzającej RPO WSL, co sprzyja kompleksowej koordynacji działań w zakresie wdrażania i monitorowania projektów wybieranych oraz realizowanych w województwie śląskim,
- ⇒ koncentracja instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO, komponentu regionalnego PO KL oraz PROW w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego,
- ⇒ oświadczenia beneficjentów o niefinansowaniu składanych projektów z innych źródeł UE - każdy beneficjent starający się o dofinansowanie z RPO WSL ma obowiązek złożenia *Oświadczenia o nie nakładaniu się pomocy*,
- ⇒ kontrole krzyżowe projektów są kluczowym mechanizmem unikania podwójnego finansowania. Szczegółowe informacje na temat kontroli krzyżowych przedstawione zostały w pkt. 2.6.4 niniejszego *Sprawozdania*.

Powyższe mechanizmy sprzyjają zapobieganiu podwójnemu finansowaniu oraz zapewniają optymalizację wdrażania wszystkich programów.

2.6.4 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności IZ

W 2014 roku w IZ RPO WSL zostały podjęte następujące działania w ramach kontroli krzyżowych

Opis sposobu prowadzenia kontroli krzyżowych programu oraz kontroli krzyżowych horyzontalnych z PROW I PO RYBY

Kontrola krzyżowa w ramach RPO WSL jest przeprowadzana co miesiąc (do 28 dnia każdego miesiąca) na próbie minimum 5% Beneficjentów, którzy realizowali/realizują więcej niż jeden projekt w ramach RPO WSL. Kontrole krzyżowe programu przeprowadza dwóch wskazanych pracowników Referatu ds. kontroli projektów, Wydziału Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, posiadających stosowne uprawnienia do KSI (SIMIK 07-13), którzy dokonują eksportu danych z systemu informatycznego KSI (SIMIK 07-13) za pośrednictwem aplikacji Oracle Discoverer.

Minimalny zakres wyeksportowanych danych zawiera numery NIP i nazwy Beneficjentów, nazwy projektów, numery umów o dofinansowanie, numery poszczególnych wniosków o płatność, numery i kwoty brutto dokumentów księgowych, kwoty wydatków kwalifikowalnych autoryzowanych przez IZ RPO WSL oraz IP2 (nazwy pól w KSI (SIMIK 07-13): „NIP beneficjenta”, „Nazwa beneficjenta”, „Tytuł projektu”, „Numer umowy/decyzji”, „Numer wniosku o płatność”, „Numer dokumentu”, „Numer księgowy lub ewidencyjny”, „Nazwa towaru lub usługi”, „Kwota brutto dokumentu”, „Kwota wydatków kwalifikowalnych po autoryzacji”). Dane te zawierają szczegółowe informacje o wydatkach poniesionych przez Beneficjentów w okresie podlegającym kontroli, tj. od początku okresu kwalifikowalności RPO WSL do dnia kontroli. Następnie dane te podlegają agregacji, sortowaniu i analizie w arkuszu roboczym prowadzonym w formie elektronicznej (archiwizowanym po zakończeniu kontroli). Celem przeprowadzonej analizy jest znalezienie tych wydatków beneficjenta, które mogły zostać wielokrotnie zrefundowane (lub wykazane do refundacji) w ramach funduszy UE. Analiza polega na sprawdzeniu czy Beneficjent (określony według numeru NIP) nie wykazał wielokrotnie tego samego wydatku (powtórzenie się tej samej „Kwoty brutto dokumentu” i „Numeru dokumentu” lub „Numeru księgowego lub ewidencyjnego” dla tego samego „NIP-u beneficjenta”).

Czynności kontrolne są dokumentowane na formularzu *Lista sprawdzająca do kontroli krzyżowej RPO - WSL*. W formie notatki służbowej dokumentowana jest ponadto metoda losowania próby do kontroli, zestawienie numerów NIP Beneficjentów podlegających losowaniu oraz listę Beneficjentów wylosowanych do kontroli krzyżowej. Wnioski zawarte w Liście sprawdzającej do kontroli krzyżowej stanowią podstawę do podjęcia ewentualnych dodatkowych czynności wyjaśniających i kontrolnych, z kontrolą doraźną łącznie.

Dla zapewnienia, że wydatki przedstawione do refundacji w ramach RPO WSL nie zostały wcześniej zrefundowane lub przedstawione do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” lub innych programów w ramach NSRO, czy też programów poprzedniej perspektywy finansowej – kontrolujący, w trakcie kontroli na miejscu sprawdzają, czy na oryginałach faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) nie zamieszczono adnotacji innych instytucji zarządzających/wdrażających np. „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. W przypadku stwierdzenia takiej adnotacji, kontrolujący przeprowadzają dodatkowe czynności wyjaśniające, czy wydatek ten został faktycznie zrefundowany w ramach innego programu operacyjnego – czynności te obejmują między innymi weryfikację danych zarejestrowanych w systemach OFSA PROW 2007-13 i RYBY 2007-13, a w sytuacji, gdy dane te są niewystarczające – wystąpienie do właściwej instytucji w ramach PROW 07-13 i PO RYBY 2007-13 z wnioskiem o przekazanie w możliwie najkrótszym terminie kopii wskazanych faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej. Wydatek zrefundowany w ramach innego programu operacyjnego nie może być refundowany w ramach RPO WSL.

Możliwość sfinansowania projektu RPO WSL także z PROW lub PO RYBY stanowi jeden z czynników ryzyka, który jest brany pod uwagę przy ustalaniu próby projektów do kontroli na miejscu realizacji.

Informacja dotycząca liczby przeprowadzonych kontroli krzyżowych oraz liczby podejrzeń podwójnego finansowania wydatków

W 2014 roku w trakcie comiesięcznych kontroli przeprowadzono kontrolę krzyżową wydatków przedstawionych do refundacji w ramach RPO WSL przez 370 beneficjentów. W 18 przypadkach konieczne było sprawdzenie adnotacji na dokumentach źródłowych, gdyż zachodziło podejrzenie podwójnego finansowania w ramach RPO WSL – jednakże analiza dokumentów nie potwierdziła tego podejrzenia.

W okresie sprawozdawczym nie wykryto przypadków podwójnego finansowania wydatków.

W 2014 r. w IP2 RPO WSL zostały podjęte następujące działania w ramach kontroli krzyżowych

Zgodnie z *Podręcznikiem IP2 RPO WSL* w ramach weryfikacji każdego wniosku o płatność pośrednią lub końcową na podstawie danych zamieszczonych w LSI oraz na podstawie dokumentów księgowych poświadczających poniesione wydatki załączonych do wniosku o płatność następuje identyfikacja beneficjentów realizujących więcej niż jeden projekt w ramach poddziałań wdrażanych przez IP2 RPO WSL, która dokonywana jest w oparciu o Numery Identyfikacji Podatkowej (NIP) za pomocą systemu LSI – moduł kontrole krzyżowe. System na podstawie wprowadzonego NIP wyszukuje w ramach danego beneficjenta (biorąc pod uwagę różne umowy o dofinansowanie) powtarzające się numery dokumentów księgowych wykazanych we wnioskach o płatność danego beneficjenta (na podstawie tabeli 13 wniosku o płatność kol. 1 – nr dokumentu księgowego).

W przypadku gdy:

- a. na dokumencie księgowym wystąpią zapisy, że dany wydatek został sfinansowany w ramach innego Poddziałania RPO WSL/PROW 07-13/PO RYBY 2007-2013,
- b. po weryfikacji danych zamieszczonych w LSI stwierdzono ujęcie tego samego dokumentu księgowego w ramach co najmniej dwóch wniosków o płatność i jednocześnie brak wymaganych zapisów na dokumentach księgowych, które potwierdziłyby ten fakt,

przeprowadza się kontrolę oryginałów dokumentów księgowych przedkładanych przez beneficjenta do rozliczenia lub kontrolę projektów na miejscu realizacji w trybie doraźnym.

Nie stwierdzono przypadków, w których weryfikacja dokumentacji potwierdziłaby podwójne finansowanie tego samego wydatku. W przypadkach gdy beneficjent przed podpisaniem umowy o dofinansowanie uzyskał dodatkową pomoc publiczną na te same wydatki, IP2 RPO WSL stosuje odpowiednie pomniejszenie dofinansowania w celu zachowania możliwego poziomu pomocy.

Pod kątem kontroli krzyżowych w roku 2014 przeprowadzono 1270 weryfikacji formularzy wniosków o płatność. Nie przeprowadzono kontroli krzyżowych w miejscu realizacji projektu. W okresie sprawozdawczym nie wykryto podwójnego dofinansowania.

2.7 MONITOROWANIE I OCENA

Proces monitorowania jest prowadzony przez wszystkie instytucje uczestniczące we wdrażaniu i zarządzaniu RPO WSL. Na poziomie regionalnym w proces ten włączeni są beneficjenci, IP2 RPO WSL, IZ RPO WSL oraz Komitet Monitorujący RPO WSL.

Beneficjent monitoruje i sprawozdaje realizację projektu od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie. Funkcje sprawozdania spełnia wniosek o płatność w części sprawozdawczej dot. postępu finansowego i rzeczowego, który składany jest zgodnie z harmonogramem płatności.

W związku z realizacją w regionie PRS, istnieje oddzielny system sprawozdawczości i monitoringu *Programów*, który zakłada przygotowanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji projektów realizowanych w ramach poszczególnych PRS.

System monitorowania wspierany jest poprzez KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI. Głównym zadaniem LSI jest obsługa cyklu życia projektów: od momentu złożenia wniosku o dofinansowanie przez beneficjenta, aż do zakończenia jego rzeczowej i finansowej realizacji.

W IZ RPO WSL jednostką odpowiedzialną za monitorowanie i sprawozdawczość z realizacji *Programu* jest Wydział Rozwoju Regionalnego, Referat ds. monitoringu i kontroli programu.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy w zakresie monitorowania i sprawozdawczości.

Ponadto dla badanego okresu dokonane zostały analizy porównawcze realizacji wskaźników w systemach KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI RPO WSL. Analiza miała na celu wykrycie przypadków rozbieżności danych, z podaniem przyczyn ich występowania. Wykryte przypadki dotyczyły w dużej mierze błędów operatorskich użytkowników popełnianych w jednym bądź drugim systemie informatycznym na poziomie edycji danych projektowych, jakie przekładały się na różne wartości wskaźników w systemach. W pojedynczych przypadkach różnice wynikały z faktu wprowadzenia przez operatorów danych do systemów KSI i LSI w różnych terminach.

Komitet Monitorujący

Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 został powołany uchwałą Zarządu Województwa w dniu 10 października 2007 roku zgodnie z art. 63-65 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1083/2006 przy zachowaniu zasady partnerstwa. W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno (1) posiedzenia KM RPO WSL. Głównym punktem posiedzenia KM RPO WSL, któremu przewodniczył Członek Zarządu Województwa Śląskiego, było przyjęcie *Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WSL w 2013 roku*. Członkowie KM RPO WSL zostali zapoznani także z aktualnym stanem

wdrażania RPO WSL 2007-2013. Ponadto omówione zostały założenia *Okresowego Planu Ewaluacji RPO WSL na rok 2014* oraz przedstawione zostały wyniki badań ewaluacyjnych przeprowadzonych w 2013 roku. Członkowie KM zapoznani zostali z wynikami następujących badań:

- ⇒ Wpływ realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPO WSL) na rozwój społeczno – gospodarczy Województwa Śląskiego, z wykorzystaniem makroekonomicznego 5-sektorowego modelu *HERMIN*,
- ⇒ Ocena realizacji i efektów projektów partnerskich i zintegrowanych w ramach RPO WSL 2007-2013 w kontekście zastosowania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w przyszłym okresie programowania,
- ⇒ Ocena efektywności działań szkoleń dla beneficjentów RPO WSL 2007-2013.

4 sierpnia 2014 r. Komitet Monitorujący przyjął w trybie obiegowym uchwałę w sprawie przyjęcia zmienionego *Planu Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*.

Zasada równości szans w ramach funkcjonowania *Komitetu Monitorującego RPO WSL* realizowana jest m. in. poprzez:

1. Procedurę wyboru członków KM RPO WSL - członkowie do KM RPO WSL zgłoszeni zostali przez różne instytucje, m. in.: Ministerstwo Gospodarki, jako Instytucji Koordynującej proces lizboński w Polsce, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jako Instytucji Koordynującej RPO, Instytucji Koordynującej NSRO, oraz Instytucji Certyfikującej, Śląski Związek Gmin i Powiatów, Śląską Radę Jednostek Badawczo-Rozwojowych, Regionalną Konferencję Rektorów Uczelni Akademickich, Konferencję Episkopatu Polski, Śląski Oddział Polskiej Rady Ekumenicznej, Wojewódzką Komisję Dialogu Społecznego, Radę Działalności Pożytku Publicznego.
2. Uczestnictwo w posiedzeniach *Komitetu Monitorującego RPO WSL* przedstawicieli różnych środowisk: strony rządowej, samorządowej, partnerów społecznych i gospodarczych oraz obserwatorów.
3. Możliwość zgłaszania przez wszystkich członków *Komitetu Monitorującego RPO WSL* uwag oraz propozycji:
  - a) członkowie KM RPO WSL mają prawo zgłaszać uwagi do dokumentów, które są przedmiotem obrad,
  - b) każdy członek Komitetu może zgłosić dodatkowy punkt do porządku obrad najpóźniej na 3 dni przed datą posiedzenia,
  - c) podczas debaty członkowie Komitetu mogą zgłaszać poprawki do projektów uchwał, które są przedmiotem głosowania.

Ewaluacja

Zgodnie z *Okresowym planem ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013* na rok 2014 przewidziano następujące badania:

1. Ewaluacja ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (etap II).

2. Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.
3. Ocena działań informacyjnych i promocyjnych podejmowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w latach 2007-2013.
4. Ekspertyza dotycząca opracowania metodologii i oszacowania wartości wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w zakresie EFRR.
5. Identyfikacja zasad wyboru projektów miejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
6. Ocena możliwości realizacji wybranych projektów ścieżki pozakonkursowej (w tym projektów kluczowych).

Z powodu zmiany potrzeb informacyjnych nie zrealizowano badań: *Identyfikacja zasad wyboru projektów miejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* oraz *Ocena możliwości realizacji wybranych projektów ścieżki pozakonkursowej (w tym projektów kluczowych)*. Zlecono natomiast dwa inne badania: *Ocena ex ante instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* oraz *Analiza możliwości wsparcia projektów z zakresu diagnostyki i profilaktyki zdrowotnej w ramach wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2014-2020 w województwie śląskim*.

Poniżej zaprezentowano poszczególne badania wraz z wynikami i rekomendacjami, skierowanymi do wdrożenia:

1. Ewaluacja ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (etap II) została zrealizowana od 1 stycznia do 30 maja 2014.
W ramach II etapu skupiono się przede wszystkim na ocenie trafności i spójności wewnętrznej programu oraz spójności zewnętrznej. Dokonano również weryfikacji aktualności oceny w odniesieniu do wersji RPO WSL 2014-2020 z lutego 2014r. oraz skupiono się na ocenie systemu realizacji Programu. Wypracowano następujące wyniki:
  - ⇒ Aktualność i trafność diagnozy zawartej w Programie oceniono w ramach I etapu jako zbyt szeroką, zalecając ograniczenie jej zakresu jedynie do obszarów, które będą podlegały interwencji w ramach Programu. Wskazano również dane, które powinny zostać zaktualizowane. Po ponownej ocenie diagnozy w trakcie drugiego etapu wskazano na konieczność położenia większego nacisku na prezentację logicznego powiązania przedstawianych w diagnozie informacji, zwłaszcza w dziale dotyczącym innowacji, MSP oraz wychowania i edukacji.
  - ⇒ Zweryfikowano logikę interwencji w ramach poszczególnych osi priorytetowych. Wskazano braki oraz niespójności w ramach poszczególnych interwencji.
  - ⇒ Odnosnie wskaźników wykorzystanych w ramach Programu ewaluatorzy zarekomendowali potrzebę rozszerzenia katalogu wskaźników. Po przeanalizowaniu rekomendacji IZ RPO WSL podjęła decyzję o uzupełnieniu w

pewnym stopniu katalogu o wskaźniki pochodzących z WLWK. Ponowna ocena w ramach drugiego etapu wskazała na konieczność modyfikacji doboru wskaźników ram wykonania oraz nałożenia na beneficjentów wymogu obligatoryjnego wykazywania wskaźników produktu właściwych dla danego działania Programu.

- ⇒ Pozytywnie oceniono zastosowanie instrumentu ZIT w ramach programu. Ewaluator uznał, że wprowadzono go w osiach priorytetowych i działaniach, w których jest to zasadne pod względem efektywności oraz możliwości realizacji projektów.
- ⇒ Program został oceniony jako spójny z najważniejszymi politykami i strategiami na poziomie unijnym, krajowym, ponadregionalnym i regionalnym. Wnioski z ewaluacji wskazują, że Program jest w szczególności spójny z celami strategii Europa 2020, Wspólnymi Ramami Strategicznymi oraz Umową Partnerstwa. Ponadto, w ramach badania stwierdzono, że Program przyczynia się do realizacji Krajowego Programu Reform, m.in. w zakresie promocji całego cyklu innowacji i rozwoju przedsiębiorczości, a także poprzez wsparcie rynku pracy, poprawę nauczania, aktywizację zawodową, poprawę wydajności w całym łańcuchu produkcyjnym oraz wdrożenie projektów inwestycyjnych w kolejnictwie.
- ⇒ W ramach badania ex-ante oceniono, że struktura alokacji została zaprogramowana w sposób prawidłowy, oddający zapotrzebowanie w ramach poszczególnych obszarów wsparcia, uwzględniając zasadę koncentracji tematycznej. W ramach analizy uwzględniania przez Program zasad horyzontalnych stwierdzono braki w opisach w poszczególnych elementach dokumentu. Dokument poprawiono na podstawie sugestii ewaluatora uznanych za zasadne.

2. Ewaluacja ex post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 została zrealizowana od 1 kwietnia do 13 sierpnia 2014 roku. Głównym celem badania było podsumowanie i ocena efektów wsparcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Efektem badania były następujące wnioski i rekomendacje, wobec których podjęto decyzje o wdrożeniu po konsultacjach z jednostkami, odpowiadającymi za dane elementy wdrażania (w całości lub części):
  - a. Włączenie do celów priorytetowych regionu dalszych inwestycji w obszarze infrastruktury gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia infrastrukturalnego parków przemysłowo-technologicznych. Zarekomendowano także uwzględnienie w przyszłym okresie programowania wskaźnika monitorującego wartość inwestycji zrealizowanych na wspartych terenach w celu pomiaru skuteczności wsparcia.
  - b. Wspieranie projektów łączących wsparcie inwestycyjne z wprowadzaniem narzędzi budowania przewagi konkurencyjnej, takich jak korzystanie z usług IOB, internacjonalizacja produkcji, rozpoczęcie bądź wsparcie własnej działalności B+R, zakup patentu, technologii.

- c. Wykorzystanie potencjału utworzonych klastrów w kierunku upowszechniania tej formy wsparcia. Biorąc pod uwagę początkowy etap kooperacji trójsektorowej zaleca się terytorializację interwencji w sposób zwiększający dostępność narzędzia dla poszczególnych subregionów.
- d. Realizacja trójsektorowych sieci klastrowych, uwzględniających współpracę przedsiębiorstw, jednostek naukowo-badawczych oraz IOB w roli brokerów wiedzy. Zaleca się także promocję usług IOB w środowisku przedsiębiorców oraz promocję systemu certyfikatów jakości produktu (lokalnie bądź branżowo), który najszybciej skłania przedsiębiorców do korzystania z usług IOB.
- e. Wprowadzenie w kryteriach strategicznych działań skierowanych do IOB, tzw. Pakietu minimum wsparcia IOB z uwzględnieniem enumerowanych we wnioskach obszarów deficytowych. IOB starające się o wsparcie musiałyby wprowadzić usługę brokera wiedzy oraz wsparcie internacjonalizacji MŚP.
- Zwiększeniu skali udziału przedsiębiorstw w strukturach klastrowych będzie sprzyjać wsparcie kompetencyjne IOB w obszarze:
- ⇒ Umiejętności w zakresie realizacji następujących usług: audyt technologiczny, walidacja biznesowa, walidacja rynkowa, wsparcie procesu transferu technologii;
  - ⇒ Upowszechniania w IOB usługi polegającej na wsparciu procesu eksportu, w tym poszukiwania potencjalnych partnerów biznesowych;
  - ⇒ Wsparcia funkcji IOB jako brokera wiedzy i menadżera ds. komercjalizacji poprzez promocję współpracy trójsektorowej w środowisku przedsiębiorstw;
  - ⇒ Wspierania nie tylko branżowych sieci kooperacji, ale również sieci lokalnych.
- Zarekomendowano realizowanie projektów informacyjno-promocyjnych pokazujących korzyści dla przedsiębiorstw z funkcjonowania w trójsektorowej sieci współpracy.
- f. Rozwijanie dotychczasowych usług online w kierunku zagwarantowania ich kompatybilności z systemami regionalnymi i krajowymi (SEKAP, ePUAP) a jednocześnie będących na możliwie wysokim poziomie zaawansowania. Jeśli takie działania nie będą możliwe zaleca się umożliwienie tworzenia nowych usług od podstaw - w tym celu powinno się stworzyć kryterium oceny wybieranych projektów, które będzie premiować zarówno kompatybilność jak i wysoki poziom zaawansowania.
- g. Przy ograniczonych środkach na kulturę w RPO WSL 2007-2013 wskazano na potrzebę priorytetyzacji interwencji w obszarze kultury i ukierunkowanie wsparcia na wybrane obszary tj. podnoszenie kompetencji kulturowych mieszkańców województwa śląskiego, czego efektem powinno być zwiększenie świadomości konieczności ochrony zabytków cennych kulturowo wśród mieszkańców regionu. Realizacja działań w obszarze kultury powinna prowadzić do poprawy dostępu do kultury, zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, a także umożliwiać nowe formy uczestnictwa w kulturze. Interwencje w sektorze kultury

- muszą wynikać ze strategii terytorialnych i przyczyniać się do osiągnięcia długoterminowych efektów społeczno – gospodarczych regionu.
- h. Kontynuacja wsparcia infrastruktury kultury uwzględniając pozytywny wpływ działań kultury na wyludnianie się regionu i wzrost aktywności społecznej mieszkańców). Zarekomendowano realizację dalszych działań w celu podnoszenia kompetencji kulturowych mieszkańców, gdyż w okresie programowania 2007-2013 nie było odpowiedniego działania wprost wspierającego tę potrzebę. Należy przeznaczyć wyższą alokację na interwencję z zakresu kultury. Projekty powinny być realizowane na obszarze całego regionu, we wszystkich powiatach, aby budować kapitał społeczny równomiernie na obszarze całego województwa. Największą efektywność w powstrzymaniu procesu depopulacji mają oryginalne i konkurencyjne usługi kulturalne, unikatowe na skalę krajową. Mają one wpływ na przyciąganie klasy kreatywnej, która może być awangardą współczesnych metropolii.
  - i. W obszarze ochrony środowiska wciąż pozostają liczne potrzeby wymagające wsparcia. Na pierwszym miejscu konieczna jest kontynuacja działań skierowanych na poprawę jakości powietrza. W dalszej kolejności dalszego wsparcia wymaga obszar poprawy jakości stanu wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez budowę sieci kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków. Z uwagi na brak bezpośrednich efektów środowiskowych obszary dotyczące poprawy zarządzania środowiskiem oraz zachowania dziedzictwa przyrodniczego powinny być wspierane w dalszej kolejności, w szczególności kampanie edukacyjne odnoszące się do głównego problemu regionu, jakim jest nadmierne zanieczyszczenie powietrza.
  - j. Stosowanie jako kryterium dostępu w ramach projektów rewitalizacyjnych, realizowanie funkcji gospodarczej mierzonej wskaźnikiem rezultatu: Liczba nowych przedsiębiorstw na rewitalizowanym terenie bądź liczba nowych inwestycji na rewitalizowanym terenie.
  - k. Wspieranie potencjalnych beneficjentów spoza sektora JST w uzyskaniu dofinansowania na rewitalizację terenów przemysłowych leżących w ich kompetencji. Bez wsparcia beneficjenci spoza sektora JST, nieuwzględnieni w Lokalnym Programie Rewitalizacji nie będą mieć szans na uzyskanie dofinansowania, a więc obszar rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych nie zostanie zaopatrzone.
  - l. Kontynuacja dalszej modernizacji i przebudowy dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w celu zwiększenia ich przepustowości oraz integrację systemu dróg w celu poprawy dostępności komunikacyjnej pomiędzy poszczególnymi miastami w obrębie subregionów.
  - m. Wprowadzenie projektów z zakresu integracji transportu publicznego z uwzględnieniem transportu kolejowego, zwiększenie taboru komunikacji miejskiej.
  - n. Zwiększenie nakładów na transport kolejowy wraz z przeznaczeniem dedykowanej alokacji na ten obszar z uwzględnieniem intermodalności transportu,

zintegrowanego systemu transportu publicznego ze szczególnym uwzględnieniem miast Aglomeracji Górnośląskiej.

- o. Konieczne są inwestycje w powstawanie nowych miejsc edukacji przedszkolnej, szczególnie na terenie gmin, gdzie dostępność do placówek jest niższa.
  - p. W przypadku szkół o profilu zawodowym ukierunkowanie inwestycji przede wszystkim na unowocześnienie pracowni, tak, aby nadążać za postępem technologicznym oraz aby jak najpełniej pozwalały uczniom na praktyczne poznanie zawodu i późniejsze lepsze odnalezienie się na rynku pracy.
  - q. Wsparcia wymagają kierunki techniczne, których prowadzenie wymaga największych nakładów, a zatem: kierunki techniczne, rozwój laboratoriów, wysokie technologie, biotechnologia – i połączenie wdrażania z biznesem, komercjalizacja. Zwiększeniu potencjału uczelni wyższych powinna służyć intensyfikacja ich współpracy z ośrodkami badawczymi, jak również gospodarczymi. Województwo powinno wykorzystać doświadczenie do kreowania kierunków specjalizacji regionu, zwłaszcza w ich aspektach naukowych czy badawczych.
  - r. Kluczowe jest wspieranie efektywności systemu kształcenia ustawicznego poprzez tworzenie nowych placówek, wykorzystując dostępną infrastrukturę szkolnictwa ogólnego na obszarach, gdzie występuje deficyt.
  - s. Konieczne jest, aby system kształcenia ustawicznego zorientowany był na potrzeby i oczekiwania różnych grup wiekowych ludności. Szansą na rozwój placówek kształcenia ustawicznego i praktycznego może stać się wprowadzanie nowoczesnych metod i technik nauczania, takich jak e-learning lub blended learning.
  - t. Konieczna jest realizacja inwestycji w remonty i modernizację budynków oraz wyposażenie i aparaturę medyczną.
  - u. W obszarze zdrowia wspierane powinny być następujące dziedziny: leczenie osób starszych, rozwijanie usług opieki domowej, leczenie paliatywne oraz usługi pielęgnacyjno-opiekuńcze, rehabilitacja i profilaktyka, psychiatria, a także telemedycyna.
3. Badanie „Ocena działań informacyjnych i promocyjnych podejmowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w latach 2007-2013” zostało zrealizowane od 30 kwietnia do 13 sierpnia 2014. W ramach ewaluacji dokonano oceny efektów działań informacyjnych i promocyjnych RPO WSL w latach 2007-2013.
- Efektem badania są wypracowane rekomendacje. Poniżej zaprezentowane te, które w wyniku konsultacji zostały przeznaczone do wdrożenia (w całości lub części):
- a. Promowanie RPO WSL wśród mieszkańców województwa śląskiego przy zastosowaniu zestawu komplementarnych mediów, w celu dotarcia do szerokiej grupy odbiorców oraz wzmocnienia oddziaływania nadawanych komunikatów.
  - b. Zwiększenie intensywności kierowanych do dziennikarzy działań z zakresu public relations.

- c. Zwiększenie grupy przedsiębiorstw świadomych możliwości ubiegania się o środki z RPO WSL.
  - d. Zwiększenie dostępność szkoleń.
  - e. Zwiększenie liczby pracowników UMWSL oraz ŚCP odpowiedzialnych za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących RPO WSL.
  - f. Sporządzenie Strategii komunikacji RPO WSL 2014-2020 pozbawionej wad aktualnie obowiązującego Planu Komunikacji.
4. Ekspertyza dotycząca opracowania metodologii i oszacowania wartości wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w zakresie EFRR została przeprowadzona w okresie od 12 marca do 5 maja 2014 roku. Celem głównym ekspertyzy było opracowanie metodologii oraz oszacowanie wartości wskaźników projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Efektami badania były:
- ⇒ weryfikacja listy wskaźników rezultatu strategicznego i produktu wraz z opracowaniem rekomendacji,
  - ⇒ opracowanie metodologii wyliczania wartości poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu wraz z uzasadnieniem wyboru,
  - ⇒ oszacowanie realistycznych i weryfikowalnych wartości bazowych, pośrednich i docelowych dla wskaźników RPO WSL 2014-2020,
  - ⇒ wyznaczenie wskaźników oceny wykonania dla osi priorytetowych.
- Opracowany materiał stanowił pomoc dla IZ przy pracach nad systemem wskaźników dla RPO WSL 2014-2020.
5. Ocena ex ante instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 została zrealizowana od 18 sierpnia do 17 grudnia 2014 roku. Celem badania była ocena adekwatności zakładanych w ramach Programu instrumentów finansowych. Wypracowano następujące rekomendacje przeznaczone do wdrożenia (w całości lub w części):
- a. W celu realizacji projektów wskazanych przez przedsiębiorców w ramach PI 3c i 4b należy zastosować instrumenty finansowe (według kolejności wskazań): pożyczki, poręczenia pożyczek, wadium, kredytów i leasingu.
  - b. Prowadzenie pomiaru efektów założonych przez odbiorców ostatecznych (przedsiębiorców w ramach PI 3c i 4b) po zakończonym projekcie poprzez zobowiązanie pośredników finansowych w umowach do monitoringu efektów założonych przez przedsiębiorców w biznes planach (np. nowe miejsca pracy, inwestycje w środki trwałe, wysokość obrotów).
  - c. Umożliwienie funduszom poręczeniowym udzielania poręczeń wadium i leasingu dla przedsiębiorców w ramach PI 3.c.
  - d. Przed uruchomieniem konkursów dla pośredników finansowych pożądane byłyby szkolenia dla pracowników tych instytucji z zakresu wydatkowania, raportowania i zarządzania środkami przeznaczonymi na udzielanie instrumentów finansowych w perspektywie 2014-2020.

- e. Ustalenie w PI 8.iii środków na instrumenty finansowe dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Projekty dotyczące zakupu maszyn i urządzeń, zakup środków obrotowych w granicach 50-60 tys. zł. powinny być finansowane z pożyczek lub pożyczek łączonych z dotacjami dla projektów o wyższym ryzyku inwestycyjnym.
- f. Uwzględnienie w ramach instrumentów finansowych dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą również środków na cele obrotowe.
- g. Prowadzenie w długim okresie monitoringu efektów wsparcia osób zakładających działalność gospodarczą. Zobowiązanie przedsiębiorców poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów w umowach do raportowania na temat efektów wynikających z udzielonego im w ramach RPO wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej: 3 i 5 lat po otrzymaniu wsparcia.
- h. W przypadku odbiorców instrumentów finansowych w ramach inicjatywy JESSICA zalecanymi instrumentami finansowymi są pożyczki dla projektów realizowanych przez podmioty prywatne lub partnerstwa publiczno-prywatne.
- i. Przeprowadzenie akcji informacyjnych wśród pracowników i kierownictwa jednostek sektora finansów publicznych na temat korzyści dla jednostek związanych z uczestnictwem w projektach w ramach inicjatywy JESSICA z wykorzystaniem pożyczek jako źródła finansowania.
- j. Promocja dobrych praktyk zawiązywania partnerstw publiczno-prywatnych.
- k. Konieczne jest wprowadzenie ograniczenia zakresu projektów i ich wartości w przypadku pożyczek udzielanych jednostkom pozarządowym i jednostkom samorządowym. Dofinansowanie w postaci instrumentów finansowych powinno wynosić min. 100 tys. zł. Z finansowania powinny być wyłączone projekty dotyczące tworzenia mieszkań socjalnych, schronisk dla bezdomnych i noclegowni.
- l. Ustalenie wyższej refundacji kosztów zarządzania dla pośredników finansowych zgłaszających się do dystrybucji pożyczek dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Poziom refundacji powinien być odpowiednio wyższy o ok. 3-4% w porównaniu do kosztów zarządzania refundowanych pośrednikom finansowym udzielającym instrumentów finansowych przedsiębiorcom.
- m. Aby zapobiec konsekwencjom nakładania się pomocy należy zastosować ograniczenia dotyczące wielkości oraz przeznaczenia pożyczek:
  - sugerowana wielkość pożyczek inwestycyjnych na warunkach rynkowych powinna się mieścić w granicach 0-120 tys. dla przedsiębiorców działających poniżej 12 m-cy i 120- 600 tys. zł dla podmiotów nieposiadających wystarczających zabezpieczeń lub działających na rynku poniżej 24 miesięcy, zgodnie z opiniami ekspertów, zaś dla pożyczek na warunkach preferencyjnych dla kwot 600 tys. zł-1 mln zł.
  - pożyczki na projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii powinny być ograniczone do 300 tys. zł.
  - pożyczki lub dotacje zwrotne dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą powinny dotyczyć przedsięwzięć, na których realizację konieczna

- jest kwota przekraczająca 20 krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w Polsce.
- z zakresu projektów dofinansowanych w ramach inicjatywy JESSICA powinny być wyłączone przedsięwzięcia polegające na przebudowie i remoncie budynków na cele noclegowni, schronisk i mieszkań socjalnych.
- n. Prowadzenie w długim okresie monitoringu efektów wsparcia osób zakładających działalność gospodarczą za pomocą badań ewaluacyjnych wśród osób, które skorzystały ze wsparcia dotacyjnego lub instrumentów finansowych w ramach RPO na rozpoczęcie działalności gospodarczej: 3 lata po otrzymaniu wsparcia, 5 lat po otrzymaniu wsparcia.
6. Badanie „Analiza możliwości wsparcia projektów z zakresu diagnostyki i profilaktyki zdrowotnej w ramach wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2014-2020 w województwie śląskim” przeprowadzone zostało w okresie od 20 października do 23 grudnia 2014 roku. Miało na celu analizę możliwości wsparcia projektów z zakresu diagnostyki i profilaktyki zdrowotnej w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 w zakresie EFS. Badanie pozwoliło na wypracowanie następujących rekomendacji, które skierowano do wdrożenia (w całości lub w części):
- a. Podjęcie działań koordynujących ewidencjonowanie i wymianę informacji dotyczących realizowanych w regionie programów zdrowotnych (jako – dedykowane programom zdrowotnym – uzupełnienie podejmowanych na szczeblu krajowym działań w zakresie koordynacji systemów informacyjnych ochrony zdrowia planowanych do realizacji w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko).
  - b. W przypadku systemu regrantingowego stworzenie możliwości aplikowania o wsparcie na podejmowanie (na szczeblu lokalnym) działań wdrażających programy zdrowotne jednostkom samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem ewentualnych partnerstw tego typu podmiotów z placówkami ochrony zdrowia (wymóg obligatoryjny w przypadku działań obejmujących komponent diagnostyczny) oraz organizacjami pozarządowymi (rozwiązanie premiowane w przypadku działań obejmujących komponent edukacyjno-informacyjny).
  - c. Premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć niestandardowych sposobów i uwzględniających specyfikę grupy docelowej:
    - premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć form nawiązywania bezpośredniego kontaktu z adresatami działań prozdrowotnych
    - premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć uwzględniania roli lokalnych liderów opinii, nieformalnych sieci kontaktów
    - premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć takich sposobów dotarcia do adresatów wsparcia, które uwzględniają ich codzienne środowisko funkcjonowania (miejsce pracy, szkoła, placówki podstawowej opieki zdrowotnej, miejsca masowej rekreacji itp.)

- premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć opierania podejmowanych działań informacyjnych o grupę rówieśniczą dla adresatów wsparcia (zarówno wśród młodych, jak i starszych odbiorców wsparcia)
  - premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć uwzględniania nie tylko grup ryzyka, ale także grup, które są w wieku poprzedzającym okres największego nasilenia występowania czynników ryzyka
  - premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć utrzymywania kontaktu z odbiorcami wsparcia kontaktu także po zakończeniu realizacji właściwych działań prewencyjnych (monitoring wdrażania w życie zaleceń wynikających z uczestnictwa w programie)
  - ocena planowanych przedsięwzięć pod kątem adekwatności stosowanych działań i kanałów komunikacji do specyfiki grupy docelowej.
- d. Premiowanie w ramach realizowanych przedsięwzięć podejmowania działań zwiększających responsywność w programach zachęcających do udziału w badaniach profilaktycznych.
- e. Opracowanie dla realizatorów programów zdrowotnych zaleceń dotyczących skutecznych sposobów dotarcia i rekrutacji adresatów wsparcia w ramach programów zdrowotnych (w oparciu o praktykę stosowaną w programach zdrowotnych, jak i zasady działań marketingowych wykraczające poza sferę stricte prozdrowotną), także z uwzględnieniem zaangażowania pracodawców.
- f. Zwiększenie znaczenia lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej dla prowadzenia działań informacyjnych i rekrutacyjnych odnoszących się do programów profilaktycznych i diagnostycznych, w tym premiowanie przedsięwzięć, w ramach których prowadzone w programie zdrowotnym działania (np. określone rodzaje badań diagnostycznych) są wkomponowane w innego rodzaju działania i procedury medyczne realizowane przez placówki ochrony zdrowia.
- g. Zwiększenie znaczenia lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej dla prowadzenia działań informacyjnych i rekrutacyjnych odnoszących się do programów profilaktycznych i diagnostycznych w tym premiowanie przedsięwzięć, w ramach których prowadzone w programie zdrowotnym działania informacyjne i rekrutacyjne (dotyczące przede wszystkim ewentualnego komponentu diagnostycznego realizowanych programów) są – przynajmniej częściowo – realizowane przez placówki ochrony zdrowia (gł. lekarze podstawowej opieki zdrowotnej), a także apteki.
- h. Podejmowanie działań zorientowanych na skoordynowanie realizacji programów zdrowotnych z procesem świadczenia określonych usług medycznych w regionie.
- i. Premiowanie w roli podmiotów wdrażających programy zdrowotne placówek ochrony zdrowia.
- j. Premiowanie przedsięwzięć, w których podejmowane działania profilaktyczne dotyczą nie tylko obszaru zdrowia, ale także takich sfer jak: styl życia, nawyki i zwyczaje, sposoby spędzania wolnego czasu itp., np. jako działania komplementarne w projektach dot. wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem i ubóstwem czy dostępu do usług zdrowotnych w PI 9iv.

- k. Premiowanie przedsięwzięć, w których stosowane jest kompleksowe podejście do działań profilaktycznych poprzez uwzględnienie w podejmowanych działaniach wszystkich istotnych czynników ryzyka oraz zorientowanie prowadzonych działań na dokonanie całościowej prozdrowotnej zmiany w zakresie stylu życia.
- l. Premiowanie przedsięwzięć, w których w podejmowane działania profilaktyczne włączani się przedstawiciele sektorów innych niż sektor ochrony zdrowia (spożywczy, gastronomiczny, transportowy, dot. ochrony środowiska, rozrywkowy).
- m. Podejmowanie przez IZ RPO WSL 2014-2020 działań zorientowanych na całościową ewaluację wdrażanych programów zdrowotnych (wobec braku możliwości pełnej i odroczonej w czasie oceny przeprowadzonych działań przez podmioty wdrażające programy zdrowotne).
- n. Wprowadzenie regionalnego i wystandaryzowanego monitoringu wdrażanych w regionie programów zdrowotnych, co wiąże się m.in. z koniecznością ujednolicenia sposobu wypełniania formularza z Informacją o zrealizowanych programach zdrowotnych oraz nadzorem nad prawidłowością i kompletnością przekazywanych danych przez poszczególne JST.
- o. Wykorzystanie zgromadzonego materiału dot. realizacji programów zdrowotnych do analiz poświęconych adekwatności prowadzonych działań, identyfikacji ewentualnych nadwyżek lub niedoborów określonych działań prewencyjnych w kontekście istniejącego w regionie zapotrzebowania.
- p. Wykorzystanie zgromadzonego materiału dot. realizacji programów zdrowotnych do prowadzenia spójnej polityki informacyjnej dotyczącej realizowanych w regionie programów zdrowotnych (skonstruowana baza realizowanych w regionie działań w ramach programów zdrowotnych powinna być publicznie dostępna i wzbogacona o wyszukiwarkę umożliwiającą identyfikację programu pod kątem zakresu merytorycznego i obszaru realizacji).

Zgodnie z Okresowym planem ewaluacji RPO WSL na rok 2015 zaplanowano następujące badania:

- 1. Wpływ realizacji RPO WSL na lata 2007-2013 na rozwój społeczno-gospodarczy województwa śląskiego, z wykorzystaniem makroekonomicznego modelu HERMIN.
- 2. Analiza koncepcji systemu popytowego wsparcia MSP i pracowników w województwie śląskim w ramach RPO WSL 2014-2020.
- 3. Analiza zapisów Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO WSL na lata 2014-2020 oraz wytycznych dla beneficjentów.
- 4. Ocena wpływu istniejącego systemu zaliczkowego na realizację projektów oraz płynność finansową beneficjentów RPO WSL.
- 5. Mapa potrzeb infrastrukturalnych jednostek ochrony zdrowia na terenie województwa śląskiego.
- 6. Badanie Ad hoc.

3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY, POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WG PRIORYTETÓW/OSI

Poniżej został przedstawiony postęp wdrażania RPO WSL w podziale na osie priorytetowe. Wszystkie dane finansowe przedstawione poniżej zostały zaprezentowane w EUR (1 EUR = 4,1798 PLN).

Zaprezentowane dane dotyczą postępów rzeczowych i finansowych w ramach każdego priorytetu w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia *Programu*.

W poniższej analizie *wartość dofinansowania* dotyczy dofinansowania ogółem (środki UE + dofinansowanie z budżetu państwa dla projektów w ramach pomocy publicznej).

Informacje dotyczące postępu rzeczowego *priorytetów* czyli wskaźniki programowe w podziale na działania i poddziałania zostały przedstawione w załączniku IV do niniejszego *Sprawozdania*. W treści opracowania została przedstawiona analiza postępu rzeczowego.

W ramach RPO WSL nie zostały określone obszary defaworyzowane, w związku z powyższym nie ma możliwości zaprezentowania w *Sprawozdaniu* danych w tym zakresie.

PRIORYTET I

BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY (B+R), INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym przedmiotowego priorytetu jest wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki opartej na wiedzy.

Realizacji priorytetu służyć mają trzy działania:

- 1.1 *Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu,*
- 1.2 *Mikroprzedsiębiorstwa i MSP,*
- 1.3 *Transfer technologii i innowacji.*

Na realizację priorytetu I alokowano 296 238 553 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 16,96% wartości *Programu*. Na wykonanie Strategii Europa 2020 przeznaczono środki EFRR stanowiące 100% alokacji w ramach całego priorytetu I.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 *Sprawozdania*.

W ramach priorytetu nie przewidziano finansowania krzyżowego.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post*

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. Poniżej zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7

1. Projekty realizowane w ramach *działania 1.1.* wykazują duży potencjał zwiększenia liczby inwestycji ze względu na zapełnienie deficytów w zakresie uzbrojenia atrakcyjnych inwestycyjnie terenów oraz ich promocję gospodarczą. Relatywnie rzadko realizowane projekty wsparcia parków przemysłowo-technicznych charakteryzują się największą skutecznością w osiąganiu celów *działania 1.1.* Brak jednak w procesie wdrażania *działania 1.1.* instrumentów umożliwiających pomiar wpływu wspartych inwestycji na wzrost inwestycji w regionie.
2. Śląscy przedsiębiorcy podnosili swoją konkurencyjność poprzez wdrożenie nowych ulepszonych produktów i usług, modernizację procesu produkcyjnego, promocję usług i produktów na rynkach zagranicznych. Wpływ RPO WSL na podniesienie innowacyjności przedsiębiorstw był jednak znikomy. Większość beneficjentów z sektora przedsiębiorstw dokonała inwestycji w środki trwałe, rezygnując z usług doradczych, nawiązywania relacji sieciowych, a także wdrażania wyników B+R.
3. Wpływ RPO WSL na wzmocnienie struktur sieciowych na rzecz innowacji dotyczył pierwszego załączkowego etapu tworzenia tych struktur, zwiększenia masy krytycznej lokatorów sieci, inicjowania kontaktów, a nie osiągania konkretnych i wymiernych rezultatów. Można także postawić wniosek, iż w wyniku interwencji RPO WSL 2007-2013 przełamana została bariera wiedzy i informacji o możliwościach transferu technologii, zwiększono także potencjał sektora do stworzenia spójnego systemu informacji w ramach wspartych i utworzonych klastrów.
4. W wyniku analiz projektów zrealizowanych w ramach priorytetu I RPO WSL nie stwierdzono wpływu prowadzonych interwencji na poprawę oferty usługowej i tworzenie standardów świadczenia usług dla przedsiębiorstw – w tym także wdrażanych we współpracy z partnerami zagranicznymi lub międzynarodowymi sieciami instytucji wspierania biznesu, poprawy istniejącej oferty usługowej dla przedsiębiorstw. Nadal barierą współpracy IOB z przedsiębiorcami jest brak rozpoznania przez Instytucje Otoczenia Biznesu potrzeb i dynamiki rozwojowej sektora MŚP oraz brak doświadczeń przedsiębiorstw w korzystaniu z usług doradczych. Bariera ta najszybciej jest przełamywana w inicjatywach klastrowych z udziałem IOB.
5. Klastry tworzone przez IOB nie wykazują efektu dużego oddziaływania na środowisko przedsiębiorców, w tym na włączanie nowych przedsiębiorstw do klastra. Niska kompetencja IOB związana jest z brakiem umiejętności i wiedzy w obszarach kluczowych dla przedsiębiorstw.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 5967 wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 577,62 mln EUR, co stanowi 195% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 3566 projektów, w których zatwierdzone dofinansowanie to 402,65 mln EUR (w okresie sprawozdawczym zatwierdzono 141 wniosków). W przyszłości nie planuje się już żadnych konkursów w ramach przedmiotowej osi, a w priorytecie nowe projekty dobierane są z list rezerwowych tam, gdzie pojawiają się oszczędności na projektach zakończonych lub w momencie znaczącej zmiany kursu EUR.

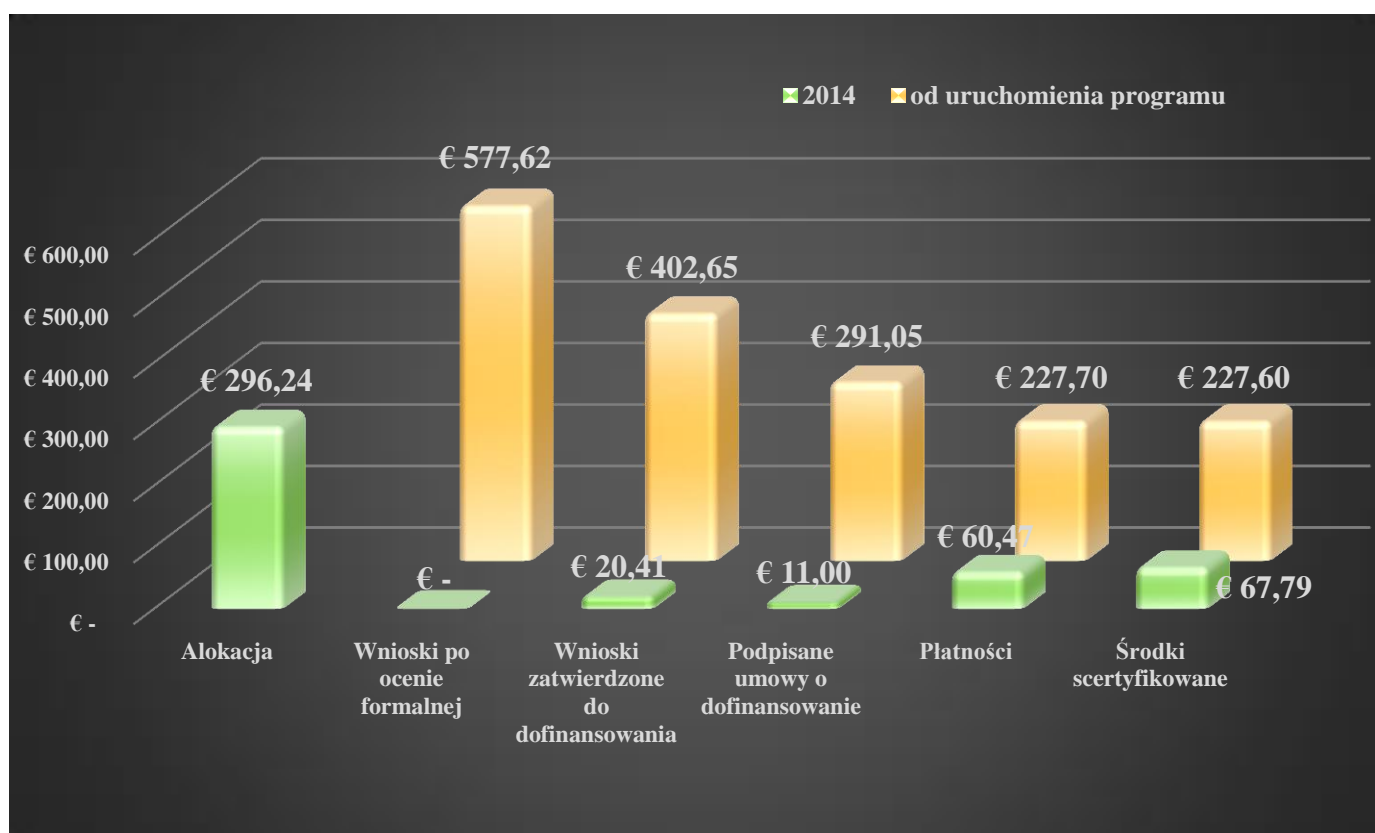
Umowy o dofinansowanie

Podpisano 3179 umów o dofinansowanie, z czego 192 podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania to 291,05 mln EUR, co stanowi 98% dostępnej alokacji na priorytet.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

W okresie sprawozdawczym certyfikowano wydatki na kwotę 67,79 mln EUR co stanowi 23% dostępnej alokacji.

Na poniższym wykresie przedstawiono ogólną informację dot. postępu realizacji RPO WSL od uruchomienia *Programu* oraz w okresie sprawozdawczym.

Rysunek 10 Realizacja priorytetu I od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

We wszystkich działaniach priorytetu, procent wykorzystania alokacji na poziomie zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie oraz kontraktacji jest wysoki. W wyniku podpisania znacznej liczby umów w 2013 roku poziom płatności oraz certyfikacji powiększył się w 2014r. odpowiednio o 20 i 23%. osiągając poziom w obu przypadkach 77% alokacji.

IZ RPO WSL w ramach *priorytetu I Badania i rozwój przedsiębiorczości (B+R), innowacje i przedsiębiorczość* realizuje *poddziałanie 1.1.1* typ projektu 7, którego celem jest ułatwienie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania działalności MŚP. Instrument ten zapewnia dodatkowe wsparcie finansowe przedsiębiorcom (oprócz dotacji unijnych), którzy posiadają siedzibę na terenie województwa śląskiego lub prowadzą inwestycje na terenie regionu. Szczegółowe informacje dot. ww. projektów zostały przedstawione w pkt. 2.1.6.5 *Sprawozdania*.

Tabela 13 Postęp realizacji priorytetu I w podziale na działania

Działanie	Alokacja mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
1.1	96,38	119,53	124,02	94,32	97,86	59,98	62,23	59,98	62,23
1.2	166,83	198,95	119,25	163,57	98,05	150,21	90,04	150,11	89,98
1.3	33,03	49,06	148,53	33,16	100,40	17,51	53,01	17,51	53,01

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu realizowany jest jeden projekt kluczowy znajdujący się w IWIPK *Gospodarcza Brama Śląska – etap I: Uruchomienie Zagłębiowskiej Strefy Gospodarczej*. Szczegółowe informacje dot. projektu zostały przedstawione w załączniku nr XII do *Sprawozdania*.

Harmonogram konkursów

Od uruchomienia Programu ogłoszono 25 konkursów na kwotę 298,33 mln EUR, z czego IP2 RPO WSL ogłosiło 14 na kwotę 182,55 mln EUR. W 2014 roku nie został ogłoszony żaden konkurs.

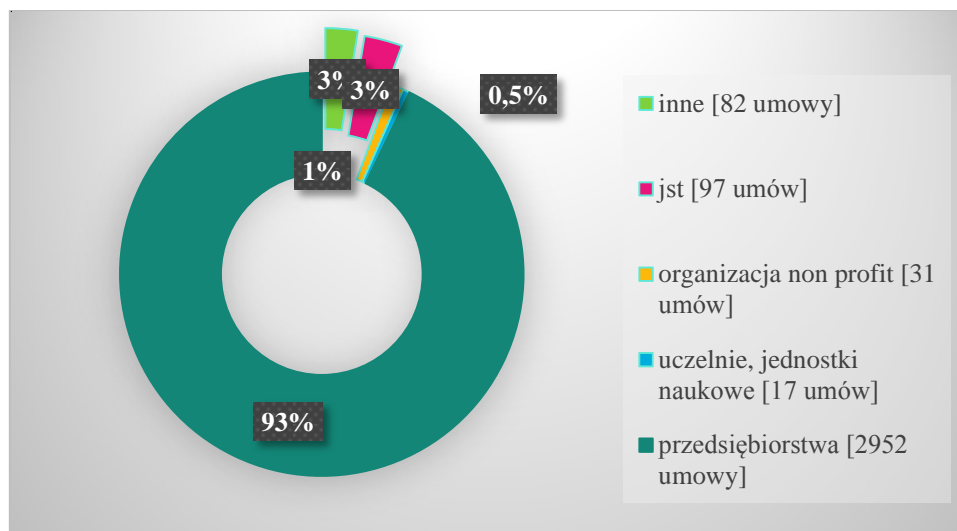
ROZKŁAD PROJEKTÓW

Projekty w podziale na sektory gospodarki

Rozkład projektów w ramach RPO WSL w podziale na sektory gospodarki nie uległ znaczącym zmianom w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Analiza projektów w podziale na sektory gospodarki została zamieszczona w załączniku nr XIII w punkcie 5 do *Sprawozdania*. Podział został zaprezentowany łącznie dla priorytetów I i III.

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Analizując rozkład udzielonego wsparcia według typu beneficjentów, najszersze grono odbiorców zarówno pod względem liczby projektów, które otrzymały dofinansowanie jak również wartości stanowią przedsiębiorcy odpowiednio 93% i 68%. Powyższa sytuacja jest wynikiem przeznaczenia 52% środków z priorytetu I dla stworzenia silnego i stabilnego sektora MSP w regionie. Ponadto, przedsiębiorcy mają możliwość skorzystania z pośredniego wsparcia w postaci pożyczek i poręczeń w ramach instrumentów inżynierii finansowej, na które przeznaczono ponad 16,10 mln EUR (szerzej w punkcie 2.1.6.5 *Instrumenty inżynierii finansowej* niniejszego Sprawozdania).

Rysunek 11 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Ponad 86% środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około 14% na terenach wiejskich. Przewaga projektów na obszarach miejskich jest wynikiem dużego zainteresowania przedsiębiorców wsparciem oferowanym w ramach priorytetu, a w miastach zarówno infrastruktura jak i poziom kapitału ludzkiego cechuje się lepszą jakością i jest bardziej dostępna.

Tabela 14 Rozkład projektów w ramach priorytetu I w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)

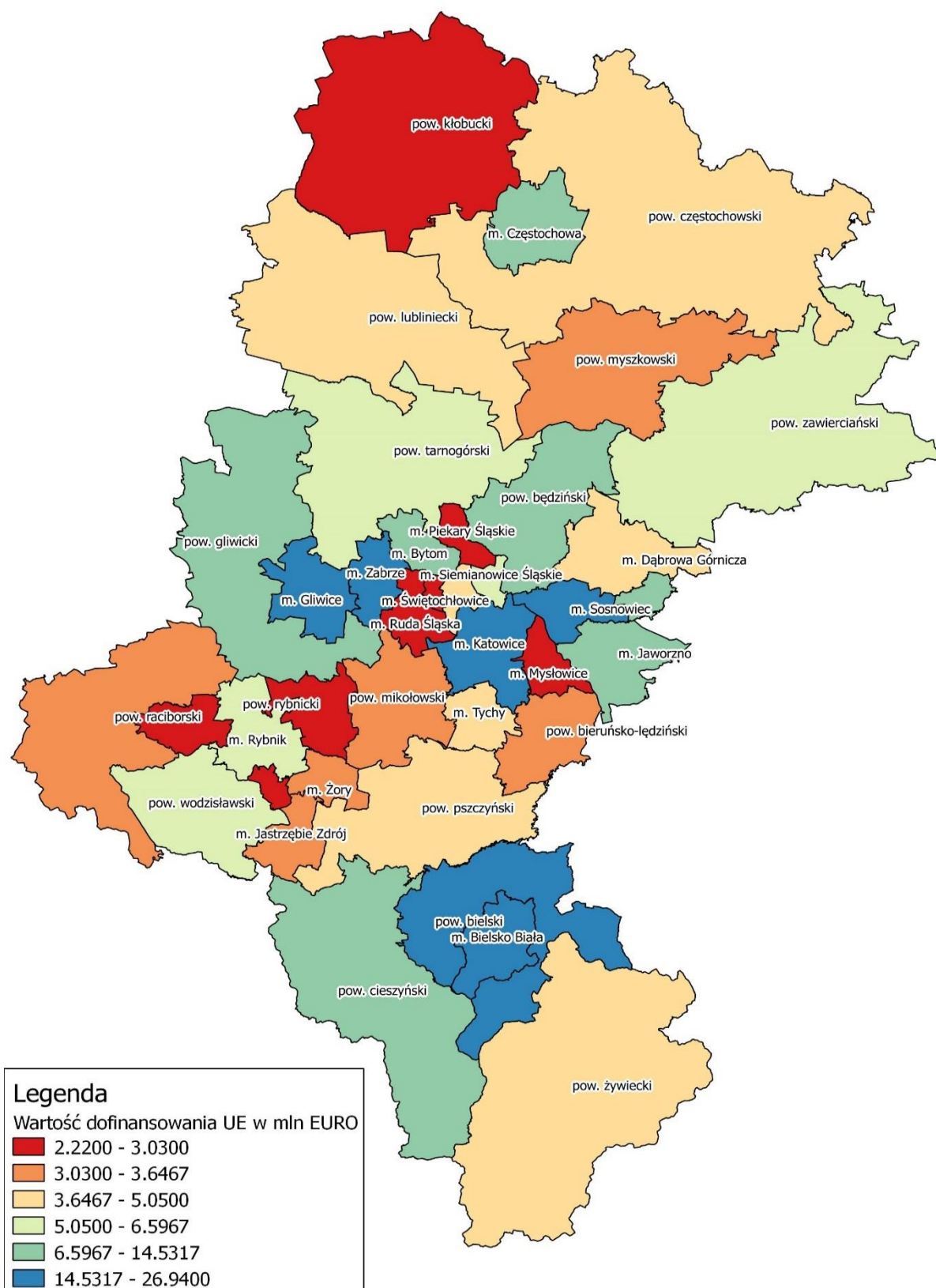
OBSZAR	DOFINANSOWANIE UE W MLN EUR	LICZBA ¹³
MIEJSKI	249,32	2 831
WIEJSKI	39,85	335
GÓRSKI	1,83	12

¹³ Brakuje jeden umowy, gdyż beneficjent nie określił na jakim obszarze realizuje swój projekt

Wsparcie w ramach priorytetu I pozyskali głównie beneficjenci z centrum i południa województwa.

Rysunek 12 Rozkład projektów w podziale na powiaty

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W priorytecie I wszystkie projekty realizowane są w ramach obszaru wsparcia przedsiębiorczość. Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach *Programu Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzi, Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Przybrzeżnych Obszarów Rybackich oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W załącznik IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu I, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego Priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

Poziom realizacji wskaźników w ramach priorytetu I jest bardzo zróżnicowany. Występują wskaźniki takie, których realizacja pod koniec okresu sprawozdawczego przekroczyła oczekiwaną wartość docelową, ale są także takie których wartości docelowe nie zostaną osiągnięte.

Przykładem wskaźników z niską realizacją są wskaźniki produktu z zakresu B+R czyli *Liczba projektów z zakresu B+R, Liczba instytucji B+R wspartych w ramach RPO*. Zakładane, na etapie programowania, wartości z pewnością nie zostaną osiągnięte z dwóch powodów. Projekty z zakresu B+R są projektami o wysokiej wartości dofinansowania. Początkowe założenia przewidywały, iż w ramach 2. typu projektu w poddziałaniu 1.2.3, maksymalna kwota wsparcia to 189 155 EUR. Jednakże wprowadzony przez MRR dokument *Linia demarkacyjna* określa maksymalną wartość projektu realizowanych w ramach RPO z zakresu B+R na poziomie 100 000 EUR co daje maksymalne dofinansowanie w wysokości 60 529 EUR. Spowodowało to rezygnację przedsiębiorców z realizacji projektów w ramach drugiego typu na korzyść pierwszego bądź aplikowanie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Przyjęte wartości wskaźników na etapie programowania nie uwzględniały także trudności wynikających z kwestii udzielania pomocy publicznej, ponieważ nie zakładano na tym etapie udzielania pomocy publicznej dla m.in. instytucji otoczenia biznesu czy jednostek naukowych, które są beneficjentami w ramach działania *1.3.Transfer technologii i innowacji*. Natomiast w trakcie programowania metodologia podejścia uległa zmianie, co w konsekwencji spowodowało oczekiwanie na wejście w życie stosownych rozporządzeń, które uregulowały by kwestię związane z pomocą publiczną dla IOB oraz jednostek naukowych. *Rozporządzenia Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych z dnia 20 maja 2009r oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych z dnia 7 grudnia 2009r.*

weszły w życie z końcem 2009r. W związku z powyższym nie było możliwości ogłoszenia konkursu w ramach całego działania 1.3. przed rokiem 2009 ze względu na brak regulacji w zakresie udzielania pomocy publicznej uwzględniających specyfikę wszystkich potencjalnych beneficjentów. Dlatego pierwszy konkurs ogłoszono dopiero w sierpniu 2010r. Zainteresowanie dofinansowaniem w ramach działania 1.3. oraz ilość złożonych wniosków związana jest ściśle z ograniczonym dofinansowaniem wynikającym z regulacji w zakresie udzielania pomocy publicznej. Większość jednostek naukowych, szkół wyższych jak i IOB nie jest w stanie wnieść wkładu własnego w wysokości 60% co automatycznie przekłada się na niewielką ilość wybranych wniosków do dofinansowania a co za tym idzie z niską realizacją wskaźników. Ponadto spore ograniczenia związane są/wynikają z zapisów linii demarkacyjnej: szczególnie zapisu dotyczącego wspierania powiązań kooperacyjnych leżących na terenie województwa. W praktyce wspieranie powiązań kooperacyjnych w województwie śląskim stosując przesłaną interpretację MRR jest mocno utrudnione.

Wskaźniki *Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MSP* oraz *Liczba wspartych przedsiębiorstw*, realizacja wartości docelowej pierwszego ze wskaźników, na koniec okresu sprawozdawczego, przekroczyła wartość docelową osiągając 143% a szacowana realizacja dla 2015 roku na podstawie zakontraktowanych do końca 2014r. środków jest na poziomie 150% wartości docelowej wskaźnika. Realizacja drugiego ze wskaźników na koniec 2014 roku wynosiła 102% natomiast szacowana realizacja na poziomie 113% wartości docelowej dla roku 2015. *Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego* to jedyny wskaźnik którego realizacja nadal nie wzrosła. Powodem zaistniałej sytuacji jest brak zakończonych projektów w tym zakresie. Jednak jak pokazuje szacowana wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona o 25%. W przypadku wskaźników Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych pomimo niskiej realizacji w bieżącym okresie sprawozdawczym, Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych we wspartych inkubatorach, parkach biznesowych, technologicznych oraz Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi należy spodziewać się osiągnięcia wskaźników w późniejszym okresie na co wskazuje jego szacowana realizacja. W przypadku wskaźnika Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w zakresie innowacji szacowana realizacja wskazuje na osiągnięcie wskaźnika w 77,42%. W przypadku wskaźnika Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu wartość docelowa została oszacowana na zbyt niskim poziomie co spowodowało już w obecnym okresie sprawozdawczym na osiągnięcie wskaźnika na poziomie 157,15%.

Realizacja wskaźnika *Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)* w podziale na kobiety i mężczyzn w omawianym priorytecie wskazuje na większą liczbę utworzonych etatów dla mężczyzn (4295) niż dla kobiet (1666). Równość szans kobiet i mężczyzn jest ważnym elementem szerszej kwestii równości szans, której przestrzeganie stanowi jedną z podstawowych zasad RPO WSL. Przy programowaniu zostały założone podwskaźniki: miejsca pracy w podziale na płeć na równym poziomie, beneficjenci składając wnioski o dofinansowanie nie deklarują kogo zatrudnią, gdyż zostałaby zaburzona omawiana zasada, każdy ma mieć równy dostęp do zatrudnienia. Analizując omawiany wskaźnik w podziale na priorytety można zaobserwować, że w jednych zatrudnionych zostało więcej

kobiet w innych mężczyzn. IZ RPO WSL przyjęła odpowiednie kryteria wyboru projektów do dofinansowania dot. polityk horyzontalnych (określenie stopnia realizacji polityki równych szans, polityki ochrony środowiska, wpływ projektu na utworzenie nowych miejsc pracy). Projekt mający pozytywny wpływ na realizację poszczególnych polityk horyzontalnych otrzymuje dodatkowe punkty w trakcie przeprowadzanej oceny merytoryczno-technicznej, co w konsekwencji zwiększa jego szansę na otrzymanie dofinansowania.

Odnosząc się do analizy SWOT zawartej w RPO WSL realizacja wskaźników *Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MSP* oraz *Liczba wspartych przedsiębiorstw* stanowi odpowiedź na słabą stronę przedstawioną w ww. analizie taką jak spadek nakładów inwestycyjnych w sektorze MSP czy niski potencjał rozwojowy mikro przedsiębiorstw, które są większością wśród podmiotów gospodarczych. *Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w zakresie innowacji* wpływa natomiast na malejący poziom wdrożeń innowacyjnych w MSP, a dzięki ogólnej realizacji projektów targowych przez przedsiębiorstwa wzrasta niski udział eksportu w ogólnej sprzedaży MSP.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji wskaźników na podstawie wniosków o płatność końcową (realizacja) oraz umów o dofinansowanie (szacowana realizacja). Na wykresie obrazującym szacowaną realizację nie przedstawiono wskaźników utworzone miejsca pracy w podziale na płeć, w związku z brakiem danych.

Rysunek 13 Realizacja wskaźników

Rysunek 14 Szacowana realizacja wskaźników

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO a Strategią UE 2020 przedstawia poniższa tabela

Inicjatywa flagowa	Wskaźnik
Unia Innowacji	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w zakresie innowacji
	Liczba projektów z zakresu B+R
	Liczba instytucji B+R wspartych w ramach RPO
Polityka przemysłowa w erze globalizacji	Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MSP
	Liczba wspartych przedsiębiorstw
	Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu
	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych
	Powierzchnia inkubatorów/ parków technologicznych
Europejska Agenda Cyfrowa	Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

W ramach priorytetu realizowane są wskaźniki Komisji Europejskiej tzw. *Core Indicators*, są nimi: *Liczba projektów z dziedziny B+R*, *Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego*, *Liczba projektów dotyczących współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi*, *Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC) w tym kobiety, mężczyźni i wieś*.

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

W wyniku przeprowadzonej *Ewaluacji ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013* stwierdzono, iż w ramach realizacji *działania 1.3.* w wysokim stopniu wsparto potencjał parków technologicznych oraz jednostek badawczo-

rozwojowych, umożliwiając im rozszerzenie portfolio usług w kierunku kluczowych specjalizacji regionu i większej koncentracji oferty na potrzebach gospodarki. IOB realizujące bezpośrednie usługi dla przedsiębiorców uzyskały także nowe kompetencje w zakresie tworzenia inicjatyw klastrowych, zwiększyły zakres swoich usług, ich jakość oraz kompetencje w zakresie współpracy z przedsiębiorcami w obszarze transferu technologii i wdrażania rozwiązań innowacyjnych. W wyniku interwencji nie zwiększono jednak w sposób znaczący dostępności terytorialnej i finansowej bezpośredniej oferty usług dla przedsiębiorców, nie stwierdzono wpływu prowadzonych interwencji na poprawę oferty usługowej i tworzenie standardów świadczenia usług dla przedsiębiorstw – w tym także wdrażanych we współpracy z partnerami zagranicznymi lub międzynarodowymi sieciami instytucji wspierania biznesu. Wpływ działań IOB na zwiększenia uczestnictwa przedsiębiorstw w mechanizmach sieciowych i kooperacyjnych wystąpi w efekcie odroczonym. Projekty realizowane przez IOB zakładają udział kilkuset przedsiębiorstw we wspieranych rozwiązaniach sieciowych. W okresie objętym ewaluacją nie stwierdzono jednak tego efektu na podstawie danych monitoringowych. Bariery w realizacji zadań przez IOB mają charakter zarówno wewnętrzny (brak wiedzy, niski potencjał instytucjonalny, brak specjalizacji), jak i zewnętrzny. Duża nieufności jednostek badawczo-rozwojowych i uczelni spowodowana jest niską wiedzą na temat ochrony własności niematerialnej. Imitacyjną innowacyjność śląskich przedsiębiorstw oraz niski poziom kapitalizacji rokuje niewielkim popytem na usługi IOB.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu I zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania, uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w Programie.

PODSUMOWANIE

Poziom przedsiębiorczości w województwie śląskim nie wyróżnia się na tle kraju (region charakteryzuje się niższymi od wartości krajowej wskaźnikami liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. ludności, jak i przyrostu wartości tego wskaźnika w latach 2002-2011). Biorąc pod uwagę fakt, że przedsiębiorczość jest motorem gospodarki, należy dążyć do jak największego wsparcia podmiotów gospodarczych (ze szczególnym naciskiem na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa). W związku z powyższym jednym z celów szczegółowych priorytetu jest *wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa*. Dzięki środkom pochodzącym z RPO WSL przedsiębiorcy mają możliwość uzyskania wsparcia na inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz zakupu usług doradczych. Zainteresowanie ze strony przedsiębiorców jest bardzo duże, świadczy o tym m.in. liczba składanych wniosków. Należy stwierdzić, że konsekwentnie i w coraz większym stopniu realizowane są cele priorytetu. Wsparcie z funduszy europejskich zapewniło wielu przedsiębiorcom możliwość rozwoju swojej działalności. Dodatkowe środki

pochodzące z funduszy unijnych pozwoliły wielu przedsiębiorcom na modernizację i przeprowadzenie koniecznych zmian, w celu zwiększenia konkurencyjności. W wyniku realizacji projektów przedsiębiorcy rozszerzyli/wprowadzili szereg nowych usług i produktów w różnych obszarach życia. Na koniec 2014 roku wsparcie uzyskało 1773 przedsiębiorstwa. Dofinansowane inwestycje przyczyniły się także do utworzenia nowych miejsc pracy umożliwiających zatrudnienie ponad 7 tys. osób. Dzięki uzyskanemu wsparciu wielu przedsiębiorców miało możliwość udziału w targach, kampaniach zarówno w kraju jak i zagranicą, odpowiednio 70 i 54 kampanie.

Nakłady ogółem przeznaczone na działalność B+R w województwie śląskim plasują go na 3. miejscu w kraju, podczas gdy nakłady na B+R w sektorze przedsiębiorstw na 2. miejscu w kraju. Wskaźnik relacji nakładów na działalność badawczą i rozwojową do produktu krajowego brutto (GERD/PKB) w województwie śląskim jest niski, wyniósł 0,52% (w kraju 0,76%). Poziom nakładów oraz zatrudnienia w B+R w odniesieniu do skali europejskiej wyraźnie ukazuje słabość zarówno polskiego, jak i regionalnego sektora B+R. Województwo śląskie podejmuje szereg działań i inicjatyw w celu wzmocnienia potencjału sektora B+R. Pomimo niskich notowań kraju w stopniu wdrażania innowacji i nowych technologii na rynki światowe, województwo śląskie należy do czołówki regionów polskich, które skutecznie radzą sobie z tym wyzwaniem. Siła regionu polega na włączeniu się w zmiany, które zachodzą na skalę globalną, status quo jest zawsze tylko punktem wyjścia. Strumień unijnych pieniędzy ma w tym skutecznie pomóc. Dlatego też jednym z celów szczegółowych w RPO WSL jest *wzmocnienie potencjału sektora B+R i struktur sieciowych na rzecz innowacji*. Cel ten realizowany jest przez *poddziałanie 1.2.3 i działanie 1.3*. Ponadto także kolejny RPO WSL 2014-2020 premiować będzie działania na rzecz innowacji. Inwestowanie w innowacje opłaca się i przynosi nie tylko zysk finansowy, ale buduje też prestiż i pozycję na globalnym rynku produktów i usług. Przedsiębiorcy coraz częściej zdają sobie sprawę, że być konkurencyjnym na rynku znaczy tyle, co wprowadzać w życie innowacyjne i jednocześnie opłacalne rozwiązania. Wzrastająca w ostatnich latach rola rynków niszowych, zwiększające się zapotrzebowanie na wysoko wyspecjalizowane produkty i usługi, a także wprowadzenie coraz nowszych rozwiązań technologicznych sprawia, że MSP stają przed nowymi wyzwaniami. O tym, że dzięki wąskiej specjalizacji, przedsiębiorstwa mogą odnieść sukces, doskonale wiedzą właściciele firmy PREVAC. W ramach projektu *Wzrost konkurencyjności PREVAC poprzez wytworzenie na skalę światową spektrometru elektronowego ze zintegrowanym działem elektronowym typu CMA w miniaturowej skali* firma, będąca wiodącym na świecie producentem aparatury naukowo – badawczej wykorzystywanej do badań w warunkach ultra wysokiej próżni, wprowadziła do oferty nowy produkt. Został zaprojektowany i stworzony spektrometr ze zintegrowanym działem elektronowym o niepotykanej dotychczas skali miniaturyzacji. Urządzenie to pozwala na wyznaczenie składu chemicznego wybranego punktu badanej powierzchni materiału, co przy jego kompaktowej budowie, znacznie poszerza zakres zastosowań - teraz nawet w najmniejszych aplikacjach badawczych. Dzięki tym działaniom przełamana została bariera aplikacyjna, gdyż urządzenie w tej skali można zastosować do wielu już istniejących aparatów co automatycznie poszerza zakres badań na tych aparaturach.

Kolejnym ciekawym projektem przyczyniającym się do wzrostu konkurencyjności regionalnej gospodarki opartej na wiedzy jest realizowany przez firmę i3D projekt *Innowacje poprzez wdrażanie rozwiązań wirtualnej rzeczywistości* polegający na wdrożeniu innowacyjnych technologii sprzętowej i programistycznej służącej do tworzenia nowych produktów wirtualnej rzeczywistości. i3D oferuje najnowocześniejsze na skalę światową, kompleksowe rozwiązania aplikacyjne i sprzętowe, które umożliwiają interakcję i pełne odwzorowanie świata realnego w wirtualnej rzeczywistości. Rozwiązania i3D z powodzeniem wykorzystywane są w branży petrochemicznej, wydobywczej, przemysłowej, marketingu i reklamie, edukacji, projektowaniu i wzornictwie przemysłowym, medycynie i naukach biologicznych, informacji i turystyce, planowaniu i optymalizacji.

W trosce o wzmocnienie innowacyjności firm regionu i lepsze wykorzystanie regionalnego potencjału badawczo-rozwojowego w województwie śląskim ponad 10 lat temu powstała strategia innowacji. W *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020* (RIS WSL 2013-2020) oraz *Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020* (PRT) określone zostało portfolio technologiczne województwa śląskiego. Stanowi ono próbę tematycznego podejścia do polityki innowacyjności, będącego odpowiedzią na wytyczne Komisji Europejskiej w zakresie formułowania tzw. Inteligentnych specjalizacji regionalnych, wskazanych w RIS WSL 2014-2020. Z wdrażaniem *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020* związane są projekty systemowe realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Od września 2013 roku realizowany jest kolejny projekt systemowy zatytułowany *Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych* w ramach *poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie PO KL*. Planowana data zakończenia to wrzesień 2015 roku. Celem sieci jest rozwój potencjału gospodarczego regionu poprzez poprawę warunków oraz budowanie przewagi konkurencyjnej opartej na współpracy i przepływie efektów wdrażania RIS. Partnerami projektu są: Główny Instytut Górnictwa, Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK Gliwice, konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Z. Religi, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej oraz Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum. Jednym z rezultatów projektu było powołanie 13 marca 2013r. Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych, której zadaniem jest stworzenie przestrzeni komunikacji i współpracy, a także wymiany danych pomiędzy środowiskami przedsiębiorstw i środowiskiem naukowo-badawczym, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Głównym celem projektu jest *rozwój potencjału technologicznego i innowacyjnego regionu poprzez budowanie przewagi konkurencyjnej województwa opartej na programowaniu zmian gospodarczych wśród przedstawicieli JST w wyniku realizacji projektu*. Cel projektu zostanie osiągnięty poprzez działania Obserwatoriów Specjalistycznych w poniższych obszarach:

- ⇒ technologii dla ochrony środowiska - Główny Instytut Górnictwa,
- ⇒ ICT - Park Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice,

- ⇒ technologii medycznych - konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Z. Religi, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej,
- ⇒ energetyki - Parkiem Naukowo-Technologicznym Euro-Centrum.

W 2014 roku zostały zrealizowane wszystkie zaplanowane czynności w ramach priorytetu I m.in. podpisywano umowy o dofinansowanie, kontynuowano realizację projektów, przeprowadzono zaplanowany nabór.

W ramach przedmiotowego priorytetu na terenie województwa śląskiego realizowane są także projekty w ramach dwóch krajowych programów operacyjnych. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w pkt. 2.1.6.2 niniejszego *Sprawozdania*.

OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły żadne problemy z wdrażaniem priorytetu.

PRIORYTET II SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu II jest *stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie*. W ramach priorytetu wspierane są działania w zakresie zapewnienia szybkiego i bezpiecznego dostępu do Internetu, a także rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną.

Realizacji priorytetu służą dwa działania:

- 2.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego,*
- 2.2 *Rozwój elektronicznych usług publicznych.*

Na realizację priorytetu II alokowano 150 000 000 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 8,59% wartości *Programu*. Na wykonanie Strategii Europa 2020 przeznaczono środki EFRR stanowiące 100% alokacji w ramach całego priorytetu II.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 *Sprawozdania*.

W ramach priorytetu przewidziano finansowanie krzyżowe. Informacje nt. zasady cross – financing realizowanej w ramach przedmiotowego priorytetu znajdują się w pkt. 2.6.3 *Sprawozdania*.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. Poniżej zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7

1. Dotychczas realizowane projekty w zakresie zagwarantowania powszechnego dostępu do sieci szerokopasmowych nie obejmowały zagwarantowania tego dostępu mieszkańcom. Były to projekty skierowane na potrzeby jednostek administracji publicznych. Ponadto projekty te często nie obejmowały terenów wiejskich, czyli de facto – potencjalnie najbardziej zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.
2. Zidentyfikowano potrzebę dalszego rozwoju usług back office w jednostkach administracji publicznej. Obecnie braki w tym zakresie występują szczególnie w jednostkach na terenach wiejskich, gdzie często te potrzeby były dotychczas odkładane w czasie (miały mniejszy priorytet). Jednocześnie tylko wdrożenie tego typu systemów umożliwi fizycznie włączenie tych jednostek w system SEKAP.
3. Dotychczasowy stan zaawansowania powstających e-usług nie jest zadowalający o czym świadczy fakt, że usług na najniższym poziomie powstało 2 razy więcej niż na poziomie najwyższym. Dotychczas dość często powstawały usługi niszowe, skierowane do wąskich grup odbiorców i jednocześnie będących w oderwaniu od systemów wyższego rzędu (np. SEKAP, ePUAP).

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 279 wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 191,4 mln EUR, co stanowi 128% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 225 projekty, w których zatwierdzone dofinansowanie to 168,48 mln EUR. W przyszłości nie planuje się już żadnych konkursów w ramach przedmiotowej osi, a w priorytecie nowe projekty dobierane są z list rezerwowych tam, gdzie pojawiają się oszczędności na projektach zakończonych lub w momencie znaczącej zmiany kursu EUR.

Umowy o dofinansowanie

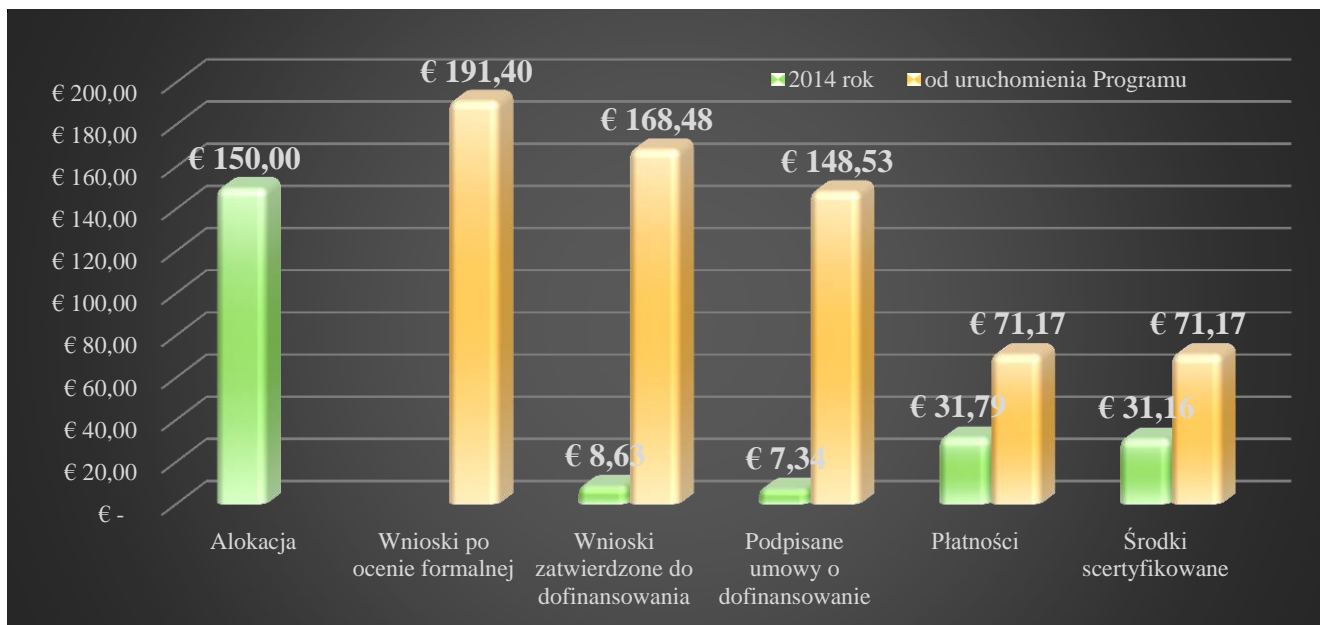
Podpisano 213 umowy o dofinansowanie, z czego 18 podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania to 148,53 mln EUR, co stanowi 99% dostępnej alokacji na priorytet.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

Do końca okresu sprawozdawczego certyfikowano wydatki na kwotę 71,17 mln EUR co stanowi 47% dostępnej alokacji.

Na poniższym wykresie przedstawiono ogólną informację dot. postępu realizacji RPO WSL od uruchomienia Programu oraz w okresie sprawozdawczym.

Rysunek 15 Realizacja priorytetu II od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono postęp realizacji priorytetu II w podziale na działania. W stosunku do 2013 roku widoczny jest znaczny postęp w realizacji dla działania 2.1 na każdym etapie wdrażania.

Tabela 15 Postęp realizacji priorytetu II w podziale na działania od uruchomienia Programu

Działanie	Alokacja	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
	mln EUR	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
2.1	65,21	80,19	122,98%	65,59	100,58%	30,31	46,47%	30,31	46,47%
2.2	84,79	88,29	104,12%	82,94	97,82%	40,87	48,20%	40,86	48,19%

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu nie jest realizowany żaden projekt kluczowy

Harmonogram konkursów

Od uruchomienia Programu w ramach priorytetu ogłoszono 8 konkursów na kwotę 81,7 mln EUR. W 2014 roku nie przeprowadzono żadnych konkursów.

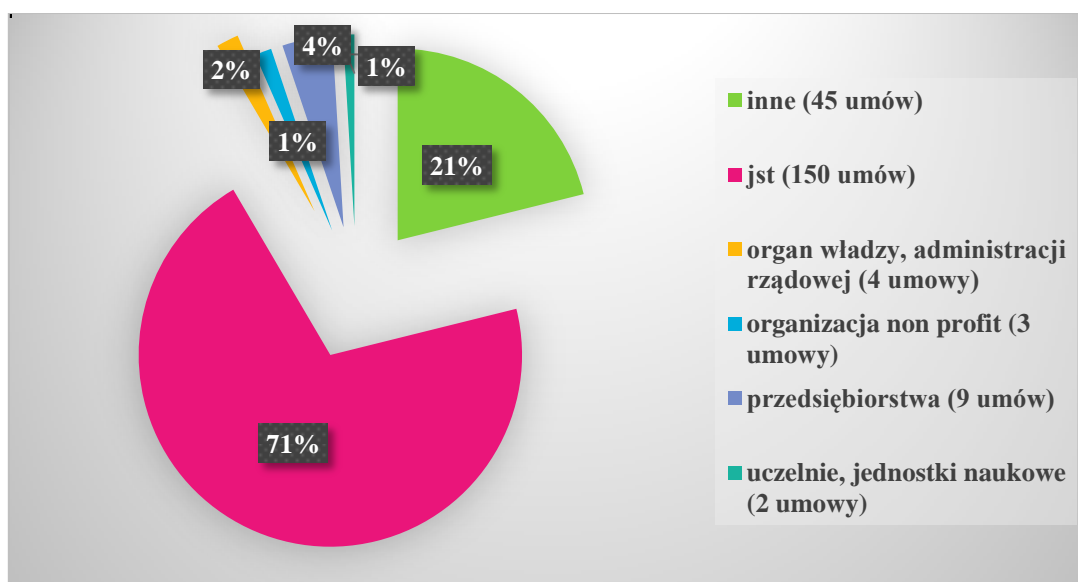
ROZKŁAD PROJEKTÓW

Projekty w podziale na sektory gospodarki

W ramach przedmiotowego priorytetu, nie są realizowane projekty, które można podzielić na sektory gospodarki.

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Dominującą grupę beneficjentów w ramach priorytetu II stanowią JST, związane jest to przede wszystkim z zakresem przedmiotowego priorytetu, który ma na celu zwiększenia liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną oraz zapewnienie powszechnego, szerokopasmowego dostępu do Internetu. W przedmiotowym priorytecie beneficjenci sklasyfikowani jako przedsiębiorcy to podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia.

Rysunek 16 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Około 80,1% środków alokowanych na przedmiotowy priorytet skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około 19,3% na terenach wiejskich.

Tabela 16 Rozkład projektów w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE W MLN EUR
MIEJSKI	156	118,97
WIEJSKI	53	28,60
GÓRKI	4	0,96

W ramach przedmiotowego priorytetu przodującym pod względem kwotowym jest miasto Sosnowiec z dofinansowaniem UE na kwotę ponad 10 mln EUR, następnie Rybnik oraz

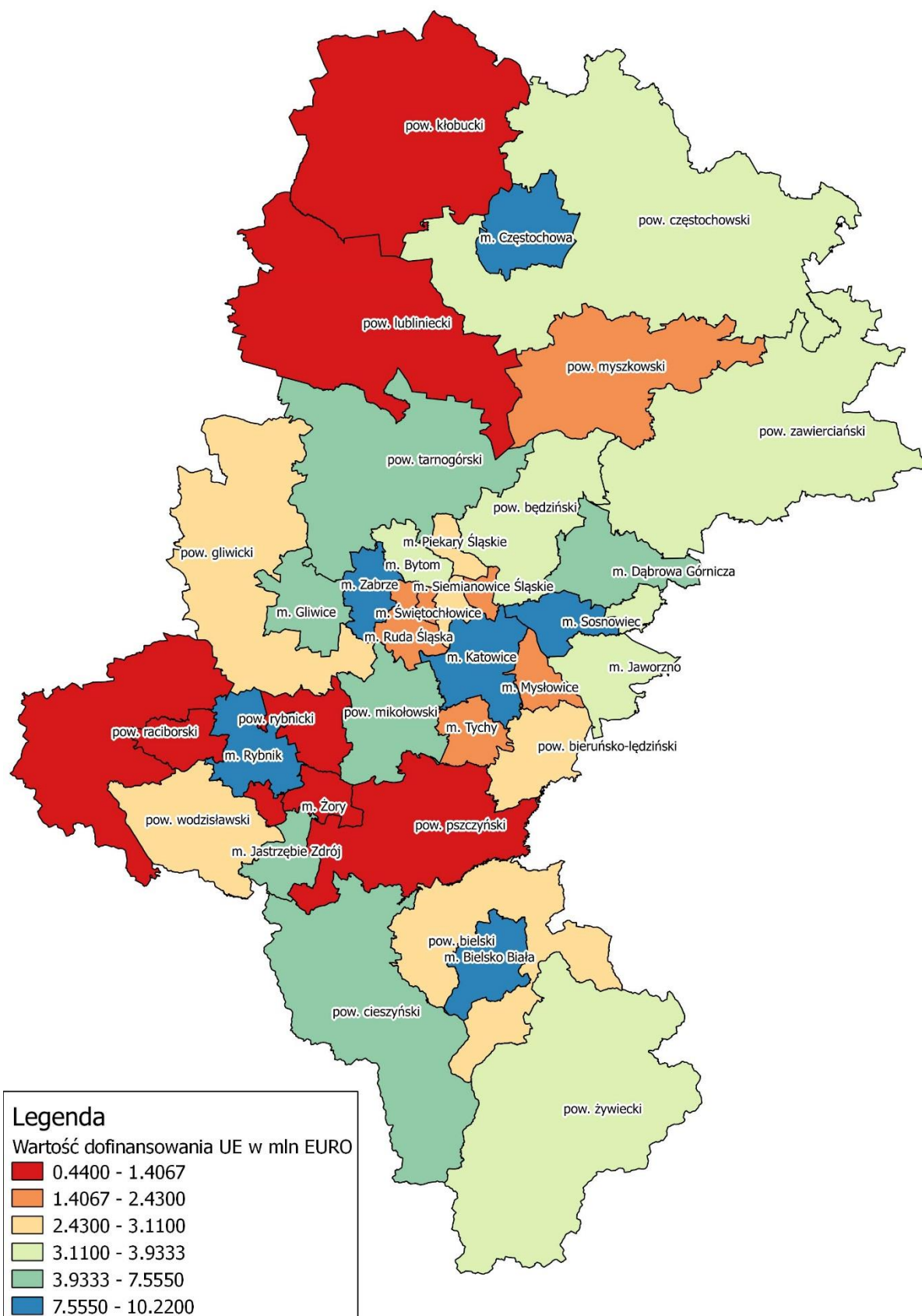
**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Zabrze. Po przeciwnej stronie z umowami opiewającymi na kwotę nieprzekraczającą 0,5 mln EUR jest powiat rybnicki. Średnia wartość podpisanych umów na powiat w ramach priorytetu drugiego to 4 mln EUR.

Rysunek 17 Rozkład projektów w podziale na powiaty (wartość w mln. EUR)

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W priorytecie II wszystkie projekty realizowane są w ramach obszaru wsparcia społeczeństwo informacyjne. Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach *Programu Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzi, oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA RZECZOWA

W załącznik IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu II, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowana wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

W związku z problemami prawnymi w 2010 roku związanymi z brakiem *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych*, realizacja wskaźników w ramach Priorytetu jest znacznie opóźniona. Dla niektórych wskaźników osiągnięcie wartości docelowej przesunęło się jedynie w czasie dla innych istnieje ryzyko nieosiągnięcia założonej wartości docelowej. Powodem zaistniałej sytuacji była linia demarkacyjna pomiędzy RPO WSL a POIG a co za tym idzie zapisy w URPO, które nie dopuszczały podłączania użytkowników ostatecznych. W związku z tym część wskaźników otrzymała nowe brzmienie podczas renegotiacji.

Ww. problemy w największym stopniu dotknęły wskaźnika *Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu*. W związku z tym, że zapisy nie dopuszczały podłączania użytkowników ostatecznych, wskaźnik nie był wybierany przez beneficjentów. W związku z powyższym problem z jego monitorowaniem został rozwiązany poprzez wysyłanie ankiet wskaźnikowych do wszystkich beneficjentów którzy w ramach projektu mogą monitorować ten wskaźnik. W 2014 roku wpłynęła pierwsza ankieta w tym zakresie i wartość wskaźnika wzrosła o prawie 11 tys. osób.

Sytuacja wskaźników które dotychczas były problematyczne uległa zmianie. *Liczba uruchomionych usług online dzięki wsparciu programu* osiągnęła 145% wartości docelowej a szacowana realizacja wskaźnika *Długość sieci Internetu szerokopasmowego* wynosi ponad 157% . Także pozostałe dwa pozostałe wskaźniki z zakresu możliwości dostępu do Internetu tj. *Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały możliwość dostępu do internetu* i *Liczba instytucji, które uzyskały możliwość dostępu do internetu* dzięki podpisaniu nowych umów zwiększyły szacowaną realizację i z pewnością przekroczą wartości docelowe.

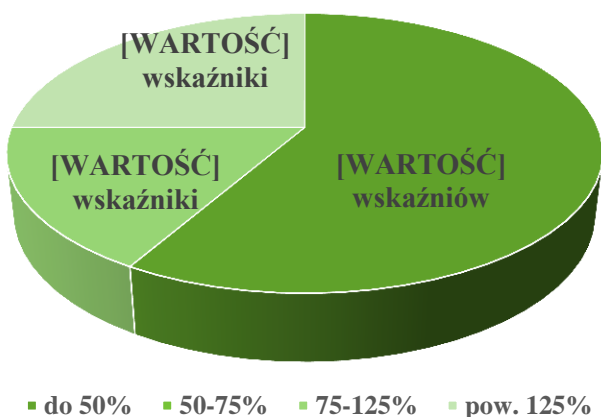
Problem w osiągnięciu założonej wartości docelowej może mieć wskaźnik rezultatu *Liczba miejsc pracy*, gdyż założeniem projektów informatycznych jest wykorzystanie techniki, nowoczesnych informatycznych rozwiązań w celu sprawniejszego wykonywania zadań, co ogranicza tworzenie miejsc pracy w projektach tego rodzaju.

Realizacja wskaźnika *Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)* w podziale na kobiety i mężczyzn w omawianym priorytecie wskazuje na większą liczbę utworzonych miejsc pracy dla kobiet. Równość szans kobiet i mężczyzn jest ważnym elementem szerszej kwestii równości szans, której przestrzeganie stanowi jedną z podstawowych zasad RPO WSL. Przy programowaniu zostały założone podwskaźniki: miejsca pracy w podziale na płeć na równym poziomie, beneficjenci składając wnioski o dofinansowanie nie deklarują kogo zatrudnią, gdyż zostałaby zaburzona zasada, każdy ma mieć równy dostęp do zatrudnienia. Analizując omawiany wskaźnik w podziale na priorytety można zaobserwować, że w jednych zatrudnionych zostało więcej kobiet w innych mężczyzn. IZ RPO WSL przyjęła odpowiednie kryteria wyboru projektów do dofinansowania dot. polityk horyzontalnych (określenie stopnia realizacji polityki równych szans, polityki ochrony środowiska, wpływ projektu na utworzenie nowych miejsc pracy). Projekt mający pozytywny wpływ na realizację poszczególnych polityk horyzontalnych otrzymuje dodatkowe punkty w trakcie przeprowadzanej oceny merytoryczno-technicznej, co w konsekwencji zwiększa jego szansę na otrzymanie dofinansowania.

Odnosząc się do analizy SWOT zawartej w *Programie* w Priorytecie II realizacja wskaźnika *Długość sieci Internetu szerokopasmowego* stanowi odpowiedź na zdefiniowaną słabą stronę województwa a mianowicie nierównomierną gęstość sieci teleinformatycznej. Z przedstawionej szacowanej realizacji na koniec okresu sprawozdawczego wynika, iż wskaźnik zostanie zrealizowany w niemal 158%.

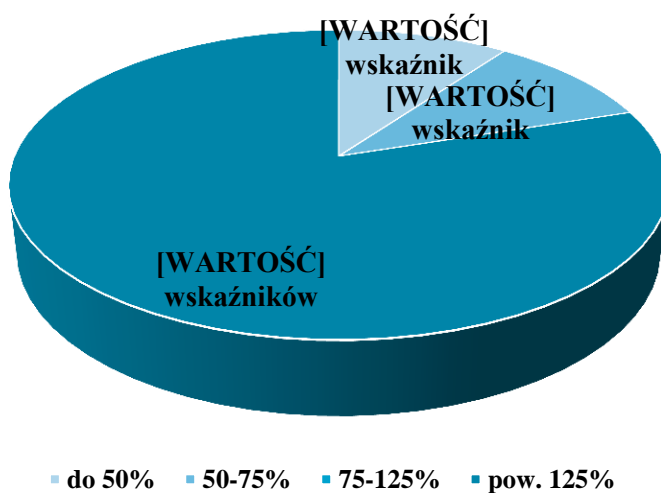
Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji wskaźników na podstawie wniosków o płatność końcową (realizacja) oraz umów o dofinansowanie (szacowana realizacja). Na wykresie obrazującym szacowaną realizację nie przedstawiono wskaźników utworzone miejsca pracy w podziale na płeć, w związku z brakiem danych.

Realizacja wskaźników

Tabela 17 Realizacja wskaźników

Szacowana realizacja wskaźników

Tabela 18 Szacowana realizacja wskaźników

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO a Strategią UE 2020 przedstawia poniższa tabela

Inicjatywa flagowa	Wskaźnik
Polityka przemysłowa w erze globalizacji	Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu
Europejska Agenda Cyfrowa	Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
	Długość sieci Internetu szerokopasmowego
	Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu
	Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu

	Liczba PIAP objętych wsparciem w ramach Programu
	Liczba uruchomionych usług online dzięki wsparciu programu
	Liczba użytkowników korzystających z usług online uruchomionych dzięki wsparciu programu

W ramach *priorytetu II* realizowane są także wskaźniki Komisji Europejskiej tzw. core indicators, są to: Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego, Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC) w tym: kobiety i mężczyźni.

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO WSL a Strategią UE 2020 (inicjatywami flagowymi) przedstawiono poniżej.

Europejska Agenda Cyfrowa

- *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*
- *Długość sieci Internetu szerokopasmowego*
- *Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu*
- *Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu*
- *Liczba PIAP objętych wsparciem w ramach Programu*
- *Liczba uruchomionych usług online dzięki wsparciu programu*
- *Liczba użytkowników korzystających z usług online uruchomionych dzięki wsparciu programu*

Polityka przemysłowa w erze globalizacji

- *Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu*

W ramach *priorytetu II* realizowane są dwa wskaźniki Komisji Europejskiej tzw. *Core Indicators*: Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego, Liczba osób, które uzyskała szerokopasmowy dostęp do Internetu, Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC) w tym: kobiety, mężczyźni.

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

Komisja Europejska zwróciła uwagę na kwestię w jakim stopniu EFRR w regionie przyczynił się do realizacji strategii e-administracji: jakimi potrzebami pod względem zasięgu i rozpowszechniania e-usług już się zajęto oraz jakie jeszcze pozostały wyzwania.

Interwencja RPO WSL wspierała projekty w zakresie zwiększenia dostępności do usług elektronicznych, zwiększenia poziomu wykorzystywania możliwości komunikacji za pomocą Internetu pomiędzy poszczególnymi jednostkami administracji publicznej a także będących odpowiedzią na potrzeby: rozwijania mechanizmów uwierzytelniających, rozwijania zaawansowania świadczonych e-usług czy zintegrowania technologii w spójne działania mające na celu efektywne zaspokojenie gospodarczych, społecznych i kulturalnych potrzeb. Na obecnym etapie można uznać, że pod względem liczby dostępnych e-usług potrzeby regionu w znacznej mierze zostały zaspokojone, to jednak pod względem jakości, funkcjonalności i uniwersalności (rozumianej jako kierowanie konkretnego rozwiązania do możliwie szerokiej grupy odbiorców) istniejące rozwiązania nadal wymagają rozwoju, przebudowy lub stworzenia ich od podstaw. Zidentyfikowano nadal dużą potrzebę rozwijania poziomu zaawansowania świadczonych e-usług. Największa liczba usług na poziomie 4 powstawała w ostatnim czasie, co pozwala wnioskować, że tendencja ta zostanie utrzymana w przyszłości i z tego też powodu nadal wymaga wsparcia.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu II zarówno w zakresie postępu finansowego jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w *Programie*.

PODSUMOWANIE

Obecne tendencje gospodarki światowej wskazują, że powszechny dostęp do informacji i wiedzy jest podstawą rozwoju społeczeństwa informacyjnego, a co za tym idzie głównym czynnikiem konkurencyjności. Strategia EU 2020 przypisuje kluczowe znaczenie technikom informacyjnym i komunikacyjnym (ICT) jako motorowi wzrostu gospodarczego, konkurencyjności gospodarki i zatrudnienia. Chcąc włączyć się w realizację celów rozwoju wyznaczonych przez Unię Europejską, a także mając na uwadze sprostanie konkurencji w gospodarce opartej na wiedzy w województwie śląskim wdrażana jest *Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2015*. Celem Strategii jest jeszcze silniejsze wpisanie regionu w światowe trendy związane z rozwojem komunikacji elektronicznej, a wraz z nią m.in. e-usług, e-lerningu, e-administracji, e-zdrowia, ze stałym zwiększaniem dostępu do Internetu.

Szczególną rolę w realizacji ww. Strategii pełnią projekty realizowane w ramach RPO WSL. Zagadnienia rozwoju społeczeństwa informacyjnego ujęte są przede wszystkim w przedmiotowym priorytecie, którego celem głównym jest *stworzenie warunków do rozwoju*

społeczeństwa informacyjnego w regionie poprzez: zapewnienie powszechnego, szerokopasmowego i bezpiecznego dostępu do Internetu oraz wzrostu liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. Zagadnienia rozwoju społeczeństwa informacyjnego potraktowano w Programie także horyzontalnie, zawarte są w pozostałych priorytetach poprzez realizację treści w nich zawartych przy wykorzystaniu narzędzi ICT, tj.: bazy danych, platformy informacyjne, systemy monitoringu.

Projekty realizowane w ramach *działania 2.1* mają na celu *zapewnienie w województwie śląskim powszechnego, szerokopasmowego i bezpiecznego dostępu do Internetu*. Realizowane w ramach działania inwestycje pozwolą na uruchomienie 907 PIAP, w tym 228 przystosowanych dla osób niepełnosprawnych. Ponadto dzięki otrzymanemu dofinansowaniu beneficjenci mogą wybudować 1419,9 km sieci szkieletowej oraz 231 km sieci dostępowej.

Województwo śląskie jest jednym z dwóch liderów w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego (SI) w kraju. Jednym z wyznaczników komputeryzacji regionu jest duży odsetek przedsiębiorstw korzystających z komputerów (95,7%). Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie województwa zajmują wysokie pozycje pod względem posiadania własnych stron internetowych, jak również częstotliwości korzystania z Internetu w kontaktach z administracją publiczną. Region jest również liderem pod względem udostępniania usług drogą elektroniczną w urzędach, a także wyróżnia się pod względem liczby urzędów zajmujących się organizacją oraz wsparciem kursów i szkoleń informacyjnych dla obywateli¹⁴.

W 2014 roku zatwierdzono pierwsze wnioski o płatność końcową projektów w ramach działania 2.1. Projekt *Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Zagłębiu Dąbrowskim - Miasto Jaworzno* o wartości 2,57 mln EUR, polega na budowie sieci transmisji danych, która zapewni powszechny, szerokopasmowy i bezpieczny dostęp do Internetu na terenie Jaworzna dla mieszkańców miasta oraz wszystkich jednostek miejskich zlokalizowanych w strefie działania sieci. Zakłada się stworzenie szerokopasmowej sieci dostępu do Internetu wykonanej w oparciu o techniki światłowodowe. Zakończenie realizacji projektu pozwoliło na podłączenie do szerokopasmowego Internetu aż 87 różnych instytucji. Długość nowowyprowadzonej sieci szerokopasmowej to ponad dwa kilometry.

Kolejnym zrealizowanym w 2014 roku w ramach *działania 2.1* projektem jest *Budowa publicznej sieci szerokopasmowej dla miasta Zawiercia*. Opiewający na 0,4 mln EUR projekt obejmuje budowę miejskiej sieci szerokopasmowej na potrzeby własne Urzędu Miejskiego w Zawierciu. Jednocześnie wraz z infrastrukturą, umożliwiającą świadczenie usług NGA, planowana jest budowa centrum zarządzania siecią oraz stworzenie 1 publicznego punktu dostępu do Internetu typu hotspot. W ramach projektu planowana jest budowa 11 węzłów szkieletowych i dystrybucyjnych zlokalizowanych wyłącznie na terenie jednostek podległych Gminie. Realizacja projektu pozwoliła wybudować 6km sieci szkieletowej i podłączyć do szerokopasmowego Internetu 11 instytucji.

¹⁴ „Badanie wpływu informatyzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2011 roku”, Raport z badania ilościowego zrealizowanego na zlecenie MSWiA. Warszawa 2011.

Zaprezentowane powyżej projekty mające istotny wpływ na rozwój społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim są związane w sposób bezpośredni lub pośredni z sektorem publicznym. Jest oczywiste, że konkretne rozwiązania są dostarczane przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sektorze ICT. W związku z powyższym w kolejnym RPO WSL 2014-2020 województwo śląskie planuje przeznaczyć środki m.in. na zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach.

W 2014 roku zostały zrealizowane wszystkie zaplanowane czynności w ramach priorytetu II.

W ramach przedmiotowego priorytetu na terenie województwa śląskiego realizowane są także projekty w ramach krajowych programów operacyjnych. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w pkt. 2.1.6.2 niniejszego *Sprawozdania*.

OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z wdrażaniem priorytetu.

PRIORYTET III TURYSTYKA

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu jest *Wzrost konkurencyjności turystycznej regionu*. W ramach priorytetu są wspierane działania z zakresu infrastruktury zaplecza turystycznego, infrastruktury okołoturystycznej, systemu informacji turystycznej, promocji turystyki. Realizacji priorytetu służą cztery działania:

- 3.1 *Infrastruktura zaplecza turystycznego,*
- 3.2 *Infrastruktura okołoturystyczna,*
- 3.3 *Systemy informacji turystycznej,*
- 3.4 *Promocja turystyki.*

Na realizację priorytetu III alokowano 110 420 000 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 6,32% wartości *Programu*.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 *Sprawozdania*.

W ramach priorytetu nie przewidziano finansowania krzyżowego.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*.

W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. Poniżej zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7

1. Poszczególne typy inwestycji przyczyniły się w różnym stopniu do wzrostu konkurencyjności turystycznej regionu. Szczególnie pozytywne efekty miały działania zmierzające do tworzenia i rozwoju regionalnych produktów turystycznych oraz wzrostu rozpoznawalności regionalnej oferty turystycznej.
2. Dzięki realizacji projektów z zakresu turystyki osiągnięto pozytywne efekty gospodarcze i społeczne w mikro skali oddziaływania projektu, takie jak: wzrost zatrudnienia, pozytywny wpływ na gospodarkę lokalną oraz pobudzanie przedsiębiorczości wśród społeczeństwa.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 1154 wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 199,81 mln EUR, co stanowi 181% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 666 projektów, w których zatwierdzone dofinansowanie to 144,3 mln EUR, z czego w okresie sprawozdawczym zatwierdzono 46 wniosków na kwotę 9,07 mln EUR.

Umowy o dofinansowanie

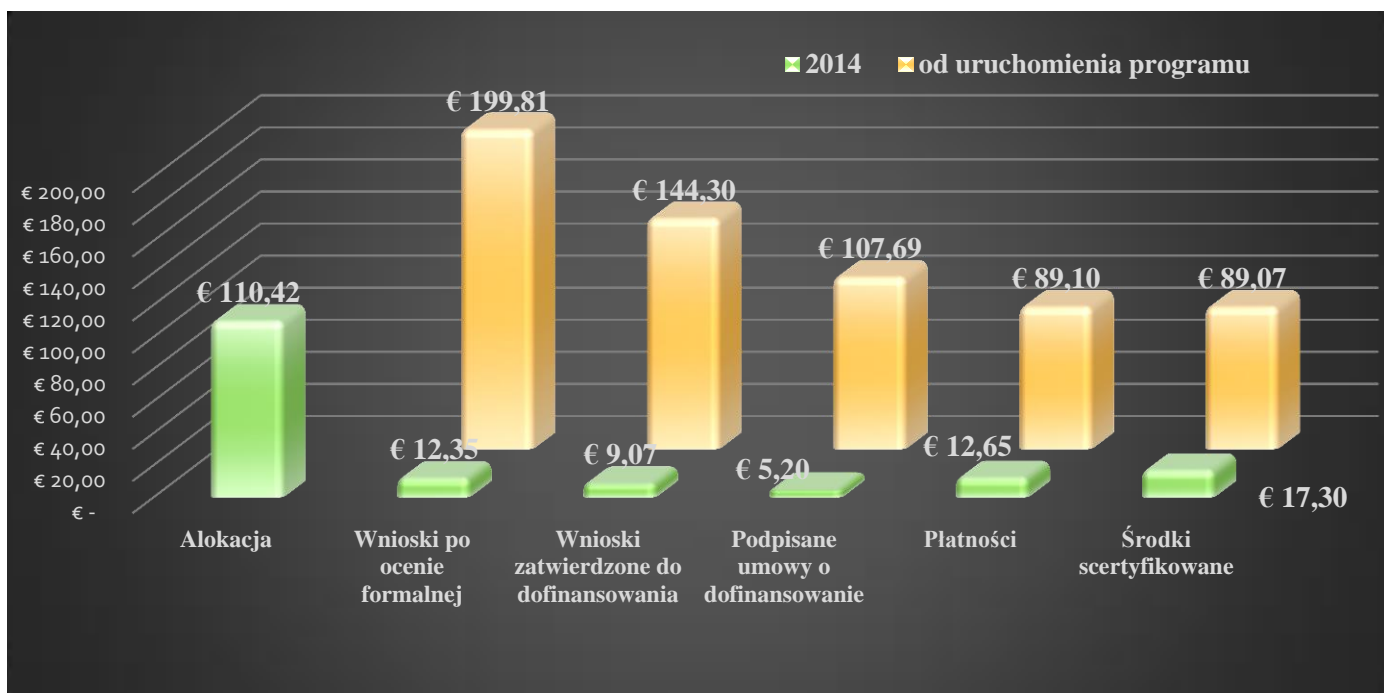
Podpisano 536 umowy o dofinansowanie, z czego 42 umowy podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania to 107,69 mln EUR, co stanowi 98% dostępnej alokacji na priorytet (stan na 31 grudnia 2014) wobec 92% na 31 grudnia 2013 roku.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

W okresie sprawozdawczym certyfikowano wydatki na kwotę 17,3 mln EUR co stanowi 16% dostępnej alokacji.

Na poniższym wykresie przedstawiono ogólną informację dot. postępu realizacji RPO WSL od uruchomienia *Programu* oraz w okresie sprawozdawczym.

Rysunek 18 Realizacja priorytetu III od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono postęp realizacji priorytetu III w podziale na działania. Stopień wykorzystania alokacji w poszczególnych działaniach jest bardzo wysoki. Wyjątkiem są płatności, gdzie niższy poziom widoczny jest w działaniach, w ramach których realizowane są projekty infrastrukturalne o długim okresie wdrażania. Najniższy poziom kontraktacji ma *działanie 3.2* w związku z faktem, iż pod koniec 2013 roku został ogłoszony jeszcze jeden konkurs na kwotę 1 mln EUR, co przekłada się także na niższy poziom płatności i certyfikacji.

Tabela 19 Postęp realizacji priorytetu III w podziale na działania od uruchomienia Programu

Działanie	Alokacja a mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
3.1	25,28	33,88	134,01	24,90	98,49	22,20	87,82	22,19	87,78
3.2	77,15	93,68	121,42	74,70	96,82	59,60	77,25	59,59	77,23
3.3	4,09	4,51	110,27	4,24	103,67	3,59	87,77	3,59	87,77
3.4	3,90	4,36	11,79	3,85	98,71	3,70	97,37	3,69	97,37

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu realizowany jest jeden projekt kluczowy znajdujący się w IWIPK *Rozwój infrastruktury turystycznej Subregionu Południowego*. Szczegółowe informacje dot. projektu zostały przedstawione w załączniku nr XII do *Sprawozdania*.

Harmonogram konkursów

Od uruchomienia Programu w ramach priorytetu ogłoszono 13 konkursów na kwotę 72,88 mln EUR. W 2014 roku nie przeprowadzono żadnych konkursów.

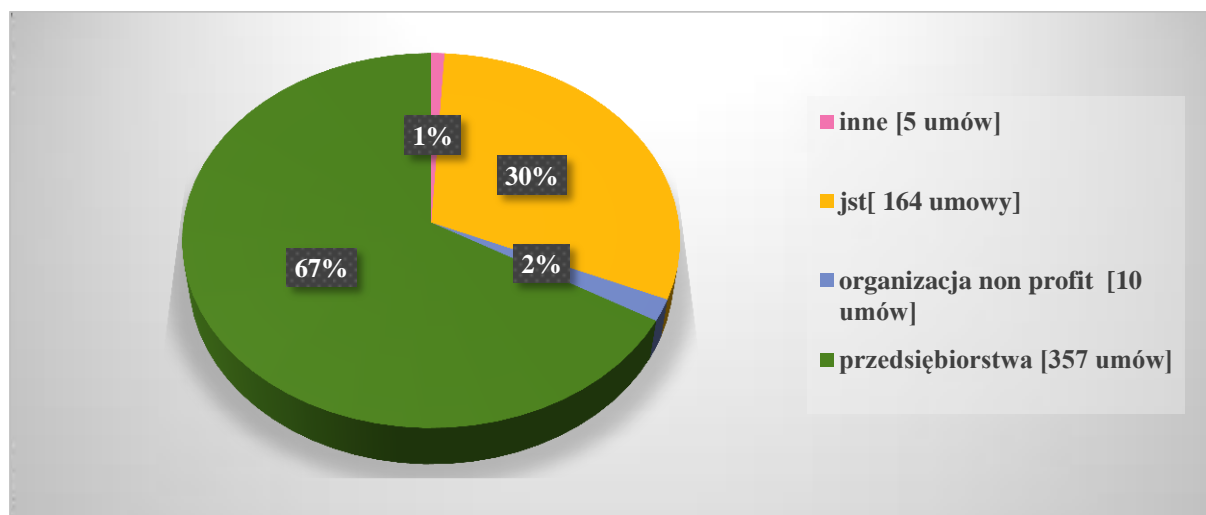
ROZKŁAD PROJEKTÓW

Projekty w podziale na sektory gospodarki

Rozkład projektów w ramach RPO WSL w podziale na sektory gospodarki nie uległ znaczącym zmianom w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Analiza projektów w podziale na sektory gospodarki została zamieszczona w załączniku nr XIII w punkcie 5 do *Sprawozdania*. Podział został zaprezentowany łącznie dla priorytetów I i III.

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego w ramach priorytetu największe zaangażowanie wykazały JST i MSP. Realizując ponad 67% projektów, przedsiębiorcy zajmują wyraźną pozycję lidera wśród beneficjentów w ujęciu ilościowym. Biorąc pod uwagę wartość podpisanych umów dostrzec można zdecydowaną dominację projektów realizowanych przez JST tj. 62%. W okresie sprawozdawczym spadła liczba podpisanych umów z przedsiębiorcami, co jest wynikiem rozwiązywania ich zarówno na prośbę beneficjentów jak i przez IP2 RPO WSL.

Rysunek 19 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

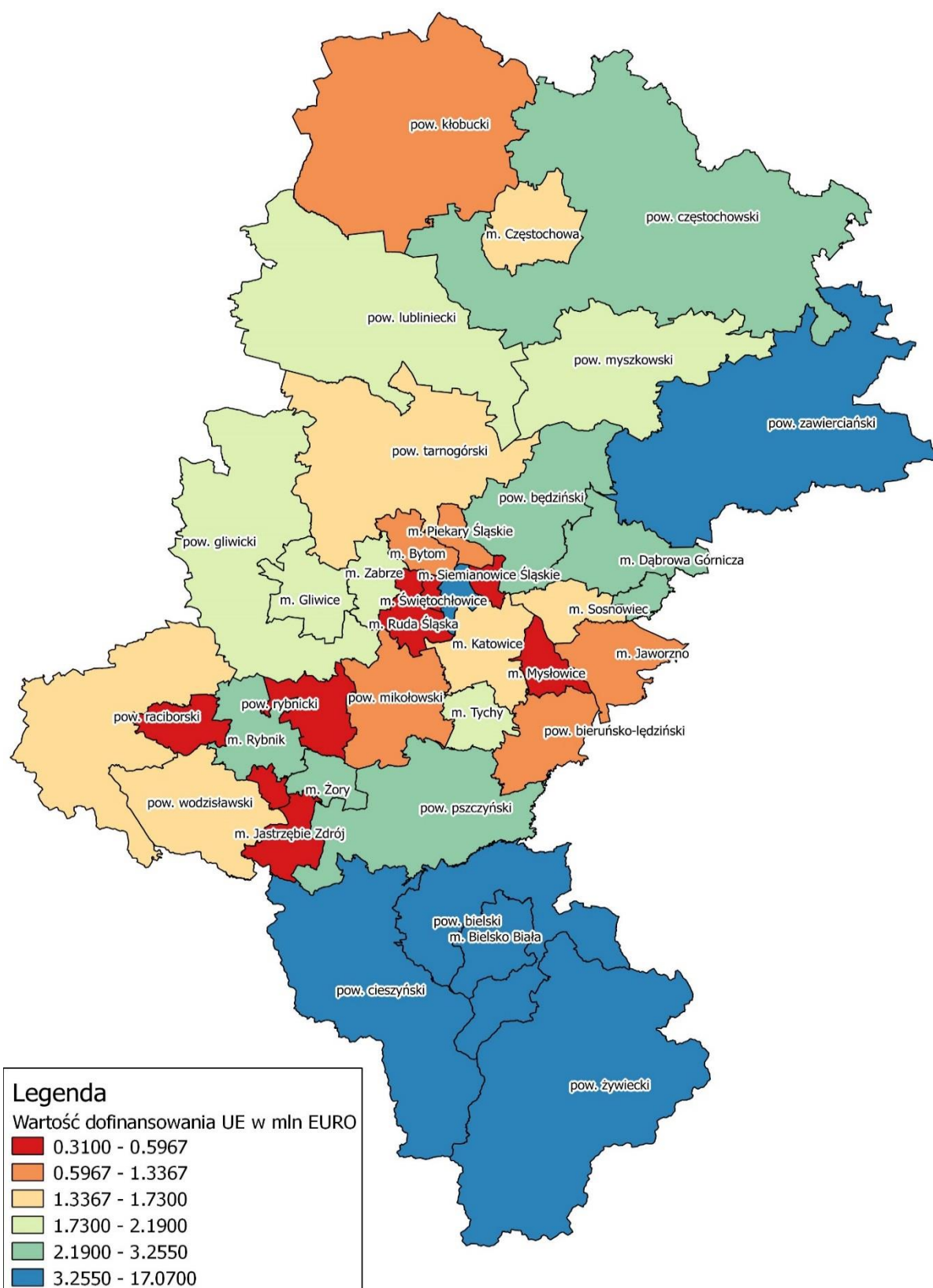
Większość projektów w ramach priorytetu III realizowanych jest na obszarach miejskich. Jednak biorąc pod uwagę wysoki stopień urbanizacji województwa, okazuje się, iż uwzględniając wartość projektów w ujęciu per capita, obszary wiejskie nie tracą.

Tabela 20 Rozkład projektów w podziale na obszary

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	368	74,86
WIEJSKI	138	26,44
GÓRSKI	30	6,39

Projekty wybrane do realizacji dobrze wykorzystują atuty i potencjał poszczególnych części regionu, do powiatów z południa o największych walorach rekreacyjnych i turystycznych, trafiły znaczące środki. Najwięcej projektów otrzymało dofinansowanie z powiatu cieszyńskiego, powiatu bielskiego. Aktywni beneficjenci byli także w subregionie północnym szczególnie w powiecie zawierciańskim.

Rysunek 20 Rozkład projektów w podziale na powiaty

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W prioryecie III wszystkie projekty realizowane są w ramach obszaru wsparcia turystyka. Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach *Programu Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzi, Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Przybrzeżnych Obszarów Rybackich oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W załączniku IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu III, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania

Realizacja wskaźników programowych w ramach priorytetu III jest na średnim poziomie chociaż w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym widzimy znaczny postęp zwłaszcza we wskaźniku *Liczba projektów z zakresu turystyki*, którego wartość na koniec 2014 roku przekroczyła wartość docelową o 106%.

Najbardziej problematycznym wskaźnikiem w ramach priorytetu III jest wskaźnik rezultatu *Przychody z infrastruktury turystyki objętej wsparciem w ramach programu*, którego wartość na koniec 2014 roku, wynosiła 10 mln EUR, co daje 16,17% wartości docelowej. Ponieważ oszacowanie realizacji wskaźnika jest praktycznie niemożliwe nie została ona przedstawiona w tabelach. Powodem zaistniałej sytuacji jest sposób jego monitorowania. Źródłem danych tego wskaźnika są beneficjenci którzy zostają zobligowani poprzez oświadczenie dołączane do wniosku o płatność końcową, iż po roku od zakończenia projektu prześlą przedmiotowe informacje IZ RPO WSL.

Niemniej problematycznym wskaźnikiem jest *Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla MSP*, którego wartość docelowa szacowana było dużo wcześniej i nie można było przewidzieć zainteresowania beneficjentów realizacją projektów w ww. zakresie. Jednakże nie odnosząc się do wartości docelowej, wskaźnik jest realizowany w zadowalającym stopniu a szacowana realizacja pokazuje, że wspartych zostanie 354 projektów z tego zakresu. Wskaźnikiem produktu o wciąż niskiej realizacji pozostaje wskaźnik *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*, którego realizacja w okresie sprawozdawczym pozostała bez zmian. Realizacja powyższego wskaźnika była problematyczna również w pozostałych priorytetach RPO WSL, gdzie zainteresowanie beneficjentów realizacją projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego skupiło się na prioryecie II. W prioryecie III realizowanych będzie 7 projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego.

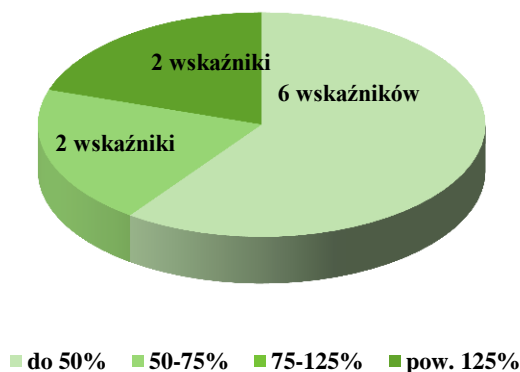

Realizacja wskaźnika *Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)* w podziale na kobiety i mężczyzn w omawianym priorytecie wskazuje na większą liczbę utworzonych etatów dla kobiet (556,5) niż mężczyzn (304). Równość szans kobiet i mężczyzn jest ważnym elementem szerszej kwestii równości szans, której przestrzeganie stanowi jedną z podstawowych zasad RPO WSL. Przy programowaniu zostały założone podwskaźniki: miejsca pracy w podziale na płeć na równym poziomie, beneficjenci składając wnioski o dofinansowanie nie deklarują kogo zatrudnią, gdyż zostałaby zaburzona omawiana zasada, każdy ma mieć równy dostęp do zatrudnienia. Analizując omawiany wskaźnik w podziale na priorytety można zaobserwować, że w jednych zatrudnionych zostało więcej kobiet w innych mężczyzn. IZ RPO WSL przyjęła odpowiednie kryteria wyboru projektów do dofinansowania dot. polityk horyzontalnych (określenie stopnia realizacji polityki równych szans, polityki ochrony środowiska, wpływ projektu na utworzenie nowych miejsc pracy). Projekt mający pozytywny wpływ na realizację poszczególnych polityk horyzontalnych otrzymuje dodatkowe punkty w trakcie przeprowadzanej oceny merytoryczno-technicznej, co w konsekwencji zwiększa jego szansę na otrzymanie dofinansowania. Pomimo niewielkiego poziomu realizacji na chwilę obecną bo tylko 35%, z szacowanej realizacji wynika, że wskaźnik zostanie zrealizowany w 94%.

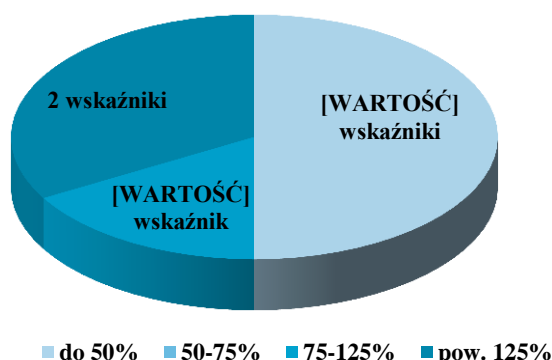
Odnosząc się do analizy SWOT zawartej w *Programie* w Priorytecie III realizacja wszystkich wskaźników stanowi odpowiedź na zdefiniowaną słabą stronę - uboga infrastruktura turystyczna.

Realizacja wskaźników

Rysunek 21 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu III

Szacowana realizacja wskaźników

Rysunek 22 *Szacowana realizacja w ramach priorytetu III*

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO a Strategią UE 2020 przedstawiono poniżej

W ramach priorytetu III realizowane są dwa wskaźniki KE (Core Indicators): Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego, Utworzone miejsca pracy dla mężczyzn i kobiet.

Realizacja ewentualnych zaleceń i rekomendacji KE

Realizacja przedmiotowego priorytetu przebiega prawidłowo. Nie wydano rekomendacji, ani zaleceń.

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji priorytetu

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu III zarówno w zakresie postępu finansowego jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w *Programie*. W kolejnym okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL

na bieżąco będzie monitorować postęp rzeczowy i finansowy priorytetu w celu sprawnego i efektywnego wdrażania, na bieżąco będzie kontaktować się z beneficjentami.

Podsumowanie

Województwo Śląskie postrzegane jest jako obszar przemysłowy, o zdegradowanym środowisku i nieatrakcyjne turystycznie. Zrównoważony i kompleksowy rozwój turystyki w regionie to zadanie w dobie rosnącej pozycji turystyki w sektorze gospodarki, istotne nie tylko ze względu na aspekt ekonomiczny, ale również na wykreowanie atrakcyjnej i dobrze kojarzonej marki regionu. Dzięki pozyskanym środkom unijnym zrealizowano projekt „Kompleksowy obiekt Warownia Pszczyńskich Rycerzy efektem rozbudowy bazy gastronomicznej firmy Borim Sp. z o.o.” polegający na utworzeniu kompleksowej bazy gastronomicznej pod nazwą Warownia Pszczyńskich Rycerzy, co ma związek z bryłą budynku zaprojektowaną jako średniowieczny zamek. Oferta gastronomiczna wzbogacona jest o usługi edukacyjne i rozrywkowe, których celem jest przybliżenie klientom dziedzictwa kulturowego regionu.

Zachodni subregion województwa cechuje się niewystraszającą infrastrukturą turystyczną. Problemami przede wszystkim są ambiwalentny rozwój infrastruktury oraz niskie nasycenie w antropogeniczne kreujące atrakcyjność turystyczną, co z kolei powoduje konieczność tworzenia „sztucznych” atrakcji. Odpowiedzią na te problemy jest projekt pod nazwą „Utworzenie terenu usług rekreacyjnych przy ul. Ofiar Terroru w Rydułtowach – Park sensoryczny”. Przedmiotem projektu jest powstanie parku tematycznego, składającego się z 5 placów zmysłów (wzrok, smak, zapach, słuch i dotyk). Idea parku sensorycznego została stworzona na początku XX w. jako zaprojektowana kompozycja, aby maksymalnie uruchomić bodźce pozawzrokowe. Wzajemne oddziaływanie na siebie zmysłów to integracja sensoryczna, która umożliwia odpowiednie zareagowanie na odbierane wrażenia sensoryczne oraz kieruje reakcjami na otoczenie.

W wyniku realizacji projektów zostanie oznakowanych ponad 170 km szlaków turystycznych, wybudowanych zostanie ponad 380 km szlaków turystycznych/tras aktywnej turystyki. Zorganizowanych zostanie 97 kampanii promujących lokalne i regionalne produkty turystyczne, w których weźmie udział ok. 56 tys. osób. Wybudowanych zostanie 17 parków tematycznych, z których skorzysta ponad pół miliona osób. Przedsięwzięcia realizowane w ramach RPO WSL są zgodne z *Strategią rozwoju turystyki w województwie śląskim*. Głównym celem *Strategii* jest rozwój turystyki biznesowej, miejskiej, tranzytowej, aktywnej oraz agroturystyki. Wśród głównych zadań znalazły się także podnoszenie jakości usług turystycznych oraz budowa systemu wsparcia markowych produktów turystycznych. Na obszarze województwa śląskiego występują sprzyjające warunki (walory i atrakcje oraz infrastruktura) do rozwoju turystyki. Jednakże, aby spełnić oczekiwania rynków turystycznych, należy dokonać wielu działań, które są możliwe dzięki pozyskiwanym środkom unijnym.

Podsumowując ogromnym atutem turystyki województwa śląskiego jest jej różnorodność a dzięki wsparciu ze strony unijnych funduszy region otrzymuje niepowtarzalną szansę na możliwość realizacji wielu ciekawych inicjatyw i przedsięwzięć, których wdrożenie poprawi atrakcyjność regionów i wzmocni jego konkurencyjność.

W 2014 roku zostały zrealizowane wszystkie zaplanowane czynności w ramach priorytetu m.in. podpisywano umowy o dofinansowanie, kontynuowano realizację projektów.

W ramach przedmiotowego priorytetu na terenie województwa śląskiego realizowane są także projekty w ramach krajowych programów operacyjnych. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w pkt. 2.1.6.2 niniejszego *Sprawozdania*

OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu RPO WSL.

PRIORYTET IV KULTURA

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu IV jest *Wzrost znaczenia kultury jako czynnika rozwoju społeczno – gospodarczego*. W ramach priorytetu wspierane są działania z zakresu infrastruktury kultury, systemu informacji kulturalnej i promocji kultury.

Realizacji priorytetu służyć mają trzy działania:

- 4.1 Infrastruktura kultury,
- 4.2 Systemy informacji kulturalnej,
- 4.3 Promocja kultury.

Na realizację Priorytetu IV alokowano 53 274 150 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 3,05% wartości *Programu*.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 *Sprawozdania*.

W ramach priorytetu nie przewidziano finansowania krzyżowego.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. Poniżej zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7

1. W świetle przeprowadzonych analiz ekonometrycznych, na szczeblu regionalnym nie można zaobserwować mierzalnego wpływu RPO WSL 2007-2013 na żaden wymiar infrastruktury kulturalnej. Może to być wynikiem ograniczonej alokacji na działania kultury, która była porównywalna z wydatkami na kulturę dużych miast aglomeracji śląskiej.
2. Pozytywnym miernikiem efektów społeczno-gospodarczych inwestycji kultury może być jedynie lokalne oddziaływanie projektów, na powstawanie nowych miejsc pracy, ograniczanie depopulacji gmin. Inwestycje w kulturę wpływają bowiem na podniesienie jakości życia i podnoszą konkurencyjność regionu, a tym samym przyczyniają się do poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców jednak jedynie w skali lokalnej.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 223 wnioski o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 106,12 mln EUR, co stanowi 199% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 143 projektów, w których zatwierdzone dofinansowanie to 60,56 mln EUR. W przyszłości nie planuje się już żadnych konkursów w ramach przedmiotowej osi, a w priorytecie nowe projekty dobierane są z list rezerwowych tam, gdzie pojawiają się oszczędności na projektach zakończonych lub w momencie znaczącej zmiany kursu EUR.

Umowy o dofinansowanie

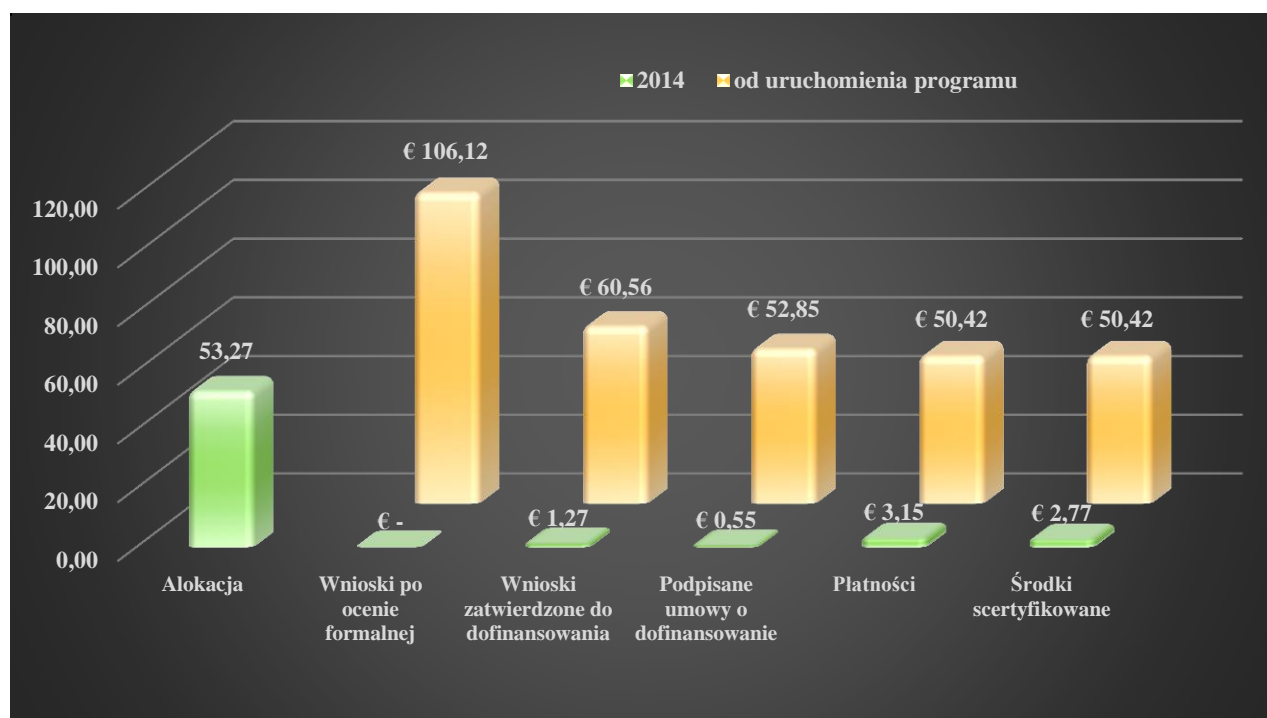

Podpisano 140 umów o dofinansowanie, z czego 3 podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania to 52,85 mln EUR, co stanowi 99% dostępnej alokacji na priorytet (stan na 31 grudnia 2014).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

Do końca okresu sprawozdawczego certyfikowano wydatki na kwotę 50 mln EUR, co stanowi 95% dostępnej alokacji.

Na poniższym wykresie przedstawiono ogólną informację dot. postępu realizacji RPO WSL od uruchomienia Programu oraz w okresie sprawozdawczym.

Rysunek 23 Realizacja priorytetu IV od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono realizację priorytetu w podziale na działania. Stopień wykorzystania alokacji w poszczególnych działaniach i na różnych etapach jest bardzo wysoki. Wszystkie działania na poziomie płatności i certyfikacji przekroczyły poziom 85%. Zaawansowany stan wdrażania priorytetu związany jest m.in. z faktem, iż pierwsze nabory zostały ogłoszone na początku 2008 roku. Nie pojawiły się także problemy prawne, stąd beneficjenci bez przeszkód mogli realizować swoje projekty.

Tabela 21 Postęp realizacji priorytetu IV w podziale na działania

Działanie	Alokacja mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
4.1	44,55	50,81	114,05	44,01	98,78	41,93	94,12	41,93	94,12

4.2	4,60	5,02	109,13	4,71	102,40	4,43	96,30	4,43	96,30
4.3	4,13	4,73	114,53	4,13	100,00	4,05	98,06	4,05	99,06

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu realizowany jest jeden projekt kluczowy znajdujący się w IWIPK *Kompleksowa restauracja zabudowań klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze*. Szczegółowe informacje dot. projektu zostały przedstawione w załączniku nr XII do *Sprawozdania*.

Harmonogram konkursów

W ramach przedmiotowego priorytetu ostatni konkurs został ogłoszony na początku 2010 roku. W okresie sprawozdawczym nie ogłoszono żadnego konkursu, od uruchomienia *Programu* ogłoszono 7 konkursów na kwotę 33,27 mln EUR.

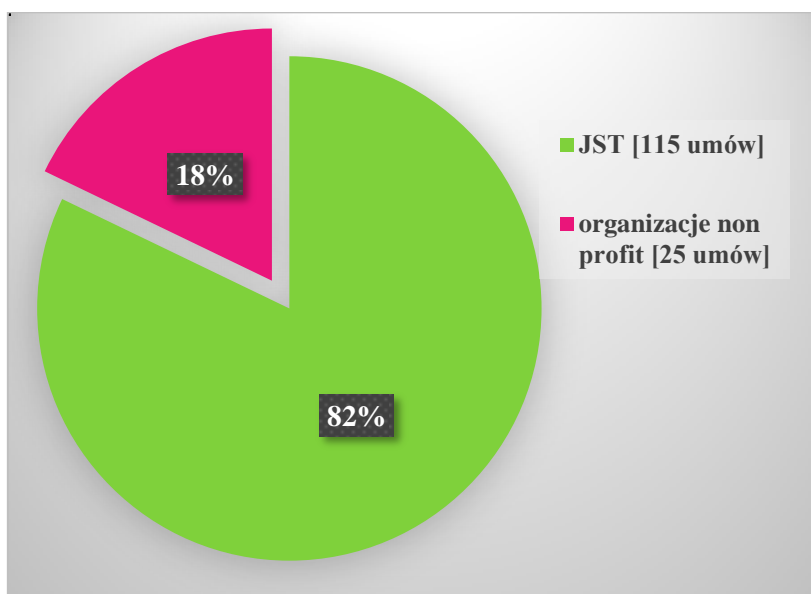
ROZKŁAD PROJEKTÓW

Projekty w podziale na sektory gospodarki

Rozkład projektów w ramach RPO WSL w podziale na sektory gospodarki nie uległ znaczącym zmianom w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Analiza projektów w podziale na sektory gospodarki została zamieszczona w załączniku nr XIII w punkcie 5 do *Sprawozdania*. Podział został zaprezentowany łącznie dla priorytetów I i III.

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Od uruchomienia programu do końca 2014 roku w ramach priorytetu największe zaangażowanie w realizację projektów wykazywały JST (115 projektów na kwotę dofinansowania 33 mln EUR). Związanych jest to ze specyfiką projektów kulturalnych. W rozwój kultury zaangażowane są zazwyczaj samorządy, którym podlegają liczne instytucje kultury.

Rysunek 24 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

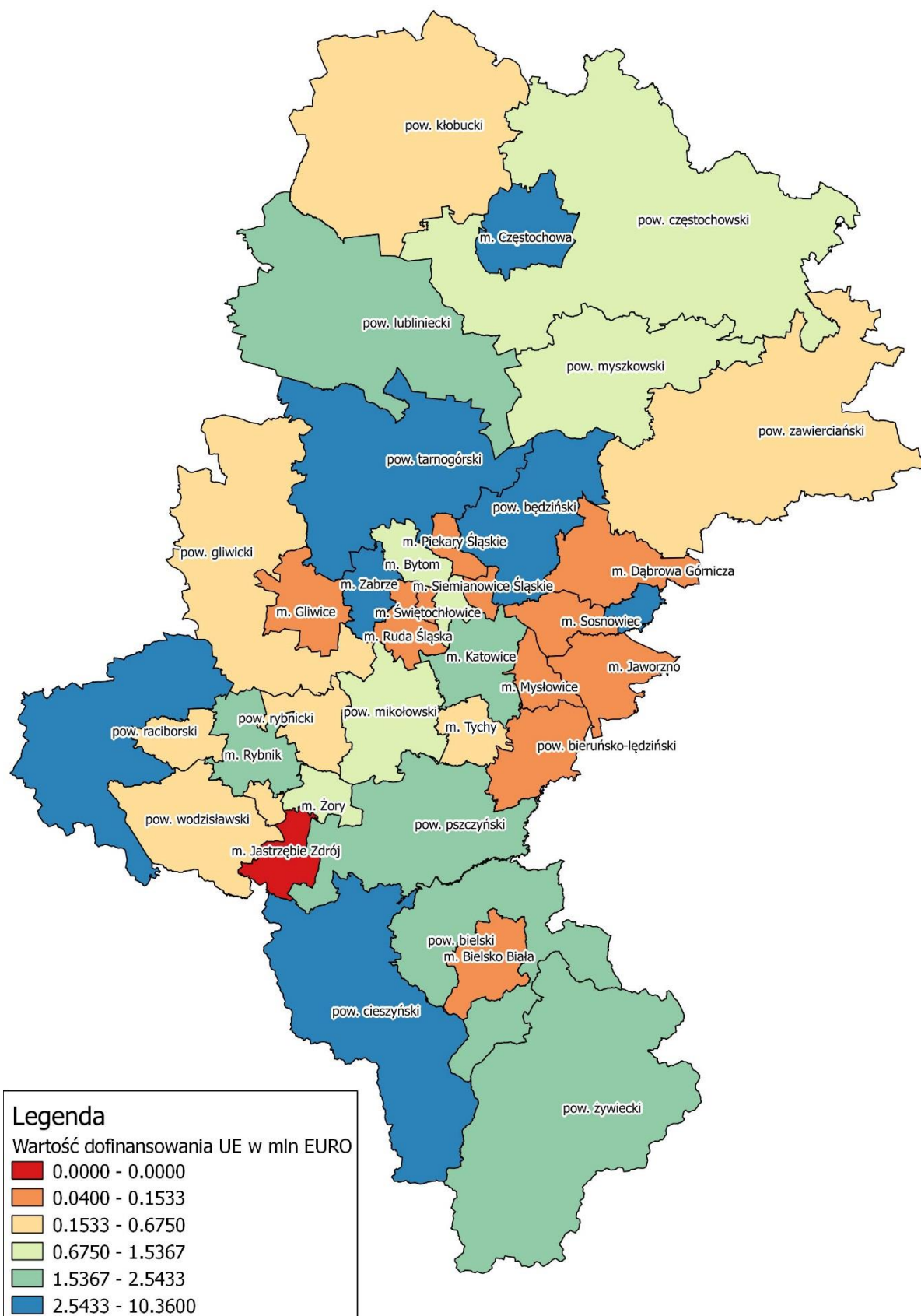
Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Większość projektów (66%) realizowanych w ramach przedmiotowego priorytetu realizowana jest na obszarach miejskich. W województwie śląskim znaczące obiekty kultury znajdują się w większych miastach, stąd liczba projektów na tych obszarach jest dwa razy większa niż na obszarach wiejskich.

Tabela 22 Rozkład projektów realizowanych w ramach priorytetu IV w podziale na obszary w mln EUR

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	90	40,78
WIEJSKI	44	10,51
GÓRSKI	6	1,56

W ramach przedmiotowego priorytetu najaktywniejszymi beneficjentami były powiaty z subregionu centralnego oraz zachodniego. Największe pod względem wartości projekty realizowane są w Częstochowie, głównie z powodu realizacji projektu kluczowego. Nie wszystkie powiaty województwa śląskiego starały się o dofinansowanie w ramach przedmiotowego priorytetu.

Rysunek 25 Rozkład projektów w podziale na powiaty

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W priorytecie IV wszystkie projekty realizowane są w ramach obszaru wsparcia kultura. Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach *Programu Infrastruktura i Środowisko* oraz *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W załączniku IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu IV, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowana wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

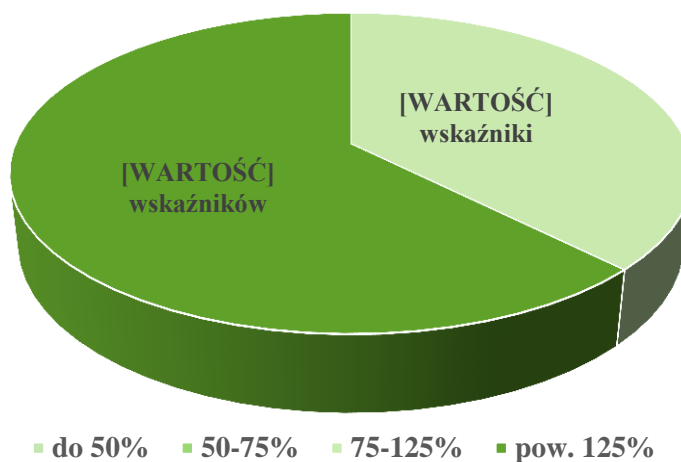
Priorytet IV Kultura jest priorytetem najmniej problematycznym w kwestii wskaźnikowej. Na koniec 2014 roku wskaźnik z najniższą realizacją osiągnął 80% wartości docelowej. Obrazuje to na jakim poziomie wdrażania są teraz projekty realizowane w ramach przedmiotowego priorytetu. Ponadto w ramach przedmiotowego priorytetu, wskaźnik zatrudnienia zostanie przekroczony. Realizacja wskaźnika *Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)* w podziale na kobiety i mężczyzn w omawianym priorytecie wskazuje na większą liczbę utworzonych miejsc prac dla kobiet (32,42 dla mężczyzn, a dla kobiet 49,67 nowych etatów). Równość szans kobiet i mężczyzn jest ważnym elementem szerszej kwestii równości szans, której przestrzeganie stanowi jedną z podstawowych zasad RPO WSL. Przy programowaniu zostały założone podwskaźniki: miejsca pracy w podziale na płeć na równym poziomie, beneficjenci składając wnioski o dofinansowanie nie deklarują kogo zatrudnią, gdyż zostałaby zaburzona omawiana zasada, gdyż każdy ma mieć równy dostęp do zatrudnienia niezależnie od płci. Analizując omawiany wskaźnik w podziale na priorytety można zaobserwować, że w jednych zatrudnionych zostało więcej kobiet w innych mężczyzn. IZ RPO WSL przyjęła odpowiednie kryteria wyboru projektów do dofinansowania dot. polityk horyzontalnych (określenie stopnia realizacji polityki równych szans, polityki ochrony środowiska, wpływ projektu na utworzenie nowych miejsc pracy). Projekt mający pozytywny wpływ na realizację poszczególnych polityk horyzontalnych otrzymuje dodatkowe punkty w trakcie przeprowadzanej oceny merytoryczno-technicznej, co w konsekwencji zwiększa jego szansę na otrzymanie dofinansowania.

Realizacja wskaźnika *Liczba budynków kultury poddanych modernizacji* wpływa na słaby stan techniczny obiektów kultury, który został zdefiniowany jako słaba strona w regionie w analizie SWOT. Jego realizacja na koniec 2014 roku wynosiła ponad 192%.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji wskaźników na podstawie wniosków o płatność końcową (realizacja) oraz umów o dofinansowanie (szacowana realizacja). Na wykresie obrazującym szacowaną realizację nie przedstawiono wskaźników utworzone miejsca pracy w podziale na płeć, w związku z brakiem danych.

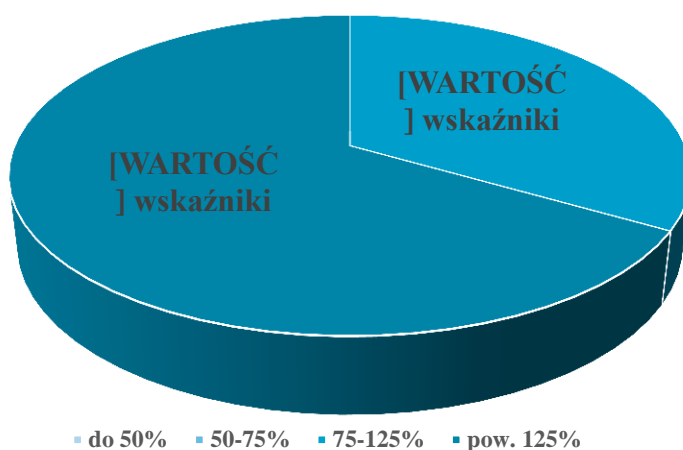

Realizacja wskaźników

Rysunek 26 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu

Szacowana realizacja wskaźników

Rysunek 27 Szacowana realizacja wskaźników w ramach priorytetu

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO a Strategią UE 2020 przedstawia poniższa tabela.

Europejska Agenda Cyfrowa

• Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

W ramach priorytetu IV realizowane są dwa wskaźniki KE (Core Indicators): Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego, Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC) w tym: kobiety, mężczyźni.

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

Realizacja przedmiotowego priorytetu przebiega prawidłowo. Nie wydano rekomendacji, ani zaleceń.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu IV zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w *Programie*. W kolejnym okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL na bieżąco będzie monitorować postęp rzeczowy i finansowy priorytetu w celu sprawnego i efektywnego wdrażania, ponadto na bieżąco będzie kontaktować się z beneficjentami.

PODSUMOWANIE

W procesie rozwoju każdego regionu kultura pełni istotną rolę, nie tylko jako jeden z kluczowych obszarów życia społecznego, lecz także jako bodziec rozwoju gospodarczego - zwiększając atrakcyjność regionu dla jego mieszkańców, inwestorów i turystów, tworzy nowe miejsca pracy. Przez długi czas w regionie zaniedbywana była infrastruktura kulturalna, gdyż uczestnictwo w kulturze nie należy do tzw. potrzeb pierwszego rzędu. Województwo śląskie dysponuje bogatą ofertą kulturalną i przy pomocy środków unijnych zyskało szansę na podniesienie wartości estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej. Infrastruktura kulturalna jest istotnym elementem warunkującym dostępność do oferty kulturalnej regionu, jej rozwój w znacznym stopniu decyduje o konkurencyjności kulturalnej województwa. W celu zwiększenia atrakcyjności i dostępności oferty w ramach RPO WSL beneficjenci mają możliwość realizacji projektów, które mają na celu poprawę stanu istniejących obiektów. Ponad 49% realizowanych projektów w ramach przedmiotowego priorytetu dot. infrastruktury – przykładem jest projekt Centrum Kultury Śląskiej. Ta samorządowa instytucja kultury mieści się w zabytkowym Pałacu Donnersmarcków w Nakle Śląskim. Centrum Kultury Śląskiej pełni funkcje kulturalne w odniesieniu do Powiatu i całego regionu. Tworzyć będzie bazę kulturalną dla zadań w sferze kultury i wychowania. Ma także stanowić o atrakcyjności walorów turystycznych Powiatu, jako przykład architektury rezydencjonalnej znajdującej się w regionie, w ramach zespołu pałaców i zamków Świerklaniec – Rybna – Brynek – Kamieniec – Szalsza – Stare Tarnowice.

To, z czym od kilku lat mamy do czynienia na Śląsku, to z pewnością zmiana wizerunku regionu na bardziej nowoczesny. Regionu, w którym innowacyjne technologie wykorzystywane będą zarówno przez mieszkańców podczas codziennego korzystania z oferty kulturalnej, jak i przez rządzących w celu promocji Śląska w Polsce i na świecie. Do tej pory bolączką tego najbardziej uprzemysłowionego regionu Polski było niedoinwestowanie w dziedzinie kultury. Skutkowało to brakiem kompleksowej informacji kulturalnej w skali regionu oraz nowoczesnych systemów zarządzania tymi treściami i udostępniania ich wszystkim zainteresowanym. W odpowiedzi na te wyzwania Fundacja Habitat Foundation Group zrealizowała projekt *Serwis etnograficzno-kulturalny z obszaru Beskidu Śląskiego, Żywieckiego i Śląska Cieszyńskiego*. Serwis etnograficzno-kulturalny z obszaru Beskidu

Śląskiego, Żywieckiego i Śląska Cieszyńskiego, to w założeniu kompleksowy portal informacyjny zawierający dane encyklopedyczne oraz aktualności regionalne z ww. regionu. Portal ma na celu zebranie w jednym, łatwo dostępnym miejscu kompleksowej informacji na temat kultury, etnografii działalności kulturalnej istniejących ośrodków, twórców i zespołów. Portal prócz aktualności regionalnych zawierać będzie informacje encyklopedyczne w formie tekstów, zdjęć, dźwięków oraz filmów. Zawartość merytoryczna strony jest skorelowana z zaawansowanym wyszukiwaniem informacji. Taki podział umożliwi wyszukiwanie np. wg miejsca, daty, nazwy, kategorii, wydarzenia i innych niezbędnych do skutecznego pozyskiwania szczegółowych informacji o regionie.

W ramach realizowanych projektów uruchomiono 14 systemów e-informacji kulturalnej, z których skorzystało ponad 712 tys użytkowników. Zorganizowano 11 kampanii promujących lokalne i regionalne produkty kulturowe. Przedsięwzięcia realizowane w ramach RPO WSL są zgodne z *Strategią rozwoju kultury w województwie śląskim*. Celem *Strategii* jest m.in. upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu (materialnego i niematerialnego) oraz jego efektywniejsze wykorzystywanie do celów turystycznych.

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu RPO WSL.

PRIORYTET V ŚRODOWISKO

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu V jest *ochrona oraz poprawa jakości środowiska*. W ramach priorytetu wspierane są działania w zakresie rozwoju infrastruktury wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, poprawy jakości powietrza i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zarządzania środowiskiem i ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Realizacji priorytetu służyć ma pięć działań:

- 5.1 Gospodarka wodno-ściekowa,
- 5.2 Gospodarka odpadami,
- 5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii,
- 5.4 Zarządzanie środowiskiem,
- 5.5 Dziedzictwo przyrodnicze.

Na realizację priorytetu V alokowano 180 678 600 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 10,34% wartości *Programu*.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 *Sprawozdania*.

W ramach priorytetu przewidziano finansowanie krzyżowe. Informacje nt. zasady cross – financing realizowanej w ramach przedmiotowego priorytetu znajdują się w pkt. 2.6.3 *Sprawozdania*.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. Poniżej zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7 RPO WSL 2007-2013 wywarło wpływ, a tym samym przyczyniło się do zaspokojenia potrzeb w zakresie poprawy jakości wód oraz ograniczenia ilości odpadów. W ograniczonym stopniu skutkiem projektów zrealizowanych w ramach RPO WSL 2007-2013 była poprawa jakości powietrza. W najmniejszym stopniu RPO WSL 2007-2013 przyczyniło się do poprawy zarządzania środowiskiem oraz zachowania dziedzictwa przyrodniczego.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 473 wnioski o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 538,6 mln EUR, co stanowi 297% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 234 projekty, z czego 20 wybrano w 2014 roku. Łączna wartość zatwierdzonych wniosków to 235,8 mln EUR. W przyszłości nie planuje się już żadnych konkursów w ramach przedmiotowej osi, a w priorytecie nowe projekty dobierane są z list rezerwowych tam, gdzie pojawiają się oszczędności na projektach zakończonych lub w momencie znaczącej zmiany kursu EUR.

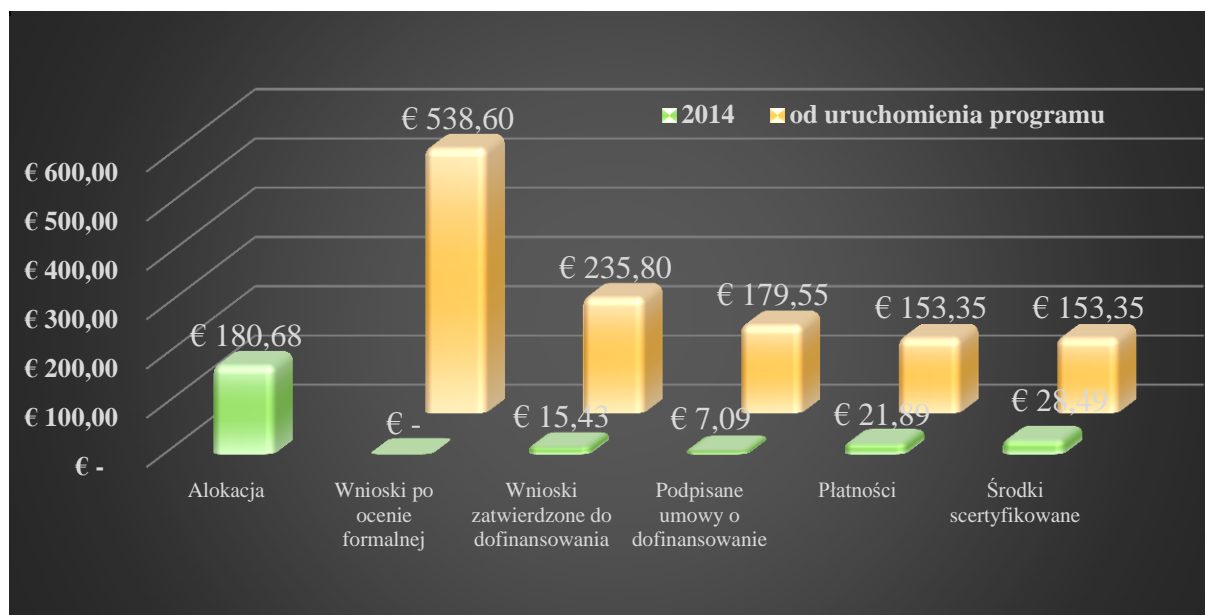
Umowy o dofinansowanie

Podpisano 225 umów o dofinansowanie, z czego 15 podpisanych w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania to 179,55 mln EUR, co stanowi 99% dostępnej alokacji na priorytet (stan na 31 grudnia 2014).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

do końca okresu sprawozdawczego certyfikowano kwotę 153,35 mln EUR, co stanowi 85% alokacji.

Na poniższym wykresie przedstawiono ogólną informację dot. postępu realizacji RPO WSL od uruchomienia *Programu* oraz w okresie sprawozdawczym.

Rysunek 28 Realizacja priorytetu V od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono postęp realizacji przedmiotowego priorytetu w podziale na działania. Poziom alokacji biorąc pod uwagę zatwierdzone wnioski do dofinansowania oraz umowy o dofinansowanie jest na bardzo wysokim poziomie. W okresie sprawozdawczym poziom płatności i certyfikacji wzrósł w porównaniu z poprzednim okresem.

Tabela 23 Realizacja działań w ramach priorytetu V

Działanie	Alokacja mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
5.1	78,56	105,52	134,32	78,63	100,09	70,04	89,15	70,04	89,15
5.2	24,77	30,97	125,00	25,10	101,33	23,77	95,96	23,77	95,96
5.3	66,94	87,65	130,94	65,46	97,78	51,89	77,57	51,89	77,51
5.4	4,28	5,51	128,74	4,27	99,77	3,45	80,61	3,45	80,61
5.5	6,12	6,14	100,33	6,09	99,60	4,20	68,62	4,20	68,62

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu realizowany jest jeden projekt kluczowy *Infrastruktura okolicy lotniskowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach*. Szczegółowe informacje dot. projektów zostały przedstawione w załączniku nr XII do *Sprawozdania*.

Harmonogram konkursów

W okresie sprawozdawczym nie został ogłoszony żaden konkurs. Łącznie od uruchomienia Programu zostało ogłoszonych 9 konkursów na kwotę 124,34 mln EUR.

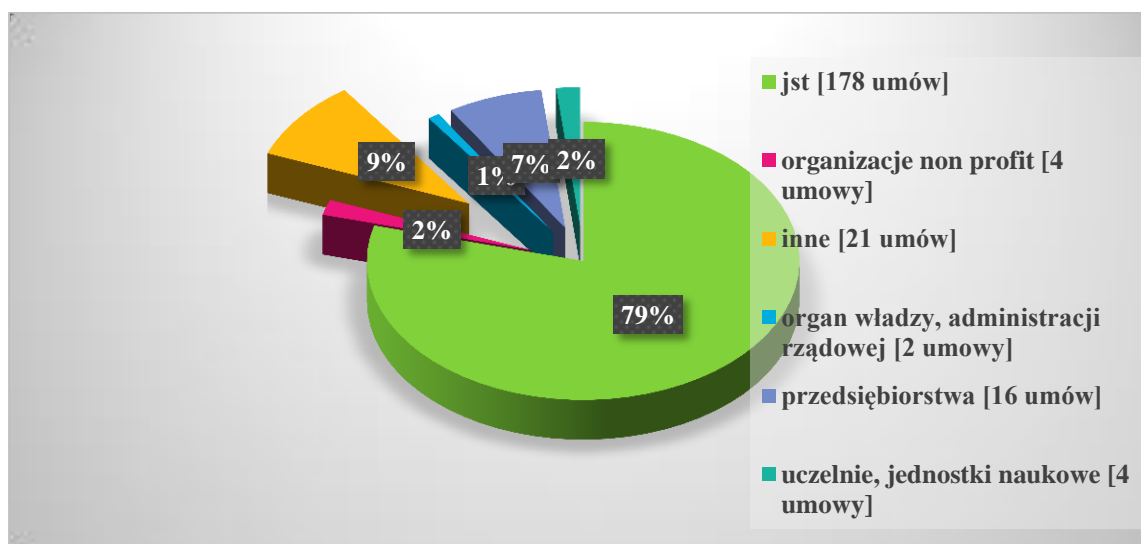
Rozkład projektów

Projekty w podziale na sektory gospodarki

W ramach przedmiotowego priorytetu, nie są realizowane projekty, które można podzielić na sektory gospodarki.

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Dominującą grupę beneficjentów w ramach priorytetu V stanowią JST (178 umów na kwotę dofinansowania 144,78 mln EUR), związane jest to przede wszystkim z zakresem przedmiotowego priorytetu, który ma na celu ochronę oraz poprawę jakości środowiska. W przedmiotowym priorytecie beneficjenci sklasyfikowani jako przedsiębiorcy to podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia.

Rysunek 29 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

W ramach priorytetu przeważająca liczba projektów została zrealizowana na obszarach miejskich, jednak patrząc na wartość dofinansowania różnica już nie jest taka znacząca. Na obszarach wiejskich 32% projektów dotyczyło infrastruktury wodno – ściekowej, która przyczynia się do wzrostu gospodarczego regionu przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska. Dla porównania na obszarach miejskich tylko 4% projektów dotyczy infrastruktury wodno – ściekowej.

Tabela 24 Rozkład projektów w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	136	90,39
WIEJSKI	84	85,54

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

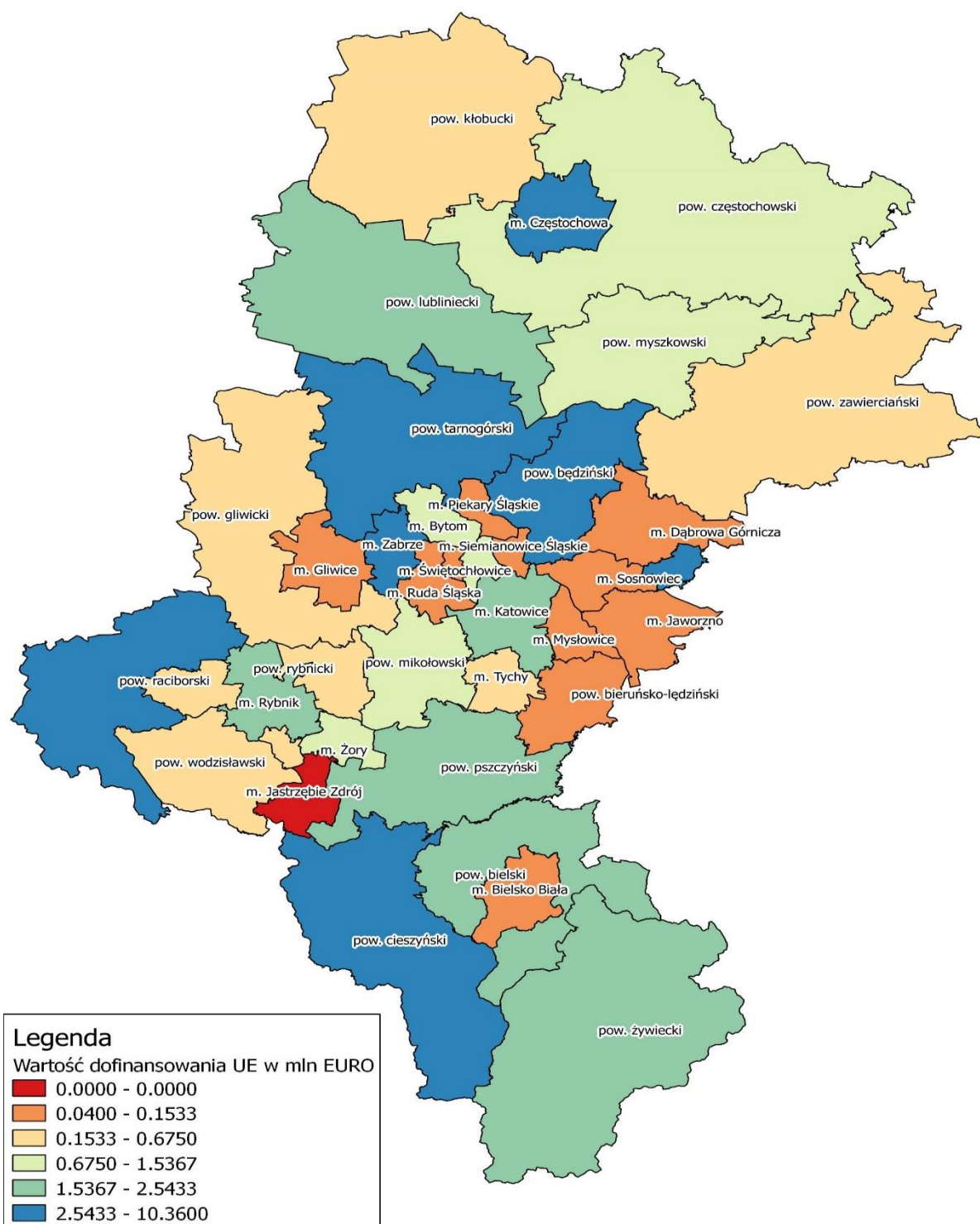

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

GÓRSKI	5	3,63
---------------	---	------

Najwięcej projektów w ramach przedmiotowego priorytetu realizowanych było przez powiaty z subregionu południowego. Natomiast powiatem przodującym w liczbie projektów jest powiat tarnogórski realizujący na swoim terenie 19 projektów.

Rysunek 30 Rozkład projektów w podziale na powiaty

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W prioryecie V wszystkie projekty realizowane są w ramach dwóch obszarów wsparcia energetyka i środowisko. Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach *Programu Infrastruktura i Środowisko*, *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* i *Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Przybrzeżnych Obszarów Rybackich* (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W załącznik V do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla Priorytetu V, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego Priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

Osiągnięcie wartości docelowej nie jest zagrożone dla 8 wskaźników, których wartość docelowa dla 2015 roku z pewnością zostanie osiągnięta. Są to wskaźniki : *Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami*, *Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza*, *Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń*, *Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej*, *Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów*, *Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów*, *Liczba gatunków wyprowadzonych z regionalnego stanu zagrożenia wyginieciem*, *Liczba osób objętych programami kształtowania postaw ekologicznych*.

Dla wskaźników *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*, *Ilość osób objętych selektywną zbiórką odpadów* oraz *Moc zainstalowana produkcji energii pochodząca ze źródeł odnawialnych* istnieje ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej ze względu na brak zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów, natomiast szacowane realizacje ww. wskaźników wskazują na dalsze postępy w realizacji do poziomu przekraczającego 60% wartości docelowej dla roku 2015..

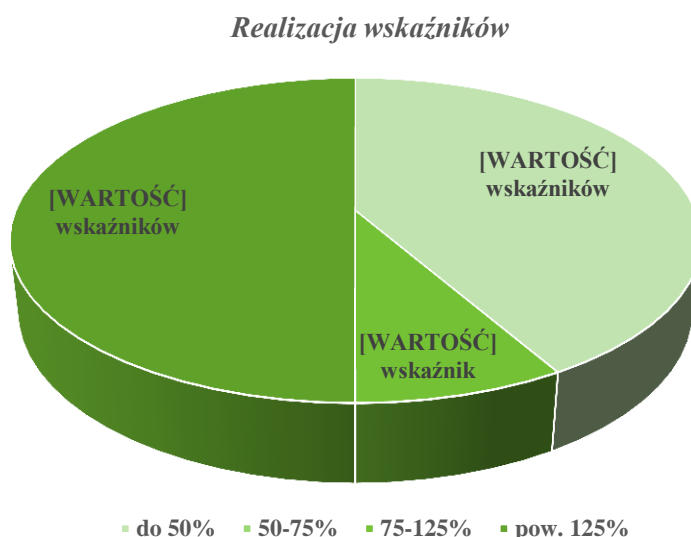
Wartość docelowa dla 2015 roku wskaźnika *Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów* nie zostanie osiągnięta. IZ RPO WSL na początku programowania wprowadziła zapisy, które mówią, że sieć wodociągowa może być budowana wyłącznie w przypadku budowy lub modernizacji sieci kanalizacyjnej. Istnieje również możliwość budowy czy modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę jednak pod warunkiem uzupełnienia istniejącej sieci kanalizacyjnej lub w przypadku gdy realizowany projekt obejmuje obszar na którym co najmniej 50% planowanych do przyłączenia odbiorców posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków. Powyższe zapisy zostały wprowadzone z myślą o realizacji projektów kompleksowych, jednak beneficjenci w większości realizują projekty dot. wyłącznie kanalizacji. Jeżeli chodzi o niską wartość wskaźnika *Moc zainstalowana produkcji energii pochodząca ze źródeł odnawialnych* wynika bezpośrednio z realizowanych w ramach Programu projektów, które mimo dużej ich liczby realizują ten wskaźnik w

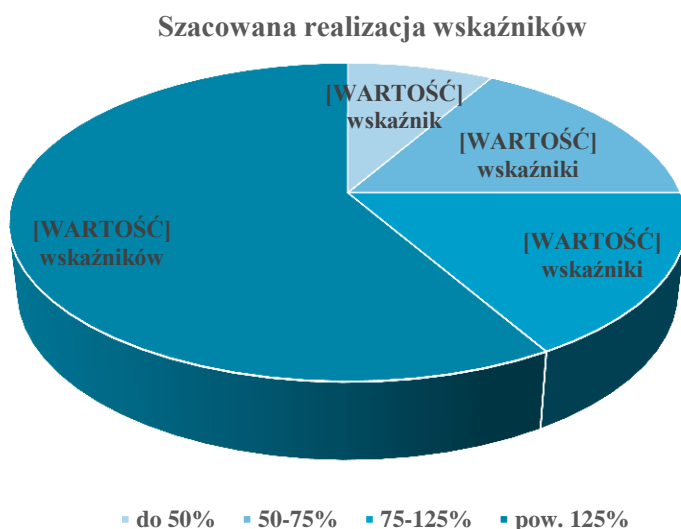
niewielkim stopniu. W celu podniesienia wartości realizacji ostatniego wskaźnika, po przeprowadzonej analizie projektów, zostaną wysłane ankiety do części beneficjentów którzy wyraźnie mogliby przedstawić przedmiotowy wskaźnik jednak na etapie wnioskowania o dofinansowanie nie został on przez nich wybrany.

W ramach priorytetu, zostały zrealizowane tylko dwa projekty z zakresu społeczeństwa ale jak pokazuje szacowana realizacja, wskaźnik zostanie zrealizowany w 71%. Podobnie wygląda wskaźnik *Ilość osób objętych selektywną zbiórką odpadów*, który jak wskazuje szacowana realizacja, zostanie zrealizowany w 85%.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji i szacowanej realizacji wskaźników w czterech podziałach procentowych

Rysunek 31 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu V

Rysunek 32 Szacowana realizacja wskaźników w ramach priorytetu V

Realizacji projektów w zakresie środowiskowym pozwala niwelować zły stan techniczny i niedoinwestowanie infrastruktury ochrony środowiska. Wskaźnikami, które mają bezpośrednie przełożenie na kwestie problematyczne województwa śląskiego w zakresie środowiska zdefiniowane w analizie SWOT w RPO WSL to *Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów, Dodatkowa liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej oraz Dodatkowa liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów*. Ww. wskaźniki wpływają odpowiednio na niski procent zrekultywowanych terenów przemysłowych, ograniczone zasoby wodne oraz nagromadzenie znacznych ilości odpadów komunalnych.

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO a Strategią UE 2020 przedstawia poniższa tabela

Europejska Agenda Cyfrowa

- *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*

Europa efektywnie korzystająca z zasobów

- *Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej,*
- *Moc zainstalowana produkcji energii pochodząca ze źródeł odnawialnych*

W ramach priorytetu V realizowanych jest dziewięć wskaźników KE (core indicators): Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej, Moc zainstalowana produkcji energii pochodząca ze źródeł odnawialnych, Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów, Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów, Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami, Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza, Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów, Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń, Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

Realizacja przedmiotowego priorytetu przebiega prawidłowo. Nie wydano rekomendacji, ani zaleceń.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu V zarówno w zakresie postępu finansowego jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w *Programie*. W kolejnym okresie sprawozdawczym IZ RPO WSL

na bieżąco będzie monitorować postęp rzeczowy i finansowy priorytetu w celu sprawnego i efektywnego wdrażania, ponadto na bieżąco będzie kontaktować się z beneficjentami.

PODSUMOWANIE

Stan środowiska naturalnego w województwie śląskim ulega sukcesywnej poprawie. Działania proekologiczne o charakterze inwestycyjnym i pozainwestycyjnym podejmowane przez organy samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, organy administracji rządowej oraz podmioty gospodarcze zobowiązane do usuwania skutków negatywnego oddziaływania na środowisko doprowadziły w ostatnich latach do widocznej poprawy stanu środowiska naturalnego. Wysoki stopień koncentracji przemysłu i urbanizacji spowodował trwałe przeobrażenia tego obszaru. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego uwzględnia m.in.: zmniejszenie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntów, budowę systemu oczyszczalni ścieków, ograniczanie zanieczyszczeń powierzchniowych gruntów, działania z zakresu ochrony powietrza, ograniczenia emisji CO₂ oraz eliminacji pyłów zawieszonych. Zwiększeniu atrakcyjności terenu województwa sprzyja zmniejszeniu zanieczyszczenia powietrza oraz ochronie zasobów leśnych. Uwzględniając powyższe IZ RPO WSL zdecydowała o wsparciu ww. obszarów interwencją EFRR, dlatego głównym celem priorytetu jest *ochrona oraz poprawa jakości środowiska*, w ramach którego można realizować projekty m.in. w zakresie rozwoju infrastruktury wodno – ściekowej, gospodarki odpadami czy poprawy jakości powietrza. Realizacja tego celu umożliwia wzrost jakości życia mieszkańców i zabezpiecza możliwości rozwojowe przyszłych pokoleń, poprawiając również wizerunek województwa, które cały czas postrzegane jest jako region silnie zanieczyszczony i zdegradowany. Zachowanie zasobów oraz ochrona i poprawa środowiska naturalnego są konieczne dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego regionu.

W ramach przedmiotowego priorytetu największym zainteresowaniem beneficjentów cieszą się projekty dot. termomodernizacji obiektu (ok. 47% realizowanych projektów w ramach *działania 5.3*). Ponadto dużym zainteresowaniem cieszą się projekty z zakresu gospodarki wodno - ściekowej i odpadami (ok. 20%), szczególnie na obszarach wiejskich, gdyż tam zauważalne są jeszcze znaczne braki w tym zakresie. Powyższe projekty są odpowiedzią na zdefiniowane słabe strony województwa tzn. nagromadzenie znacznych ilości odpadów przemysłowych i komunalnych, nadmierne zanieczyszczenie wód.

W dzisiejszych czasach coraz większą wagę przykładą się do zmniejszania ilości odpadów w środowisku nas otaczającym. Masa wytwarzanych odpadów oraz kurcząca się przestrzeń na wysypiskach nakazuje poszukiwać rozwiązań innych niż tradycyjne. Wiele nowoczesnych rozwiązań i technologii pozwala pozbywać się tego, co pozostało i jest niepotrzebne, w sposób ekologiczny i bezpieczny dla środowiska. Katowice, by sprostać temu, postanowiły unowocześnić istniejącą infrastrukturę miejską w tym zakresie realizując projekt *Budowa zakładu odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla północnej części Katowic poprzez*

przetworzenie frakcji positowej w paliwo alternatywne. Przedmiotem projektu jest budowa dla północnej części Katowic zakładu, który spełniał będzie funkcje zakładu wstępnej segregacji odpadów oraz zakładu odzysku i unieszkodliwiania odpadów, głównie poprzez przetworzenie frakcji positowej w paliwo alternatywne. Jego realizacja przyczyni się do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów, przy równoczesnym zapewnieniu wypełnienia kryteriów i procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu.

Bardzo ciekawym i innowacyjnym projektem, który mógł zostać zrealizowany dzięki uzyskanej dotacji jest *Wdrożenie Dyrektywy INSPIRE poprzez utworzenie innowacyjnego Systemu Informacji Geograficznej wraz z geoportalem form ochrony przyrody jako jednego z regionalnych węzłów informacji przestrzennej.* Celem projektu jest wykonanie serwisu internetowego - Systemu Informacji Geograficznej (geoportalu). Projekt składa się z dwóch etapów. Pierwszy z nich polega na uzupełnieniu bazy danych będącej w zasobach Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach o dane z inwentaryzacji siedlisk i gatunków podlegających ochronie prawnej na terenie ostoi Natura 2000 leżących w północnej części województwa śląskiego. Drugi etap to zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz stworzenie portalu internetowego informacji przestrzennej. Będzie on zawierał dane o istniejących formach ochrony przyrody oraz o występowaniu siedlisk i gatunków objętych ochroną prawną na terenie województwa śląskiego. Tak sporządzona przestrzenna baza danych zostanie udostępniona publicznie.

Do końca okresu sprawozdawczego beneficjenci nie byli zainteresowani realizacją projektów dot. budowy infrastruktury, służącej do produkcji i przesyłu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych – energia z biomasy. Znikome zainteresowanie beneficjenci przejawiali w zakresie realizacji projektów dot. budowy infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna (7 projektów) oraz budową infrastruktury, służącej do produkcji i przesyłu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych – pozostałe (2 projekty).

W wyniku realizacji projektów w ramach RPO WSL m.in.:

- ⇒ usunięto ponad 3 tys. Mg odpadów w wyniku likwidacji dzikich wysypisk,
- ⇒ 124 obiekty zostało objętych termomodernizacją,
- ⇒ wybudowano 1201 jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego,
- ⇒ wybudowanych 5 oczyszczalni ścieków,
- ⇒ podłączono 372 gospodarstwa domowe do nowego wodociągu.

W 2014 roku zostały zrealizowane wszystkie zaplanowane czynności w ramach priorytetu m.in. podpisywano umowy o dofinansowanie, kontynuowano realizację projektów.

W ramach przedmiotowego priorytetu na terenie województwa śląskiego realizowane są także projekty w ramach krajowych programów operacyjnych. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w pkt. 2.1.6.2 niniejszego *Sprawozdania*.

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu RPO WSL.

PRIORYTET VI ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIAST

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym przedmiotowego priorytetu jest wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa. W ramach priorytetu wspierane są działania w zakresie wzmocnienia regionalnych ośrodków wzrostu i rewitalizacji terenów zdegradowanych.

Realizacji priorytetu służą dwa działania:

- 6.1 Wzmocnienie regionalnych ośrodków wzrostu,
- 6.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Na realizację priorytetu VI alokowano 312 802 445 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 17,90% wartości *Programu*.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 Sprawozdania.

Informacje nt. zasady cross – financing realizowanej w ramach przedmiotowego priorytetu znajdują się w pkt. 2.6.3 Sprawozdania.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. Poniżej zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7

1. W ramach RPO WSL nie uwzględniano w sposób wystarczający w ramach projektów rozwoju metropolii wspierania funkcji centrum gospodarczego, generującego potencjał wzrostowy dla pozostałych miast subregionu. Beneficjenci nie deklarują też takiej potrzeby, priorytetyzując funkcje kulturalne, edukacyjne i rekreacyjne ośrodków metropolitalnych. Ten kierunek interwencji jednak nie odpowiada na potrzebę dynamizowania wzrostu obszaru funkcjonalnego w wyniku zrealizowanych inwestycji. Nie odpowiada na potrzebę wzrostu gospodarczego oraz podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru funkcjonalnego.

2. Nie została zaspokojona potrzeba związana z kompleksową rewitalizacją i rekultywacją obszarów przemysłowych i powojaskowych. Beneficjenci relatywnie rzadko sięgali po ten typ operacji ze względu na niejasną strukturę własnościową i dawanie priorytetu projektom podnoszącym jakość życia.
3. Potrzeby beneficjentów w kierunku dalszej rewitalizacji są zróżnicowane, obejmują zarówno kompleksowe projekty obejmujące wsparciem dzielnice miast lub ich kwartały, jak i projekty punktowe, rewitalizujące tkankę infrastrukturalną i wykorzystujące dziedzictwo kulturowe regionu.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

W ramach przedmiotowego projektu wdrażana jest Inicjatywa JESSICA. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zamieszczone w punkcie nr 2.6.5 niniejszego *Sprawozdania* oraz załączniku nr XIV.

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 215 wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 398,73 mln EUR, co stanowi 127% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 147 projektów o łącznej wartości dofinansowania 320,84 mln EUR.

Umowy o dofinansowanie

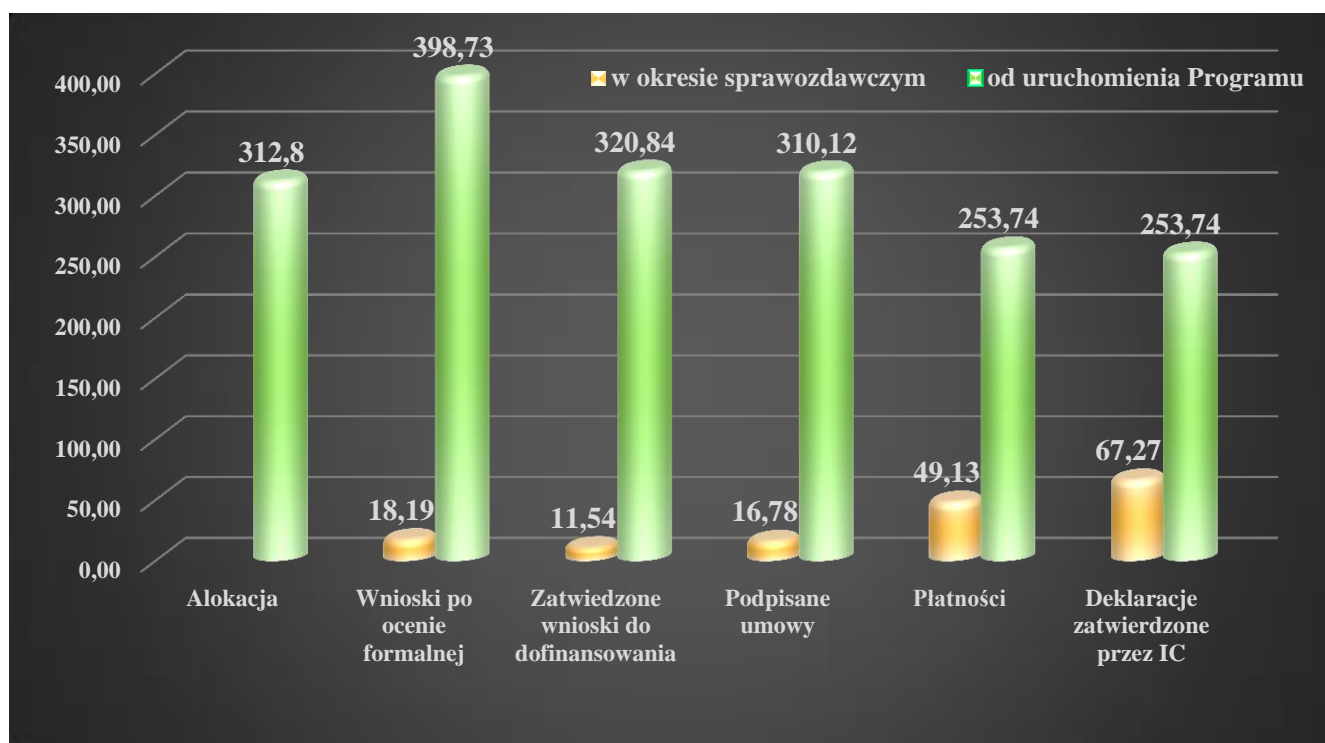
Podpisano 138 umów o dofinansowanie, z czego 27 podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania umów wynosi 310,12 mln EUR, co stanowi 99,14% dostępnej alokacji na priorytet (stan na koniec okresu sprawozdawczego).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

Do końca 2014 roku certyfikowano wydatki na kwotę 253,73 mln EUR co stanowi 81% dostępnej alokacji.

Poniżej na wykresie zaprezentowano postęp realizacji przedmiotowego priorytetu w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia programu.

Rysunek 33 Realizacja priorytetu VI od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono postęp realizacji *priorytetu VI* w podziale na działania. W I kwartale 2014r. zakończono nabór w ramach *działania 6.2*, co przyczyniło się do wzrostu wartości wniosków zatwierdzonych i wartości podpisanych umów o dofinansowanie w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym. Wartość płatności w ramach w/w działania w następnym okresie sprawozdawczym również ulegną znacznemu zwiększeniu.

Tabela 25 Realizacja działań w ramach priorytetu VI

Działanie	Alokacja mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
6.1	128,15	166,82	130%	128,30	100,11%	110,43	86,17%	110,43	86,17%
6.2	184,64	154,02	83%	181,81	104,03%	143,31	77,61%	143,31	77,61%

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu realizowane są 4 projekty kluczowe znajdujące się na IWIPK:

1. *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka.*

2. *Wzmocnienie znaczenia Centrum Pielgrzymkowego poprzez modernizację Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie.*
3. *Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach.*
4. *Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.*

Szczegółowe informacje dot. projektów zostały przedstawione w załączniku nr XII do *Sprawozdania*.

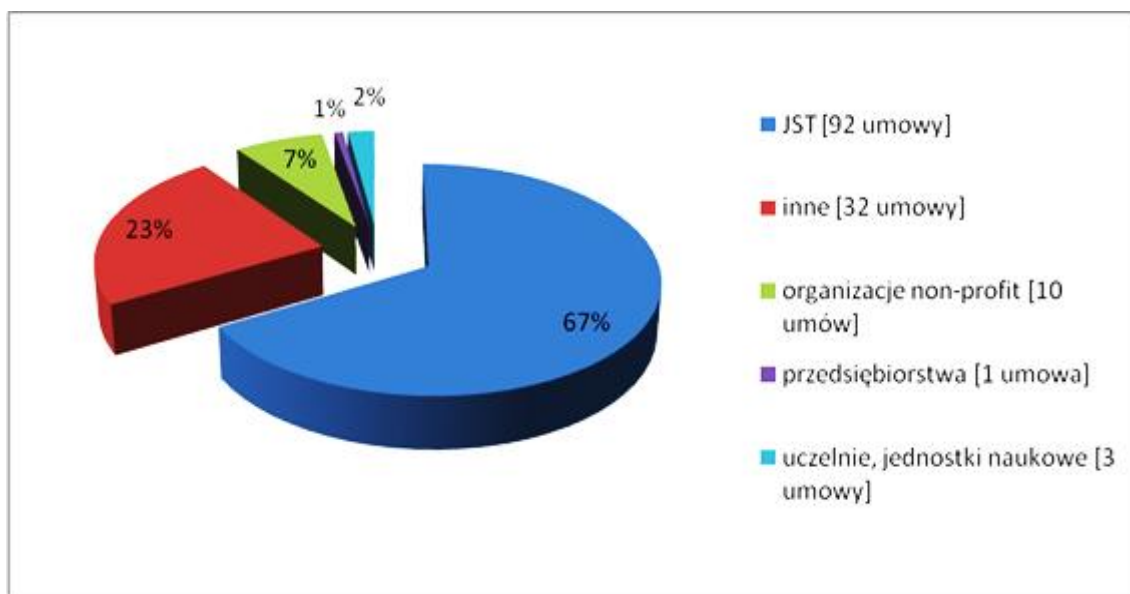
Harmonogram konkursów

W 2014 roku nie został ogłoszony nabór w ramach priorytetu VI. Jednakże w pierwszym kwartale 2014r. zakończono nabór w ramach konkursu ogłoszonego w 2013r. na *poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja – „duże miasta”*, na którego alokowano 4,63 mln EUR. Od uruchomienia programu w ramach *priorytetu VI* łącznie ogłoszono 5 konkursów, na które przeznaczono 65,29 mln EUR alokacji.

ROZKŁAD PROJEKTÓW

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Analizując rozkład udzielonego wsparcia według typu beneficjentów, najszersze grono odbiorców stanowią JST (92 podpisanych umów na kwotę dofinansowania 208,10 mln EUR). Na drugim miejscu w kategorii inne znalazły się m. in. spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe oraz publiczne zakłady opieki zdrowotnej. W ramach przedmiotowego priorytetu przedsiębiorstwa oznaczają jednostki organizacyjne JST.

Rysunek 34 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Ponad 92% środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około 6% na terenach wiejskich. Przewaga projektów na obszarach miejskich

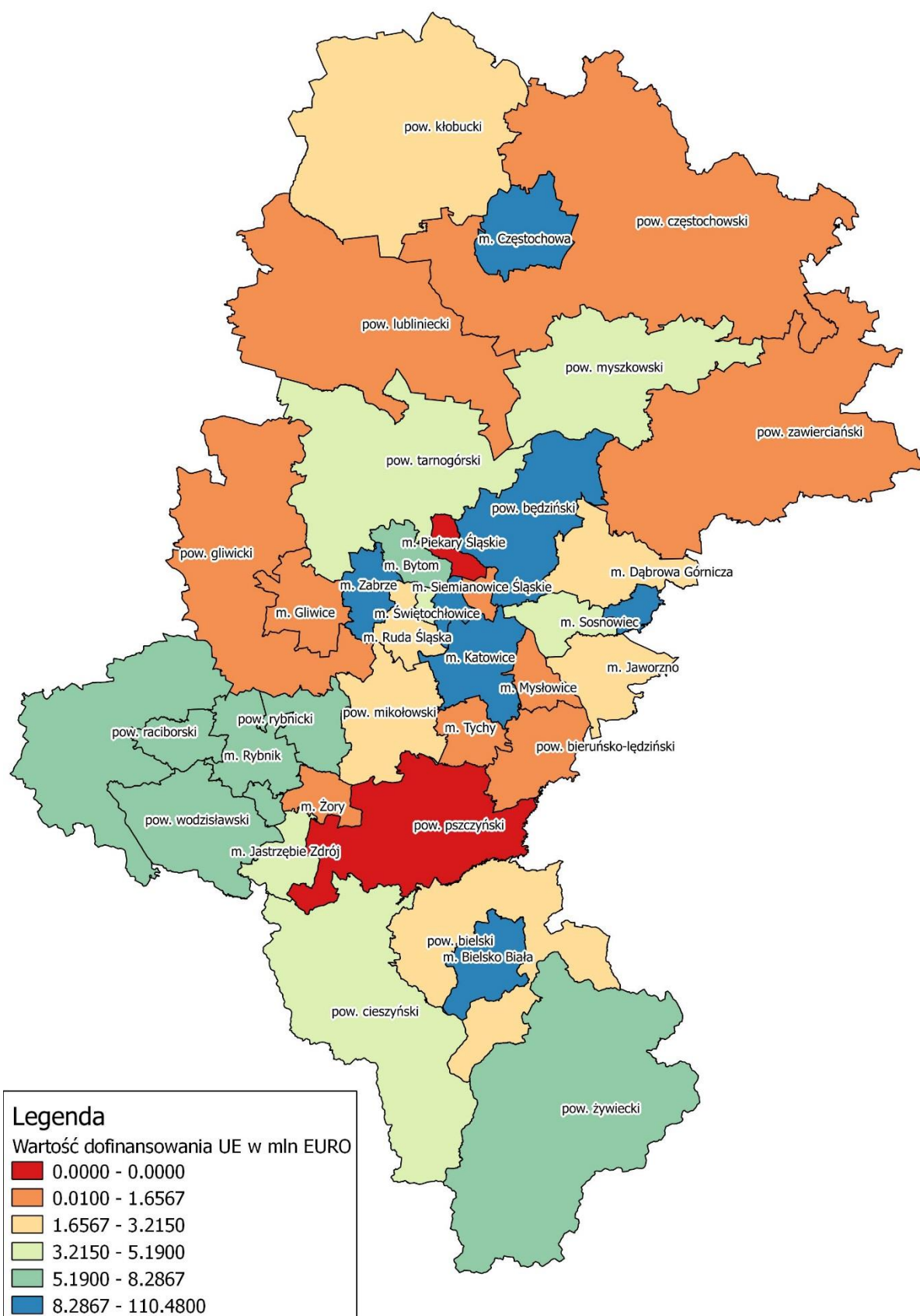

związana jest z charakterem priorytetu, którego celem jest *wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa*.

Tabela 26 Rozkład projektów w ramach priorytetu VI w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	112	287,82
WIEJSKI	23	20,25
GÓRSKI	3	1,52

Wsparcie w ramach priorytetu VI pozyskali głównie beneficjenci z centrum i południa województwa. W podziale na powiaty ziemskie najwięcej środków zostało przeznaczonych na powiat będziński, gdzie łączna kwota dofinansowania UE wynosi 9,04 mln EUR. W ramach powiatów grodzkich (miasta na prawach powiatu) największe dofinansowanie otrzymało Miasto Katowice tj. 110,48 mln EUR, Miasto Częstochowa tj. 18,81 mln EUR oraz Miasto Bielsko-Biała tj. 10,79 mln EUR.

Rysunek 35 Rozkład projektów w podziale na powiaty w ramach priorytetu VI

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W prioryecie VI większość projektów realizowanych jest w ramach obszaru wsparcia rewitalizacja. Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Współpracy Transgranicznej (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA POSTĘPU RZECZOWEGO

W załącznik IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu VI, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

Wśród wskaźników produktu priorytetu VI dostrzec można, że pomimo obecnie stosunkowo niskiej wartości realizacji wskaźników zadeklarowane w umowach o dofinansowanie wartości powinny zagwarantować zrealizowanie wskaźników produktu w satysfakcjonującym stopniu z wyjątkiem wskaźnika *Liczba projektów promujących biznes, przedsiębiorczość i nowe technologie*, który nie zostanie osiągnięty, na co wpływ miało skoncentrowanie się zainteresowania beneficjentów priorytetu VI przede wszystkim na infrastrukturalnych projektach związanych z odtworzeniem zniszczonej tkanki miejskiej dzielnic i miast województwa śląskiego. Natomiast projekty, których zakres byłby zgodny z zakresem określanym przez wskaźnik realizowane były w ramach priorytetów I (w zakresie wspierania przedsiębiorczości oraz nowych technologii) oraz II (w zakresie wspierania nowych technologii).

Wśród wskaźników produktu priorytetu VI dwa wskaźniki: Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast oraz Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w obecnym okresie sprawozdawczym nie osiągnęły swojej wartości docelowej natomiast zgodnie z szacowaną realizacją nastąpi dalszy postęp w ich realizacji.

Wśród wskaźników rezultatu priorytetu VI część wskaźników już w obecnym okresie sprawozdawczym osiągnęły swoją wartość docelową, a osiągnięcie dalszej części wskaźników gwarantuje szacowana realizacja obliczana na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Jak wskazują prognozy z umów niską realizację utrzyma wskaźnik *Liczba utworzonych przedsiębiorstw*, którego realizacja utrudniona jest w związku z charakterem projektów realizowanych w ramach priorytetu, gdzie większość beneficjentów stanowiły podmioty sektora publicznego, których zainteresowanie skupiło się na innych dziedzinach niż tworzenie nowych przedsiębiorstw na zrewitalizowanych terenach.

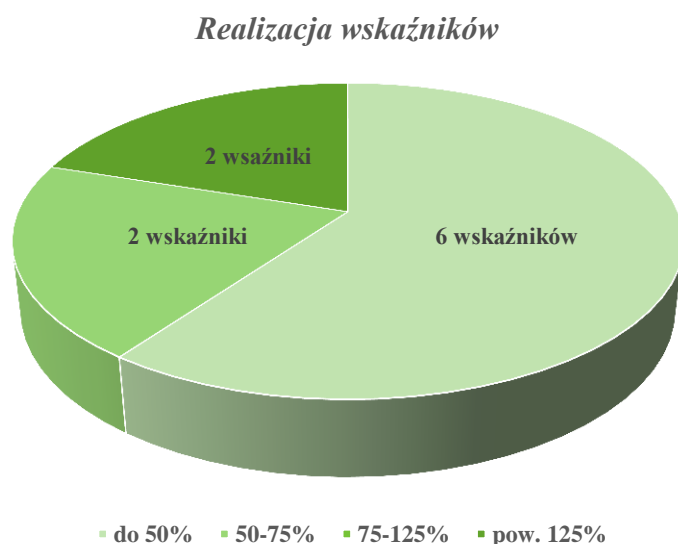

Realizacja wskaźnika *Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)* w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym prawie podwoiła swoją wartość, a szacowana realizacja wskaźnika wskazuje na zrealizowanie wskaźnika na poziomie przekraczającej 100%. Równość szans kobiet i mężczyzn jest ważnym elementem szerszej kwestii równości szans, której przestrzeganie stanowi jedną z podstawowych zasad RPO WSL. Realizacja wskaźnika dot. liczby utworzonych miejsc pracy w podziale na płeć wyniosła: 64,95 etatów dla kobiet i 93,62 etatów dla mężczyzn. Przy programowaniu zostały założone podwskaźniki: miejsca pracy w podziale na płeć na równym poziomie, beneficjenci składając wnioski o dofinansowanie nie deklarują kogo zatrudnią, gdyż zostałaby zaburzona omawiana zasada, każdy powinien mieć równy dostęp do zatrudnienia. Beneficjenci wykazują miejsca pracy w podziale dopiero w momencie składania wniosku o płatność.

Odnosząc się do wskazanej w analizie SWOT słabej strony *degradacja starych dzielnic przemysłowych i centrów miast* możemy znaleźć dla niej odpowiedź w postaci wskaźnika *Powierzchnia terenów zrewitalizowanych w wyniku realizacji projektów*, którego poziom realizacji wynosi 43,61 ha natomiast szacowana realizacja wskazuje, że wskaźnik osiągnięty zostanie na poziomie 149,28 hektara.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji i szacowanej realizacji wskaźników w czterech podziałach procentowych. Na wykresie dot. szacowanej realizacji w związku z brakiem danych nie uwzględniono wskaźników dot. miejsca pracy w podziale na kobiety, mężczyzn.

Rysunek 36 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu VI

Szacowana realizacja wskaźników

■ do 50% ■ 50-75% ■ 75-125% ■ pow. 125%

Rysunek 37 Szacowana realizacja w ramach priorytetu

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO WSL a Strategią UE 2020 (inicjatywami flagowymi) przedstawiono poniżej.

Europejska Agenda Cyfrowa

- Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Europejski program walki z ubóstwem

- Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast

W ramach priorytetu realizowane są cztery wskaźniki Komisji Europejskiej tzw. (*Core Indicators*): *Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego, Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast, Liczba projektów promujących biznes, przedsiębiorczość i nowe technologie, Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC) w tym: kobiety, mężczyźni.*

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

Komisja Europejska poprosiła o informacje o wyniku kontroli Inicjatywy JESSICA przeprowadzonej pod koniec 2013 roku. Stosowne informacje zostały przedstawione w pkt. nr 2.6.5 niniejszego *Sprawozdania*.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu VI zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie

zostały założone na etapie programowania, uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w Programie.

PODSUMOWANIE

W ramach priorytetu VI wspierane były działania w zakresie wzmocnienia regionalnych ośrodków wzrostu i rewitalizacji terenów zdegradowanych. Priorytetowo miały być także traktowane projekty mające wpływ na ożywienie gospodarcze, rozwój nowych form aktywności gospodarczej oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

Dobłą praktyką może być projekt **„Rewitalizacja obszarów problemowych Chorzów-Batorego - I etap od ul. Piekarskiej do ul. Skrajnej”**, który realizował kompleksową rewitalizację, skierowaną na 7 obszarów rozwojowych. Był przy tym elementem kompleksowego planu rewitalizacji, finansowanego również poza RPO WSL 2007-2013 w zakresie zwiększenia spójności osiedla Chorzów-Batory z resztą miasta. Wskazany projekt zrealizował kompleksową, wielofunkcyjną rewitalizację obszaru postindustrialnego, z uwzględnieniem zarówno funkcji mieszkalnej, socjalnej jak i gospodarczej. Przyczynił się także do zwiększenia spójności obszaru z pozostałą częścią miasta, zapobiegając jego gettoizacji. Realizacja głównych celów projektu stworzyła alternatywną formę spędzania wolnego czasu, co sprzyja ograniczeniu problemów społecznych i zapobieganiu patologii w tej dzielnicy miasta (dzieci i młodzież zamiast uczestniczyć w przestępczych procederach, czy bezmyślnie oglądać telewizję, spędzają aktywnie czas na świeżym powietrzu). Wszystko to było możliwe dzięki m.in.: uporządkowaniu poszczególnych obszarów (likwidacja dzikich wysypisk śmieci, plantowanie terenu), licznym nasadzeniom drzew, krzewów, kwiatów, zastosowaniu elementów małej architektury, doświetleniu ulic, wybudowaniu nowych chodników, położeniu nowej nawierzchni i stworzeniu miejsc parkingowych (także dla osób niepełnosprawnych). Okoliczni pracodawcy mogą dojeżdżać do klientów i dostawców wybudowaną drogą łącznikową, stanowiącą przejazd do trasy szybkiego ruchu Katowice – Chorzów.

Bytom należy do miast woj. śląskiego, w których skupiło się najwięcej problemów gospodarczych i społecznych. Boleśnie dotknęła je restrukturyzacja przemysłu. Upadło sześć kopalń, dwie huty oraz wiele zakładów współpracujących. Podczas transformacji zniknęło - według różnych szacunków - od 30 do 50 tys. miejsc pracy. Przekłada się to m.in. na wpływy podatkowe, czemu samorząd chciałby zapobiegać m.in. odbudowując bazę ekonomiczną i poprawiając jakość życia mieszkańców. Przykładem projektu przyczyniającym się do rewitalizacji obszarów zdegradowanych jest projekt **„Rewitalizacja terenów po byłej KWK Rozbark - Etap I budynek cechowni i administracyjny”** realizowany przez Miasto Bytom. Przedmiotem projektu jest adaptacja i zmiana sposobu użytkowania dwóch obiektów po byłej Kopalni Węgla Kamiennego Rozbark w Bytomiu obejmujących zabytkowy budynek cechowni i budynek administracyjny wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia. Budynki będące przedmiotem projektu będą miały charakter ogólnodostępny i zaadaptowane zostaną na cele kulturalne, edukacyjne, społeczne i turystyczne, będą także wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Realizacja projektu pozwoli na przywrócenie terenów po byłej KWK Rozbark mieszkańcom Bytomia, wykorzystaniu ich potencjału, a tym samym pozwoli przeciwdziałać postępującej degradacji terenów poprzemysłowych oraz istniejącym problemom społecznym na obszarze realizacji projektu.

Ponadto w ramach RPO WSL w 9 lokalizacjach zamontowano systemy monitoringu, podnoszące poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych tj. w miastach Bytom, Częstochowa (2 projekty), Jaworzno, Katowice, Rybnik, Sosnowiec, powiat tarnogórski. Inwestycje te należy uznać za szczególnie uzasadnione w przypadku Sosnowca, Katowic, Bytomia, w których odnotować można najwyższe statystyki przestępstw kryminalnych i drogowych w regionie. W mieście Jaworznie i powiecie tarnogórskim można natomiast stwierdzić, iż przeprowadzone inwestycje przyczyniły się do utrzymania poziomu bezpieczeństwa publicznego.

W wyniku interwencji RPO WSL 2007-2013 usunięto azbest ze 116 budynków, z tego 71 budynków w subregionie centralnym i 24 budynki w subregionie zachodnim. Biorąc pod uwagę, iż miasta realizujące ten typ projektu należą do najgęściej zaludnionych w regionie, ten typ projektu należy uznać za adekwatnie zlokalizowany, choć nie realizujący celów wielofunkcyjnego rozwoju obszarów rewitalizowanych. Łącznie usunięto azbest z powierzchni 212516 m², z czego najwięcej w Dąbrowie Górniczej, Gliwicach i Żorach.

Największą powierzchnię zrewitalizowanych (wybudowanych bądź przebudowanych) obiektów, spełniających funkcję metropolitarne oddano do użytkowania w Częstochowie i Katowicach (odpowiednio 81 170 m² i 79 113 m²).

Wnioski płynące z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wskazują, że potrzeby beneficjentów w kierunku rewitalizacji są zróżnicowane, obejmują zarówno kompleksowe projekty obejmujące wsparciem dzielnice miast lub ich kwartały, jak i projekty punktowe, rewitalizujące tkankę infrastrukturalną i wykorzystujące dziedzictwo kulturowe regionu.

Przedsięwzięcia w ramach RPO WSL są zgodne z *Strategią rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”*. W ramach celu operacyjnego: *Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni*.

Powyższe działania przyczynią się do uatrakcyjnienia przestrzeni publicznych w wymiarze społecznym i gospodarczym, nadania nowych funkcji terenom przemysłowym i zdegradowanym, powstania atrakcyjnych terenów mieszkaniowych, co stworzy zintegrowany i efektywny system gospodarowania przestrzenią.

OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu.

PRIORYTET VII TRANSPORT

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu jest *ukształtowanie efektywnego i zintegrowanego systemu transportowego*. W ramach priorytetu wspierane są działania w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci drogowej oraz transportu publicznego. Szczególne znaczenie ma połączenie kluczowej sieci drogowej województwa z drogami znajdującymi się w sieci TEN-T, drogami międzynarodowymi i krajowymi.

Realizacji priorytetu służyć mają dwa działania:

- 7.1 *Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej*,
- 7.2 *Transport publiczny*

Na realizację priorytetu VII alokowano 460 254 825 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 26,3% wartości *Programu*.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 Sprawozdania. Informacje nt. zasady cross – financing realizowanej w ramach przedmiotowego priorytetu znajdują się w pkt. 2.6.3 Sprawozdania.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. Poniżej zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7.

1. Projekty realizowane w ramach RPO WSL wpłynęły pozytywnie na zwiększenie spójności w ramach regionu poprzez trafne lokalizowanie inwestycji drogowych na

obszarze subregionu centralnego i południowego oraz lokalizowanie inwestycji w transport publiczny na pozostałych obszarach.

2. Interwencje zrealizowane w ramach RPO WSL 2007-2013 zaspokoiły najpilniejsze potrzeby w zakresie udrożnienia sieci drogowej w subregionie centralnym i południowym. Dalszy wzrost natężenia ruchu na drogach będzie prowadził do zmniejszenia dostępności komunikacyjnej regionu. Inwestycje w dalszą modernizację/przebudowę infrastruktury drogowej są konieczne zarówno w subregionie centralnym o najwyższej gęstości zaludnienia jak i w regionie południowym, ze względu na trudne ukształtowanie terenu przy dużym ruchu turystycznym. W pozostałych subregionach występuje potrzeba integracji środków transportu oraz integracji sieci drogowej pomiędzy poszczególnymi miastami w obrębie subregionu oraz pomiędzy ośrodkami miejskimi w obrębie regionu.
3. Nie została ostatecznie zaspokojona potrzeba modernizacji taboru komunikacji publicznej w Aglomeracji Górnośląskiej oraz w subregionie południowym. Inwestycje w subregionie północnym i zachodnim zaspokoiły potrzebę zwiększenia udziału transportu publicznego w przemieszczaniu osób w największym stopniu.
4. Inwestycje wsparły przede wszystkim zdekapitalizowany tabor autobusowy. Nie zrealizowano jednak potrzeb związanych ze zwiększeniem dostępności komunikacji w wystarczający sposób odpowiadający na potrzeby zdiagnozowane w dokumentach strategicznych.
5. W ramach RPO WSL nie zaspokojono potrzeb w obszarze integracji transportu kolejowego z komunikacją miejską.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 364 wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 691,17 mln EUR, co stanowi 150% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 223 projekty o łącznej wartości dofinansowania 575,99 mln EUR.

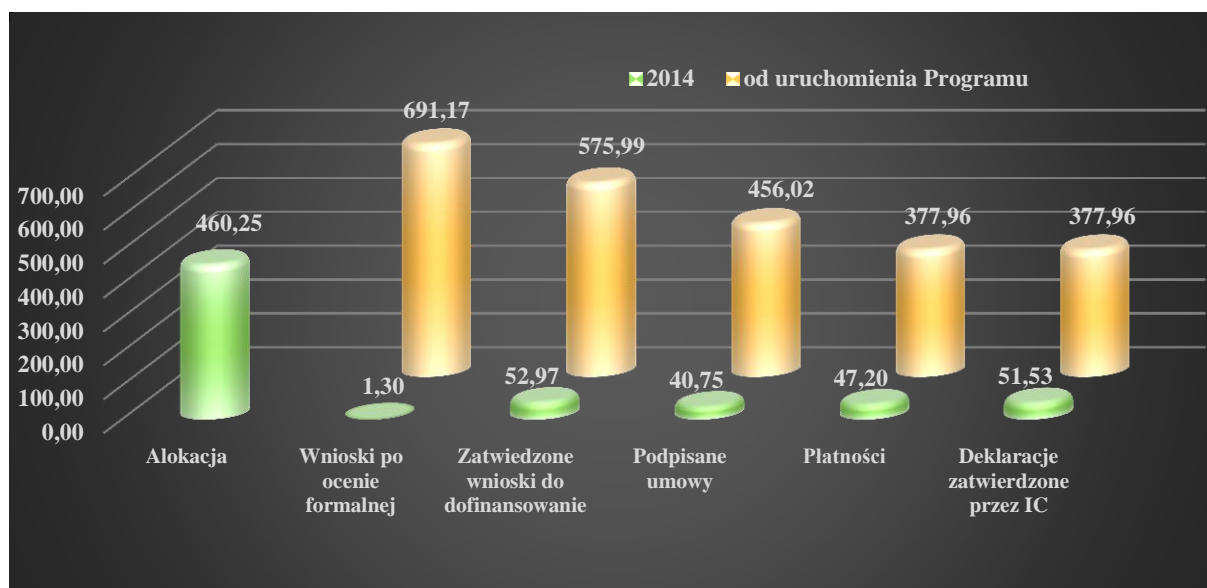
Umowy o dofinansowanie

Podpisano 218 umów o dofinansowanie, z czego 34 podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania umów wynosi 456,02 mln EUR, co stanowi 99,08% dostępnej alokacji na priorytet (stan na koniec okresu sprawozdawczego). Spadek zakontraktowanych środków w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego związany jest z rozwiązaniem umowy z projektem kluczowym *Kontynuacja budowy Drogowej Trasy Średnicowej ZACHÓD odcinek Zabrze-Gliwice, Podprojekt 3 - odcinek G2 w Gliwicach*. 4 marca 2014r. na prośbę Beneficjenta Zarząd Województwa Śląskiego uchylił decyzję o dofinansowanie projektu w związku z zaawansowanymi pracami związanymi ze zmianą modelu finansowania podprojektu poprzez uzyskanie dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

Do końca 2014 roku certyfikowano wydatki na kwotę 377,96 mln EUR co stanowi 82,12% dostępnej alokacji.

Rysunek 38 Realizacja priorytetu VII od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono postęp realizacji *priorytetu VII* w podziale na działania. W okresie sprawozdawczym rozwiązano umowę o dofinansowanie projektu kluczowego *Kontynuacja budowy Drogowej Trasy Średnicowej „Zachód” – odcinek Zabrze-Gliwice, Podprojekt 3 – - odcinek G2 w Gliwicach*”, co wpłynęło znacznie na zmniejszenie poziomu kontraktacji w ramach *działania 7.1*. Ponadto mając na uwadze efektywne wydatkowanie wygenerowanych oszczędności i dostępnych środków, niewykorzystanych w ramach alokacji, w październiku 2014r. część zasobów finansowych została przesunięta z *poddziałania 7.1.1* oraz *działania 7.2* na *poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową* w kwocie 1,11 mln EUR.

Tabela 27 Postęp realizacji priorytetu VII w podziale na działania

Działanie	Alokacja mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
7.1	350,56	448,58	127,96%	343,09	97,86%	280,94	80,14%	280,93	80,14%
7.2	109,69	127,41	116,15%	112,93	102,95%	97,03	88,45%	97,03	88,45%

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu realizowanych jest 7 projektów kluczowych:

1. *Kontynuacja budowy Drogowej Trasy Średnicowej „Zachód” – odcinek Zabrze – Gliwice.*

2. *Przebudowa odcinka drogi krajowej nr 52 (ul. Wyzwolenia/Niepodległości) w Bielsku-Białej.*
3. *Usprawnienie ruchu tranzytowego w Subregionie Zachodnim - budowa obwodnic w Rybniku i Żorach wraz z modernizacją DW 935.*
4. *Budowa bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej – etap III.*
5. *Budowa Drogi Głównej Południowej na odcinku od DW 933 - ul. Pszczyńskiej w Jastrzębiu Zdroju do węzła autostrady A 1 w Mszanie.*
6. *Dostawa Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych do wykonywania pasażerskich przewozów regionalnych.*
7. *Szybka Kolej Regionalna Tychy – Dąbrowa Górnicza - etap I Tychy Miasto – Katowice.*

Ponadto realizowanych jest 14 projektów z zakresu usuwania skutków powodzi w województwie śląskim, które wpisane są do IWIPK:

1. *Modernizacja ul. Świerczyńskiej wraz z ul. Lokalną w Bieruniu,*
2. *Odbudowa mostu nad rzeką Gostynią w ciągu ul. Krupniczej w Bieruniu,*
3. *Odbudowa mostu nad rzeką Gostynią w ciągu ul. Świerczyńskiej w Bieruniu,*
4. *Modernizacja ciągu dróg powiatowych ul. Patriotów, Bohaterów Westerplatte i Mielęckiego w Bieruniu.*
5. *Przebudowa ul. Waryńskiego (4425S).*
6. *Przebudowa ul. Bielskiej i Bronowskiego w Ligocie (4426S).*
7. *Most nad rzeką Iłownica w ciągu ul. Waryńskiego (4425S).*
8. *Przebudowa ul. Czechowickiej i ul. Ligockiej (4428S).*
9. *Przebudowa drogi powiatowej 5905S, ul. Bojszowskiej w Bieruniu z zastosowaniem "cichych asfaltów",*
10. *Przebudowa drogi powiatowej 5908S, ul. Lędzińskiej w Bieruniu z zastosowaniem "cichych asfaltów",*
11. *Przebudowa skrzyżowania drogi powiatowej (4426 S) ul. Bielskiej z ulicami Zabrzeską, Bronowską i Wapienicką w Ligocie,*
12. *Przebudowa drogi powiatowej 4137S, ul. Bijasowickiej w Bieruniu z zastosowaniem „cichych asfaltów” wraz z budową chodnika,*
13. *Przebudowa drogi powiatowej 4137S, ul. Jagielly w Bieruniu w zakresie przebudowy chodnika,*
14. *Przebudowa drogi powiatowej 4444S ul. Bestwińska w Czechowicach-Dziedzicach.*

Szczegółowe informacje dot. projektów zostały przedstawione w załączniku nr XII do Sprawozdania.

Harmonogram konkursów

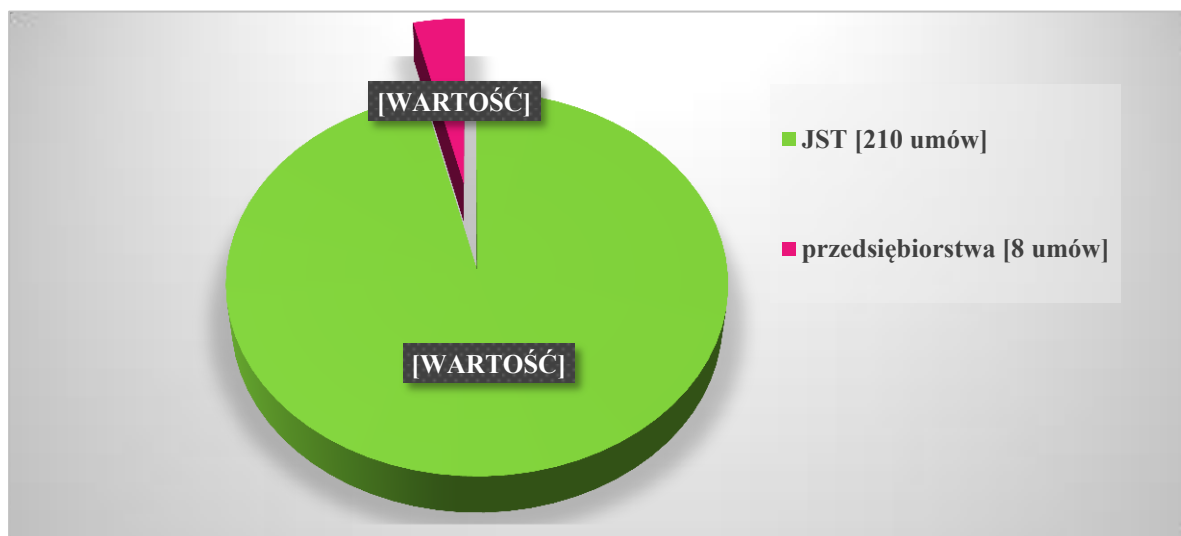
Od początku uruchomienia programu w ramach priorytetu VII odbyło się 6 konkursów na łączną kwotę 164,53 mln EUR. W okresie sprawozdawczym nie zostały ogłoszone żadne nowe nabory.

ROZKŁAD PROJEKTÓW

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Analizując rozkład udzielonego wsparcia według typu beneficjentów, najwięcej środków tj. 417,21 mln EUR zostało przeznaczonych dla jednostek samorządu terytorialnego, natomiast przedsiębiorstwa otrzymały 38,81 mln EUR. W ramach przedmiotowego priorytetu przedsiębiorstwa oznaczają podmioty, w których większość udziałów posiada JST lub związek JST realizuje zadania z zakresu transportu zbiorowego.

Rysunek 39 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Ponad 84% środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast 15% na terenach wiejskich.

Tabela 28 Rozkład projektów w ramach priorytetu VII w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	124	384,48
WIEJSKI	89	69,29
GÓRSKI	5	2,24

Wsparcie w ramach priorytetu VII pozyskali głównie beneficjenci z centrum województwa. W podziale na powiaty ziemskie najwięcej środków zostało przeznaczonych na powiat wodzisławski, gdzie łączna kwota dofinansowania UE wynosi 15,21 mln EUR. W ramach

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

powiatów grodzkich (miasta na prawach powiatu) największe dofinansowanie otrzymało Miasto Katowice tj. 128,71 mln EUR, Miasto Bielsko-Biała tj. 47,68 mln EUR oraz Miasto Częstochowa tj. 36,83 mln EUR.

Poniżej na mapie przedstawiono rozkład projektów realizowanych w ramach przedmiotowego priorytetu na powiaty.

W priorytecie VII większość projektów realizowana jest w zakresie transportu. Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Współpracy Transgranicznej (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA POSTĘPU RZECZOWEGO

W załącznik IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu VII, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

W priorytecie VII największą realizację, odnosząc się do wartości docelowych dla roku 2015 wśród wskaźników produktu, odnotowano dla wskaźnika *Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej*, dla którego wartość docelową zrealizowano w 314%.

Wśród wskaźników produktu do końca okresu sprawozdawczego 8 z 16 wskaźników produktu osiągnęła swoją wartość docelową dla 2015 roku.

Podwskaźniki dot. dróg regionalnych i lokalnych składające się na ogólną długość zrekonstruowanych dróg wskazują, że w przeważającej mierze projekty modernizacji dróg dotyczyły dróg lokalnych. Dla wskaźnika *Długość zrekonstruowanych dróg, w tym drogi regionalne* znaczącego wzrostu nie przewiduje również szacowana realizacja. Wskaźnik ten realizowany jest wyłącznie w *poddziałaniu 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowej*, w którym zainteresowanie beneficjentów skupiło się w większej mierze na budowie nowych dróg. Obrazuje to szacowana realizacja analogicznego do wyżej wymienionego wskaźnika *Długość nowych dróg, w tym drogi regionalne*, która wskazuje na osiągnięcie końcowej wartości docelowej na poziomie 129,56%. Decydującą rolę dla przedstawionego rozkładu typów sfinansowanych inwestycji drogowych, gdzie w przypadku dróg lokalnych mamy do czynienia z większą liczbą projektów przebudowy dróg, ma charakter województwa śląskiego, w którym sieć dróg gminnych i powiatowych wymaga dużych nakładów finansowych na cel ich rekonstrukcji, natomiast w przypadku dróg regionalnych priorytetem nie jest ich przebudowa, a budowa nowych połączeń pozwalających odciążyć istniejącą sieć drogową.

Wskaźnikiem produktu niskiej realizacji pozostaje wskaźnik *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*, którego realizacja w okresie sprawozdawczym wzrosła o jedną sztukę. Realizacja powyższego wskaźnika była problematyczna również w pozostałych priorytetach RPO WSL, gdzie zainteresowanie beneficjentów realizacją projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego skupiło się na priorytecie II. W priorytecie VII realizowanych będzie 7 projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego.

Szacowana realizacja wskaźników produktu wskazuje, że zrealizowanych zostanie 10 wskaźników, natomiast niezrealizowany zostanie wskaźnik *Długość zrekonstruowanych linii kolejowych*, w stosunku do którego jedyny beneficjent mający realizować wskaźnik dokonał modyfikacji projektu, która obejmowała rezygnację z przeprowadzania w ramach projektu rekonstrukcji odcinka linii kolejowej. Niezrealizowanie powyższego projektu w zakresie w jakim pierwotnie planowano przełożyło się również na brak możliwości zrealizowania powiązanego wskaźnika rezultatu *Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i towarowych*.

Ponadto w zakresie wskaźników *Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych* i *Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych* dodano wiersze w załączniku IV, w których w związku z mapowaniem się powyższych wskaźników na wskaźniki Core indicators przeliczono wartości docelowe i wartości realizacji na obowiązującą w SFC2007 dla przedmiotowych wskaźników jednostkę miary EUR/rok. W RPO WSL przyjętą jednostką miary wskaźników są miliony PLN, co utrudniało przegląd postępu tożsamyh wskaźników o różnych jednostkach. Do przeliczenia wartości ze PLN na EUR wykorzystano obowiązujący dla sprawozdania kurs wynoszący 4,1798. W związku z powyższym w załączniku IV przedstawiono dwie wartości dla omawianych wskaźników w EUR i milionach PLN.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji i szacowanej realizacji wskaźników w czterech podziałach procentowych.

Rysunek 41 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu VII

Rysunek 42 Szacowana realizacja w ramach priorytetu VII

Realizacja wskaźników priorytetu VII stanowi odpowiedź na wskazaną w analizie SWOT grupę problemową *Infrastruktura transportowa*, gdzie między innymi jako słabą stronę wymieniono zły stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej, a zagrożeniem wskazano wzrost natężenia ruchu pojazdów przy braku wydajnego systemu komunikacji. Działania obrazowane przez wskaźniki w priorytecie, takie jak rekonstrukcja dróg, czy też zakup nowego taboru komunikacji zbiorowej, zważywszy na prawidłowo dokonujący się postęp w ich realizacji, należy uznać za środki skutecznie przyczyniające się do likwidacji ww. problemów.

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO WSL a Strategią UE 2020 (inicjatywami flagowymi) przedstawiono poniżej.

Europejska Agenda Cyfrowa

- Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Europa efektywnie korzystająca z zasobów

- Długość nowych dróg,
- Długość zrekonstruowanych dróg,
- Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej,
- Liczba miejsc w zakupionym taborze komunikacji miejskiej,
- Liczba zakupionego taboru kolejowego,
- Liczba miejsc w zakupionym taborze kolejowym,
- Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych,
- Dodatkowe przewozy pasażerów komunikacji miejskiej z wykorzystaniem taboru objętego wsparciem

W ramach priorytetu realizowanych jest osiem wskaźników Komisji Europejskiej tzw. (*Core Indicators*): *Liczba projektów z zakresu transportu, Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, Długość nowych dróg, Długość zrekonstruowanych dróg, Długość zrekonstruowanych linii kolejowych, Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych, Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i towarowych, Dodatkowe przewozy pasażerów komunikacji miejskiej z wykorzystaniem taboru objętego wsparciem.*

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

Realizacja przedmiotowego priorytetu przebiega prawidłowo. Nie wydano rekomendacji, ani zaleceń.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu VII zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania, uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w Programie.

PODSUMOWANIE

O atrakcyjności województwa śląskiego w dużym stopniu decyduje rozwinięta infrastruktura transportowa. Województwo śląskie to wielki węzeł komunikacji drogowej i kolejowej, obszar dużej wymiany towarowej, bardzo dużego ruchu tranzytowego o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Szczególne znaczenie ma połączenie kluczowej sieci drogowej województwa z drogami znajdującymi się w sieci TEN-T, drogami międzynarodowymi i krajowymi. W województwie śląskim długość dróg publicznych ogółem wynosi 21 362 km, z czego najwięcej stanowiły drogi gminne tj. 59,5%. Region charakteryzuje się największą gęstością autostrad i dróg ekspresowych w kraju wynoszącą 1,69 km/100 km. W województwie śląskim realizuje się około 50% krajowych przewozów kolejowych. Całkowita długość linii kolejowych eksploatowanych w województwie śląskim jest największa w Polsce tj. 2 076 km, co stanowi około 10% ogółu w kraju. Województwo śląskie dysponuje także najlepiej rozwiniętą siecią komunikacji miejskiej w kraju, która obejmuje 50 miast województwa. W regionie działa ponad 1 163 linii regularnej komunikacji autobusowej krajowej, których łączna długość wynosiła ponad 50 tys. km oraz 18 linii międzynarodowej komunikacji autobusowej o łącznej długości ponad 33 tys. km. Tabor tramwajowy na terenie województwa śląskiego kursuje w granicach Aglomeracji Górnośląskiej oraz w Częstochowie. Obecnie długość sieci tramwajowej w województwie wynosi 346 kilometrów, co stanowi ponad 15% długości sieci tramwajowej w Polsce.

Należy zwrócić uwagę na najwyższą w kraju wysokość nakładów inwestycyjnych ponoszonych w regionie na inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej. Porównując wysokość nakładów RPO WSL 2007-2013 na budowę i modernizację dróg z wysokością nakładów na infrastrukturę drogową ogółem w latach 2010-2011 można stwierdzić, iż łącznie wydatki RPO WSL 2007-2013 stanowiły 21% nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę drogową, poniesionych w województwie śląskim w latach 2010-2011. W skali lat wdrażania RPO WSL 2007-2013 udział nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę drogową ogółem wyniósł 9%. Analiza przestrzenna projektów zrealizowanych w ramach *działania 7.1.* wskazuje również na dużą komplementarność inwestycji drogowych z inwestycjami realizowanymi na poziomie krajowym. Inwestycje drogowe, realizowane w subregionie centralnym i zachodnim były komplementarne do projektów drogowych realizowanych w ramach POIiŚ – Drogowej Trasy Średnicowej (ze szczególnym uwzględnieniem odcinka G2/G2-4 w Tychach). Projekty przyczyniły się do polepszenia jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowej nr 1, 33, 160, 186 na odcinku Zawiercie - Dąbrowa Górnicza Ząbkowice - Jaworzno Szczakowa, Przebudowa drogi krajowej nr 1 i 86 Gdańsk - Cieszyń w granicach miasta Tychy, Budowa autostrady A1, odcinek Pyrzowice - Maciejów – Sośnica. Projekty realizowane w ramach RPO WSL 2007-2013 przyczyniły się do większej dostępności dróg krajowych i wojewódzkich oraz do skrócenia czasu jazdy. Projektem o którym należy niewątpliwie wspomnieć jest projekt *Przebudowa dróg powiatowych – ulic Hallera i Złote Łany w Pszczynie i Jankowicach stanowiących połączenie Drogi Krajowej nr 1 z Drogą Wojewódzką nr 931*. Wszystkie zadania projektowe zakończono w czerwcu 2014r. W ramach inwestycji kompleksowo przebudowano 3,2 km drogi, wykonując m.in. poszerzenie drogi do 5,5 m na całej długości, przebudowę 16 skrzyżowań z innymi drogami, budowę i przebudowę chodników o długości ok. ponad 1,95 km, budowę i przebudowę sieci kanalizacji deszczowej o długości ponad 1,75 km wraz z przebudową całego odwodnienia drogi. Do tej pory stan obu ulic był bardzo zły. Były to jedne z najbardziej zniszczonych dróg w powiecie. Fatalny stan nawierzchni sprawiał, że poruszanie się nimi było utrudnione. Tymczasem obie ulice mają ogromne znaczenie komunikacyjne – stanowią bowiem połączenie drogi krajowej nr 1 z drogą wojewódzką nr 931. Poza tym przy ulicach, które krzyżują się z ulicami Hallera i Złote Łany, powstają nowe domy. Z uwagi chociażby na te dwie kwestie przebudowa obu dróg była bardzo istotną dla mieszkańców powiatu i nie tylko inwestycją. Po modernizacji poruszanie się nimi stało się nie tylko bardziej wygodne, ale przede wszystkim bezpieczniejsze. Kierowcy bez utrudnień mogą już zjechać z krajowej „jedynek” i przejechać świeżo wyremontowanymi drogami powiatowymi w stronę DW 931. Piesi natomiast mogą bezpiecznie spacerować nowym chodnikiem.

Kolejnym dużym projektem, którego realizacja zakończyła się w 2014r. jest projekt *Połączenie ul. Partyzantów (DW942) z ul. Żywiecką (DK69) w Bielsku-Białej - Rozbudowa skrzyżowania ul. Sempołowskiej z ul. PCK wraz z budową mostu na rzece Białej oraz z połączeniem z ul. Broniewskiego*. W ramach projektu zmodernizowano 1,5 km drogi powiatowej. Przebudowano dwa skrzyżowania i blisko 2,3 km chodników. Zmodernizowano sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu z ul. Rybną i ul. Suchą oraz utworzono miejsca

parkingowe po obu stronach drogi. W projekcie uwzględniono także modernizację przystanków tramwajowych i wykonano przejazdy w technologii „szyny pływającej”.

W efekcie zdecydowanie poprawił się stan nawierzchni ul. Będzińskiej i komfort jazdy. Co ważniejsze poprawi się przepustowość ruchu, która w ostatnich latach była sporym problemem. Ten projekt to szansa na podniesienie rangi miasta oraz dobry przykład potwierdzający fakt, że jest to stale i dynamicznie rozwijające się miejsce.

Podsumowując dalsze potrzeby udrożniania sieci drogowej województwa należy podkreślić konieczność dalszej modernizacji i przebudowy dróg powiatowych i gminnych, w celu zwiększenia ich przepustowości. Występuje także potrzeba zwiększenia dostępności transportowej terenów atrakcyjnych inwestycyjnie. Mimo, iż przyrost dróg o ulepszonej nawierzchni był w województwie śląskim jednym z najszybszych w kraju w latach 2007-2013 najszybciej też przyrastała długość i gęstość dróg, występuje potrzeba dalszego udrożnienia dróg ze względu na jeden z najwyższych w kraju przyrost natężenia ruchu towarowego na drogach krajowych oraz wzrastający ruch osobowy na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Dzięki wsparciu z RPO WSL w 2014r. zakończono realizację projektu pn. *Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego - budowa ronda w ramach pierwszego etapu przebudowy ulicy PCK w Mysłowicach*. W ramach projektu, poprzez przebudowę skrzyżowania, powstało rondo wraz z dwoma zatokami autobusowymi, utwardzonym poboczem, chodnikiem, punktami oświetlenia ulicznego oraz trzema przejściami dla pieszych.

Działania w ramach RPO WSL wpisują się w *Strategię Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego*, której celem jest stworzenie efektywnego systemu transportu umożliwiającego sprawne przemieszczanie się mieszkańców regionu przy zachowaniu wysokiej jakości usług. Przyszłość systemu transportu jest planowana przez pryzmat m.in. komunikacji autobusowej, tramwajowej, kolejowej i lotniczej. Ponadto dla realizacji Strategii wskazano listę dużych przedsięwzięć infrastrukturalnych i organizacyjnych, które mogą przyczynić się do osiągnięcia strategicznych celów rozwoju systemu transportu

w województwie. Mają one istotne znaczenie dla kształtowania procesów rozwoju regionu, a ich realizacja powinna opierać się m.in. na współpracy wewnątrz i międzyregionalnej.

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu.

PRIORYTET VIII **INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA**

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu VIII jest *stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa o wysokich kwalifikacjach zawodowych, poszukiwanych na rynku pracy*. W ramach priorytetu wspierane są projekty w zakresie szkolnictwa wyższego, infrastruktury oświatowej i infrastruktury kształcenia ustawicznego.

Realizacji priorytetu służyć mają trzy działania:

- 8.1 *Infrastruktura szkolnictwa wyższego,*
- 8.2 *Infrastruktura placówek oświaty,*
- 8.3 *Infrastruktura kształcenia ustawicznego.*

Na realizację priorytetu VIII alokowano 82 480 000 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 5% wartości *Programu*.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 Sprawozdania.

Informacje nt. zasady cross – financing realizowanej w ramach przedmiotowego priorytetu znajdują się w pkt. 2.6.3 Sprawozdania.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. W pkt. *Realizacja ewentualnych zaleceń i rekomendacji KE* zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Wnioski o dofinansowanie

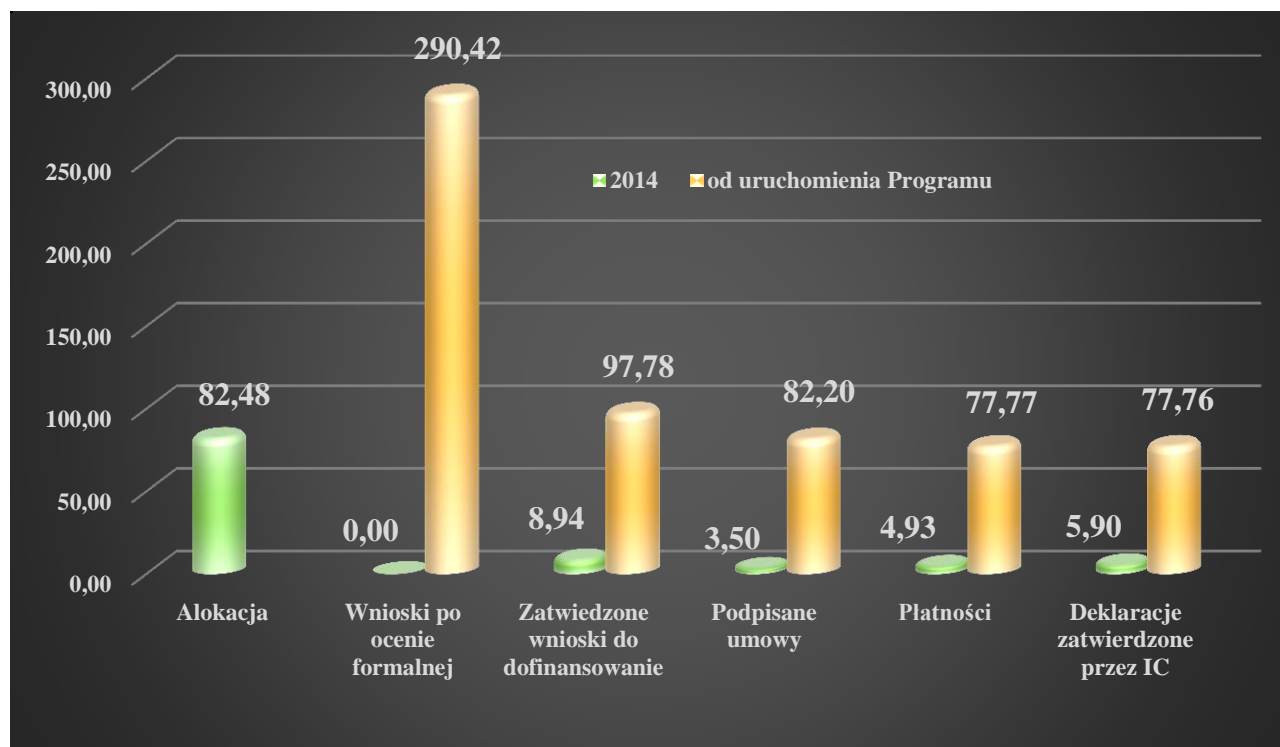
W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 296 wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 290,43 mln EUR, co stanowi 352% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 98 projektów o łącznej wartości dofinansowania 97,78 mln EUR.

Umowy o dofinansowanie

Podpisano 98 umowy o dofinansowanie, z czego 6 podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania umów wynosi 82,20 mln EUR, co stanowi 99% dostępnej alokacji na priorytet. Zostały podpisane umowy dla wszystkich wybranych do dofinansowania projektów.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

Do końca 2014 roku certyfikowano wydatki na kwotę 77,77 mln EUR co stanowi 94% dostępnej alokacji.

Rysunek 43 Realizacja priorytetu VIII od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono postęp realizacji *priorytetu VIII* w podziale na działania. Stopień wykorzystania alokacji w poszczególnych działaniach jest na bardzo wysokim poziomie, we wszystkich etapach wdrażania.

Tabela 29 Postęp realizacji priorytetu VIII w podziale na działania

Działanie	Alokacja mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania	Podpisane umowy	Płatności	Certyfikacja
-----------	---------------------	--	-----------------	-----------	--------------

		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
8.1	42,30	47,82	113,04%	42,62	100,74%	41,15	97,26%	41,15	97,26%
8.2	32,19	39,98	124,21%	31,54	97,98%	28,79	89,45%	28,79	89,45%
8.3	7,99	9,98	124,96%	8,04	100,65%	7,83	97,98%	7,83	97,98%

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu realizowany jest jeden projekt kluczowy znajdujący się na IWIPK *Wydział Nauk Społecznych – rozbudowa bazy naukowo-dydaktycznej Akademii im. Jana Długosza w perspektywie powołania Uniwersytetu w Częstochowie*. Szczegółowe informacje dot. projektu zostały przedstawione w załączniku nr XII do *Sprawozdania*.

Harmonogram konkursów

Od początku uruchomienia Programu w ramach priorytetu VIII odbyły się 4 konkursy na łączną kwotę 72,48 mln EUR. W okresie sprawozdawczym nie zostały ogłoszone żadne nowe konkursy.

ROZKŁAD PROJEKTÓW

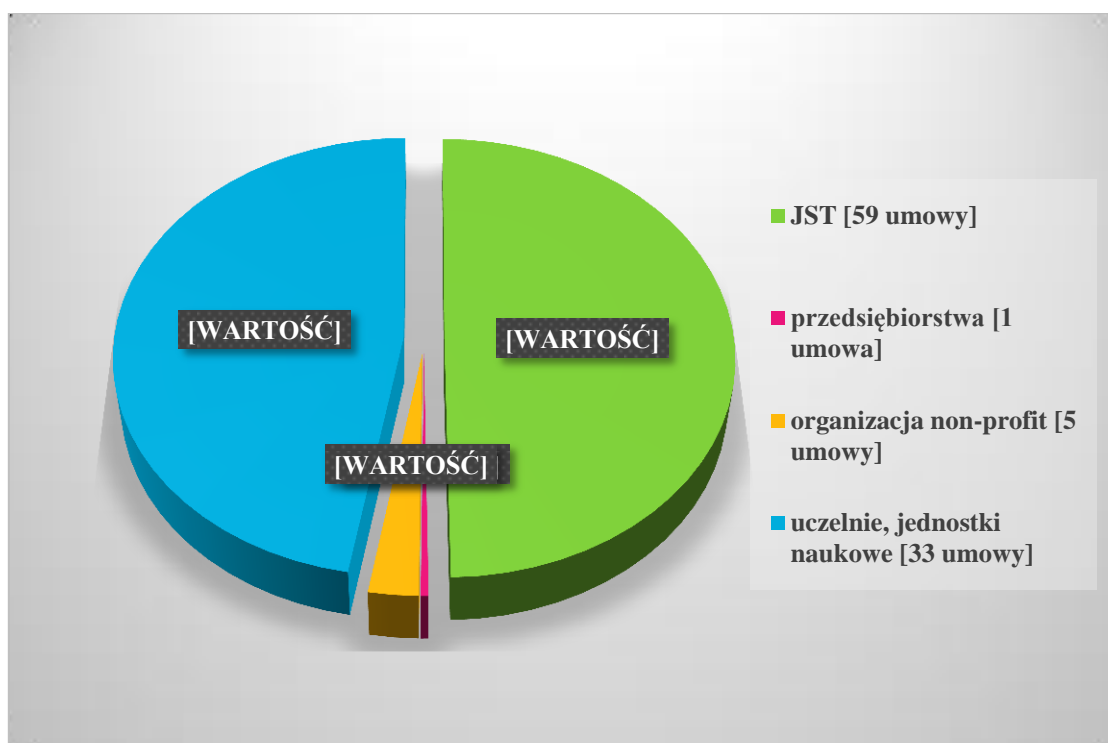
Projekty w podziale na sektory gospodarki

W ramach przedmiotowego priorytetu, nie są realizowane projekty, które można podzielić na sektory gospodarki.

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Od uruchomienie Programu do końca okresu sprawozdawczego największe zaangażowanie w realizację projektów wykazały JST (59 projektów na kwotę dofinansowania 39,30 mln EUR) oraz uczelnie i jednostki naukowe (33 projekty na kwotę dofinansowania 37,34 mln EUR). Rozkład beneficjentów związany jest ze specyfiką projektów realizowanych w ramach przedmiotowego priorytetu. W ramach przedmiotowego priorytetu przedsiębiorstwa oznaczają osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe.

Rysunek 44 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

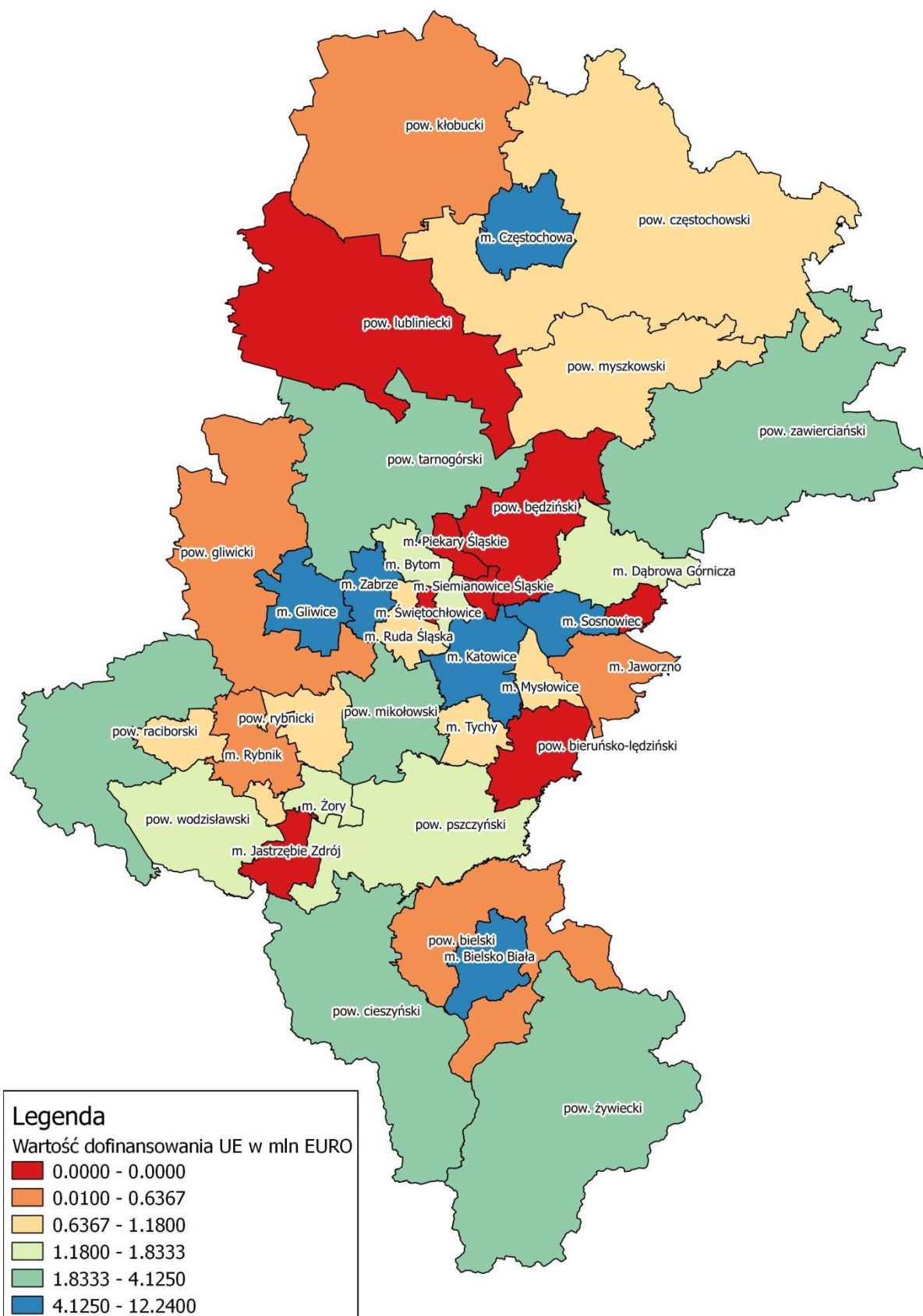
Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Ponad 79% środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około 19% na terenach wiejskich.

Tabela 30 Rozkład projektów w ramach priorytetu VIII w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	78	72,33
WIEJSKI	19	9,60
GÓRSKI	1	0,26

Wsparcie w ramach priorytetu VIII pozyskali głównie beneficjenci z centrum województwa. W podziale na powiaty ziemskie najwięcej środków zostało przeznaczonych na powiat cieszyński, gdzie łączna kwota dofinansowania UE wynosi 3,58 mln EUR. W ramach powiatów grodzkich (miasta na prawach powiatu) największe dofinansowanie otrzymały Miasto Katowice tj. 20,08 mln EUR oraz Miasto Częstochowa tj. 12,24 mln EUR.

Rysunek 45 Rozkład projektów w podziale na powiaty

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W priorytecie VIII większość projektów realizowana jest w zakresie infrastruktury społecznej (oświata). Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzi, Infrastruktura i Środowisko oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Współpracy Transgranicznej (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA POSTĘPU RZECZOWEGO

W załączniku nr IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu VIII, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane według stanu na koniec 2014 roku oparte zostały na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

W priorytecie VIII wśród wskaźników produktu największą realizację odnotowano dla wskaźnika *Liczba obiektów dydaktycznych objętych wsparciem, w tym: dot. szkolnictwa wyższego*, który osiągnął 284,62% wartości docelowej dla roku 2015. Wskaźnikiem rezultatu o największej realizacji jest wskaźnik *Liczba uczniów korzystających ze wspartej infrastruktury edukacyjnej* (realizacja na poziomie 419,72%). Spośród wskaźników priorytetu VIII wskaźnikiem o najniższej realizacji pozostaje wskaźnik *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*, którego realizacja w okresie sprawozdawczym nieznacznie wzrosła o 1 sztukę. Realizacja powyższego wskaźnika była problematyczna również w pozostałych priorytetach RPO WSL, gdzie zainteresowanie beneficjentów realizacją projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego skupiło się na priorytecie II. W priorytecie VIII realizowane będą 4 projekty z zakresu społeczeństwa informacyjnego.

Postęp wskaźnika *Liczba obiektów dydaktycznych objętych wsparciem* stanowi odpowiedź na wskazaną w analizie SWOT słabą stronę „niedoinwestowanie infrastruktury edukacyjnej”. W chwili obecnej realizacja wskaźnika przedstawia się na poziomie 92 sztuk przy założonej wartości docelowej dla 2015 roku wynoszącej 53 sztuki, co oznacza realizację wskaźnika w 173,58%.

W priorytecie wśród wskaźników rezultatu wskaźnik *Liczba studentów korzystających ze wspartej infrastruktury edukacyjnej* nie został jeszcze zrealizowany osiągając 33,50% wartości docelowej wskaźnika dla 2015 roku i szacowaną realizację na poziomie 47,87%. Wskaźnik ten realizowany jest w całości z poświęconego wsparciu infrastruktury jednostek szkolnictwa wyższego działania 8.1 *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*, jednak pomimo że 75% projektów generuje jego postęp wartość docelowa nie zostanie osiągnięta, gdzie na przeszkodzie stanęła przeszacowana wartość docelowa wskaźnika przy ograniczonej alokacji przeznaczonej na działanie 8.1 *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*. Zakładając, że przy obecnej alokacji szacowana realizacja wskaźnika wyniosła 78,993 tyś. osób, do zrealizowania

wartości docelowej wskaźnika (165 tys. osób) alokacja powinna być ponad dwukrotnie większa. W ramach działań zaradczych mających na celu zwiększenie wartości wskaźnika IZ RPO WSL zorganizowało m.in. dodatkowy konkurs dla działania 8.1 ogłoszony w dniu 2 marca 2009 r.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji i szacowanej realizacji wskaźników w czterech podziałach procentowych.

Rysunek 46 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu VIII

Rysunek 47 Szacowana realizacja w ramach priorytetu VIII

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO WSL a Strategią UE 2020 (inicjatywami flagowymi) przedstawiono poniżej.

Europejska Agenda Cyfrowa

- *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*

Młodzież w drodze

- *Liczba projektów z zakresu edukacji, w tym: infrastruktury szkolnictwa wyższego,*
- *Liczba obiektów dydaktycznych objętych wsparciem, w tym: dot. szkolnictwa wyższego*
- *Liczba studentów korzystających ze wspartej infrastruktury edukacyjnej*

W ramach priorytetu realizowane są trzy wskaźniki Komisji Europejskiej tzw. (Core Indicators): *Liczba projektów z zakresu edukacji, Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, Liczba studentów korzystających ze wspartej infrastruktury edukacyjnej.*

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

Wnioski, jakie uzyskano w ramach badania ewaluacyjnego *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013* przeprowadzonego w okresie sprawozdawczym.

1. Ciągłe zwiększanie liczby miejsc w przedszkolach nadal nie zaspokaja rosnących potrzeb na edukację przedszkolną, o czym świadczy szybko zwiększająca się skala odmów przyjęć do przedszkoli z powodu braku miejsc.
2. W szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych potrzeby inwestycyjne są ogromne, o czym świadczy zainteresowanie aplikowaniem do *działania 8.2*, a także fakt, że zdecydowana większość inwestycji nie mogłaby być zrealizowana bez wsparcia zewnętrznego.
3. Konieczne są dalsze inwestycje w budynki (remonty i modernizacje) oraz wyposażenie, sprzęt dydaktyczny, laboratoryjny, warsztatowy, pracownie komputerowe.
4. Koszty modernizacji i zakupu wyposażenia pracowni edukacji zawodowej są znacznie wyższe niż pracowni szkół ogólnokształcących. Stwierdza się niedoinwestowanie szkolnictwa zawodowego w tym zakresie.
5. W przypadku szkół o profilu zawodowym inwestycje powinny być ukierunkowane przede wszystkim na unowocześnienie pracowni, tak, aby nadążać za postępem technologicznym oraz aby jak najpełniej pozwalały uczniom na praktyczne poznanie zawodu i późniejsze lepsze odnalezienie się na rynku pracy.
6. Edukacja wyższa mimo ciągłych inwestycji w unowocześnienie warunków kształcenia, nadal wymaga doinwestowania.

7. Problemem pozostaje niski odsetek dorosłych uczestniczących w różnych formach doksztalcania, a także utrudniony dostęp do edukacji ustawicznej na obszarach wiejskich i w mniejszych miejscowościach.
8. Wyzwaniem dla systemu edukacji ustawicznej jest poszerzenie się grupy odbiorców usług o osoby starsze, które z racji wydłużenia wieku emerytalnego, będą dłużej pozostawały aktywne zawodowo.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu VIII zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania, uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w Programie.

PODSUMOWANIE

Jakość kształcenia zależy między innymi od warunków lokalowych oraz wyposażenia placówek, w których są prowadzone zajęcia dydaktyczne. Istotną barierą rozwoju uczelni wyższych oraz placówek oświatowych na niższych szczeblach stanowi ograniczony dostęp do infrastruktury w zakresie edukacji. Na potrzeby powyższych wyzwań w RPO WSL został wpisany priorytet VIII, którego celem jest stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa o wysokich kwalifikacjach zawodowych, poszukiwanych na rynku pracy.

Województwo śląskie sprzyja zdobywaniu wiedzy oraz rozwojowi zainteresowań i talentów jego mieszkańców. Silną stroną infrastruktury społecznej w województwie śląskim są liczne ośrodki edukacyjne, naukowe i badawcze. Na terenie województwa śląskiego działa 45 szkół wyższych. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach jest jedną z najstarszych uczelni ekonomicznych w kraju, a w Akademii Muzycznej mieści się jedyny w Polsce Instytut Jazzu i Muzyki Rozrywkowej. Uniwersytet Śląski oraz Śląski Uniwersytet Medyczny zaliczane są do grona najbardziej prestiżowych polskich uczelni. Z Akademii Wychowania Fizycznego wywodzi się wielu znanych sportowców, którzy odnoszą liczne sukcesy sportowe. Natomiast Politechnika Śląska w Gliwicach zaliczana jest do najwyższej notowanych uczelni technicznych w Polsce. W roku szkolnym 2013/2014 na terenie województwa śląskiego funkcjonowało: 1 245 szkół podstawowych, 793 gimnazjów, 1066 szkół ponadgimnazjalnych, 418 szkół policealnych oraz 466 szkoły dla dorosłych. Wychowanie przedszkolne stanowi także ważny element edukacji, na który składa się 1498 przedszkoli.

Projekty dotyczące inwestycji w infrastrukturę i wyposażenie uczelni wyższych w dużym stopniu przyczyniły się do poprawy warunków i jakości kształcenia. Na taki wniosek pozwala analiza zakresu projektów, które w dużym stopniu nie ograniczały się do podstawowych inwestycji w budynki, ale obejmowały wyposażenie pracowni i laboratoriów, co sprzyja rozwojowi bardziej dostępnego systemu kształcenia o wysokiej jakości i efektywności. To

z kolei jest kluczowym warunkiem rozwoju społeczeństwa, a także drogą do podnoszenia jakości życia. Dzięki realizacji projektów nastąpiło lub nastąpi poszerzenie i polepszenie oferty edukacyjnej.

Przykładem ciekawego projektu może być projekt *Cieszyński Kampus Uniwersytecki: Info – Art*. Głównymi założeniami projektu było dostosowanie 3 obiektów dydaktycznych kampusu (w tym hali sportowej z basenem) oraz budynku dydaktycznego pn. *Laboratorium Nowych Mediów* dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto w ramach projektu przebudowano i rozbudowano budynek dla „Laboratorium Nowych Mediów” umożliwiające wprowadzenie nowych standardów kształcenia artystycznego i pedagogicznego poszerzających tradycyjną edukację o współczesne zagadnienia związane z nowymi mediami w sztuce i edukacji. Powyższe dotyczy szeroko rozumianej edukacji informatycznej przyszłych nauczycieli i artystów pozwalającej na swobodne poruszanie i komunikowanie się w świecie rzeczywistym i wirtualnym czy na współpracę z mediami. W ramach projektu „Laboratorium Nowych Mediów” wyposażone zostało w urządzenia dydaktyczne i inne pomoce naukowe.

Dzięki realizacji projektów rozszerzono również ofertę edukacyjną i sportową, co również jest zgodne z analizą wniosków o dofinansowanie, gdzie aż w 24 z nich wskazano na inwestycje w tym zakresie. Nowoczesna infrastruktura sportowa sprzyja między innymi aktywności pozaszkolnej - przy odpowiednim zarządzaniu stwarzając warunki do korzystania z zajęć pozalekcyjnych i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży. W przypadku jednego projektu zbudowano np. świetlicę środowiskową, co będzie miało wpływ na zagospodarowanie czasu poza lekcjami dla dzieci i młodzieży, w tym też dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Słusznie we wniosku o dofinansowanie zwrócono uwagę na długofalowe cele projektu w postaci zapewnienia właściwego rozwoju dzieci i młodzieży co przyczyni się do zapobiegania patologiom społecznym, likwidowania degradacji społeczno - ekonomicznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, zmniejszeniu bezrobocia. Jako ciekawy przykład może posłużyć projekt pn. *Bliżej sportu - budowa kompleksu lekkoatletycznego przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu*. Projekt polegał na budowie kompleksu lekkoatletycznego w formie nowej hali lekkoatletycznej wraz z zapleczem higieniczno-socjalnym oraz dwufunkcyjnym boiskiem zewnętrznym do piłki ręcznej i tenisa ziemnego przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu przy ul. Kozielskiej 19. Obiekt, funkcjonujący jako nowoczesne centrum treningowe, będzie umożliwiał rozwój systemu edukacji, poprawę i wyrównywanie szans poprzez podniesienie jakości kształcenia uczniów, którzy ze względu na specyfikę szkoły pochodzą z całej Polski, w tym również z terenów wiejskich. Prezentowana inwestycja stworzy wszechstronne warunki do rozwoju uczniów, którzy będą mieli szansę konkurować ze sportowcami w różnych dyscyplinach lekkoatletycznych na arenach krajowych i międzynarodowych.

Rozwój nauki, techniki, przemiany dokonujące się w skali globalnej, regionalnej i lokalnej sprawiają, że obecny rynek pracy wymaga stałego podnoszenia i uzupełniania kwalifikacji. Sprostanie tym wyzwaniom cywilizacji możliwe jest dzięki obecności kształcenia ustawicznego i wzrastającemu poziomowi edukacji, co przekłada się również na wzrost

i rozwój postępu społecznego i gospodarczego. Dlatego też celem działania 8.3. *Infrastruktura kształcenia ustawicznego* jest wzrost dostępności i poprawa warunków kształcenia ustawicznego w regionie. Interesującym przykładem w ramach działania 8.3 jest projekt pn. *Rozbudowa i modernizacja Powiatowego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wodzisławiu Śląskim ul. Gałczyńskiego 1*. Realizacja projektu zakładała modernizację części istniejących warsztatów, rozbudowę warsztatów i pracowni, wyposażenie powstałych powierzchni w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz niezbędne meble, zagospodarowanie otoczenia powstającego obiektu dydaktycznego, polegające na stworzeniu dodatkowych miejsc parkingowych, placu manewrowego oraz drogi dojazdowej.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach RPO WSL są zgodne z *Strategią Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020*. W ramach celu strategicznego: *Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży* został wyznaczony kierunek działań polegający na wspieraniu działań na rzecz zdobywania wykształcenia. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną zwiększą możliwości edukacyjne regionu, co przełoży się na zwiększenie szans rozwoju kariery zawodowej i pogłębiania zainteresowań. Ponadto w województwie śląskim realizowane są projekty miękkie z przedmiotowego obszaru z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, które są komplementarne z inwestycjami w ramach RPO WSL, dzięki czemu pomoc w zakresie edukacji jest bardziej kompleksowa.

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu.

PRIORYTET IX

ZDROWIE I REKREACJA

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu jest *poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu*. W ramach priorytetu wspierane są działania w zakresie leczenia zamkniętego i otwartego oraz lokalnej infrastruktury sportowej.

Realizacji priorytetu służyć mają trzy działania:

- 9.1 *Infrastruktura leczenia zamkniętego,*
- 9.2 *Infrastruktura leczenia otwartego,*
- 9.3 *Lokalna infrastruktura sportowa.*

Na realizację priorytetu IX alokowano 57 759 000 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 3,3% wartości *Programu*.

Opis wkładu priorytetu w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn znajduje się w pkt. 2.2.1 *Sprawozdania*.

Informacje nt. zasady cross – financing realizowanej w ramach przedmiotowego priorytetu znajdują się w pkt. 2.6.3 *Sprawozdania*.

IZ RPO WSL nie planuje żadnych zmian w alokacji priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym przeprowadzono badanie *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*. W ramach badania podsumowano i oceniono wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów. W pkt. *Realizacja ewentualnych zaleceń i rekomendacji KE* zaprezentowano wnioski, jakie uzyskano w ramach badania. Informacja o powiązanych z wnioskami rekomendacjami, które zostały skierowane do wdrożenia znajdują się w punkcie 2.7.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

W ramach priorytetu IX występuje wyłącznie konkursowa procedura oceny i wyboru projektów.

Wnioski o dofinansowanie

W ramach przedmiotowego priorytetu do końca 2014 roku złożono 317 wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania 142,82 mln EUR, co stanowi 247% alokacji priorytetu. Do dofinansowania wybrano 183 projekty o łącznej wartości dofinansowania 65,66 mln EUR.

Umowy o dofinansowanie

Podpisano 178 umów o dofinansowanie, z czego 1 umowę podpisano w 2014 roku. Łączna wartość dofinansowania umów wynosi 57,04 mln EUR, co stanowi 98% dostępnej alokacji na priorytet (stan na 31 grudnia 2014r.). Oszczędności powstałe podczas realizacji projektów czy korekty finansowe nierzadko powodują zmniejszenie kwoty dofinansowania i konieczność aneksowania umów.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

Do końca 2014 roku certyfikowano wydatki na kwotę 55,45 mln EUR co stanowi 96% dostępnej alokacji.

Rysunek 48 Realizacja priorytetu IX od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym

Poniżej w tabeli przedstawiono postęp realizacji *priorytetu IX* w podziale na działania. Stopień wykorzystania alokacji w poszczególnych działaniach jest na bardzo wysokim poziomie, jednakże w okresie sprawozdawczym część zasobów finansowych została przesunięta z działania 9.1 *Infrastruktura lecznictwa zamkniętego* do działania 9.3 *Lokalna infrastruktura sportowa* w celu pełniejszego wykorzystania alokacji priorytetu IX.

Tabela 31 Postęp realizacji priorytetu IX w podziale na działania

Działanie	Alokacja mln EUR	Zatwierdzone wnioski do dofinansowania		Podpisane umowy		Płatności		Certyfikacja	
		mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%
9.1	24,57	27,11	110,26%	24,60	100,03%	23,71	96,45%	23,71	96,45%
9.2	11,75	12,76	108,64%	11,50	97,84%	11,45	97,48%	11,45	97,48%
9.3	21,42	25,78	120,37%	20,95	97,80%	20,28	94,71%	20,28	94,71%

Projekty kluczowe

W ramach priorytetu nie są realizowane projekty kluczowe.

Harmonogram konkursów

Od początku uruchomienia Programu w ramach priorytetu IX odbyło się 5 konkursów na łączną kwotę 57,75 mln EUR. W okresie sprawozdawczym nie zostały ogłoszone żadne nowe konkursy.

ROZKŁAD PROJEKTÓW

Projekty w podziale na sektory gospodarki

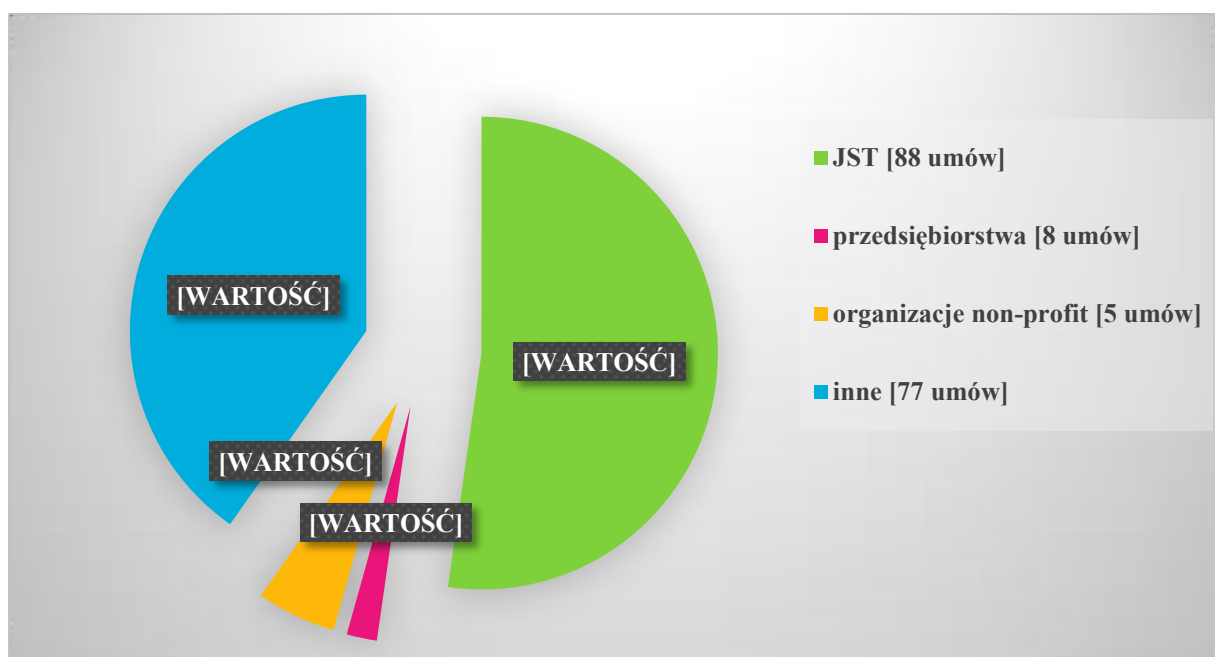
W ramach przedmiotowego priorytetu, nie są realizowane projekty, które można podzielić na sektory gospodarki.

Projekty w podziale na formy prawne beneficjentów

Analizując rozkład udzielonego wsparcia według typu beneficjentów, najszersze grono odbiorców zarówno pod względem liczby projektów, które otrzymały dofinansowanie jak również wartości stanowią JST na poziomie 29,81 mln EUR, co stanowi 52,27% wszystkich podpisanych umów o dofinansowanie. Na drugim miejscu w kategorii inne znajdują się publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz spółdzielnie, których dofinansowanie wyniosło 22,94 mln EUR. W ramach przedmiotowego priorytetu przedsiębiorstwa oznaczają podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, prowadzące działalność w publicznym systemie ochrony zdrowia.

Rysunek 49 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów

Projekty w podziale na rozkład terytorialny

Ponad **78%** środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast **18%** na terenach wiejskich.

Tabela 32 Rozkład projektów w ramach priorytetu IX w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)

OBSZAR	LICZBA	DOFINANSOWANIE UE
MIEJSKI	126	44,76
WIEJSKI	46	10,74
GÓRSKI	6	1,53

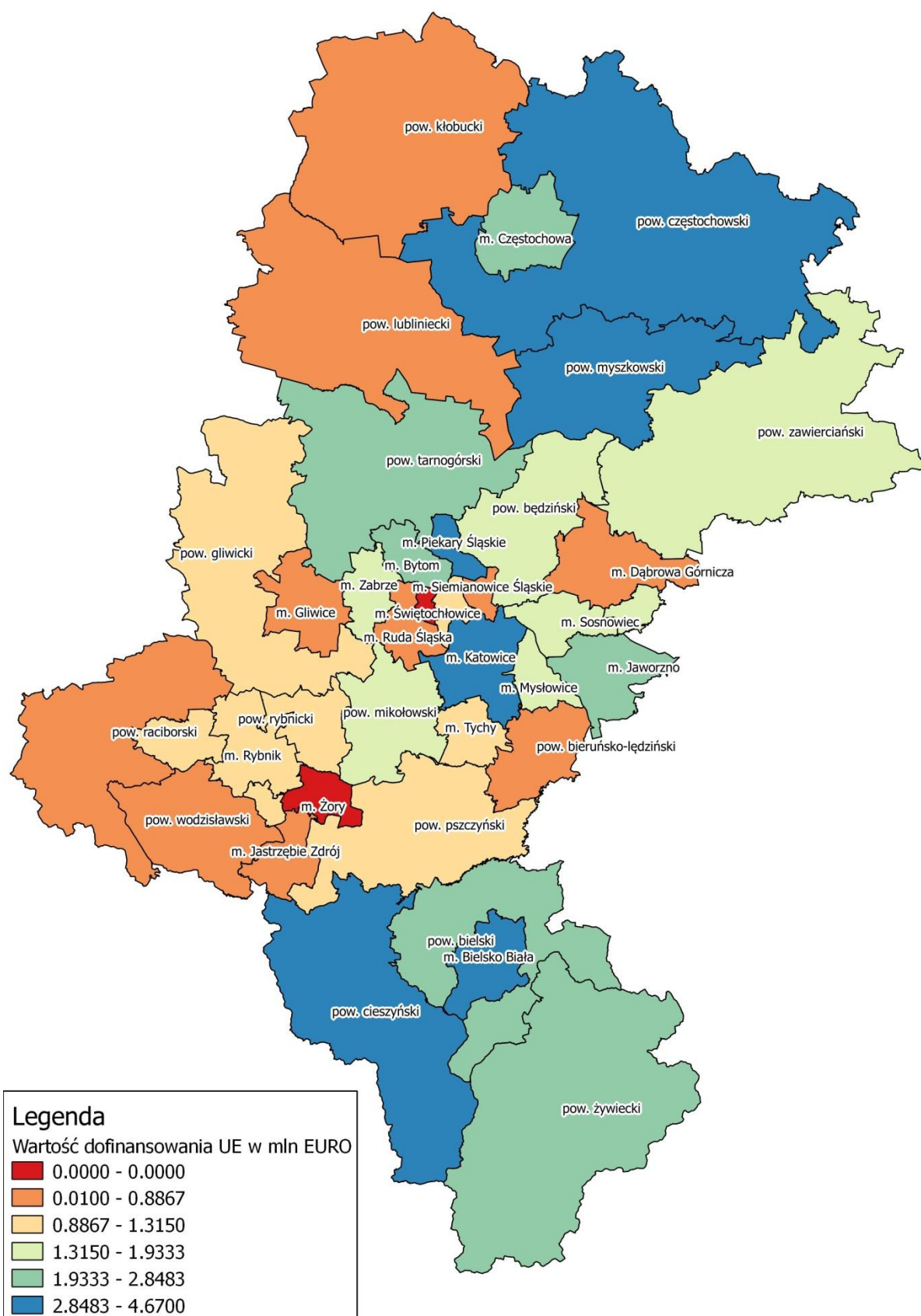
**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wsparcie w ramach priorytetu IX pozyskali głównie beneficjenci z centrum i południa województwa. W podziale na powiaty ziemskie najwięcej środków, podobnie jak w 2013r., zostało przeznaczonych na powiat cieszyński, gdzie łączna kwota dofinansowania UE wynosi 4,61 mln EUR. W ramach powiatów grodzkich (miasta na prawach powiatu) największe dofinansowanie otrzymało Miasto Bielsko-Biała tj. 4,18 mln EUR oraz Miasto Piekary Śląskie tj. 3,53 mln EUR.

Rysunek 50 Rozkład projektów w podziale na powiat

Projekty w podziale na obszary wsparcia

W priorytecie IX większość projektów realizowana jest w zakresie obszarze infrastruktura społeczna (ochrona zdrowia). Działania podejmowane w ramach priorytetu są powiązane z działaniami realizowanymi w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzi, Infrastruktura i Środowisko oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (komplementarność międzyprogramowa).

ANALIZA POSTĘPU RZECZOWEGO

W załączniku nr IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu IX, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane według stanu na koniec 2014 roku oparte zostały na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

W priorytecie IX w okresie sprawozdawczym żaden ze wskaźników produktu nie został zrealizowany w 100%, spośród, których wskaźnik *Liczba ośrodków zdrowia, w których przeprowadzono prace remontowe/ modernizacyjne lub zakupiono/ zmodernizowano sprzęt medyczny* został zrealizowany w największym stopniu wynoszącym 70,59% wartości docelowej dla 2015 roku. Również jak wynika z wynoszącej 56,41% szacowanej realizacji nieosiągnięty zostanie wskaźnik *Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia*, na którego niezadowalający wynik wpływ miała wyższa od spodziewanej średnia wartość projektu, co przyczyniło się do zrealizowania mniejszej niż oczekiwano liczby projektów z zakresu działań 9.1 Infrastruktura leczenia zamkniętego oraz 9.2 Infrastruktura leczenia otwartego. Najslabiej realizowany był natomiast wskaźnik *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*, którego realizacja w bieżącym okresie sprawozdawczym pozostała bez zmian i wynosi 5 sztuk. Realizacja powyższego wskaźnika była problematyczna również w pozostałych priorytetach RPO WSL, gdzie zainteresowanie beneficjentów realizacją projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego skupiło się na priorytecie II. W priorytecie IX realizowanych będzie 6 projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego.

Wśród wskaźników rezultatu poziom zrealizowania przekraczający swoją wartość docelową uzyskał wskaźnik *Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej objętej wsparciem*, którego realizacja ponad trzykrotnie przekroczyła wartość docelową dla 2015 roku. Wskaźnik ten jest jedynym wskaźnikiem obrazującym postęp rzeczowy *działania 9.3*. W priorytecie IX swoją wartość docelową oprócz ww. wskaźnika osiągnął również wskaźnik *Liczba porad udzielonych z wykorzystaniem infrastruktury ochrony zdrowia objętej wsparciem w ramach programu*, a realizacja wskaźnika *Potencjalna liczba badań specjalistycznych przeprowadzonych z wykorzystaniem infrastruktury ochrony zdrowia objętej wsparciem*

w ramach programu wynosi 97,5%, dzięki wzrostowi o niemal 248 tys. liczby badań będących przedmiotem wskaźnika w okresie sprawozdawczym, to jest w 2014 roku.

Postęp wskaźnika *Liczba ośrodków zdrowia, w których przeprowadzono prace remontowe/modernizacyjne lub zakupiono/ zmodernizowano sprzęt medycznym* stanowi odpowiedź na wskazaną w analizie SWOT słabą stronę „niedoinwestowanie i zły stan infrastruktury zdrowotnej”. W chwili obecnej poziom realizacji wskaźnika kształtuje się na poziomie 120 sztuk.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji wskaźników w czterech podziałach procentowych. W związku z wysokim poziomem wdrażania przedmiotowego priorytetu, poziom realizacji i szacowanej realizacji wskaźników jest na podobnych poziomach. Tylko jeden wskaźnik tj. *Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego*, zostanie osiągnięty na poziomie do 50%.

Rysunek 51 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu IX

Rysunek 52 Szacowana realizacja w ramach priorytetu IX

Korelację pomiędzy wskaźnikami w ramach RPO WSL a Strategią UE 2020 (inicjatywami flagowymi) przedstawiono poniżej.

W ramach priorytetu realizowane są dwa wskaźniki Komisji Europejskiej tzw. core indicators: Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia, Liczba projektów dot. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

REALIZACJA EWENTUALNYCH ZALECEŃ I REKOMENDACJI KE

Poniżej wnioski, jakie uzyskano w ramach badania ewaluacyjnego *Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*.

1. Niedoinwestowanie placówek leczenia zamkniętego i otwartego wymaga dalszych interwencji. Większość respondentów widzi potrzebę dalszych inwestycji, przede wszystkim w zakresie modernizacji i zakupu sprzętu medycznego. W przypadku leczenia zamkniętego priorytetem będzie również inwestowanie w infrastrukturę techniczno-sanitarną placówek.
2. Analizy wskazują na konieczność ukierunkowania wsparcia na zaspokojenie potrzeb wynikających z czynników demograficznych i cywilizacyjnych oraz wyzwań nowoczesnej medycyny.
3. Typologia projektów dotyczących infrastruktury sportowo-rekreacyjnej odzwierciedla stereotypowe myślenie decydentów o masowym uprawianiu sportów, które najczęściej kojarzą się z graniem w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę. W obszarze Działania 9.3 realizacja projektów w niewystarczającym stopniu przyczyniła się do zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu do taniej, nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Projekty polegały głównie na budowie/ modernizacji boisk i stadionów, które w niewielkim stopniu realizują cel „dostępności dla wszystkich mieszkańców”.
4. Szczególne potrzeby, odzwierciedlające specyfikę miast w regionie, dotyczą istniejących, starszych osiedli, gdzie są największe deficyty. Kolejną cechą charakterystyczną regionu jest duża liczba terenów przemysłowych.

REKOMENDACJE IZ ODNOŚNIE DALSZEGO PRZEBIEGU REALIZACJI PRIORYTETU

IZ RPO WSL na bieżąco monitoruje postęp wdrażania priorytetu IX zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. Biorąc pod uwagę projekty wybrane do dofinansowania, IZ RPO WSL uznaje że przekazane wsparcie w pełni realizuje cele, jakie zostały założone na etapie programowania, uwzględniając wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w Programie.

PODSUMOWANIE

Jednym z najważniejszych priorytetów rozwoju województwa śląskiego są działania dotyczące sfery zdrowia. Specyfika województwa m.in.: silna degradacja środowiska, a w efekcie: wyższy od średniej krajowej wskaźnik urodzeń przedwczesnych i wad wrodzonych, wyższa częstotliwość zapadania na choroby nowotworowe, schorzenia przewlekłe i zaburzenia psychiczne, warunki środowiskowe, a także wielkomiejska aglomeracja powodują, że mieszkańcy województwa są bardziej narażeni na skrócony okres życia w pełnym zdrowiu i zwiększoną w stosunku do innych regionów kraju zachorowalnością, w województwie śląskim notuje się także najtrudniejsze warunki pracy, co piąta osoba pracuje w warunkach zagrożenia życia.

Jedną z dziedzin wyróżniającą województwo śląskie nie tylko na tle kraju, ale również na arenie międzynarodowej jest właśnie medycyna. Opiekę zdrowotną w regionie tworzy sieć różnorodnych placówek ogólnych i specjalistycznych. Specjalistyczne szpitale znajdujące się na terenie województwa śląskiego zajmują czołowe miejsca w ogólnopolskich rankingach. Na szczególną uwagę zasługuje Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu – jeden z najważniejszych w Polsce ośrodków transplantacji serca. Kardiochirurgia to także specjalność I Kliniki w Katowicach Ochojcu, która jest jedną z najlepszych na świecie pod względem operacji małoinwazyjnych i stosowania nowoczesnych technologii. Oprócz kardiologii, do specjalności medycznych, w których województwo śląskie się wyróżnia, należy onkologia. Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gliwicach jest obecnie najnowocześniejszym szpitalem w kraju. Z kolei Klinika Hematologii i Transplantacji Szpiku w Katowicach to liczący się w Europie ośrodek przeszczepiania szpiku. Jako jedyny w kraju katowicki ośrodek posiada akredytację przy Amerykańskim Banku Dawców Szpiku. Natomiast Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach Śląskich jest wiodącym w Polsce ośrodkiem, leczącym urazy oparzeniowe i ich następstwa.

Inwestycje w obszarze ochrony zdrowia miały służyć poprawie jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych, a nie powiększaniu ilościowemu zasobów infrastrukturalnych sektora, tj. tworzeniu nowych jednostek ochrony zdrowia, oddziałów, zwiększaniu ilości łóżek szpitalnych. Zdaniem ekspertów takie podejście było słuszne, zważywszy na najwyższą w kraju liczbę szpitali oraz to, że często na terenie jednego miasta znajdują się placówki oferujące usługi w tych samych dziedzinach, stanowiąc dla siebie konkurencję.

Analizy badań jakościowych i ilościowych wskazują jednoznacznie, iż realizacja projektów przyniosła korzyści w postaci poprawy jakości usług medycznych. Na ten cel można spojrzeć z trzech punktów widzenia: pacjenta, personelu medycznego oraz samej placówki (osób zarządzających) uwzględniając również dwa typy interwencji – inwestycje w budynki oraz wyposażenie w sprzęt medyczny.

Zakup wyposażenia medycznego był elementem 33 projektów w ramach priorytetu IX. Średnia wartość projektu to 660 tys. EUR (pod uwagę wzięto wyłącznie projekty realizujące typ interwencji nr 2 tj. modernizacja sprzętu medycznego, zakup nowej aparatury medycznej oraz prace remontowe wynikające z konieczności dostosowania pomieszczeń do użytkowania zakupionego sprzętu). W ich wyniku zakupiono 1864 sztuki sprzętu, osiągając zakładany wskaźnik w 95%. W najbardziej kompleksowych projektach liczba sprzętu wyniosła od 100 do prawie 300. Średnio zakupiono 48 sztuk w ramach jednego projektu. W przypadku 6 projektów celem był zakup pojedynczych urządzeń, np. rezonansu lub tomografu komputerowego, mammografu, aparatu UKG z Dopplerem kolorowym.

Projektem, który zakończył swą realizację w 2014r. jest projekt pn. *Zakup sprzętu i aparatury medycznej w celu podniesienia jakości i dostępności usług medycznych w Beskidzkim Centrum Onkologii - Szpitalu Miejskim im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej*. Projekt polegał na zakupie aparatury medycznej na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii i urządzeń do Centralnej Sterylizatorni Beskidzkiego Centrum Onkologii - Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej. Zakup pozwoli na wymianę części starego, wyeksploatowanego i awaryjnego sprzętu oraz na doposażenie powyższych jednostek, co jest

niezbędne do: zapewnienia odpowiedniej jakości i dostępności usług, utrzymania kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz dostosowania placówki do *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 10.11.2006r.* Realizacja projektu przyczyniła się m.in. do poprawy stanu zdrowia mieszkańców powiatu bielskiego i Miasta Bielsko-Biała, zmniejszenia śmiertelności na choroby układu krążenia, ograniczenia liczby niepełnosprawnych wykluczonych z życia zawodowego i społecznego.

Pośrednią korzyścią dla pacjentów jest oszczędność czasu w sytuacji, kiedy szpital (lub poradnie) zostały wyposażone w sprzęt wcześniej niedostępny, przez co przed realizacją projektu, pacjenci byli zmuszeni jeździć do innych miejscowości. Przykładem może być szpital powiatowy w Myszkowie, gdzie zakup sprzętu medycznego sprawił, że pacjenci już nie muszą na bardziej specjalistyczne badania jeździć do Częstochowy lub Katowic, jak to dotychczas miało miejsce. W/w szpital w ramach projektu *Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zakup specjalistycznej aparatury medycznej wraz z pracami adaptacyjnymi dla Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Myszkowie* zakupił specjalistyczną aparaturę medyczną wraz z przeprowadzeniem prac adaptacyjnych pomieszczeń w celu prawidłowego funkcjonowania tomografu komputerowego. Realizacja planowanego projektu inwestycyjnego przyczyniła się do wzrostu dostępności pacjentów do nowych i ulepszonych specjalistycznych badań lekarskich oraz wzrosła poprawa jakości oferowanych usług medycznych świadczonych przez Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Myszkowie.

Analiza wniosków o dofinansowanie pokazuje, że w 12 projektach na 33 efektem doposażenia w sprzęt medyczny jest zaoferowanie pacjentom nowych usług w obszarze diagnozy lub leczenia, co wymiennie świadczy o wpływie inwestycji na poprawę dostępności usług medycznych. W pozostałych przypadkach zwiększenie ilości sprzętu medycznego w ramach jednostki głównie prowadziło do wymiany sprzętu na nowy (ilość sprzętu w ramach jednostki pozostaje niezmienna), co prowadzi do wzrostu jakości badań medycznych, ale nie przyczynia się w dużym stopniu do zwiększenia obsługiwanych pacjentów. Ma to miejsce w sytuacjach, kiedy stary sprzęt był awaryjny, co powodowało konieczność przekładania badań na inne terminy.

Analiza danych ogólnodostępnych wskazuje na stosunkowo dobrą sytuację województwa śląskiego pod względem dostępności do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców. Na 100 km² podmiotów w 2010 roku było więcej niż średnio w Polsce. Jednocześnie stopień wykorzystania obiektów jest zdecydowanie wyższy niż średnia dla Polski (z wyjątkiem pływalni odkrytych oraz Aquaparków). Dane te są istotne dla oceny, w jakim stopniu wsparto istniejącą infrastrukturę oraz dla wskazania potrzeb. Ciekawym projektem w ramach działania 9.3 *Lokalna Infrastruktura sportowa* jest projekt „*Wisła miejscem aktywnego spędzania czasu wolnego - modernizacja i rozbudowa lokalnej infrastruktury sportowej*”. Przedmiotem niniejszej inwestycji jest kompleksowa modernizacja i rozbudowa lokalnej infrastruktury sportowej Miasta Wisły, co przyczyni się do poprawy warunków aktywnego spędzania czasu wolnego w miejscowości. Projekt obejmuje prace na terenie Parku Kopczyńskiego (centrum miasta) oraz terenu rekreacyjnego "Jonidło", które nie pełnią należycie swych funkcji rekreacyjno-sportowych. W wyniku realizacji przedsięwzięcia

na terenie Parku Kopczyńskiego powstały m.in. ścieżka zdrowia, trasa biegowa (rolkowa), zrewitalizowane zostało istniejące boisko zielone. Na obszarze "Jonidla" powstały dwie trasy biegowe - mała wokół boiska oraz duża od boiska do oczka wodnego. Ponadto w ramach projektu utworzona została ścianka do piłki nożnej. W dniu 11 czerwca 2014 r. na Jonidle odbyła się impreza „Dzień Sportu” promująca w/w projekt

Pozytywnym przykładem projektu łączącym w sobie cechy projektów kompleksowych, a dodatkowo realizującym potrzebę udostępniania mieszkańcom terenów przemysłowych, jest projekt *Dostosowanie terenu pogórniczego parku Księża Góra dla potrzeb rekreacyjno-sportowych mieszkańców Gminy Radzionków, powiatu tarnogórskiego oraz miast na prawach powiatu: Bytom i Piekary Śląskie*. Przedmiotem projektu było wykonanie ogólnodostępnych wielofunkcyjnych sieci ścieżek przeznaczonych do aktywnego spędzania wolnego czasu (między innymi jazda na rowerze, biegi rekreacyjne, jazda na rolkach, nordic walking i innych) w kompleksie rekreacyjno – sportowym, jakim jest teren Księżej Góry w Radzionkowie. W wyniku projektu powstał otwarty obiekt sportowy w postaci wielofunkcyjnych, ogólnodostępnych i bezpłatnych ścieżek rekreacyjno – sportowych. W ramach projektu wykonano oświetlenie ścieżek i utworzenie miejsc rekreacyjno – postojowych, wyposażonych w zestawy do ćwiczeń siłowych, ławki, miejsca do gry w szachy i inne niezbędne urządzenia do sportu i rekreacji.

Podsumowując, w obszarze zdrowia zrealizowane projekty w dużym stopniu zaspokoiły potrzeby placówek wynikające z przestarzałego sprzętu, a także konieczności dostosowania placówek do przepisów prawa. Biorąc pod uwagę liczbę placówek w regionie oraz zainteresowanie aplikowaniem o środki, potrzeby inwestycyjne w regionie, szczególnie w obszarze leczenia otwartego, nie zostały zaspokojone. Ze względu na częste umiejscowienie szpitali i przychodni w starych i niedoinwestowanych budynkach, nadal istnieje potrzeba ich remontowania i modernizacji, szczególnie w mniejszych

miejsowościach. Z kolei zapotrzebowanie na zakup sprzętu medycznego będzie utrzymywał się na podobnym poziomie, ze względu na szybkie starzenie się sprzętu, postęp technologiczny i potrzebę zakupu coraz bardziej nowoczesnych urządzeń.

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu.

PRIORYTET X **POMOC TECHNICZNA**

OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW

INFORMACJE OGÓLNE

Celem głównym priorytetu X jest *skuteczna absorpcja środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013*. W ramach priorytetu wspierane są procesy związane z przygotowaniem, zarządzaniem, monitorowaniem, oceną, kontrolą i ewaluacją realizacji RPO, działania mające na celu zwiększenie zdolności administracyjnych do wdrażania funduszy oraz informacja i promocja odnośnie Programu.

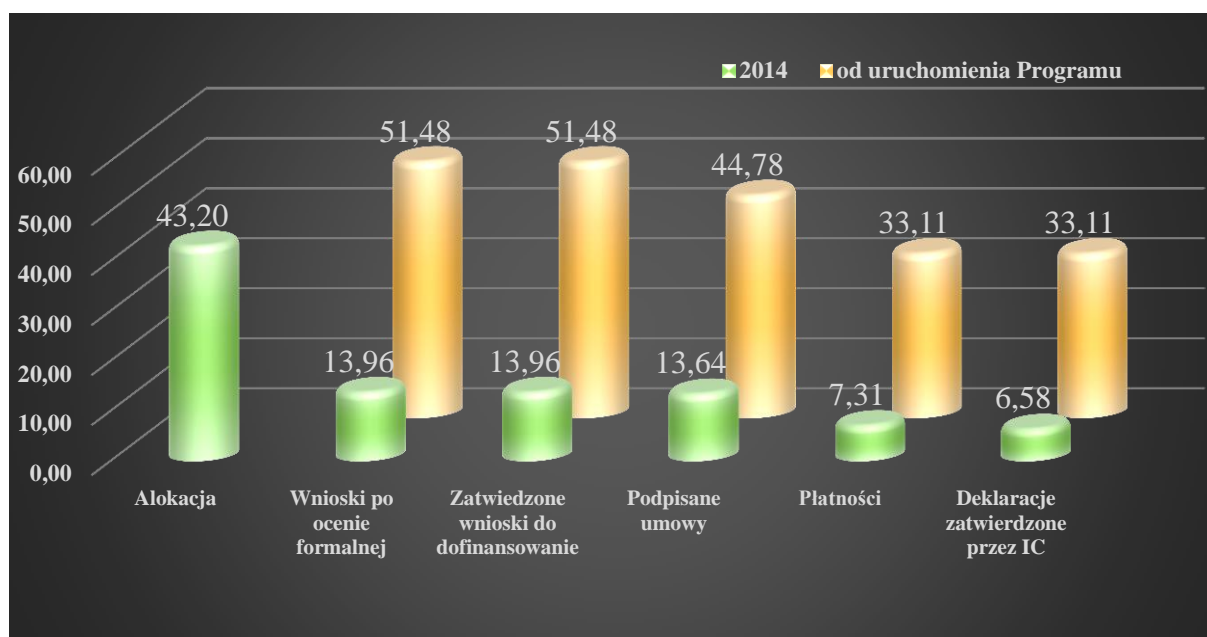
Realizacji priorytetu służyć mają dwa działania:

- 10.1 *Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania,*
- 10.2 *Działania informacyjne i promocyjne.*
-

Na realizację priorytetu X alokowano 43 196 934 EUR pochodzących z EFRR, co stanowi 2,47% wartości *Programu*.

ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO

Na koniec 2014r. poziom kontraktacji w ramach priorytetu wyniósł 103% alokacji, znaczny wzrost kontraktacji w okresie sprawozdawczym związany jest z rozpoczęciem wdrażania RPO WSL 2014-2020 (podpisano 9 umów). Wzrosła także wartość wypłaconych środków, na koniec 2014r. wyniosła ona 76% alokacji.

Rysunek 53 Realizacja priorytetu X Pomoc techniczna od uruchomienia Programu

ANALIZA POSTĘPU RZECZOWEGO

W załączniku IV do niniejszego *Sprawozdania* zostały przedstawione programowe wskaźniki produktu i rezultatu dla priorytetu X, dla kolejnych lat w ujęciu kumulatywnym. Przedstawione informacje prezentowane są według stanu na koniec 2014 roku oparte na danych dotyczących operacji zakończonych. Określone zostały wartości docelowe dla 2010, 2013 i 2015 roku oraz zaprezentowano szacowaną wartość na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie. Przedstawiono także wskaźniki przedmiotowego priorytetu w podziale na działania i poddziałania.

W przypadku wskaźników produktu priorytetu X 5 z ogólnej liczby 7 wskaźników produktu zrealizowana została w całości, a kolejny wskaźnik *Liczba zleconych ekspertyz, analiz, ocen i ewaluacji dotyczących programów* dzieli od zrealizowania w 100% osiągnięcie jeszcze 2 sztuk wskaźnika.

Jedyny wskaźnik rezultatu priorytetu X *Liczba beneficjentów uczestniczących w szkoleniach, seminariach, konferencjach, spotkaniach informacyjnych nt. RPO*, pomimo spadającego zapotrzebowania beneficjentów na uczestnictwo w organizowanych przez IZ RPO WSL oraz IP2 RPO WSL szkoleniach i spotkaniach informacyjnych dotyczących obecnej perspektywy finansowania RPO WSL nadal zwiększa swoją realizację. W okresie sprawozdawczym wskaźnik zanotował wzrost realizacji o 1000 osób.

Realizacja wskaźnika *Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)* w podziale na kobiety i mężczyzn w omawianym priorytecie wskazuje na większą liczbę utworzonych miejsc prac dla kobiet (275,5 dla kobiet i 78,75 nowych etatów dla mężczyzn). Równość szans kobiet i mężczyzn jest ważnym elementem szerszej kwestii równości szans, której przestrzeganie stanowi jedną z podstawowych zasad RPO WSL. Przy programowaniu

zostały założone podwskaźniki: miejsca pracy w podziale na płeć na równym poziomie, beneficjenci składając wnioski o dofinansowanie nie deklarują kogo zatrudnią, gdyż zostałaby zaburzona omawiana zasada, gdyż każdy ma mieć równy dostęp do zatrudnienia niezależnie od płci. Analizując omawiany wskaźnik w podziale na priorytety można zaobserwować, że w jednych zatrudnionych zostało więcej kobiet w innych mężczyzn. IZ RPO WSL przyjęła odpowiednie kryteria wyboru projektów do dofinansowania dot. polityk horyzontalnych (określenie stopnia realizacji polityki równych szans, polityki ochrony środowiska, wpływ projektu na utworzenie nowych miejsc pracy). Projekt mający pozytywny wpływ na realizację poszczególnych polityk horyzontalnych otrzymuje dodatkowe punkty w trakcie przeprowadzanej oceny merytoryczno-technicznej, co w konsekwencji zwiększa jego szansę na otrzymanie dofinansowania.

Poniżej na wykresach zaprezentowano postęp realizacji wskaźników w czterech podziałach procentowych. Na wykresie obrazującym szacowaną realizację nie przedstawiono wskaźników utworzone miejsca pracy w podziale na płeć, w związku z brakiem danych.

Rysunek 54 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu X

Rysunek 55 Szacowana realizacja w ramach priorytetu X

Szczegółowe informacje dot. realizacji przedmiotowego priorytetu zostały przedstawione w pkt. 6 niniejszego *Sprawozdania*.

OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

W okresie sprawozdawczym nie pojawiły się problemy z wdrażaniem przedmiotowego priorytetu.

4. PROGRAMY WSPÓLFINANSOWANE Z EFS – SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA WSPARCIA

Nie dotyczy

5. EFRR/FS – DUŻE PROJEKTY

W ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013* realizowane są trzy duże projekty w ramach dwóch priorytetów.

W związku z niedotrzymaniem terminu rzeczowego rozpoczęcia realizacji projektu *Budowa nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej Podium*, Zarząd Województwa Śląskiego, Uchwałą nr 3625/219/IV/2012 z dnia 21 grudnia 2012 r. podjął decyzję o rozwiązaniu przedmiotowej umowy na podstawie § 21 ust. 1 pkt. 1 umowy nr UDA-RPSL.06.01.00-00-002/09-00 o dofinansowanie projektu. 28 lutego 2013 r. Zarząd Województwa Śląskiego uchwałą nr 451/237/IV/2013 przyjął aktualizację URPO WSL na lata 2007-2013, w którym zostały zaktualizowane wartości projektów oraz usunięto z listy projekt kluczowy pn. *Budowa nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej Podium*. Pismem z dnia 18 marca 2013 r. Zarząd Województwa Śląskiego rozwiązał z Beneficjentem - Miastem Gliwice umowę

o dofinansowanie projektu nr UDA-RPSL.06.01.00-00-002/09-00 z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

BUDOWA NOWEJ SIEDZIBY MUZEUM ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH

Beneficjent: Muzeum Śląskie w Katowicach

Priorytet/działanie: VI Zrównoważony rozwój miast/ 6.1 Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu

Całkowita wartość projektu: 65,26 mln EUR.

Kwota dofinansowania: 43,27 mln EUR.

Przewidywany okres realizacji: 2007-2014

Realizacja finansowa projektu: 40,47 mln EUR (93,35%)

Opis projektu: Projekt muzeum ma na celu zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego oraz wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. Ważnym elementem na drodze do poprawy zdolności adaptacyjnych mieszkańców do zmian społecznych i gospodarczych jest tożsamość m. in. regionalna, stąd w ramach działania będą wspierane inicjatywy z zakresu pielęgnowania istniejącego dziedzictwa kulturowego i tradycji, historii, osiągnięć kulturalnych, lokalnych obyczajów i języka. Zmiany w tym obszarze pozwolą na wykreowanie nowoczesnego społeczeństwa, otwartego i kreatywnego - przyczyniając się do wzrostu wartości zasobów ludzkich.

Zaawansowanie prac:

- ⇒ 5 maja 2010r. projekt został przekazany do KE,
- ⇒ 13 sierpnia 2010r. IZ RPO WSL podpisała warunkową umowę o dofinansowanie z beneficjentem,
- ⇒ 25 maja 2011r. KE wydała pozytywną decyzję ws. dofinansowania projektu,
- ⇒ wrzesień 2010r. podpisano umowę na pełnienie funkcji inżyniera kontraktu,
- ⇒ kwiecień 2010 r. rozpoczęcie przetargu na głównego wykonawcę robót,
- ⇒ luty 2011r. została przeprowadzona kontrola uprzednia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych powyższego zamówienia, nie stwierdzono naruszeń.
- ⇒ w dniach 10-11 maja 2011r. została przeprowadzona kontrola w trakcie realizacji projektu przez IZ RPO WSL, mająca na celu ocenę zgodności wykorzystania środków finansowych z zakresem określonym w umowie o dofinansowanie, kontrola stwierdziła istotne uchybienia mające skutek finansowy,
- ⇒ 7 czerwca 2011r. podpisano umowę z głównym wykonawcą,
- ⇒ w okresie od 31.05.2011 do 28.07.2011r. Urząd Kontroli Skarbowej przeprowadził audyt w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE w ramach RPO WSL, w wyniku którego zostały przedstawione informacje o nieprawidłowościach w realizacji projektu. W związku z powyższym w dniach od 7 do 9 września 2011r. IZ RPO WSL przeprowadziła kontrolę doraźną mającą na celu weryfikację stwierdzonych przez UKS nieprawidłowości. W informacji pokontrolnej opisano uchybienia skutkujące korektą finansową, powodującą obniżenie dofinansowania,

- ⇒ w dniu 20 sierpnia 2012r. IZ RPO WSL przeprowadziła kontrolę doraźną projektu. Kontrola obejmowała swoim zakresem prawidłowość przeprowadzenia zamówienia na pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu dla robót przygotowawczych związanych z budową nowej siedziby Muzeum Śląskiego. W wyniku kontroli została nałożona korekta finansowa w wysokości 5%,
- ⇒ 1 sierpnia 2013 r. IZ RPO WSL przeprowadziła kontrolę doraźną projektu, która obejmowała weryfikację zamówienia publicznego na wykonanie projektu oraz dokumentacji wykonawczej systemu informacji wizualnej nowej siedziby Muzeum Śląskiego. Kontrola nie wykryła naruszeń w przedmiotowym przetargu.
- ⇒ Zakończenie rzeczowe projektu przewidziano na 30 lipca 2015r., natomiast finansowe zakończenie na 30 sierpnia 2015r.

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KONGRESOWE W KATOWICACH

Beneficjent: Miasto Katowice

Priorytet/działanie: VI *Zrównoważony rozwój miast/ 6.1 Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu*

Całkowita wartość projektu: 76,75 mln EUR.

Kwota dofinansowania: 43,44 mln EUR.

Przewidywany okres realizacji: 2010-2015

Realizacja finansowa projektu: 31,16 mln EUR (71,48%)

Opis projektu: celem projektu jest budowa nowoczesnego obiektu spełniającego funkcje kongresowo - wystawiennicze. Inwestycja przyczyni się do poprawy wizerunku Katowic i regionu śląskiego w Polsce i za granicą. Wpłynie na wzrost konkurencyjności miasta poprzez rozwój i wzmocnienie funkcji metropolitarnych. W wyniku realizacji projektu zrewitalizowany zostanie obszar o powierzchni 8,4 ha.

Zaawansowanie prac:

- ⇒ 2 września 2010r. przekazanie projektu do Komisji Europejskiej,
- ⇒ 19 października 2010r. podpisanie warunkowej umowy o dofinansowanie z beneficjentem (w przypadku nie uzyskania akceptacji ze strony KE na realizację inwestycji ze środków unijnych umowa ulega natychmiastowemu rozwiązaniu),
- ⇒ lipiec 2010r. podpisanie umowy na pełnienie funkcji inżyniera kontraktu,
- ⇒ od 22 do 25 lutego 2011r. IZ RPO WSL przeprowadziła kontrolę ex-post zamówienia publicznego na inżyniera kontraktu, nie stwierdzono uchybień,
- ⇒ 3 października 2011r podpisano umowę z głównym wykonawcą robót budowlanych,
- ⇒ 19 października 2011r. przekazanie placu budowy oraz rozpoczęcie robót,
- ⇒ 10 maja 2012r. została przeprowadzona kontrola IZ RPO WSL mająca na celu ocenę zgodności realizacji projektu z zakresem określonym w umowie o dofinansowanie. Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym,
- ⇒ 4 października 2012r. Beneficjent poinformował IZ, że z uwagi na niezgodność harmonogramu rzeczowo-finansowego ze stanem rzeczywistym zaawansowania

budowy oraz ze słabym zaawansowaniem prac budowlanych, Beneficjent w dniu 17 września 2012r. był zmuszony odstąpić od umowy z Generalnym Wykonawcą. W związku z powyższym wszczęto procedurę przetargową związaną z wyborem nowego wykonawcy na dokończenie budowy Międzynarodowego Centrum Kongresowego. Termin otwarcia ofert przewidziano na 30 stycznia 2013r;

- ⇒ 29 maja 2013r. podpisano umowę z Wykonawcą na dokończenie budowy. Problemy związane z koniecznością przeprowadzenia nowej procedury przetargowej skutkowały przesunięciem rzeczowego terminu zakończenia realizacji projektu na 26.02.2015r. Beneficjent w chwili obecnej w składanych do IZ RPO WSL wnioskach o płatność wykazuje sprawną realizację inwestycji, nie zagrożoną dalszymi opóźnieniami mającymi wpływ na terminowe zakończenie realizacji projektu.
- ⇒ od 17 do 19 lipca 2013r. została przeprowadzona kontrola doraźna projektu zakończona wynikiem pozytywnym,
- ⇒ 17 lipca 2013r. projekt uzyskał decyzję KE dotyczącą pomocy publicznej (finansowanie zgodne z rynkiem wewnętrznym w myśl art 107 ust 3 lit c Traktatu o funkcjonowaniu UE bez zastrzeżeń KE),
- ⇒ 26 listopada 2013r. KE wydała pozytywną decyzję ws. dofinansowania projektu,
- ⇒ wszystkie umowy w ramach projektu zostały podpisane,
- ⇒ zakończenie rzeczowe projektu przewiduje się na 3 kwietnia 2015r., natomiast finansowe na 30 kwietnia 2015r.

KONTYNUACJA BUDOWY DROGOWEJ TRASY ŚREDNICOWEJ „ZACHÓD” – ODCINEK ZABRZE – GLIWICE

Beneficjent: Województwo Śląskie

Priorytet/poddziałanie: VII Transport/ 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej

Całkowita wartość projektu: 126,89 mln EUR

Kwota dofinansowania: 53,28 mln EUR.

Przewidywany okres realizacji: 2007-2014

Realizacja finansowa projektu na koniec okresu sprawozdawczego: 47,09 mln EUR
(88,38%)

Opis projektu: projekt ma na celu zapewnienie sprawnych powiązań komunikacyjnych w węzłowym obszarze konurbacji katowickiej, w tym miast, przez które przebiega, dla obsłużenia ruchu mającego swoje źródła i cele wewnątrz konurbacji. Projekt został podzielony na trzy zadania (podprojekty). Pierwsze zadanie (podprojekt) Beneficjent zrealizował z innych środków finansowych, natomiast w ramach dwóch pozostałych zadań (podprojektów) Beneficjent wnioskuje o środki unijne z RPO WSL.

Zaawansowanie prac:

- ⇒ projekt przeszedł pozytywnie wstępną ocenę formalną i merytoryczno-techniczną,
- ⇒ lipiec 2008r. podpisano umowę ramową z Beneficjentem,
- ⇒ wniosek o dofinansowanie został złożony 16 maja 2011,
- ⇒ 9 stycznia 2012 r. został wysłany do KE,
- ⇒ 8 czerwca 2012r. KE wydała pozytywną decyzję ws. dofinansowania projektu,
- ⇒ 9 maja 2012r. została przeprowadzona kontrola IZ RPO WSL mająca na celu ocenę zgodności realizacji projektu z zakresem określonym w decyzji o dofinansowanie. Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym.

Podprojekt 3 - 4 marca 2014r. na prośbę Beneficjenta Zarząd Województwa Śląskiego uchylił decyzję o dofinansowanie projektu w związku z zaawansowanymi pracami związanymi ze zmianą modelu finansowania podprojektu poprzez uzyskanie dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. 8 kwietnia 2014 r. Zarząd Województwa Śląskiego uchwałą nr 636/326/IV/2014 przyjął aktualizację *Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO WSL na lata 2007-2013*.

Wszystkie projekty dla których istnieje obowiązek przeprowadzenia postępowania OOS przedkładają IZ RPO WSL całą dokumentację środowiskową (decyzja środowiskowa, postanowienia uzgadniające, opiniujące i raport środowiskowy), która jest weryfikowana na etapie oceny formalnej wniosku o dofinansowanie.

Z pomocy w ramach inicjatywy Jaspers korzystali beneficjenci przygotowujący projekt pn. *Kontynuacja budowy Drogowej Trasy Średnicowej „Zachód” – odcinek Zabrze – Gliwice*,

projekt pn. *Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach* oraz projekt pn. *Budowa nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej Podium*.

W ramach RPO WSL na lata 2007-2013 nie identyfikuje się projektów środowiskowych o koszcie całkowitym z przedziału 25–50 mln EUR.

6. POMOC TECHNICZNA

Wydatki poniesione z *priorytetu X Pomoc Techniczna RPO WSL* miały na celu wsparcie procesu zarządzania i wdrażania oraz informacji i promocji *RPO WSL* i były zgodne z *Rocznym Planem Działań na 2014 rok*.

Wysokość alokacji na *priorytet X Pomoc techniczna* wynosi 43,20 mln EUR, co stanowi ok. 2,5% całej alokacji na *Program*.

Alokacja na wydatki związane z przygotowaniem, zarządzaniem, monitorowaniem, oceną, kontrolą i ewaluacją realizacji *RPO WSL*, działaniami mającymi na celu zwiększenie zdolności administracyjnych oraz informacją i promocją odnośnie *Programu* została podzielona na działania w ramach *priorytetu X Pomoc techniczna*.

Wysokość alokacji na działania w ramach *priorytetu X Pomoc techniczna* przedstawia się następująco:

- ⇒ działanie 10.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania – 39 196 934 euro, co stanowi ok. 91 % całej alokacji na *priorytet X*,
- ⇒ działanie 10.2. Działania informacyjne i promocyjne- 4 000 000 euro, co stanowi ok. 9 % alokacji na *priorytet X*.

W ramach *priorytetu X Pomoc techniczna* realizowane projekty finansowane są w 100% ze środków EFRR.

Zadania objęte finansowaniem ze środków Pomocy Technicznej RPO WSL realizowane są na podstawie *Rocznych Planów Działań* w podziale na *działanie 10.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania* oraz *działanie 10.2 działania informacyjne i promocyjne*.

Roczny Plan Działań IZ RPO WSL na 2014 r. w zakresie Pomocy Technicznej RPO WSL, *Działanie 10.1* zakładał wydatki na poziomie 4.597.823,82 EUR (19.818.000 zł), co stanowi 11,73 % alokacji na *Działanie 10.1* na cały okres programowania.

W tym okresie realizowano następujące zadania, które przyczyniły się do wsparcia procesów zarządzania i wdrażania RPO WSL poprzez:

- ⇒ finansowanie kosztów zatrudnienia pracowników zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO WSL 2007-2013 oraz w przygotowanie programu regionalnego na lata 2014-2020. Przeznaczono: 3.740.554,95 EUR (16.122.914 zł),
- ⇒ finansowanie kosztów organizacji i obsługi procesu oceny i selekcji projektów w ramach RPO WSL 2007-2013 m.in. wydatków związanych z wynagrodzeniami dla członków Komisji Oceny Projektów, kosztów usług gastronomicznych na potrzeby posiedzeń Komisji Oceny Projektów. Przeznaczono: 17.780,43 EUR (76.639 zł),

- ⇒ finansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników tj. studia podyplomowe, szkolenia, kursy języków obcych, a także podróże służbowe krajowe i zagraniczne pracowników zajmujących się zadaniami związanymi z RPO WSL 2007-2013 oraz przygotowaniem programu regionalnego na lata 2014-2020, w celu zapewnienia odpowiednio wykształconej kadry zaangażowanej w proces zarządzania i wdrażania programu, w tym również wyjazdy związane z przeprowadzaniem kontroli projektów związanych z RPO WSL. Przeznaczono: 178.850,66 EUR (770.900 zł),
- ⇒ finansowanie wykonania badań ewaluacyjnych, ekspertyz oraz tłumaczeń na potrzeby RPO WSL, których celem jest usprawnienie systemu wdrażania i zarządzania funduszami unijnymi w obecnym i przyszłym okresie programowania. Przeznaczono: 165.301,72EUR (712.500 zł),
- ⇒ finansowanie kosztów bieżącego utrzymania i wyposażenia Instytucji Zarządzającej RPO WSL 2007-2013, w tym utrzymanie budynku, opłaty związane z korzystaniem z telefonów stacjonarnych, mobilnym dostępem do Internetu, zapewnienie odpowiedniego wyposażenia stanowisk pracy dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego m.in. w sprzęt biurowy i komputerowy wraz z oprogramowaniem, a także zakup materiałów biurowych i pomocy naukowych, których celem jest usprawnienie funkcjonowania Instytucji Zarządzającej RPO WSL 2007-2013. Przeznaczono: 374.256,08 EUR (1.613.156 zł),
- ⇒ finansowanie kosztów stworzenia, uruchomienia, utrzymania oraz obsługi technicznej Systemu Informatycznego służącego sprawnej obsłudze procesu realizacji RPO WSL 2007-2013. Przeznaczono: 89.552,93 EUR (386.000 zł),
- ⇒ finansowanie kosztów przygotowania wydawnictw oraz organizacji spotkań dotyczących RPO WSL 2007-2013 oraz okresu programowania 2014-2020 (min. konferencji, spotkań) oraz finansowanie kosztów związanych z organizacją i obsługą Komitetu Monitorującego RPO WSL 2007-2013. Przeznaczono: 31.527,04 EUR (135.891 zł).

W 2014 roku w ramach Pomocy Technicznej *Działanie 10.1* sfinansowano 247 stanowisk pracy, a 214 osób zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO WSL 2007-2013 oraz przygotowania programu regionalnego na lata 2014-2020 wzięły udział w 138 szkoleniach, warsztatach, seminariach, konferencjach, kursach językowych oraz studiach podyplomowych. Wykonano: 4 badania ewaluacyjne pt. „Wykonanie ewaluacji ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020”, „Ocena działań informacyjnych i promocyjnych podejmowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013”, „Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013”, „Ocena ex-ante instrumentów finansowych Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020”, a także „Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020” oraz „Wykonanie ekspertyzy dotyczącej opracowania metodologii i oszacowania wartości wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego”. Zakupiono min.

48 zestawów komputerowych, drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, kserokopiarki, oraz program komputerowy pod nazwą Lokalny System Informatyczny dla RPO WSL 2014-2020 oraz aplikację opartą na modelu makroekonomicznym Hermin.

Dofinansowanie *Rocznego Planu Działań na rok 2014* realizowanego przez IP2 RPO WSL w ramach Priorytetu X Pomoc Techniczna RPO WSL - działanie 10.1 *Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania* zostało przyznane Decyzją Zarządu Województwa Śląskiego pełniącego rolę Instytucji Zarządzającej RPO WSL nr UDA-RPSL.10.01.00-00-002/13-00 z dnia 21 stycznia 2014 r. w wysokości 2 107 277,86 EUR. Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 1235/345/IV/2014 z dnia 24 czerwca 2014 r., przesunięto środki pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach planu finansowego wydatków Pomocy Technicznej RPO WSL 2007-2013 oraz zwiększono plan finansowy wydatków o kwotę 9 330,59 EUR. W wyniku powyższych zmian na mocy decyzji zmieniającej nr UDA-RPSL.10.01.00-00-002/13-01 z dnia 12 sierpnia 2014 r. przyznano dofinansowanie w wysokości 2 116 608,45 EUR. Łącznie w 2014 roku w ramach 5 zadań wydatkowano 2 033 757,81 EUR. Poziom realizacji w stosunku do zakładanego w Rocznym Planie Działań na rok 2014 wyniósł 96,51%. W ramach *Działania 10.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania* realizowane były następujące zadania:

- ⇒ finansowanie kosztów zatrudnienia pracowników zaangażowanych w proces wdrażania RPO WSL 2007-2013 i finansowanie kosztów związanych z wynagrodzeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych w celu wsparcia procesu wdrażania RPO WSL 2007-2013 oraz w kolejnym okresie programowania 2014-2020, na które wydatkowano 1 691 104,79 EUR,
- ⇒ wyposażenie stanowisk pracy w sprzęt biurowy, komputerowy wraz z oprogramowaniem, audiowizualny, teleinformatyczny, elektroniczny itp., a także zakup urządzeń i materiałów biurowych, pomocy naukowych (m. in. literatury fachowej, słowników, czasopism itp.) umożliwiających prawidłowe wykonanie zadań związanych z procesem wdrażania RPO WSL 2007-2013 i kolejnego okresu programowania 2014-2020, na które wydatkowano 64 651,67 EUR,
- ⇒ finansowanie wydatków organizacyjno-administracyjnych, stworzenie, uruchomienie i utrzymanie, a także obsługa techniczna systemów informatycznych umożliwiających prawidłowe wykonanie zadań związanych z procesem wdrażania RPO WSL 2007-2013 oraz w kolejnym okresie programowania 2014-2020, a także organizacja spotkań dotyczących RPO WSL 2007-2013 i kolejnego okresu programowania 2014-2020, na które wydatkowano 235 263,41 EUR,
- ⇒ finansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników zaangażowanych w proces wdrażania RPO WSL 2007-2013 oraz w kolejnym okresie programowania 2014-2020, na które wydatkowano 36 954,70 EUR,
- ⇒ finansowanie kosztów podróży służbowych pracowników zaangażowanych w proces wdrażania RPO WSL 2007-2013 oraz kolejnego okresu programowania 2014-2020, na które wydatkowano 5 783,22 EUR.

Poniżej w tabeli zaprezentowano liczbę i wartość projektów realizowanych w ramach programu na koniec okresu sprawozdawczego w podziale na typy projektów.

Tabela 33 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od uruchomienia programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od uruchomienia programu
1.	Szkolenia	27	2 359 319,53
2.	Zatrudnienie	23	33 229 290,83
3.	Sprzęt komputerowy	25	498 362,89
4.	Wypożyczenie remont/wynajem powierzchni biurowych	33	3 900 883,23
5.	Promocja i informacja	18	2 361 790,47
6.	Ekspertyzy/doradztwo	19	86 900,87
7.	Ewaluacje	13	841 308,34
8.	Kontrola/audyt	7	162 608,57
9.	Organizacja procesu wyboru projektów	16	404 017,40
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów	10	12 393,33
11.	Inne	21	922 676,20
12.	Razem	36	44 779 551,65

7. PROMOCJA I INFORMACJA

Dane dot. powyższego punktu zostały umieszczone w załączniku nr X do niniejszego Sprawozdania.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIKI

- I. Tabela 1. Postęp fizyczny RPO WSL*
- II. Tabela 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR)*
- III. Tabela 3. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii*
- IV. Tabela 4. Postęp fizyczny wg priorytetów*
- V. Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe*
- VI. Tabela 6. EU 2020*
- VII. Tabela 7. SUE RMB*
- VIII. Tabela 8. Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013*
- IX. Tabela 9. Matryca instrumentów finansowych 2007-2013*
- X. Formularz dot. informacji i promocji*
- XI. Projekty komplementarne*
- XII. Realizacja projektów kluczowych*
- XIII. Analiza wdrażania działań powierzonych IP2 RPO WSL*

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Zestawienie dokumentów IZ RPO WSL	19
Rysunek 2 Postęp realizacji RPO WSL w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu (wartość w mln EUR)	25
Rysunek 3 Poziom wykorzystania alokacji RPO WSL w podziale na priorytety stan na koniec grudnia 2013 roku .	27
Rysunek 4 Liczba ogłoszonych konkursów w podziale na lata	28
Rysunek 5 Realizacja projektów w podziale na powiaty województwa śląskiego (liczba)	31
Rysunek 6 Realizacja projektów w podziale na powiaty województwa śląskiego (wartość w mln EUR)	32
Rysunek 7 Udział procentowy środków w podziale na obszary tematyczne od uruchomienia Programu	34
Rysunek 8 Informacja nt. projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych krajowych	35
Rysunek 9 Spójność RPO WSL z priorytetami Krajowego Programu Reform na rzecz Strategii Europa 2020	48
Rysunek 10 Realizacja priorytetu I od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	85
Rysunek 11 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	87
Rysunek 12 Rozkład projektów w podziale na powiaty	88
Rysunek 13 Realizacja wskaźników	91
Rysunek 14 Szacowana realizacja wskaźników	92
Rysunek 15 Realizacja priorytetu II od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	98
Rysunek 16 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	99
Rysunek 17 Rozkład projektów w podziale na powiaty (wartość w mln. EUR)	101
Rysunek 20 Realizacja priorytetu III od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	110
Rysunek 21 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	111
Rysunek 22 Rozkład projektów w podziale na powiaty	113
Rysunek 23 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu III	115
Rysunek 24 Szacowana realizacja w ramach priorytetu III	116
Rysunek 25 Realizacja priorytetu IV od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	120
Rysunek 26 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	122
Rysunek 27 Rozkład projektów w podziale na powiaty	123
Rysunek 28 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu	125
Rysunek 29 Szacowana realizacja wskaźników w ramach priorytetu	125
Rysunek 30 Realizacja priorytetu V od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	129
Rysunek 31 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	130
Rysunek 32 Rozkład projektów w podziale na powiaty	132
Rysunek 33 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu V	134
Rysunek 34 Szacowana realizacja wskaźników w ramach priorytetu V	134
Rysunek 35 Realizacja priorytetu VI od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	140
Rysunek 36 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	141
Rysunek 37 Rozkład projektów w podziale na powiaty w ramach priorytetu VI	143
Rysunek 38 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu VI	145
Rysunek 39 Szacowana realizacja w ramach priorytetu	146
Rysunek 40 Realizacja priorytetu VII od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	151
Rysunek 41 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	153
Rysunek 42 Rozkład projektów w podziale na powiaty	155
Rysunek 43 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu VII	157
Rysunek 44 Szacowana realizacja w ramach priorytetu VII	158
Rysunek 45 Realizacja priorytetu VIII od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym	163
Rysunek 46 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	165
Rysunek 47 Rozkład projektów w podziale na powiaty	166
Rysunek 48 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu VIII	168

Rysunek 49 Szacowana realizacja w ramach priorytetu VIII.....	168
Rysunek 50 Realizacja priorytetu IX od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym.....	174
Rysunek 51 Rozkład projektów w podziale na beneficjentów	175
Rysunek 52 Rozkład projektów w podziale na powiat	177
Rysunek 53 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu IX.....	179
Rysunek 54 Szacowana realizacja w ramach priorytetu IX.....	180
Rysunek 55 Realizacja priorytetu X Pomoc techniczna od uruchomienia Programu.....	186
Rysunek 56 Realizacja wskaźników w ramach priorytetu X	187
Rysunek 57 Szacowana realizacja w ramach priorytetu X.....	188

SPIS TABEL

Tabela 1 Najważniejsze zmiany w URPO WSL wprowadzone w okresie sprawozdawczym	20
Tabela 2 Najważniejsze zmiany w dokumencie w okresie sprawozdawczym	22
Tabela 3 Najważniejsze zmiany w Podręczniku Procedur Wdrażania RPO WSL wprowadzone w okresie sprawozdawczym.....	23
Tabela 4 Zestawienie zakontraktowanych środków w podziale na obszary przestrzenne od uruchomienia Programu w mln EUR.....	29
Tabela 5 Wartość i liczba projektów realizowanych w ramach Programu w podziale według formy prawnej beneficjentów	33
Tabela 6 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej w 2014 roku.....	42
Tabela 7 Postęp wdrażania projektów stan na 31 grudnia 2014 roku.....	45
Tabela 8 Struktura udzielonych pożyczek / poręczeń wg danych na dn. 31.12.2014 r.....	45
Tabela 9 Odniesienie osi priorytetowych RPO WSL do Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego	49
Tabela 10 Komplementarność w ramach RPO WSL z innymi programami	60
Tabela 11 Mechanizmy/narzędzia RPO WSL służące zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia	62
Tabela 12 Rozkład projektów realizujących cross- financing.....	66
Tabela 13 Postęp realizacji priorytetu I w podziale na działania.....	86
Tabela 14 Rozkład projektów w ramach priorytetu I w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)	87
Tabela 15 Postęp realizacji priorytetu II w podziale na działania od uruchomienia Programu	98
Tabela 16 Rozkład projektów w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)	99
Tabela 17 Realizacja wskaźników.....	104
Tabela 18 Szacowana realizacja wskaźników.....	104
Tabela 19 Postęp realizacji priorytetu III w podziale na działania od uruchomienia Programu.....	110
Tabela 20 Rozkład projektów w podziale na obszary	112
Tabela 21 Postęp realizacji priorytetu IV w podziale na działania	120
Tabela 22 Rozkład projektów realizowanych w ramach priorytetu IV w podziale na obszary w mln EUR.....	122
Tabela 23 Realizacja działań w ramach priorytetu V	129
Tabela 24 Rozkład projektów w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)	130
Tabela 25 Realizacja działań w ramach priorytetu VI.....	140
Tabela 26 Rozkład projektów w ramach priorytetu VI w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba) ...	142
Tabela 27 Postęp realizacji priorytetu VII w podziale na działania.....	151
Tabela 28 Rozkład projektów w ramach priorytetu VII w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba) .	153
Tabela 29 Postęp realizacji priorytetu VIII w podziale na działania.....	163
Tabela 30 Rozkład projektów w ramach priorytetu VIII w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba)	165
Tabela 31 Postęp realizacji priorytetu IX w podziale na działania	174
Tabela 32 Rozkład projektów w ramach priorytetu IX w podziale na obszary (wartość w mln EUR i liczba) ...	175
Tabela 33 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)	196

	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS	DATA
OPRACOWAŁ:	Piotr Sorek Grzegorz Wilk Agnieszka Wierzbicka	 	26.06.2015 26.06.2015 26.06.2015
AKCEPTOWAŁ:	Małgorzata Durda p.o. Kierownika referatu ds. monitoringu i kontroli programu	 Wydział Rozwoju Regionalnego Referat ds. monitoringu i kontroli programu p.o. Kierownika referatu p.o. Zastępcy Dyrektora	26.06.2015
ZATWIERDZIŁ:	Magdalena Sadek p.o. Z-cy Dyrektora Wydziału Rozwoju Regionalnego	 Wydział Rozwoju Regionalnego Magdalena Sadek	26.06.2015